

Risk och kapitalhantering

- information enligt Pelare 3

2017

Detta är Handelsbanken

Handelsbanken har ett decentraliserat arbetssätt med stark lokal förankring. Banken har ett rikstäckande kontorsnät i Sverige, Storbritannien, Danmark, Finland, Norge och Nederländerna. Handelsbanken ser dessa länder som sina hemmamarknader. Handelsbanken grundades 1871 och har verksamhet i fler än 20 länder.

Nöjdare kunder

än genomsnittet för branschen på alla våra sex hemmamarknader.*

Över

800

kontor på våra sex hemmamarknader.

146

 år
av tillgänglighet.

46

 år i rad

med bättre lönsamhet än genomsnittet för jämförbara banker på hemmamarknaderna.

Svenska Handelsbanken AB (publ)
Organisationsnummer: 502007-7862
Styrelsens säte: Stockholm
handelsbanken.se

This report is also available in English.

* Enligt EPSI/SKI (Svenskt Kvalitetsindex). Sedan SKI:s mätningar startade 1989 har Handelsbanken nöjdast privatkunder av de fyra stora bankerna i Sverige (Handelsbanken, Nordea, SEB och Swedbank).

Innehåll

REFERENSTABELL TILL CRR I ENLIGHET MED EBA/GL/2016/11	2	COMPLIANCERISK	69
INLEDNING	7	Organisation	69
Regler och regelverksutveckling	7	Ansvar	69
Brexit	9	Riskbaserat compliancearbete	69
RISKHANTERING	10	Compliancerisker	69
Risktolerans	10	RISK I ERSÄTTNINGSSYSTEMET	70
Riskstrategi	10	Ersättningssystemet	70
Motståndskraftig riskhantering	12	Organisation och ansvar	70
Riskorganisationen	13	Risker i ersättningssystemet	70
Rapportering och uppföljning av risk- och kapitalsituationen	13	RISK I FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN	71
Styrelsens riskdeklaration och riskförklaring	14	Verksamheten och risker i försäkringsrörelsen	71
KREDITRISK	15	Marknadsrisk	71
Kreditriskstrategi	15	Likviditetsrisk	71
Kreditorganisationen	15	Försäkringsrisk	71
Kreditportföljen	16	EKONOMISKT KAPITAL	72
Nedskrivningar och förfallna fordringar	23	KAPITALPLANERING	73
Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker	27	Koncernens måttal för regleringsmässigt kapital	73
Säkerheter och åtgärder som reducerar kapitalkravet	37	KAPITALBAS OCH KAPITALKRAV	74
Kapitalkrav för kreditrisker	40	Beskrivning av konsoliderad situation	74
Motpartsrisker	52	Kapitalbasen	74
MARKNADSRISK	54	Kapitalkravet	80
Marknadsriskstrategi	54	Kapitaltäckning för det finansiella konglomeratet	81
Organisation	54	Bruttosoliditet	82
Marknadsrisker i Handelsbanken	55	Minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL)	83
Kapitalkrav för marknadsrisker	58	TILLÄMPNINGSSOMRÅDE	84
FINANSIERING OCH LIKVIDITETSRISK	59	TABELLER	88
Finansieringsstrategi	59	Kreditrisk	89
Organisation	61	Motpartsrisker	106
Marknadsfinansiering – sammansättning	61	Finansiering och likviditetsrisk	112
Likviditetsrisk	61	Kapitalbas och kapitalkrav	115
Prissättning av likviditetsrisk	62	DEFINITIONER OCH FÖRKLARINGAR	119
Likviditetsreserven	63	ICKE OFFENTLIGGJORDA UPPLYSNINGAR I ENLIGHET MED EBA/GL/2014/14	121
Pantsatta tillgångar och säkerhetspooler	63	SÄRSKILD INFORMATION	121
OPERATIV RISK	66	UNDERSKRIFTER FRÅN CEO, CFO OCH CRO	122
Organisation	66	FÖRTECKNING ÖVER TABELLER OCH FIGURER	123
Metoder för att identifiera, bedöma och hantera operativa risker	66		
ORX	67		
IT-verksamhet i Handelsbankenkoncernen	67		
Informations- och IT-säkerhet	67		
Integritet och sekretess – aktivt informations- och IT-säkerhetsarbete	67		
Finansiell kriminalitet	68		
Nya produkter och tjänster	68		
Väsentliga processer	68		
Krishantering och kontinuitetsplanering	68		
Uppdragsavtal	68		
Organisationsförändringar	68		
Anseenderisk, uppföranderisk och utbildning	68		
Hållbarhet	68		
Kapitalkrav för operativa risker	68		

Mer information

Handelsbankens årsredovisning och delårsrapporter går att hämta på handelsbanken.se/ir. Där finns även information om risk och kapitalhantering enligt Pelare 3 från och med år 2007.

Referenstabell till CRR i enlighet med EBA/GL/2016/11

ARTIKEL I CRR	Beskrivning	Referens i Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3	Referens i Handelsbankens årsredovisning och delårsrapporter eller på Handelsbankens webbplats
Avdelning I Allmänna principer			
Artikel 431 Upplysningskravens omfattning			
1	Allmänna upplysningskrav	Den här rapporten Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3	Handelsbankens årsredovisning och handelsbanken.se/ir
2	Krav på att upplysa om information avseende operativ risk	Avsnitt Operativ risk – Kapitalkrav för operativa risker	
3	Krav på formell policy för uppfyllandet av upplysningskraven	Avsnitt Underskrifter från CEO, CFO och CRO	
4	På begäran, förklaring av beslut om riskklassificering för små och medelstora företag och andra företag som ansöker om lån	Kan tillhandahållas på begäran	
Artikel 432 Icke väsentliga upplysningar, företagshemligheter eller konfidentiell information			
1–4	Instituten får under vissa förutsättningar utelägna upplysningar som är icke väsentliga, företagshemligheter eller konfidentiell information	Tabell Icke offentliggjorda upplysningar i enlighet med EBA/GL/2014/14	
Artikel 433 Upplysningsfrekvens			
	Krav på upplysningsfrekvens avseende offentliggörande av Pelare 3-information	I enlighet med EBA/GL/2016/11 i samband med offentliggörande av årlig, halvårsvis och kvartalsvis finansiell information. Se avsnitt Särskild information samt Finansiell kalender på omslagets insida längst bak i denna rapport.	
Artikel 434 Upplysningsmetoder			
1	Informationsmedium för Pelare 3-upplysningar och hänvisningar till likvärdiga uppgifter i andra medier	Den här rapporten Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3, den här tabellen samt i texten där tillämpligt	Handelsbankens årsredovisning och delårsrapporter
2	Hänvisning till ställe för publicering av likvärdiga upplysningar som uppfyller CRR-krav, redovisningskrav, krav för börsnotering eller andra krav	Den här tabellen	
Avdelning II Tekniska kriterier för transparens och upplysningsplikt			
Artikel 435 Mål och riktlinjer för riskhantering			
1 a	Strategier och processer för att hantera riskerna	Avsnitten Riskhantering – Riskstrategi och Riskhantering – Motståndskraftig riskhantering samt upplysningar avseende riskstrategi och riskhantering i avsnitten Kreditrisk, Kreditrisk – Motpartsrisiker, Marknadsrisk, Finansiering och likviditetsrisk, Operativ risk, Compliancerisk, Risk i ersättningsystemet och Risk i försäkringsrörelsen	
1 b	Riskhanteringsorganisationens struktur och organisation, inbegripet behörighet och stadgar	Avsnitt Riskhantering – Riskorganisationen samt upplysningar avseende riskorganisationen i avsnitten Kreditrisk, Kreditrisk – Motpartsrisiker, Marknadsrisk, Finansiering och likviditetsrisk, Operativ risk, Compliancerisk, Risk i ersättningsystemet och Risk i försäkringsrörelsen	
1 c	Riskrapporteringens och mätsystemens omfattning och karaktär	Avsnitt Riskhantering – Rapportering och uppföljning av risk- och kapitalsituationen samt upplysningar avseende riskmätning i avsnitten Kreditrisk, Kreditrisk – Motpartsrisiker, Marknadsrisk, Finansiering och likviditetsrisk, Operativ risk, Compliancerisk, Risk i ersättningsystemet och Risk i försäkringsrörelsen	
1 d	Riktlinjerna för risksäkring och riskreducering	Upplysningar i avsnitten Kreditrisk, Kreditrisk – Motpartsrisiker, Marknadsrisk, Finansiering och likviditetsrisk, Operativ risk, Compliancerisk, Risk i ersättningsystemet och Risk i försäkringsrörelsen	
1 e	Försäkringen av att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt i förhållande till institutets profil och strategi	Avsnitt Riskhantering – Styrelsens riskdeklaration och riskförklaring	
1 f	Riskförklaring med övergripande riskprofil	Avsnitt Riskhantering – Styrelsens riskdeklaration och riskförklaring	
2 a–c	Upplysningar om företagsstyrning		Sidor 51, 52, 60 och 61 i Handelsbankens bolagsstyrningsrapport som ingår i förvaltningsberättelsen i Handelsbankens årsredovisning
2 d	Huruvida institutet har upprättat en separat riskkommitté		Sidor 52 och 53 i Handelsbankens bolagsstyrningsrapport som ingår i förvaltningsberättelsen i Handelsbankens årsredovisning
2 e	Beskrivning av informationsflödet i fråga om risk till ledningsorganet	Avsnitten Riskhantering – Riskorganisationen samt Riskhantering – Rapportering och uppföljning av risk- och kapitalsituationen	Sidor 48, 49, 52 och 53 i Handelsbankens bolagsstyrningsrapport som ingår i förvaltningsberättelsen i Handelsbankens årsredovisning

ARTIKEL I CRR	Beskrivning	Referens i Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3	Referens i Handelsbankens årsredovisning och delårsrapporter eller på Handelsbankens webbplats
Artikel 436	Tillämpningsområde		
a	Namnet på det institut på vilka kraven i CRR ska tillämpas	Avsnitt Särskild information	
b i-iv	Uppgifter om skillnaderna i konsolideringsgrund i redovisnings- och tillsyns syfte	Avsnitt Tillämpningsområde samt Marknadsrisk – Marknadsrisk i Handelsbanken – Försiktig värdering	
c	Aktuella eller förutsedda väsentliga praktiska eller rättsliga hinder för snabb överföring av medel ur kapitalbasen eller återbetalning av skulder mellan moderföretag och dotterföretag	Avsnitt Kapitalbas och kapitalkrav – Kapitalbasen	
d	Belopp med vilket kapitalbasen understiger det föreskrivna beloppet i de dotterföretag som inte innefattas i konsolideringen	Avsnitt Särskild information	
e	I tillämpliga fall de omständigheter som innebär att bestämmelserna i artiklarna 7 och 9 ska tillämpas	Ej tillämpligt	
Artikel 437	Kapitalbas		
1 a	Allmänna upplysningskrav avseende kapitalbasen	Tabell 85	
1 b	Beskrivning av de viktigaste delarna i kapitalinstrument		Sida 149 i not K50 i Handelsbankens årsredovisning
1 c	Fullständiga villkor för kapitalinstrument	Tabeller TB36–TB38	
1 d i-iii	Separata upplysningar om egenskaperna för filter för tillsyn, avdrag och poster som inte har dragits av	Tabell 85	
1 e	Beskrivning av begränsningar på beräkningen av kapitalbasen	Avsnitt Kapitalbas och kapitalkrav – Kapitalbasen	
1 f	Förklaring av andra beräkningsgrunder än de som anges i CRR för kapitalrelationer	Ej tillämpligt	
Artikel 438	Kapitalkrav		
a	Institutets metod för bedömning av om det interna kapitalet är tillräckligt	Avsnitt Ekonomiskt kapital	
b	På behörig myndighets begäran, resultatet av institutets interna bedömning av kapitaltäckningen	Tillhandahålls på begäran. Avsnitt Kapitalbas och kapitalkrav – Kapitalkravet – Kapitalkrav i Pelare 2	
c	Kapitalkrav för kreditrisk som beräknas enligt schablonmetoden	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker samt tabeller 41 och 90 (EU OV1)	
d	Kapitalkrav för kreditrisk som beräknas enligt internmetoden	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker samt tabeller 40 och 90 (EU OV1)	
e	Kapitalkrav för marknadsrisk	Tabeller 62 (EU MR1) och 90 (EU OV1)	
f	Kapitalkrav för operativa risker	Tabell 90 (EU OV1)	
Artikel 439	Exponering för motparts-kreditrisk		
a	Metod för att fastställa internt kapital och kreditlimiter för motparts-kreditexponeringar	Avsnitt Kreditrisk – Motpartsrisker	
b	Strategier för tagande av säkerheter och upprättande av kreditreserver	Avsnitt Kreditrisk – Motpartsrisker	
c	Strategier för exponeringar med korrelationsrisk	Avsnitt Kreditrisk – Motpartsrisker	
d	Effekterna på beloppet av de säkerheter som skulle behöva ställas om kreditbetyget försämrades	Avsnitt Kreditrisk – Motpartsrisker	
e	Nettokreditexponering för derivat	Tabeller TB28 (EU CCR5-A) samt TB30 (EU CCR6)	
f	Metoder för mått på exponeringsvärde	Avsnitt Kreditrisk – Motpartsrisker	
g	Teoretiska värdet av kreditderivatsäkringar och fördelningen av kreditexponering efter typ av kreditexponering	Tabell TB30 (EU CCR6)	
h	Teoretiska beloppen för kreditderivattransaktioner i egen kreditportfölj respektive i förmedlingsverksamhet	Avsnitt Kreditrisk – Motpartsrisker	
i	Skattningen av alfa, om institutet har fått tillstånd av de behöriga myndigheterna att skatta alfa	Ej tillämpligt	
Artikel 440	Kapitalbuffertar		
1 a	Geografisk fördelning av kreditexponeringar för beräkning av konjunkturutjämnande kapitalbuffert	Tabell 88	
1 b	Värde av konjunkturutjämnande kapitalbuffert	Tabell 87	
Artikel 441	Indikatorer på global systemviktighet		
1	Tillämpade indikatorer för att bestämma institutets ställning i enlighet med identifieringsmetoden		handelsbanken.se/ir, "Indicators for assessing systemic importance"
Artikel 442	Kreditriskjusteringar		
a	Definitioner för redovisningsändamål av begreppen förfallen och osäker	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar	
b	Metoder för att fastställa specifika och allmänna kreditriskjusteringar	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar	
c	Totala beloppet av alla exponeringar och det genomsnittliga exponeringsbeloppet under perioden, fördelat på olika typer av exponeringsklasser	Tabell 44 (EU CRB-B)	
d	Exponeringarnas geografiska fördelning och fördelning på exponeringsklasser	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar samt tabell TB2 (EU CR1-C)	
e	Exponeringarnas fördelning per bransch eller motpartsslag, fördelat på exponeringsklasser	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar samt tabell TB1 (EU CR1-E)	
f	Exponeringarnas återstående löptid, fördelat på exponeringsklasser	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar samt tabell TB3 (EU CR1-D)	

ARTIKEL I CRR	Beskrivning	Referens i Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3	Referens i Handelsbankens årsredovisning och delårsrapporter eller på Handelsbankens webbplats
g i–iii	Exponeringar fördelade per bransch och motpartslag avseende osäkra- och förfallna exponeringar, specifika- och allmänna kreditriskjusteringar, samt kostnader för specifika och allmänna kreditriskjusteringar	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar samt tabell TB1 (EU CR1-B)	
h	Osäkra och förfallna exponeringar, fördelade per geografi	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar samt tabell TB2 (EU CR1-C)	
i i–v	Avstämning av förändringar i specifika och allmänna kreditriskjusteringar för osäkra fordringar	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar samt tabeller 23 (EU CR1-A) och 24 (EU CR2-A)	
Artikel 443	Ikke intecknade tillgångar		
	Upplysningar om ikke intecknade tillgångar i enlighet med EBA riktlinjer EBA/GL/2014/03	Avsnitt Finansiering och likviditetsrisk – Pantsatta tillgångar och säkerhetspooler samt tabeller TB34–TB36	
Artikel 444	Användning av externa ratinginstitut		
a	Namnen på de utsedda externa ratinginstituten och exportkreditorganen	Avsnitten Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Jämförelse med extern rating samt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Exponering, exponeringsbelopp och kapitalkrav	
b	De exponeringsklasser för vilka varje externt ratinginstitut och exportkreditorgan används	Avsnitt Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Jämförelse med extern rating	
c	Beskrivning av processen för att överföra emittentbetyg och kreditbetyg för emissioner till poster som inte är inkluderade i handelslagret	Ej tillämpligt	
d	Sambandet mellan kreditbetyg från utsedda ratinginstitut eller exportkreditorgan och institutets kreditkvalitetsskala	Avsnitt Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Jämförelse med extern rating	
e	Exponeringsvärden och exponeringsvärden efter kreditriskreducerande åtgärder för varje kreditkvalitetssteg	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Exponering, exponeringsbelopp och kapitalkrav	
Artikel 445	Exponering för marknadsrisk		
	Kapitalkrav för marknadsrisk	Tabell 62 (EU MR1)	
Artikel 446	Operativ risk		
	Metod för att beräkna kapitalkrav för operativ risk	Avsnitt Operativ risk – Kapitalkrav för operativa risker	
Artikel 447	Exponeringar i aktier som inte ingår i handelslagret		
a	Exponeringarnas fördelning efter avsikten med innehavet	Tabell 60	
b	Balansräkningsvärdet, det verkliga värdet och för dem som omsätts på en börs en jämförelse med marknadspriset, om det skiljer sig avsevärt från det verkliga värdet	Avsnitt Marknadsrisk – Marknadsrisk i Handelsbanken – Aktiekursrisk – Aktiekursrisk utanför handelslagret	
c	Slag, karaktär och belopp avseende börsnoterade exponeringar, privata aktieexponeringar i tillräckligt diversifierade portföljer och övriga exponeringar	Tabell 60	
d	Kumulativa faktiska vinster eller förluster till följd av försäljningar och avvecklingar under perioden	Tabell 60	
e	Totala realiserade vinster eller förluster	Tabell 60	
Artikel 448	Exponering för ränterisk för positioner som inte ingår i handelslagret		
a	Ränteriskens och huvudantagandenas karaktär och hur ofta ränterisken mäts	Avsnitt Marknadsrisk – Marknadsrisk i Handelsbanken – Ränterisk – Ränterisk i övrig verksamhet	
b	Förändring av resultat, ekonomiskt värde eller annan relevant variabel som ledningen använder för räntehockering (uppgång eller nedgång) i enlighet med metod för att mäta ränterisken, fördelat per valuta	Avsnitt Marknadsrisk – Marknadsrisk i Handelsbanken – Ränterisk – Ränterisk i övrig verksamhet	
Artikel 449	Exponering för värdepapperiseringspositioner		
a	Syften med värdepapperiseringsverksamheten	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Värdepapperisering	
b	Arten av andra risker förenade med värdepapperiserade tillgångar, däribland likviditetsrisk	Ej tillämpligt	
c	Arten av risker i samband med underliggande värdepapperiseringspositioners rangordning och underliggande tillgångar för dessa positioner som institutet tagit på sig och behållit genom återvärdepapperiseringsverksamhet	Ej tillämpligt	
d–e	Institutets olika roller i värdepapperiseringsprocessen och i vilken utsträckning institutet är engagerat i rollerna	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Värdepapperisering	
f	Beskrivning av processer för att övervaka förändringar av positionernas kredit- och marknadsrisk	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Värdepapperisering	
g	Beskrivning av policy för användning av risksäkring och obetalt skydd för reducering av risker i behållna värdepapperiserings- och återvärdepapperiseringsexponeringar	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Värdepapperisering	
h	Metoder för beräkning av riskvägd exponeringsbelopp för värdepapperiseringsverksamhet	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Värdepapperisering	
i	Slag av specialföretag som institutet använder, i egenskap av medverkande institut, för att värdepapperisera tredjepartsexponeringar	Ej tillämpligt	
j i–vi	Principer för redovisning av värdepapperiseringsverksamhet	Ej tillämpligt	
k	Namnen på externa ratinginstitut som används vid värdepapperisering	Tabell 49	
l	Beskrivning av internmetoden	Ej tillämpligt	
m	Förklaring av väsentliga förändringar av någon av de kvantitativa uppgifterna i leden n–q i förhållande till närmast föregående rapportperiod	Ej tillämpligt	

ARTIKEL I CRR	Beskrivning	Referens i Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3	Referens i Handelsbankens årsredovisning och delårsrapporter eller på Handelsbankens webbplats
n i-vi	Information om värdepapperiseringsexponeringar i handelslager respektive övrig verksamhet, fördelat per exponeringstyp	Tabell 49	
o i-ii	Ytterligare information om värdepapperiseringsexponeringar i handelslager respektive övrig verksamhet	Ej tillämpligt	
p	Information om värdepapperiseringsexponeringar i övrig verksamhet som är nedskrivna/ förfallna, samt bokförda förluster under löpande period, fördelat per exponeringstyp	Ej tillämpligt	
q	Totala utestående exponeringar som värdepapperiserats i handelslaget och omfattas av ett kapitalkrav för marknadsrisk med uppdelning på traditionell respektive syntetisk värdepapperisering och på exponeringslag	Ej tillämpligt	
r	I tillämpliga fall huruvida institutet har lämnat stöd och inverkan på kapitalbasen	Ej tillämpligt	
Artikel 450	Ersättningspolitik		
1 a	Beslutsprocessen för ersättningspolicy samt antal möten i det organ som är huvudansvarig för övervakning av ersättningen under räkenskapsåret		Sidor 57, 58, 60 och 61 i Handelsbankens bolagsstyrningsrapport som ingår i förvaltningsberättelsen i Handelsbankens årsredovisning
1 b	Uppgifter om sambandet mellan lön och resultat		Sidor 57 och 58 i Handelsbankens bolagsstyrningsrapport som ingår i förvaltningsberättelsen i Handelsbankens årsredovisning
1 c-f	Kriterier för mätning av prestation, parametrar och motivering för de förekommande system med rörliga komponenter		Sidor 57 och 58 i Handelsbankens bolagsstyrningsrapport som ingår i förvaltningsberättelsen i Handelsbankens årsredovisning
1 g-i	Aggregerade kvantitativa uppgifter om ersättning inklusive fördelningar		Sida 82 i not K1, sidor 116–119 i not K8 samt sidor 57 och 58 i Handelsbankens bolagsstyrningsrapport som ingår i förvaltningsberättelsen i Handelsbankens årsredovisning
1 j	På begäran, totala ersättningen för varje medlem av ledningsorganet eller den verkställande ledningen		Sidor 116–119 i not K8 samt sidor 60 och 61 i Handelsbankens bolagsstyrningsrapport som ingår i förvaltningsberättelsen i Handelsbankens årsredovisning
2	Kvantitativa uppgifter om ersättning till medlemmar av institutets ledningsorgan för betydande institut		Sidor 116–119 i not K8 samt sidor 60 och 61 i Handelsbankens bolagsstyrningsrapport som ingår i förvaltningsberättelsen i Handelsbankens årsredovisning
Artikel 451	Bruttosoliditet		
1 a	Bruttosoliditetsgraden	Avsnitt Kapitalbas och kapitalkrav – Bruttosoliditet	
1 b	Uppdelning av det sammanlagda exponeringsbeloppet	Avsnitt Kapitalbas och kapitalkrav – Bruttosoliditet	
1 c	I tillämpliga fall summan av förvaltningsposter borttagna från balansräkningen	Avsnitt Kapitalbas och kapitalkrav – Bruttosoliditet	
1 d	Beskrivning av åtgärder för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet	Avsnitt Kapitalplanering beskriver hur banken övervakar kapitalisering	
1 e	Beskrivning av faktorer som har påverkat bruttosoliditeten under den period som den offentliggjorda bruttosoliditeten avser	Avsnitt Kapitalbas och kapitalkrav – Bruttosoliditet	
Avdelning III	Krav som är villkor för användning av särskilda instrument eller metoder		
Artikel 452	Användning av metoden för intern riskklassificering för kreditrisk		
a	De behöriga myndigheternas godkännande av metod eller övergångsordning	Avsnitt Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisk	
b	En förklaring av följande:		
b i	De interna riskklassificeringssystemens struktur och förhållandet mellan intern och extern rating	Avsnitten Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Riskklassificeringssystemet, Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Metoder för riskklassificeringen samt Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Jämförelse med extern rating	
b ii	Användningen av interna skattningar för andra ändamål än beräkning av riskvägda exponeringsbelopp	Ej tillämpligt	
b iii	Metoden för att hantera och godkänna kreditrisk-reducerande åtgärder	Avsnitt Kreditrisk – Säkerheter och åtgärder som reducerar kapitalkravet	
b iv	Kontrollmekanismerna för riskklassificeringssystemen	Avsnitt Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Kvalitetssäkring av kreditriskmodellen	
c i-v	Beskrivning av den interna riskklassificeringsmetoden, separat för varje IRK exponeringsklass	Avsnitten Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Exponeringsklasser samt Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Metoder för riskklassificeringen	
d	Exponeringsvärden, separat för varje IRK exponeringsklass	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Exponering, exponeringsbelopp och kapitalkrav	
e i-iii	De totala exponeringarna, exponeringsvägd genomsnittlig riskvikt och summan av outnyttjade kreditmöjligheter per riskklass för exponeringsklasserna nationella regeringar och centralbanker, institut, företag och aktier	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Riskvikt och fördelning på riskklass samt tabell 44 (EU CR6)	
f	Information om hushållsexponeringar i metoden för intern riskklassificering	Avsnitten Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Exponeringsklasser samt Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Metoder för riskklassificeringen	
g	De faktiska specifika kreditriskjusteringarna under den närmast föregående perioden	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar samt tabell 24 (EU CR2-A)	

ARTIKEL I CRR	Beskrivning	Referens i Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3	Referens i Handelsbankens årsredovisning och delårsrapporter eller på Handelsbankens webbplats
h	Faktorer som påverkade förlusterna under den närmast föregående perioden	Avsnitt Kreditrisk – Nedskrivningar och förfallna fordringar samt tabell 24 (EU CR2-A)	
i	Institutets skattningar jämfört med faktiska resultat	Avsnitt Kreditrisk – Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker – Prognoser och utfall i internmetoden	
j i-ii	PD och LGD för alla IRK exponeringsklasser, fördelat per geografi	Avsnitt Kreditrisk – Kapitalkrav för kreditrisker – Riskvikt och fördelning på riskklass samt tabell TB8 (EU CRB-C)	
Artikel 453	Användning av kreditriskreducerande metoder		
a	Riktlinjerna och metoderna för nettning inom och utanför balansräkningen	Avsnitt Kreditrisk – Säkerheter och åtgärder som reducerar kapitalkravet samt Kreditrisk – Motpartsrisiker – Reducering av motpartsrisk	
b	Riktlinjerna och metoderna för värdering och hantering av säkerheter	Avsnitt Kreditrisk – Säkerheter och åtgärder som reducerar kapitalkravet samt Kreditrisk – Motpartsrisiker – Reducering av motpartsrisk	
c	De viktigaste typerna av säkerhet som institutet accepterar	Avsnitt Kreditrisk – Säkerheter och åtgärder som reducerar kapitalkravet samt Kreditrisk – Motpartsrisiker – Reducering av motpartsrisk	
d	De viktigaste kategorierna av garantigivare och kreditderivatmotparter och deras kreditvärdighet	Se tabell lcke offentliggjorda upplysningar i enlighet med EBA/GL/2014/14	
e	Information om koncentrationer med avseende på marknads- eller kreditrisk inom de kreditreducerande åtgärder som vidtagits	Tabell TB30 (EU CCR6)	
f	Det exponeringsvärde som täcks av godtagbara finansiella och andra säkerheter för exponeringar under schablonmetod eller internmetod utan egna skattningar av LGD och KF	Tabell TB26 (EU CCR3)	
g	Exponeringsvärde som täcks av garantier eller kreditderivat	Tabell TB28 (EU CCR5-A)	
Artikel 454	Användning av internmätningmetoder för operativ risk		
	Beskrivning av användningen av försäkring och andra former av risköverföring för att reducera operativ risk	Ej tillämpligt	
Artikel 455	Användning av interna modeller för marknadsrisk		
a i	Särdrag hos de använda modellerna	Ej tillämpligt	
a ii	Metoder i de interna modellerna för tillkommande fallissemangs- och migrationsrisk samt korrelationshandel	Ej tillämpligt	
a iii	Beskrivning av det stresstest som tillämpas på underportföljen	Ej tillämpligt	
a iv	Beskrivning av de metoder som används för att göra backtesting och validera om de interna modellerna och modellförfarandena är noggranna och konsekventa	Ej tillämpligt	
b	Den behöriga myndighetens godkännandespann	Ej tillämpligt	
c	Beskrivning av i vilken utsträckning och med vilka metoder kraven i artiklarna 104 och 105 uppfylls	Ej tillämpligt	
d i-iii	Högsta, lägsta och genomsnittliga värden för Value-at-Risk-värdena, stressjusterade Value-at-Risk-värden, riskvärdena för tillkommande fallissemangs- och migrationsrisk och för den specifika risken för korrelationshandelsportföljen	Ej tillämpligt	
e	Elementen i kapitalbaskravet för marknadsrisk	Ej tillämpligt	
f	Det vägda genomsnittet av likviditetshorisonerna för varje underportfölj som omfattas av de interna modellerna	Ej tillämpligt	
g	Jämförelse av slutvärdena för Value-at-Risk per dag med den dagliga förändringen av portföljens värde vid utgången av följande affärsdag	Ej tillämpligt	

Inledning

Handelsbanken arbetar utifrån en väl beprövad affärsmodell som varit oförändrad i över 40 år. Banken har ett decentraliserat arbetssätt och en stark lokal förankring genom landsomfattande kontorsnät. Banken lägger stor vikt vid tillgänglighet och långsiktiga kundrelationer, har låg risktolerans samt växer internationellt genom att etablera affärsmodellen på utvalda marknader. Kreditgivningen i bankens kontorsrörelse ger upphov till kreditrisker. Övriga risker eftersträvar banken så långt som möjligt att begränsa.

Handelsbankens kreditförlustnivå har under de senaste decennierna varit väsentligt lägre än genomsnittet hos övriga nordiska banker. Bankens mål är alltid att ingen kredit ska medföra en förlust. Detta förhållningssätt är helt styrande för kontorens kreditgivning och arbete med sina kreditportföljer.

Genom stora likviditetsreserver och matchning av kassaflöden har banken sedan lång tid arbetat med att upprätthålla låga likviditetsrisker. Även detta är ett naturligt resultat av bankens låga risktolerans.

Även marknadsriskerna i Handelsbanken har från redan tidigare låga nivåer minskats ytterligare under de senaste åren och är i dag mycket låga.

REGLER OCH REGELVERKSUTVECKLING

Kapitaltäckning

Enligt gällande kapitaltäckningsregler, förordning (EU) nr 575/2013 (CRR), lagen (2014:966) om kapitalbuffertar samt lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, ska banken ha ett kärnprimärkapital på minst 4,5 procent, primärkapital på minst 6 procent och en total kapitalbas som minst motsvarar 8 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker.

Utöver att hålla kapital enligt minimikraven ska banken hålla kärnprimärkapital för att uppfylla det kombinerade buffertkravet som i Sverige utgörs av summan av en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procent, en kontryckisk buffert på upp till 2,5 procent samt en systemriskbuffert på 3 procent.

Kapitalkonserveringsbufferten bygger upp kapital i goda tider med syfte att minska risken för att banker bryter mot kapitalkraven i dåliga tider. Den kontryckiska bufferten, vilken beslutas av Finansinspektionen, varierar över konjunkturen i syfte att motverka alltför hög kredit-tillväxt. Sedan den 19 mars 2017 tillämpas en kontryckisk buffert om 2,0 procent i Sverige. I Norge tillämpas 1,5 procent från slutet av andra kvartalet 2016, och nivån höjdes till 2,0 procent från och med den 31 december 2017. Även i Storbritannien införs ett buffertkrav om

0,5 procent från och med den 27 juni 2018 och höjs igen till 1,0 procent från och med den 28 november samma år. Inga andra länder där Handelsbanken har verksamhet har beslutat om ett kontryckiskt buffertkrav över 0 procent. Systemriskbufferten har som syfte att skapa en buffert hos de största bankerna i Sverige som ska skydda banksystemet som helhet i tider av finansiell instabilitet. För att undvika restriktioner på till exempel utdelningar krävs att det kombinerade beslutade buffertkravet är uppfyllt.

Kapitalkrav inom ramen för Pelare 2

Utöver det ovan beskrivna kapitalkravet, det så kallade Pelare 1-kravet, ska banken hålla kapital för krav enligt regelverkets så kallade Pelare 2. Dessa krav är institutspecifika och beslutas av tillsynsmyndigheten. Inom Pelare 2 utvärderas bland annat koncentrationsrisker, pensionsrisk, ränterisk i övrig verksamhet och ytterligare systemriskbehov. Detta kapitalkrav kan delas upp i krav för kreditrisker, marknadsrisker, systemrisker och andra risker.

Inom ramen för Pelare 2 tillämpas ett riskviktsgolv på 25 procent för svenska bolån, varav 10 procent avser ett extra påslag för systemrisk. Riskviktsgolvet innebär att banker ska hålla buffertkapital i Pelare 2 för svenska bolån som motsvarar skillnaden mellan den faktiska riskvikten i Pelare 1 som baseras på bankens interna modeller och riskviktsgolvet i Pelare 2. Vidare tillämpas ett riskviktsgolv på 22 procent för norska bolån. Finska bolån omfattas av ett riskviktsgolv på 15 procent från och med 2018.

Det extra kapitalpåslaget i form av ett riskviktsgolv på bolån i Pelare 2 motiverar Finansinspektionen med att det dels ska omhändertara risker som inte fullt ut återspeglas i den historik som bankernas interna modeller baseras på, dels ska omhändertara den systemrisk som kan följa av att hushållens ökande skuldsättning kan påverka konsumtionen negativt exempelvis vid en kraftig ränteuppgång.

Finansinspektionen har också i Pelare 2 infört ett golv på 2,5 år avseende löptidsantagande för företagsexponeringar.

Kapitalkravet för marknadsrisk utgörs av ett påslag för marknadsrisk i övrig verksamhet, och bland övriga påslag ryms ett påslag för pensionsrisk.

I Pelare 2-kapitalkravet för systemrisk ingår dels ett buffertkrav på 2 procent, dels det höjda svenska riskviktsgolvet för bolån från 15 till 25 procent.

Finansinspektionen beräknar även behovet av att hålla en så kallad kapitalplaneringsbuffert. Kapitalplaneringsbufferten medför inget ytterligare kapitalbehov för banken så länge den inte är större än kapitalkonserveringsbufferten.

Utöver de regleringsmässiga minimikapital- och buffertkraven ska banken dessutom göra en intern kapitalutvärdering där samtliga risker samt kapitalbehov utvärderas förutsättningslöst. Handelsbanken har alltsedan introduktionen av Basel II från 2007 i sin interna kapitalutvärderingsprocess hållit betydligt mer kapital än vad som formellt har krävts enligt Pelare 1. Detta är en följd av att bankens kapitalbedömning baseras på beräkning av ekonomiskt kapital och på konservativa stresstester som indikerar att kapitalmängden i normal konjunktur bör ta höjd för potentiella förluster och kapitalkravsförändringar som kan inträffa under stressade förhållanden.

Samtliga påslag inom ramen för Pelare 2 görs i den samlade kapitalbedömningen, det vill säga Finansinspektionens individuella bedömning av bankens kapitalbehov. Detta tillkommer utöver minimikraven i Pelare 1, och i normalfallet kommer Finansinspektionen inte att formellt besluta om Pelare 2-krav. Så länge ett sådant formellt beslut inte föreligger kommer Finansinspektionens samlade kapitalbedömning inte att påverka nivån när till exempel automatiska utdelningsrestriktioner inträder.

Bruttosoliditet

Bruttosoliditetsgrad är ett kapitalmätt definierat i CRR. Mättet definieras som primärkapitalet i förhållande till totala tillgångar inklusive vissa poster utanför balansräkningen omräknade med konverteringsfaktorer definierade i schablonmetoden samt regleringsmässiga justeringar av kapitalbasen.

Vilken nivå på bruttosoliditetskrav som ska gälla, och om det ska utgöra ett bindande kapitalkrav eller inte, är ännu inte beslutat. Europeiska kommissionen publicerade sitt förslag till tillämpning den 23 november 2016. Förslaget motsvarar den nivå som Baselkommittén har indikerat om 3 procent och ingår i det så kallade riskreduktionspaketet som innehåller flera förslag till förändringar av nuvarande regelverk (se nedan).

Likviditet

Liquidity coverage ratio (LCR) har sedan 2013 varit ett bindande krav för svenska banker, och Handelsbanken har redovisat enligt Finansinspektionens definition. Måttet uttrycker kvoten mellan bankens likviditetsbuffert och nettokassaflöden i ett mycket stressat scenario under en 30-dagarsperiod. Kvoten ska överstiga 100 procent. Kravet har gällt LCR på aggregerad

nivå och separat för USD och EUR. Från och med den 1 oktober 2015 finns i och med Europeiska kommissionens delegerade akt ett europeiskt minimikrav på LCR. Minimikravet, som gäller på aggregerad nivå, var 80 procent under 2017 men är från den 1 januari 2018 100 procent då den delegerade akten blev fullt implementerad. I samband med detta upphävdes Finansinspektionens föreskrifter om krav på likviditetstäckningskvot. Finansinspektionen har aviserat att de framöver avser utöva tillsyn av likviditetstäckningskvot i enskilda valutor inom ramen för översyn och utvärderingsprocessen i Pelare 2.

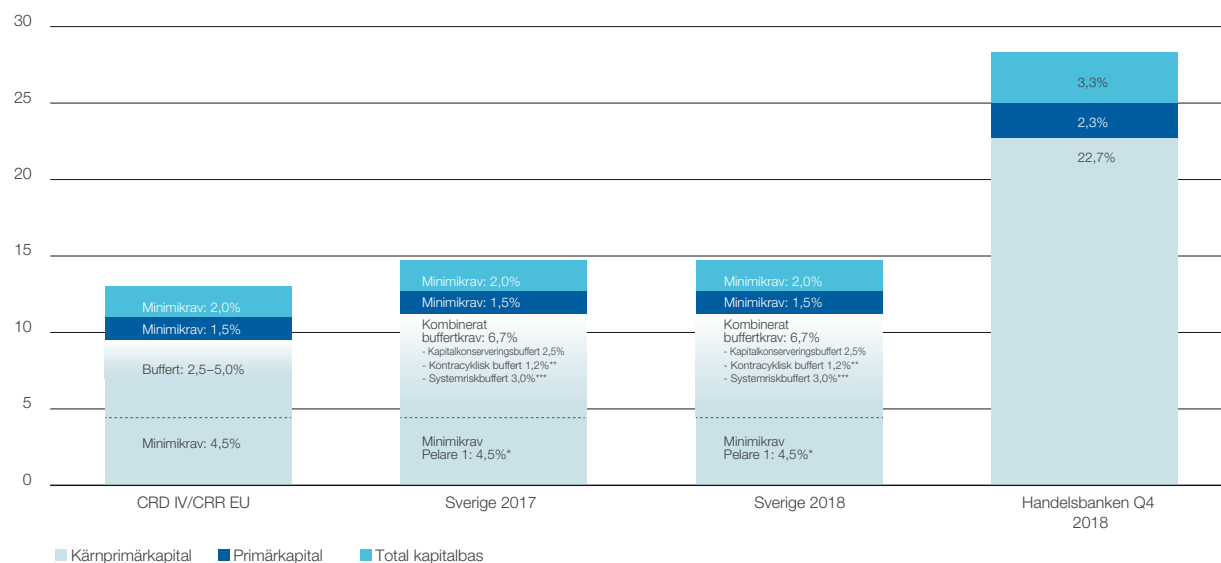
Minimikrav för det strukturella likviditetsmålet net stable funding ratio (NSFR), relationen mellan tillgänglig stabil finansiering och behovet av stabil finansiering, förväntas införas i EU tidigast 2019.

Ny resolutionslagstiftning och minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL)

Krishanteringsdirektivet 2014/59/EU (BRRD) har införts i Sverige genom lag (2015:1016) om resolution som trädde ikraft den 1 februari 2016. Regelverket innehåller bestämmelser för att hantera banker i kris, och gör det inom vissa ramar möjligt för myndigheter att ta kontroll, omstrukturera samt sälja av hela eller delar av verksamheten utan att behöva likvidera eller försätta en bank i konkurs. Utöver nämnda åtgärder införs en möjlighet att skriva ned vissa former av skuldinstrument i syfte att återkapitalisera en bank i kris.

Genom regelverket införs också ett minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL). Kravet för varje enskilt institut ska fastställas av resolutionsmyndigheten, som i Sverige är Riksgäldskontoret, i samband med upp-

Figur 1 Kapitalkrav för svenska banker och faktiskt kapital för Handelsbanken

* Pelare 2 inkluderar bolånegolvet i Sverige och Norge, påslag för ytterligare systemrisk om 2 procent samt institutsspecifikt påslag för koncentrationsrisk, ränterisk i övrig verksamhet och pensionsrisk.

** Baserad på buffertkravet i Sverige och Norge.

***Inklusive buffertkravet om 2 procent gällande för övriga systemviktiga institut (O-SII).

rättandet av en resolutionsplan (se även avsnittet Kapitalbas och kapitalkrav).

Förändringar av likviditets-, kapitaltäcknings- och resolutionsregelverken – ”Riskreduktionspaketet”

Den 23 november 2016 publicerade Europeiska kommissionen förslag på tydliggöranden, förändringar och tillägg till nuvarande regelverk. Förslagen omfattar både kapitaltäckningsreglerna (CRR och CRD IV) och resolutionsregelverket (BRRD). Syftet med regleringarna är att öka den finansiella stabiliteten, förbättra bankernas utlåningskapacitet inom EU samt förenkla för bankerna att bidra till djupare och mer likvida kapitalmarknader inom EU. Paketet innehåller bland annat förslag på ett bindande bruttosoliditetskrav om 3 procent, införande av bindande NSFR samt mer riskkänsliga krav enligt schablonmetoden vad avser marknadsrisk, motpartsrisk och centrala motparter (CCP). Dessutom föreslås att ett krav på Total Loss Absorbing Capacity ska införas för globala systemviktiga institut (G-SII) inom ramen för det existerande MREL-regelverket. Samtidigt publicerade Europeiska kommissionen även de föreslagna ändringarna angående genomförandet av marknadsriskramverket (FRTB). Ramverket fastställer reviderade metoder för schablonmetoden såväl som för internmetoden samt en reviderad gränsdragning mellan handelslager och övrig verksamhet. De huvuddelar som bedöms ha en inverkan på kapitalkravet är gränsdragningen mellan handelslager och övrig verksamhet, behandlingen av säkerställda obligationer vid beräkningen av kapitalkravet för kreditspreadrisk samt inkluderingen av kapitalkrav för fallissemangs- och residualrisk. Förslagen ska behandlas av medlemsstaterna och Europaparlamentet innan de slutligen antas.

Uppdaterade kapitaltäckningsregler i form av CRD V och CRR II avsågs ursprungligen införas i början av 2019, men förseningar i den legala processen kan innebära att CRD V och CRR II införs senare.

Baselkommittén publicerade den 7 december 2017 förslag på genomgående förändringar av kapitaltäckningsregelverkets samtliga delar. För kreditrisk införs en reviderad schablonmetod med större inslag av riskkänslighet. Dessutom införs begränsningar för hur metoder

som baseras på interna modeller kan användas. Metoden för kreditvärdighetsjustering (CVA), som infördes i den ursprungliga Basel III-överenskommelsen, utvecklas och förändras samtidigt som möjligheten att använda interna modeller tas bort. Det senare gäller även metoden för att mäta operativ risk där nu samtliga banker ska mäta operativ risk utifrån en ny enhetlig schablonmetod baserad på en kombination av bankernas intjänning och historiska operativa förluster. Slutligen införs det också justeringar i beräkningen av bruttosoliditeten samt ett buffertkrav utöver minimikravet för bruttosoliditet för de banker som klassificerats som globalt systemviktiga.

Utöver förändringarna i de enskilda riskmätningsskivorna införs ett nytt övergripande riskviktsgolv om 72,5 procent av exponeringsbeloppet enligt schablonmetoden för alla banker som använder interna modeller.

Baselkommittén rekommenderar att de nya reglerna ska tillämpas från och med den 1 januari 2022, vilket även kommer att gälla för de tidigare föreslagna förändringarna avseende marknadsriskramverket (FRTB). Golvkraven kommer dock att fasas in mellan 2022 och 2027.

Den Europeiska bankmyndigheten (EBA) kommer att införa riktlinjer och tekniska standarder¹ som berör beräkningsmetoder för olika komponenter inom intern riskklassificeringsmetod (IRK). Dessa riktlinjer och standarder syftar till att förtydliga specifika avsnitt i CRR. EBA:s ambition är att dessa regelverk ska börja gälla per utgången av år 2020. Förtydligandena avser bland annat definitionen av fallissemang och tillämpningen av ekonomisk nedgångsperiod i samband med skattning av LGD och konverteringsfaktor.

Försäkringsrörelsen

Handelsbanken Liv tillämpar sedan den 1 januari 2016 övergångsbestämmelserna till försäkringsrörelselagen. Det betyder att Handelsbanken Liv omfattas av två regelverk, de äldre bestämmelserna i försäkringsrörelselagen beträffande tjänstepensionsaffären (Solvens 1-regelverket) och försäkringsrörelselagen med de ändringar och tillägg som gäller från och med den 1 januari 2016 (Solvens 2-regelverket) beträffande övrig livförsäkringsverksamhet. Den blandade verksamheten innebär att solvens-

kapitalkrav och solvenskapitalbas beräknas enligt övergångsreglerna med det gamla regelverket Solvens 1 för tjänstepension, medan solvenskapitalkrav och solvenskapitalbas för övrig livförsäkring beräknas enligt det nya regelverket Solvens 2. För ytterligare information hänvisas till Handelsbanken Livs publikation Gemensam rapport om solvens och finansiell ställning som finns tillgänglig på handelsbanken.se.

BREXIT

Handelsbanken bedriver sin kontorsrörelse i Storbritannien som en filial, i likhet med hur kontorsrörelsen bedrivs på bankens övriga hemmamarknader. När Storbritannien lämnar EU kommer banken med stor sannolikhet att behöva driva sin brittiska verksamhet som ett dotterbolag till det svenska moderbolaget. Banken förbereder därför sedan lång tid bildandet av ett brittiskt dotterbolag dit filialens tillgångar och åtaganden kan flyttas om så beslutas. Dessa förberedelser har under 2017 intensifierats i syfte att dotterbolaget, om så beslutas, ska kunna bildas och överta verksamheten senast i anslutning till att Storbritannien lämnar EU. Dotterbolaget kommer att stå under tillsyn av den brittiska tillsynsmyndigheten, PRA. Ett av de områden som fortfarande utreds är vilka metoder som ska ligga till grund för kapitaltäckningen av de brittiska exponeringarna. Det är därför ännu för tidigt att säga exakt vilka kapitalkrav som kommer att åsättas ett brittiskt dotterbolag.

Förberedelserna som banken vidtar innebär bland annat utveckling av nya IT-system som anpassning till de rapporteringskrav som följer av den lokala tillsynen samt komplettering av sådan kompetens och personal i Storbritannien som ett dotterbolag kräver. De brittiska kontoren kommer även efter en eventuell bolagisering av verksamheten att arbeta enligt samma affärsmodell som tidigare och som banken arbetar med på samtliga hemmamarknader. Banken bedömer att de investeringar som nu görs kommer att medföra än bättre förutsättningar för en kostnadseffektiv och växande verksamhet i Storbritannien framledes.

¹ EBA/RTS/2016/03, EBA/RTS/2016/06, EBA/GL/2016/07, EBA/CP/2016/21 och CP/EBA/2017/02.

Riskhantering

Handelsbankens mål är att ha bättre lönsamhet än genomsnittet för jämförbara banker på hemmamarknaderna och att banken ska generera god och jämn värdetillväxt oavsett konjunktur. Hög lönsamhet förutsätter bland annat låga finansieringskostnader och låga kreditförluster. En väl fungerande riskhantering har bidragit till att Handelsbankens affärsmodell har varit intakt under finanskriser och lågkonjunkturer samt visat god motståndskraft mot andra yttre påfrestningar.

RISKTOLERANS

Handelsbanken har låg risktolerans. Kreditriskerna uppstår som en del i kreditgivningen i kontorsrörelsen. Bankens mål är alltid att ingen kredit ska medföra förlust. Detta förhållningssätt är helt styrande för kontorens kreditgivning och arbete med sina kreditportföljer. Banken är en relationsbank med inriktning mot kunder med god återbetalningsförmåga och stark finansiell ställning. Kvalitetskravet får aldrig åsidosättas till förmån för högre kreditvolym, högre pris eller marknadsandelar.

Toleransen för marknadsrisk och likviditetsrisk är låg. Marknadsrisk förekommer endast som ett led i kundaffärer, i samband med bankens finansiering och likviditetshantering, i dess roll som marknadsgarant samt i pensionssystemet. En konsekvens av bankens låga tolerans för marknadsrisk är att en jämförelsevis låg andel av bankens resultat kommer från nettoresultat av finansiella transaktioner. All finansiering och likviditetshantering är centraliserad till Group Treasury. Likviditetsriskerna begränsas genom krav på matchande kassaflöden och betryggande likviditetsreserver av hög kvalitet.

Även för operativa risk och compliance-risker är toleransen låg. Banken strävar efter att så långt som möjligt förebygga dessa risker och reducera förlusterna på området. Förlusterna ska förbli låga.

RISKSTRATEGI

Handelsbanken har ett brett utbud av olika bank- och försäkringsprodukter. Därigenom uppkommer olika risker som identifieras, mäts och hanteras på ett systematiskt sätt inom koncernens alla delar. Handelsbankens restriktiva förhållningssätt till risk innebär att banken medvetet undviker att delta i affärer med hög risk även om den förväntade ersättningen för ögonblicket kan vara hög.

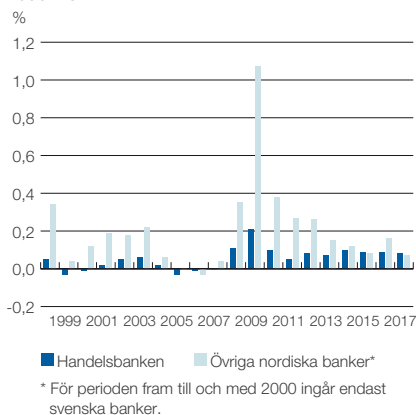
Den låga risktoleransen upprätthålls genom en stark riskkultur som är uthållig över tid och som gäller på alla områden i koncernen. Riskkulturen genomsyrar hela bankens arbete och är väl förankrad hos bankens medarbetare. Banken präglas av en tydlig ansvarsfördelning där varje del av affärsverksamheten bär det fulla ansvaret för sina affärer och för att riskerna hanteras. En följd av detta är att det finns

starka incitament till hög riskmedvetenhet och till försiktighet i affärsverksamheten. Den decentraliserade affärsmodellen är dock kombinerad med starka centraliserade kontroller. Den låga risktoleransen avspeglas också i synen på ersättning. Huvudprincipen är att ersättningar ska vara fasta eftersom detta bidrar till den långsiktighet som är en central del av Handelsbankens affärsmodell. Medarbetare med befogenhet att fatta affärsbeslut som innebär ett risktagande för banken kan endast erhålla fast ersättning utan rörliga inslag. De anställda är genom Stiftelsen Oktogonen en av bankens

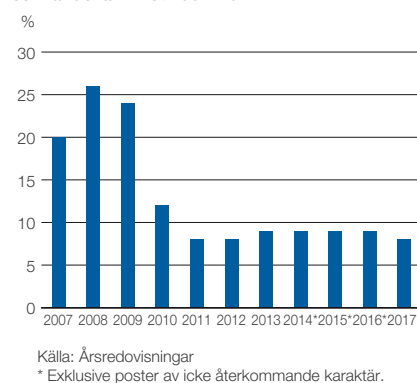
största ägare, vilket ytterligare bidrar till hög riskmedvetenhet och långsiktighet.

Kreditgivningen har stark lokal förankring, där den nära kundrelationen och lokala kännedomen verkar för låga kreditrisker. Därutöver ska koncernen vid var tid vara välkapitaliserad i förhållande till verksamhetens risker och hålla likvida tillgångar för att alltid klara sina betalningsförpliktelser när dessa förfaller, även i en situation av finansiell stress där upplåning på de finansiella marknaderna inte är möjlig. Handelsbanken eftersträvar på så sätt en affärsmodell som är oberoende av förändringar i konjunkturen.

Figur 2 Kreditförluster i procent av utlåning 1998–2017

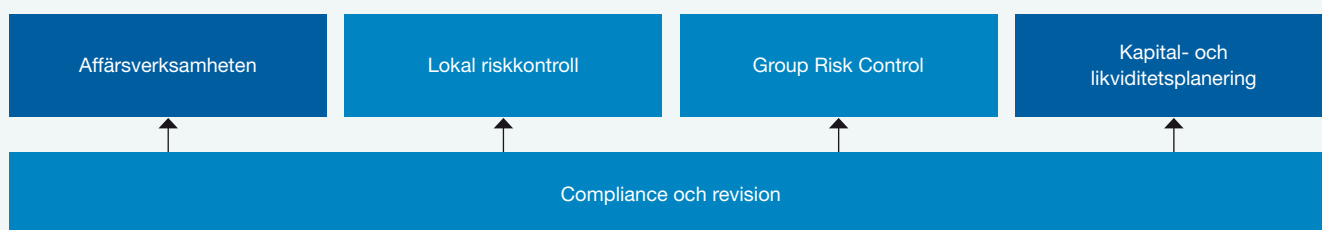
Figur 3 Nettoresultat av finansiella transaktioner som andel av vinst 2007–2017

Figur 4 Risker i Handelsbanken

	Beskrivning
Kreditrisk	Kreditrisk definieras som risken att banken drabbas av ekonomisk förlust som följd av att bankens motparter inte kan fullfölja sina kontraktssenliga förpliktelser.
Marknadsrisk	Marknadsriskerna härrör från pris- och volatilitetsförändringar på de finansiella marknaderna. Marknadsriskerna delas in i ränterisker, aktiekursrisker, valutakursrisker och råvaruprisrisker.
Likviditetsrisk	Likviditetsrisk är risken för att banken inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser när dessa förfaller, utan att drabbas av oacceptabla kostnader eller förluster.
Operativ risk	Operativ risk är risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Definitionen inkluderar legal risk.
Compliancerisk	Compliancerisk är risken för att banken inte lever upp till lagar, förordningar och interna regler eller god sed och standard.
Ersättningsrisk	Ersättningsrisk utgörs av risken för förlust eller annan skada som uppkommer till följd av ersättningsystemet.
Försäkringsrisk	Försäkringsrisk är risken i en försäkrings utfall, som beror på den försäkrades livslängd eller hälsa.

Figur 5 Handelsbankens riskhantering och riskkontroll

Affärsverksamheten

Banken präglas av en tydlig ansvarsfördelning där varje del av affärsverksamheten bär det fulla ansvaret för sina affärer och för att samtliga risker hanteras. Den som bäst känner kunden och marknadsförutsättningarna har bäst möjlighet att bedöma risken och kan också på ett tidigt stadium agera om problem uppkommer. Varje kontor och varje resultatansvarig enhet bär ansvaret för att hantera uppkomna problem. Detta skapar incitament till hög riskmedvetenhet och till försiktighet i affärsverksamheten.

Decentraliserade kreditbeslut förutsätter dock en gemensam kreditprocess som Group Credits ansvarar för. Group Credits bereder de kreditlimiter som styrelsen eller den Kreditkommitté som styrelsen inrättat fattar beslut om. Group Credits säkerställer också att kreditbedömningarna i hela koncernen sker på ett enhetligt sätt och att kreditgivningen utförs i enlighet med den kreditpolicy styrelsen har beslutat.

Affärsverksamhetens finansiella risker uppstår och hanteras huvudsakligen i Group Treasury, i Handelsbanken Capital Markets och i Handelsbanken Liv. Handelsbanken har en helt decentraliserad affärsmodell, men all finansiering och likviditetshandling i koncernen är centraliserad till Group Treasury. De marknadsriskerna som uppstår för att möta kunders efterfrågan på finansiella instrument med exponering mot ränte-, valuta-, aktie- eller råvarumarknaderna hanteras i Handelsbanken Capital Markets. Operativa risker förekommer i all verksamhet inom banken, och ansvaret för att hantera operativa risker är en integrerad del av chefsansvaret på alla nivåer i verksamheten. Hantering av marknadsrisker, hantering av bankens operativa risker samt finansierings- och likviditetshandling styrs av policyer fastställda av styrelsen.

Lokal riskkontroll

En lokal riskkontroll finns i varje land där banken har verksamhet, i varje regionbank, på centrala huvudavdelningar och i dotterbolag. Den lokala riskkontrollen arbetar med att identifiera, mäta, analysera och rapportera risker i verksamheten. Lokal riskkontroll kontrollerar också limiter för marknads-, likviditets- och motpartsrisker samt operativa risker och utvärderar överträdelse av dessa limiter samt kreditlimiter. Lokal riskkontroll ska även säkerställa att riskanalys görs av nya produkter och tjänster, IT-system och väsentliga processer, samt utvärdera verksamhetens arbete med operativa risker. Den lokala riskkontrollen på landnivå har ett uppdrag att kontrollera kreditrisker och kreditprocessen. För kontroll av risker inom IT och informationssäkerhet finns en särskild lokal riskkontroll inom Group IT. Lokal riskkontroll rapporterar till Group Risk Control och till verksamhetens ledning.

Group Risk Control

Behovet av central uppföljning av risk- och kapital situationen ökar med graden av decentraliserade affärsbeslut. Group Risk Control är således en naturlig och viktig del av bankens affärsmodell.

Group Risk Control har till uppgift att identifiera, mäta, analysera och rapportera koncernens alla väsentliga risker. Den övervakar också att riskerna och riskhanteringen lever upp till bankens låga risktolerans och att ledningen har tillförlitliga underlag för hur risker ska hanteras vid kritiska situationer. Vidare har Group Risk Control ett funktionellt ansvar för att lokal riskkontroll mäter risker på ett ändamålsenligt och enhetligt sätt i koncernen och att bankens ledning och styrelse löpande får rapporter och analyser om den aktuella risksituationen.

Stresstester – kapital- och likviditetsplanering

Om Handelsbanken, trots arbetet i de tre tidigare beskrivna delarna, skulle råka ut för allvariga förluster, håller banken ett kapital och en likviditetsreserv som säkerställer bankens fortlevnad såväl under som efter extrema händelser. Det är kapital situationen bedömd enligt det legala kapitalkravet som, tillsammans med beräkningen av ekonomiskt kapital och stresstester, utgör grunderna i kapitalplaneringen. Likviditetsplaneringen säkerställer att koncernen alltid klarar sina betalningsförpliktelser när dessa förfaller, även i en situation av finansiell stress där upplåning på de finansiella marknaderna inte är möjlig. Genom stresstester och scenarioanalyser identifieras vilka åtgärder som behöver förberedas eller genomföras för att kapitaliseringen och likviditetssituationen vid varje tidpunkt ska vara tillfredsställande samt vilka åtgärder som krävs för att återställa koncernens kapital och likviditet i en återhämtningssituation efter en allvarig kris.

Compliance och revision

Utöver de tidigare beskrivna delarna granskar såväl compliance, på central, affärsområdes- och dotterbolagsnivå, som interna och externa revisorer verksamheten. Compliancefunktionens ansvarsområde är att se till att lagar, förordningar och interna regler samt god sed och standard efterlevs inom Handelsbankens verksamhet. Åtgärder för att trygga regel efterlevnaden är en del av den interna kontrollen, och ansvar för att säkerställa regel efterlevnad åvilar såväl funktionsansvariga och produktägare som chefer och medarbetare i Handelsbanken-koncernen.

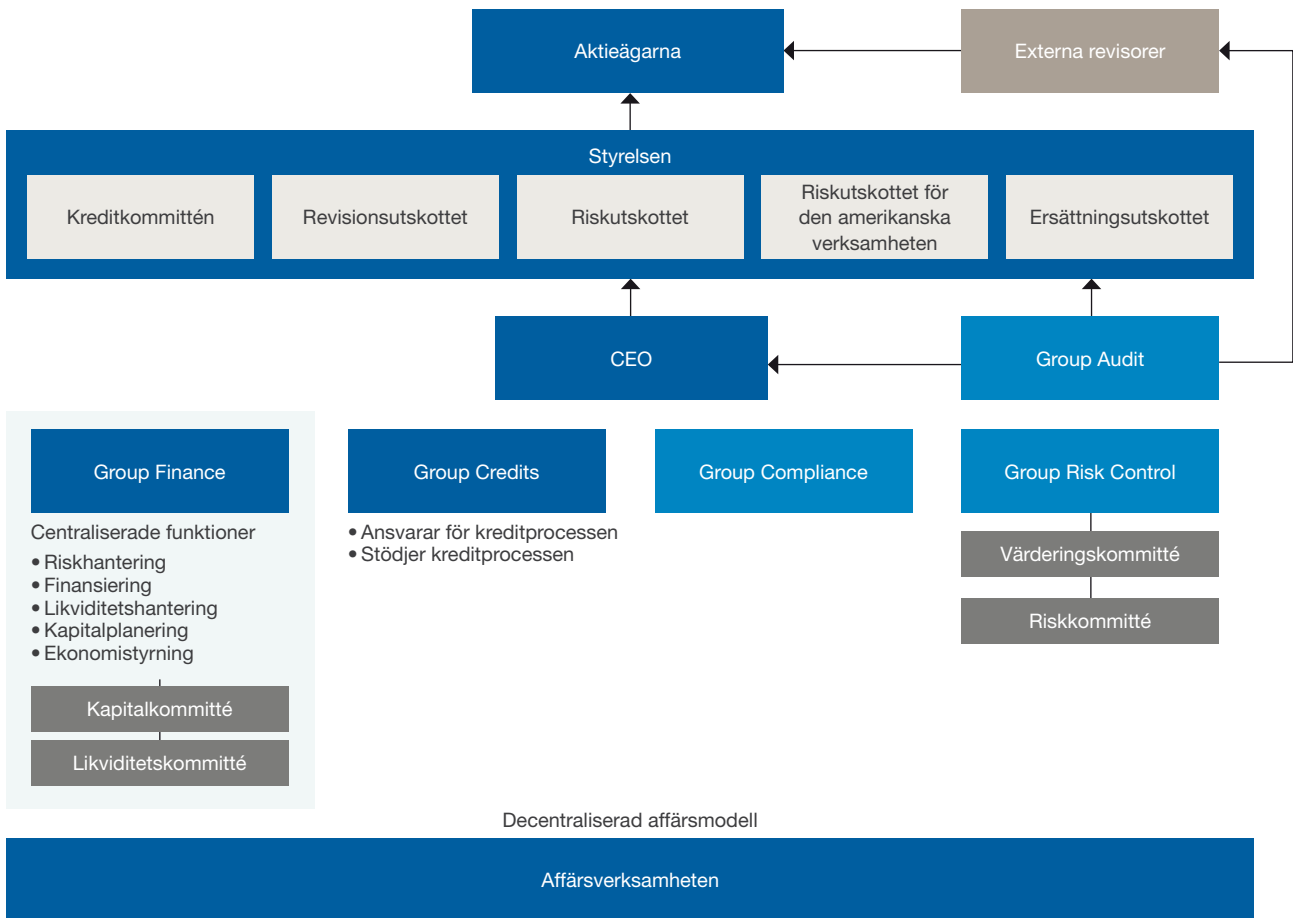
Det restriktiva förhållningssättet till risk innebär att banken är en stabil och uthållig affärspartner till kunderna oavsett konjunktur eller marknadssituation. Det bidrar till både god riskhantering och att en hög servicenivå kan upprätthållas även när verksamheten och de marknader som banken verkar på utsätts för påfrestningar. Samma principer för bankens inställning till risk gäller i alla länder där banken är verksam och är vägledande i den fortsatta utlandsexpansionen.

MOTSTÅNDSKRAFTIG RISKHANTERING

Handelsbanken har en stark kapital- och likviditetssituation. Banken har kontinuerlig tillgång till de finansiella marknaderna via sina kort- och långfristiga finansieringsprogram. Banken har en stor likviditetsreserv av hög kvalitet, vilket ger en hög motståndskraft mot eventuella störningar på de finansiella marknaderna. Group Treasurys likviditetsportfölj, som är en del av bankens likviditetsreserv, har en låg riskprofil och består främst av tillgodoavanden i centralbanker,

statsobligationer och säkerställda obligationer. Därutöver finns ett mycket omfattande outnyttjat emissionsutrymme av säkerställda obligationer i Stadshypotek. Likviditetsreserver hålls i alla för banken väsentliga valutor. Den totala likviditetsreserven täcker bankens likviditetsbehov i ett stressat scenario i mer än tre år helt utan tillgång till ny marknadsfinansiering. En bibehållen verksamhet kan upprätthållas under en betydande tid även i en extrem situation med stängda marknader för valutaväxling.

Figur 6 Handelsbankens kontroll- och riskorganisation

Bankens kapitalsituation har fortsatt att stärkas under året, och banken har haft en stabil intjänning. Detta har, tillsammans med låga kreditförluster, bidragit till den starka positionen.

Handelsbankens låga risktolerans, goda kapitalisering och starka likviditetssituation gör banken väl rustad att verka även under de nya striktare regelverken samt under betydligt svårare marknadsförutsättningar än de som varit under de senaste åren.

RISKORGANISATIONEN

Handelsbankens styrelse har det övergripande ansvaret för bankens riskhantering och fastställer interna regler för detta. Styrelsen fastställer policydokument, och CEO fastställer riktlinjer som beskriver hur olika risker ska hanteras och rapporteras.

Styrelsen har ett flertal tillsatta utskott som är beredande i frågor som ska beslutas av styrelsen samt en beslutande kommitté. Följande kommitté och utskott finns: Kreditkommittén, i vilken utöver styrelseledamöter ingår CEO och chefen för Group Credits, samt Riskutskottet, Revisionsutskottet, Riskutskottet för den amerikanska verksamheten och Ersättningsutskottet. Därutöver har banken interna kommittéer som är rådgivande till bankledningen: Riskkommittén, Likviditetskommittén, Kapitalkommittén och Värderingskommittén.

Styrelsen fastställer delegeringsbestämmelser om kreditbeslut. Beslutsstrukturen framgår av figur 7 där fastställda beloppsgränser finns för respektive beslutsnivå. För marknads- och likviditetsrisker beslutar styrelsen om totala limiten för hela koncernen inom respektive riskslag. Därefter fördelar CEO och CFO ut dessa till verksamheten. CEO fastställer limiten för operativa risker. CFO beslutar även om ytterligare limiten och riskmått och detaljerade instruktioner. CFO beslutar om limiten för ränterisk, valutakursrisk och likviditetsrisk till Head of Group Treasury. Head of Group Treasury är ansvarig för hantering av dessa risker och allokerar i sin tur delar av limiten vidare till andra affärsenheter.

CEO ansvarar för att banken bedriver en kapitalplanering som säkerställer att koncernens kapitalförsörjning är tryggad. Ansvaret för att mäta tillgängligt kapital och för tillämpningen av koncernens kapitalplanering ligger under CFO hos Head of Group Capital Management.

I uppdraget ligger att ansvara för att det tillgängliga kapitalet har rätt storlek och att kapitalbasen har rätt sammansättning med avseende på olika typer av kapital och valutor. Vidare innebär ansvaret att hålla nivån på tillgängliga finansiella resurser (AFR) i relation till ekonomiskt kapital (EC) över den av styrelsen beslutade målnivån och att nivån på kapital överstiger de regulatoriska kraven.

Group Treasury ansvarar för koncernens likviditet och finansiering samt för att genomföra sådana riskhanteringsåtgärder som beslutas av bankens CFO. Banken har väl utarbetade processer för att allokerar kapital och likviditet till bankens affärsenheter. Om en kritisk situation inträffar är även Group Treasury väl förberedd att snabbt vidta åtgärder för att stärka likviditeten.

Verksamheten övervakas av kontrollfunktioner. Group Risk Control, vars chef är bankens CRO, rapporterar till CEO och styrelsens riskutskott. Group Risk Controls uppgift är såväl att identifiera, mäta, analysera och rapportera alla väsentliga risker, som att kontrollera att alla större risker som banken exponeras för, eller kan förväntas komma att exponeras för, identifieras och hanteras av berörda funktioner. Group Risk Control kontrollerar att varje affärsenhet och region eller land övervakar samtliga för affärsenheten väsentliga risker på ett effektivt sätt genom sin lokala riskkontroll. Lokal riskkontroll rapporterar riske exponering både till Group Risk Control och till ledningen för affärsverksamheten.

Verksamheten granskas även av Group Compliance och Group Audit på central och lokal nivå. Group Risk Control och Group Compliance är underställda CEO medan Group Audit är underställd styrelsen. Group Compliance ansvarar för den samlade bedömningen av compliancerisker och rapporterar till CEO och styrelsens riskutskott. Group Audit rapporterar till styrelsen i sin helhet och till dess revisionsutskott. De externa revisorerna är ansvariga inför aktieägarna på bolagsstämman och granskar även styrelsens och CEO:s förvaltning.

RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING AV RISK- OCH KAPITALSITUATIONEN

CRO föredrar en koncernriskrapport sammanställd av Group Risk Control kvartalsvis för Riskutskottet och presenterar risksituationen årligen för styrelsen. Rapporteringen sker även

till CEO. Koncernriskrapporterna innehåller CRO:s bedömning av koncernens väsentliga risker och en bedömning av om det finns väsentliga brister i verksamheten att rapportera och åtgärda. I förekommande fall innehåller rapporten också förslag till åtgärder och uppföljning av tidigare rapporterade risker och brister. Koncernriskrapporterna omfattar framåtblickande riskbedömningar och ska möjliggöra en bedömning av om Handelsbanken uppfyller den riskstrategi och den risktolerans som styrelsen uttalat. Koncernriskrapporten utformas i enlighet med styrelsens Policy för oberoende riskkontroll.

Riskkommittén, med CRO som ordförande, är rådgivande till CEO och CFO och har sammanträtt tio gånger under 2017. På Riskkommitténs möten görs en fördjupad uppföljning av koncernens aktuella risksituation, potentiella risker och åtgärder för kreditrisker, finansiella risker, operativa risker, compliancerisker och risker i försäkringsrörelsen. Övriga riskslag kommenteras vid behov. Vidare följs limitutnyttjandet för finansiella risker upp för hela koncernen. CRO rapporterar Riskkommitténs analyser och iakttagelser till bankens CEO. Kapitalsituationen, utnyttjande av marknadsrisklimit samt likviditetssituationen rapporteras till styrelsen vid varje ordinarie styrelsemöte.

Kreditrisksituationen rapporteras kvartalsvis i bankens styrelse, och i regionbanks- och dotterbolagsstyrelserna, med avseende på bland annat volymutveckling, riskrapporterade krediter och information från bankens kreditriskmodeller. Varje kvartal sammanställer respektive kontor en kreditriskrapport, det vill säga en genomgång av kontorets samtliga kreditengagemang där kredittagarens återbetalningsförmåga försämrats och bankens säkerheter är eller befäras vara otillräckliga. Vidare rapporterar Group Risk Control kreditriskutvecklingen i banken månadsvis till CEO, CFO, Chief Credit Officer samt kreditchefer.

Limitutnyttjandet för marknadsrisker och likviditetsrisker sammanställs och kontrolleras dagligen av Group Risk Control. Limitöverträdelser rapporteras omgående till den som har beslutat om limiterna. Likviditetsrisken sammanställs av Group Risk Control och rapporteras dagligen till CFO, veckovis till CEO samt till styrelsen vid varje ordinarie styrelsemöte. Likviditetskommittén,

med Head of Group Treasury som ordförande, är rådgivande till CEO och CFO och sammanträder inför varje ordinarie styrelsemöte och i övrigt vid behov. Där föredras den aktuella likviditetssituationen, resultat av stresstester, scenarioanalyser och annan information som är relevant för bedömningen av koncernens likviditetssituation.

Operativa risker bevakas löpande via rapportering, från kontor och avdelningar i hela koncernen, av inträffade incidenter. Group Risk Control rapporterar operativa risker och inträffade incidenter månadsvis till Riskkommittén och till styrelsens riskutskott. Rapporteringen av operativa risker inkluderar information om väsentliga händelser, större förluster, viktiga proaktiva åtgärder och en aggregerad riskbedömning på koncernnivå. Utöver detta följer lokal riskkontroll, i nära samarbete med

Group Risk Control, upp att beslutade åtgärder genomförs.

Bankens kapitalbehov rapporteras veckovis till CFO och CEO och minst kvartalsvis till styrelsen. I händelse av att något gränsvärde passerar eller om Head of Group Capital Management eller CFO av annan anledning bedömer det som lämpligt, ska förslag till lämpliga åtgärder presenteras till CEO. Utifrån ett medel- och långsiktigt perspektiv sammanfattas kapital situationen kvartalsvis i Kapitalkommittén. Group Capital Management gör en fullständig uppdatering av kapitalprognosen kvartalsvis eller när signifikant ändrade förutsättningar uppstår.

STYRELSENS RISKDEKLARATION OCH RISKFÖRKLARING

Styrelsen har beslutat om följande riskdeklaration och riskförklaring.

Riskdeklaration

Handelsbanken har tillfredsställande arrangemang för riskhantering vilka är ändamålsenliga i förhållande till bankens affärs mål, övergripande riskprofil och den riskstrategi som styrelsen beslutat om för verksamheten.

Riskförklaring

Handelsbankens affärs mål är att ha bättre lönsamhet än genomsnittet för jämförbara banker på hemmamarknaderna. Målet ska främst nås genom nöjdare kunder och lägre kostnader än konkurrenterna. Handelsbanken är en bank med stark lokal förankring och ett decentraliserat arbetssätt.

Bankens övergripande riskprofil är att risker ska hållas låga. Koncernen ska vara väl kapitaliserad i förhållande till riskerna, uppfylla de krav som resolutionsmyndigheter ställer och hålla likvida tillgångar för att klara sina betalningsförpliktelser, även i situationer av finansiell stress på kort och lång sikt. Riskstrategin och bankens övergripande riskprofil understödjer Handelsbankens strävan att ha en affärsmodell som är oberoende av förändringar i konjunkturcykeln.

Banken har och ska ha låga kreditrisker. Detta uppnås bland annat genom den starka lokala förankringen och de nära kundrelationerna. Krediternas kvalitet får aldrig åsidosättas för att nå högre volym eller högre marginal. Banken är selektiv i sitt kundurval med krav på att kredittagare har en god återbetalningsförmåga. Till följd av detta har kreditportföljen en tydlig koncentration till riskklasser där sannolikheten för förlust är låg. Det konsekventa tillvägagångssättet återspeglas i bankens över tid låga kreditförlustnivåer, vilka för år 2017 uppgick till 0,08 procent (0,09) i relation till utlåningen.

För att säkerställa att banken är väl kapitaliserad i förhållande till riskerna och har en god likviditetssituation, fastställer styrelsen bankens risktolerans för kapitalisering och likviditet. När risktoleransen för kapitalisering beslutas, ställs kapitalmätt dels i relation till de lagstadgade kraven, dels i relation till Handelsbankens bedömda kapitalbehov utifrån bankens modell för ekonomiskt kapital (Economic Capital, EC), som i ett mått fångar koncernens samlade risker. Risktoleransen för bankens likviditetsrisk beslutas dels genom krav på att banken under stressade förhållanden ska ha tillräcklig likviditetsreserv i form av likvida och pantsättningsbara tillgångar samt likviditets- och pantsättningsbara tillgångar för att under fastställda tids-

perioder kunna fortsätta sin rörelse, dels genom krav på det ackumulerade nettot mellan in- och utgående kassaflöden i olika tidsintervall.

Styrelsen har fastställt att kärnprimärkapitalrelationen under normala förhållanden ska uppgå till mellan 1 och 3 procentenheter över det av Finansinspektionen kommunicerade samlade kärnprimärkapitalbehovet (20,2 procent enligt Finansinspektionens kapitalutvärdering efter tredje kvartalet 2017), och att kvoten mellan AFR (Available Financial Resources) och EC ska överstiga 120 procent. Vid utgången av 2017 uppgick kärnprimärkapitalrelationen till 22,7 procent (25,1) och kvoten mellan AFR och EC till 251 procent (269). Styrelsen har fastställt målet att banken ska ha ackumulerade positiva nettokassaflöden under minst ett år med beaktande av likviditetsreserven och under antagandet att 10 procent av den icke-tidsbundna inlåningen från hushåll och företag försvinner under första månaden. Handelsbankens samlade likviditetsreserv och likviditetsskapande åtgärder innebär att likviditetsbehovet täcks i mer än tre år under dessa stressade förhållanden.

Bankens riskprofil är inom den risktolerans som fastlagts av styrelsen.

Kreditrisk

Handelsbankens låga risktolerans upprätthålls genom en stark koncerngemensam och över tiden uthållig kreditpolicy och kreditkultur. Bankens decentraliserade organisation med lokal närvaro ger hög kvalitet i kreditbesluten och säkerställer en hantering av kreditrisk nära kunden.

Kreditrisk definieras som risken att banken drabbas av ekonomisk förlust som följd av att bankens motparter inte kan fullfölja sina kontraktssenliga förpliktelser.

KREDITRISKSTRATEGI

Kreditprocessen i Handelsbanken utgår från övertygelsen att en decentraliserad organisation med lokal närvaro ger hög kvalitet i kreditbesluten. Banken är en relationsbank där kontoren håller löpande kontakt med kunden, vilket ger en djup kunskap om varje enskild kund och en kontinuerligt uppdaterad bild av kundens ekonomiska situation.

Handelsbanken är inte en massmarknadsbank utan är selektiv i kundurvalet, vilket innebär att kunderna ska ha en hög kreditkvalitet.

Kvalitetskravet åsidosätts aldrig till förmån för högre kreditvolym eller för att erhålla högre avkastning. Banken undviker även att delta i finansiering där det förekommer komplicerade kundkonstellationer eller komplexa och svår-förståeliga affärsupplägg.

När banken bedömer kreditrisken hos en viss kund bedöms i första hand kredittagarens återbetalningsförmåga. Enligt bankens kreditpolicy kan en svag återbetalningsförmåga aldrig kompenseras med att banken erbjuder goda säkerheter. Säkerheter kan dock reducera bankens förlust väsentligt om kredittagaren inte kan fullfölja sina förpliktelser. Krediter ska därför normalt vara betryggande säkerställda.

Det lokala kontorets nära kontakt med kunden innebär också att kontoret snabbt kan identifiera och agera vid eventuella problem. Detta medför att banken i många fall kan agera snabbare än vad som hade varit möjligt vid en mer centraliserad hantering av problemkrediter. Kontoret har också det fulla ekonomiska ansvaret för kreditgivningen. Kontoret hanterar således de problem som uppstår när en kund brister i betal-

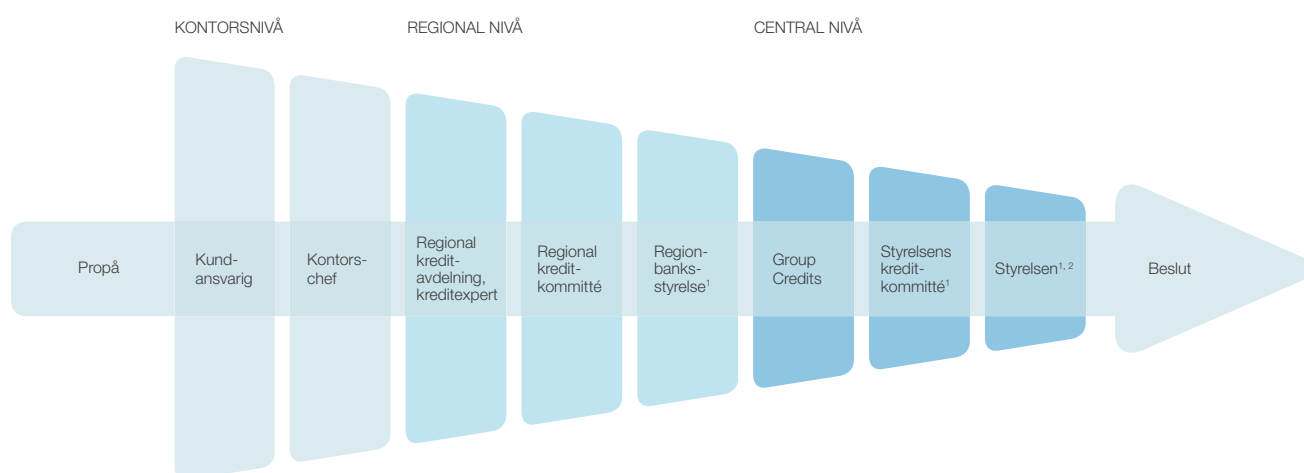
ningsförmåga, och kontoret bär eventuella kreditförluster. Vid behov får det lokala kontoret stöd från det regionala huvudkontoret och från centrala avdelningar. Bankens arbetssätt leder till att alla som gör affärer förknippade med kreditrisk tillägnar sig ett väl etablerat synsätt för denna typ av risk. Detta synsätt utgör en viktig del av bankens kultur. De beskrivna arbets- och synsätten är viktiga anledningar till att banken över en lång tid redovisat mycket låga kreditförluster.

KREDITORGANISATIONEN

I Handelsbankens decentraliserade organisation bär varje kundansvarigt kontor det fulla kreditansvaret. Kund- och kreditansvar ligger på kontorschefen eller de medarbetare på det lokala kontoret som kontorschefen utser.

I Handelsbankens decentraliserade organisation ingår också att underlaget för kreditbeslut alltid utarbetas av det kreditansvariga kontoret oavsett om det slutgiltiga beslutet fattas på kontoret, på regional nivå, i styrelsens kreditkommitté eller av styrelsen. Underlaget för

Figur 7 Kreditprocessen och beslutandenivåer i Handelsbanken

Fördelning av fattade kreditlimitbeslut³

	KONTORSNIVÅ	REGIONAL NIVÅ	CENTRAL NIVÅ
Andel av antal limiter	71%	27%	2%
Andel av limitbelopp	12%	31%	57%

¹ Beslutet avser kreditlimitens totalbelopp och eventuellt utrymme för blankokrediter.

² Beslutar endast om ärendet bedöms vara av särskilt eller allmänt intresse samt krediter till styrelseledamöter och vissa ledande befattningshavare.

³ Exklusive stat- och banklimiter som beslutas på central nivå.

kreditbeslut innehåller bland annat allmän och ekonomisk information om kredittagaren, en bedömning av dennes återbetalningsförmåga, krediter och kreditvillkor samt värdering av säkerheter. För regionbanksstyrelse, styrelsens kreditkommitté och styrelsen avser beslutet kreditlimitens totalbelopp och eventuellt utrymme för blankokrediter.

För kredittagare vars sammanlagda krediter överstiger 3 miljoner kronor fattas kreditbeslutet i form av kreditlimit. Vid krediter till privatpersoner mot säkerhet i bostad inträder limitplikten för belopp över 6 miljoner kronor. Krediter till bostadsrättsföreningar mot säkerhet i bostadsfastighet blir limitpliktiga för belopp över 12 miljoner kronor.

Beviljade kreditlimiter gäller i normalfallet ett år. Vid förlängning av kreditlimiter är kravet på beslutsordning detsamma som för en ny kreditlimit.

Kontorschefer och de flesta medarbetare på kontor har personliga beslutandelimiten som gör det möjligt för dem att besluta om krediter till de kunder som de ansvarar för.

Vid beslut om större kreditlimiter finns även beslutsinstanser på regional och central nivå. Varje högre beslutandenivå tillför ytterligare kreditkompetens. På varje beslutandenivå finns rätt att avstyrka kreditlimiter inom såväl den egna beslutandenivån som kreditlimiter som annars skulle beslutats på högre beslutandenivåer. Samtliga delegater i hela beslutsprocessen, oavsett nivå, måste vara eniga för att ett positivt kreditlimitbeslut ska komma till stånd. Finns minsta tveksamhet hos någon delegat avslås kreditansökan. De största krediterna har beretts av Group Credits och beslutas av styrelsen eller den Kreditkommitté som styrelsen inrättat. Utan tillstyrkan av kreditansvarig kontorschef kan dock ingen kreditansökan processas vidare i banken.

Beslutsgången när det gäller krediter och kreditlimiter illustreras av figur 7. I figuren visas även procentuell andel av antal kreditlimitbeslut och beslutade belopp fördelade på olika beslutandenivåer.

I Handelsbankens decentraliserade organisation, där en stor andel av antalet kredit- och kreditlimitbeslut fattas på de enskilda kontoren, är det viktigt att det finns en väl fungerande eftergransningsprocess som säkerställer att besluten håller en hög kvalitet. Kontorschefen kvalitetsgranskar medarbetarnas beslut, och regionala kreditavdelningen kvalitetsgranskar beslut fattade av kontorschefer.

Syftet med kvalitetsgranskningen är att säkerställa att bankens kreditpolicy och interna instruktioner efterlevs, att kreditkvaliteten upprätthålls och att kredit- och kreditlimitbeslut vittnar om gott kreditomdöme och sund affärsmässighet. En motsvarande granskning av kvaliteten utförs även av kreditlimitbeslut som fattas av högre beslutandenivåer i banken. Kreditlimiter som beviljas av regionala kreditkommittéer och regionbanksstyrelser granskas av Group Credits, som även bereder och granskar kreditlimiter som beslutas av styrelsen eller den Kreditkommitté som styrelsen inrättat.

KREDITPORTFÖLJEN

Bankens kreditportfölj presenteras i detta avsnitt med utgångspunkt från sammanställda balansräkningsposter. I avsnittet Kapitalkrav för kreditrisker presenteras kreditportföljen med utgångspunkt från CRR.

Portföljens fördelning

Med utgångspunkt från koncernbalansräkningen kategoriseras krediter i utlåning till allmänhet respektive utlåning till kreditinstitut samt poster utanför balansräkningen fördelade på produkttyp. När

begreppet exponering används avses summan av poster i och utanför balansräkningen.

Handelsbanken eftersträvar att dess historiskt låga kreditförlustnivå i förhållande till andra banker ska bestå och därmed bidra till Handelsbankens lönsamhetsmål samt till att bibehålla en god finansiell ställning. Banken strävar vid kreditgivningen aldrig efter att uppnå bestämda volymer eller marknadsandelar inom olika branscher eller dylikt, utan banken ska vara selektiv i kundurvalet och kreditkunderna ska vara av hög kvalitet. Kvalitetskravet får aldrig åsidosättas för att nå hög kreditvolym. Det här framgår av bankens kreditpolicy som årligen fastställs av styrelsen.

Tabell 8 Kreditriskexponeringar ur ett koncernperspektiv

Kreditriskexponeringar ur ett koncernperspektiv mkr	2017	2016
Utlåning till allmänheten ¹	2 065 761	1 963 622
<i>varav omvända repor</i>	6 607	7 493
Utlåning till övriga kreditinstitut	20 250	31 347
<i>varav omvända repor</i>	1 338	4 088
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	129 006	97 205
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	49 601	63 909
Derivatinstrument ²	56 070	82 633
Eventualförpliktelser	75 666	78 530
<i>varav garantiförbindelser, krediter</i>	10 177	9 643
<i>varav garantiförbindelser, övriga</i>	57 878	63 108
<i>varav dokumentkrediter</i>	7 611	5 779
Övriga åtaganden	443 383	425 267
<i>varav outnyttjad del av beviljade räkningskrediter</i>	131 121	128 967
<i>varav kreditlöften</i>	290 643	272 729
<i>varav övrigt</i>	21 619	23 571
Summa	2 839 737	2 742 513
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	226 314	199 362
Övrig utlåning till centralbanker	38 920	25 527
Summa	3 104 971	2 967 402

¹ Av detta belopp består 377 mkr (926) av utlåning som vid första redovisningstillfället kategoriserats som värderad till verkligt värde via resultaträkningen.

² Avser summa positiva marknadsvärden. Om rättsligt hållbara nettningsavtal beaktas uppgår exponeringen till 39 232 mkr (61 990).

Tabell 9 Geografisk fördelning

Geografisk fördelning 2017	Utlåning					Åtaganden utanför balansräkningen						
	Allmänheten	Kreditinstitut exkl centralbanker	Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	Övrig utlåning till centralbanker	Derivat-instrument	Placeringar	Garantier	Kreditlöften	Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	Dokumentkrediter	Övrigt	Summa
Sverige	1 315 476	15 007	82	6 683	55 580	149 317	21 071	152 957	89 381	4 364	17 912	1 827 830
Storbritannien	213 847	472	84 766	492	41	-	6 146	40 196	7 124	54	1 262	354 400
Norge	245 189	124	3 918	7 170	-	-	6 420	34 878	17 065	46	976	315 786
Danmark	98 470	27	2 150	24 199	22	11	6 809	16 526	7 433	823	1	156 471
Finland	126 741	36	84 925	-	33	0	4 863	23 405	7 758	272	177	248 210
Nederländerna	40 352	75	397	-	-	-	124	5 442	364	1	162	46 917
USA	4 528	2 499	48 025	-	379	28518	13152	10 328	387	1245	-	109 061
Tyskland	4 454	12	5	-	-	-	5 104	2 286	476	134	1 129	13 600
Polen	1 527	1	63	376	-	-	1 573	1	163	-	-	3 704
Övriga länder	15 177	1 997	1 983	-	15	761	2 793	4 624	970	672	-	28 992
Summa	2 065 761	20 250	226 314	38 920	56 070	178 607	68 055	290 643	131 121	7 611	21 619	3 104 971

Geografisk fördelning 2016

Geografisk fördelning 2016	Utlåning					Åtaganden utanför balansräkningen						
	Allmänheten	Kreditinstitut exkl centralbanker	Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	Övrig utlåning till centralbanker	Derivat-instrument	Placeringar	Garantier	Kreditlöften	Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	Dokumentkrediter	Övrigt	Summa
Sverige	1 245 654	23 161	145	4 821	81 275	127 946	23 989	136 579	85 583	2 874	15 038	1 747 065
Storbritannien	193 450	150	61 772	394	92	-	6 066	35 426	6 741	50	2 699	306 840
Norge	244 445	300	6 203	-	-	-	8 267	40 139	19 261	87	4 307	323 009
Danmark	95 540	27	120	20 269	31	11	4 930	13 780	7 662	613	3	142 986
Finland	122 534	25	98 710	-	149	-	4 606	18 977	7 179	216	190	252 486
Nederländerna	32 285	75	395	-	-	-	153	6 814	393	-	-	40 115
USA	5 283	5 495	30 386	-	958	32 421	15 795	13 208	476	1 392	-	105 414
Tyskland	4 567	61	159	-	-	-	3 497	1 558	644	146	1 326	11 958
Polen	3 016	6	25	43	-	-	1 482	1	139	-	8	4 720
Övriga länder	16 848	2 047	1 447	-	128	736	4 066	6 247	889	401	-	32 809
Summa	1 963 622	31 347	199 362	25 527	82 633	161 114	72 751	272 729	128 967	5 779	23 571	2 967 402

Tabell 10 Utlåning till allmänheten, fördelad på bransch och motpartsslag

Utlåning till allmänheten, fördelad på bransch och motpartsslag	2017			2016		
	Utlåning före beaktande av reserveringar	Reserveringar för sannolika kreditförluster	Utlåning efter beaktande av reserveringar	Utlåning före beaktande av reserveringar	Reserveringar för sannolika kreditförluster	Utlåning efter beaktande av reserveringar
Privatpersoner	1 040 638	-710	1 039 928	982 640	-745	981 895
varav hypotekslån	850 962	-39	850 923	800 092	-33	800 059
varav övriga lån säkerställda i bostad	128 728	-133	128 595	120 121	-146	119 975
varav övriga lån privatpersoner	60 948	-538	60 410	62 427	-566	61 861
Bostadsrättsföreningar	205 984	-18	205 966	187 016	-20	186 996
varav hypotekslån	172 264	-11	172 253	156 835	-12	156 823
Fastighetsförvaltning	565 190	-523	564 667	540 194	-691	539 503
Tillverkningsindustri	27 393	-471	26 922	27 633	-522	27 111
Handel	21 282	-201	21 081	21 947	-270	21 677
Hotell- och restaurangverksamhet	8 369	-35	8 334	8 516	-32	8 484
Person- och godstransport till sjöss	8 499	-1 325	7 174	9 375	-1 244	8 131
Övrig transport och kommunikation	16 088	-25	16 063	14 614	-36	14 578
Byggnadsverksamhet	20 216	-697	19 519	18 103	-161	17 942
Elektricitet, gas och vatten	22 040	-128	21 912	25 224	-39	25 185
Jordbruk, jakt och skogsbruk	13 064	-46	13 018	11 727	-31	11 696
Övrig serviceverksamhet	22 208	-215	21 993	19 608	-113	19 495
Holding-, investment-, försäkringsbolag, fonder m m	67 805	-249	67 556	66 730	-316	66 414
Stat och kommun	13 611	0	13 611	15 891	0	15 891
Övrig företagsutlåning	18 533	-53	18 480	19 047	-75	18 972
Summa utlåning till allmänheten, före beaktande av gruppvis reservering	2 070 920	-4 696	2 066 224	1 968 265	-4 295	1 963 970
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar			-463			-348
Summa utlåning till allmänheten			2 065 761			1 963 622

Tabell 11 Utlåning till allmänheten efter beaktande av reserveringar – geografisk fördelning per bransch

Utlåning till allmänheten efter beaktande av reserveringar – geografisk fördelning per bransch 2017 mkr	Sverige	Storbritannien	Norge	Danmark	Finland	Nederländerna	Övriga länder	Summa
Privatpersoner	772 051	65 741	89 200	59 039	37 527	10 464	5 906	1 039 928
varav hypotekslån	729 891	0	59 430	41 686	19 916	0	0	850 923
varav övriga lån säkerställda i bostad	8 374	61 108	17 653	13 520	12 628	10 120	5 192	128 595
varav övriga lån privatpersoner	33 786	4 633	12 117	3 833	4 983	344	714	60 410
Bostadsrättsföreningar	165 061	0	17 694	890	22 321	0	0	205 966
Fastighetsförvaltning	244 295	125 504	104 219	20 297	37 298	27 628	5 426	564 667
Tillverkningsindustri	11 922	2 396	2 621	1 420	2 781	988	4 794	26 922
Handel	10 762	3 506	4 033	1 222	1 362	0	196	21 081
Hotell- och restaurangverksamhet	2 282	3 436	505	2 012	94	0	5	8 334
Person- och godstransport till sjöss	3 179	9	1 957	158	1 871	0	0	7 174
Övrig transport och kommunikation	9 063	1 548	3 601	436	1 106	292	17	16 063
Byggnadsverksamhet	8 336	2 730	7 315	339	758	0	41	19 519
Elektricitet, gas och vatten	8 284	305	4 994	61	7 844	197	227	21 912
Jordbruk, jakt och skogsbruk	11 458	822	70	66	52	0	550	13 018
Övrig serviceverksamhet	11 467	4 389	3 757	837	1 531	0	12	21 993
Holding-, investem-, försäkringsbolag, fonder m m	48 371	1 922	1 192	7 974	3 345	0	4 752	67 556
Stat och kommun	4 612	0	247	153	8 599	0	0	13 611
Övrig företagsutlåning	4 522	1 556	3 954	3 593	309	784	3 762	18 480
Summa utlåning till allmänheten, före beaktande av gruppvis reservering	1 315 665	213 864	245 359	98 497	126 798	40 353	25 688	2 066 224
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar	-189	-17	-170	-27	-57	-1	-2	-463
Summa utlåning till allmänheten	1 315 476	213 847	245 189	98 470	126 741	40 352	25 686	2 065 761

Utlåning till allmänheten efter beaktande av reserveringar – geografisk fördelning per bransch 2016 mkr	Sverige	Storbritannien	Norge	Danmark	Finland	Nederländerna	Övriga länder	Summa
Privatpersoner	727 562	59 468	91 969	53 964	35 452	8 165	5 315	981 895
varav hypotekslån	682 857	0	60 017	36 371	20 814	0	0	800 059
varav övriga lån säkerställda i bostad	11 309	54 741	18 167	13 478	10 260	7 805	4 215	119 975
varav övriga lån privatpersoner	33 396	4 727	13 785	4 115	4 378	360	1 100	61 861
Bostadsrättsföreningar	149 245	0	16 911	908	19 932	0	0	186 996
Fastighetsförvaltning	240 020	111 510	103 659	19 637	33 888	23 194	7 595	539 503
Tillverkningsindustri	11 966	2 764	2 680	1 481	3 086	2	5 132	27 111
Handel	10 604	3 686	3 728	1 362	1 215	0	1 082	21 677
Hotell- och restaurangverksamhet	2 217	3 137	141	1 846	97	0	1 046	8 484
Person- och godstransport till sjöss	3 370	2	2 086	452	2 095	0	126	8 131
Övrig transport och kommunikation	9 364	1 194	2 135	360	1 201	304	20	14 578
Byggnadsverksamhet	7 129	2 824	6 468	497	989	0	35	17 942
Elektricitet, gas och vatten	8 841	243	6 227	66	8 988	192	628	25 185
Jordbruk, jakt och skogsbruk	10 723	673	57	97	132	0	14	11 696
Övrig serviceverksamhet	10 165	4 042	2 659	1 283	1 332	0	14	19 495
Holding-, investem-, försäkringsbolag, fonder m m	45 508	2 212	1 200	9 325	3 287	29	4 853	66 414
Stat och kommun	4 149	0	254	629	10 464	395	0	15 891
Övrig företagsutlåning	4 932	1 733	4 373	3 656	409	4	3 865	18 972
Summa utlåning till allmänheten, före beaktande av gruppvis reservering	1 245 795	193 488	244 547	95 563	122 567	32 285	29 725	1 963 970
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar	-139	-39	-100	-25	-33	-1	-11	-348
Summa utlåning till allmänheten	1 245 656	193 449	244 447	95 538	122 534	32 284	29 714	1 963 622

Säkerheter

Då det som regel blir aktuellt att ta säkerheter i anspråk först sedan kredittagaren drabbats av allvarliga betalningssvårigheter inriktas värderingen av säkerheter på det värde säkerheterna förväntas ha vid en försäljning under ogynnsamma omständigheter i samband med en obeståndssituation. För vissa tillgångar kan värdet påverkas avsevärt vid en obeståndssituation och en därigenom framtvungad försäljning.

Vid långfristiga kreditåtaganden utan säkerhet till företag avtalar banken ofta med kunden om särskilda kreditvillkor som ger rätt till omförhandling eller uppsägning vid ogynnsam utveckling.

En stor del av utlåningen till kreditinstitut är omvända repor. En omvänd repa är en återköps-transaktion som innebär att banken repar in (köper) räntebärande värdepapper eller aktier med särskild överenskommelse att värdepappret ska säljas tillbaka till ett visst pris vid en viss

tidpunkt. Omvända repor betraktas av banken som säkerställd utlåning.

Under speciella omständigheter kan banken köpa kreditderivat eller finansiella garantier som kreditriskskydd för fordringar. Detta förekommer dock inte inom bankens ordinarie kreditgivning. I Storbritannien är en stor del av utlåningen säkerställd med panträtt i fastigheter. Den största kategorin avseende panträtt i fastigheter är panträtt i fastigheter för bostadsändamål.

Tabell 12 Kreditriskexponering inom balansräkningen, fördelad per säkerhet

Kreditriskexponering inom balansräkningen, fördelad per säkerhet mkr	2017	2016
Bostadsfastigheter ¹	1 411 424	1 308 242
varav privatpersoner	979 296	920 344
Övriga fastigheter	301 061	307 334
Stat, kommun och landsting ²	336 624	296 676
Borgen ³	23 236	10 844
Finansiella säkerheter	20 130	22 858
Objektssäkerheter	24 896	24 343
Övriga säkerheter	17 703	19 093
Blanko	217 755	232 032
Summa kreditriskexponering inom balansräkningen	2 352 829	2 221 422

¹ Inklusive bostadsrätter.

² Avser direkta stats- och kommunexponeringar samt statsgarantier.

³ Inkluderar ej statsgarantier.

Tabell 13 Utlåning till allmänheten, fördelad per säkerhet

Utlåning till allmänheten, fördelad per säkerhet mkr	2017	2016
Bostadsfastigheter ¹	1 411 424	1 308 242
varav privatpersoner	979 296	920 344
Övriga fastigheter	301 061	307 334
Stat, kommun och landsting ²	66 306	68 477
Borgen ³	22 783	10 330
Finansiella säkerheter	15 162	16 973
Objektssäkerheter	24 896	24 343
Övriga säkerheter	17 703	19 093
Blanko	206 426	208 830
Summa utlåning till allmänheten	2 065 761	1 963 622

¹ Inklusive bostadsrätter.

² Avser direkta stats- och kommunexponeringar samt statsgarantier.

³ Inkluderar ej statsgarantier.

Tabell 14 Säkerhetsvärde för lån säkerställda med fastighet, Storbritannien

Säkerhetsvärde för lån säkerställda med fastighet, Storbritannien mkr	2017		2016	
	Exponeringsbelopp	Säkerhetsvärde	Exponeringsbelopp	Säkerhetsvärde
Fastigheter för bostadsändamål	75 192	159 920	55 933	115 677
Kontor och kommersiella fastigheter	62 328	138 765	55 591	123 450
Industrifastigheter	8 855	25 209	7 749	21 177
Skogs- och lantbruksfastigheter	2 261	7 063	2 032	6 384
Obebyggd mark	2 208	4 399	1 744	3 959
Summa	150 845	335 356	123 049	270 646

Belåningsgrad vid fastighetsutlåning

Vid fastighetsfinansiering, liksom vid all kreditgivning, utgår Handelsbankens kreditbedömning alltid från låntagarens återbetalningsförmåga. Vid bolån till privatpersoner tillämpas en riktlinje för maximal skuldkvot som till exempel i Sverige är sex gånger disponibel inkomst. Avvikelse kan ske men ska då särskilt motiveras. Vid bolån används också en kalkylränta som till exempel i Sverige är 7,5 procent vid bedömning av återbetalningsförmågan. När det gäller belåningsgrader för bolån, följs tillsynsmyndighetens regler om exempelvis bolånetak och amorteringskrav.

Vid fastighetsutlåning till företag finns det interna rekommendationer för vilka högsta belåningsgrader som bör medges. Nedanstående rekommendationer för högsta belåningsgrad (Loan-To-Value, LTV) vid fastighetsutlåning till företag gäller hela Handelsbankenkoncernen. Belåningsgraden utgår från marknadsvärdet.

- Flerfamiljshus, inklusive bostadsrättsföreningar, 75 procent.
- Affärs- och kontorsfastigheter, 60 procent.
- Familjelantbruk, skogs- och lantbruksfastigheter, 75 procent.

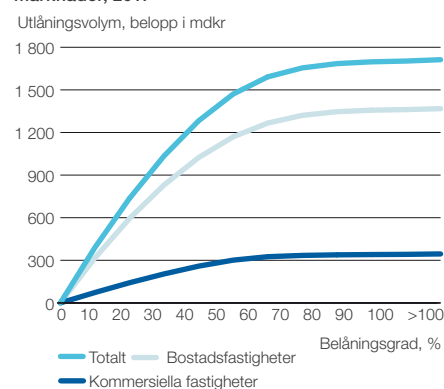
Rekommendationerna för belåningsgrad överensstämmer med vad som är belåningsbart i Stadshypotek. Vid kreditgivningstillfället får

belåningsgrader som överstiger rekommendationerna aldrig förekomma i Stadshypotek. Vid belåning i banken kan belåningsgrader som överstiger rekommendationerna förekomma, men de ska då särskilt motiveras. Värdet på industri- och lagerfastigheter samt obebyggd mark kan ofta vara mycket mer volatilt än för övriga fastigheter, beroende på exempelvis läge och alternativ användning. Belåningsgraden bör därför vara väsentligt lägre än 60 procent. Finansiering av industri- och lagerfastigheter samt obebyggd mark kan enbart ske i banken.

I nedanstående tabeller och figur framgår hur lånevolymer fördelas över belåningsgrader för all fastighetsutlåning på Handelsbankens hemmamarknader. Vidare presenteras en ackumulerad fördelning av belåningsgrader per den 31 december 2017. Man bör notera att kategorin bostadsfastigheter här och i det följande avser all utlåning där säkerheten utgörs av en fastighet för boendeändamål, inklusive exempelvis småhus, bostadsrätter och hyreshus. Av figuren framgår att det krävs mycket kraftiga prisfall på fastigheter för att betydande delar av utlåningsvolymen ska överstiga 100 procents belåningsgrad. Belåningsgraderna för fastighetsutlåning i Storbritannien har liknande nivåer som på Handelsbankens övriga hemmamarknader.

Belåningsgraden (LTV) visar all utlåning som säkerställs av objektet i förhållande till dess marknadsvärde. Vid beräkningen tas hänsyn till eventuell pantsättning hos andra kreditinstitut. Den senaste värderingen används som marknadsvärde i samband med sammanställning av belåningsgrad. Förutom att fördela lånevolymer på belåningsgrader beräknas genomsnittlig belåningsgrad i Handelsbanken där respektive objekts högsta belåningsgrad viktas efter kapitalskuld (LTV-Max).

Figur 15 Kumulativ fördelning av fastighetsutlåning över belåningsgrader, Handelsbankens hemmamarknader, 2017

Tabell 16 Andel av fastighetsutlåning per belåningsgrad, Handelsbankens hemmamarknader

Andel av fastighetsutlåning per belåningsgrad, Handelsbankens hemmamarknader	2017			2016		
	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Totalt	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Totalt
%						
0-40%	74,8	75,0	74,9	74,0	73,9	74,0
41-60%	17,8	19,3	18,1	18,1	20,1	18,5
61-75%	5,1	3,3	4,7	5,4	3,8	5,1
> 75%	2,3	2,4	2,3	2,5	2,2	2,4
LTV-Max	54,5	55,4	54,7	55,4	56,1	55,5

Belåningsgrad för fastighetsutlåning vid ett fastighetprisfall på 10 procent, Handelsbankens hemmamarknader

Belåningsgrad för fastighetsutlåning vid ett fastighetprisfall på 10 procent, Handelsbankens hemmamarknader	2017			2016		
	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Totalt	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Totalt
%						
LTV-Max	60,6	61,5	60,8	61,5	62,3	61,7

LTV-Max Respektive objekts högsta belåningsgrad viktat efter kapitalskuld.

Tabell 17 Andel av fastighetsutlåning per belåningsgrad, Storbritannien

Andel av fastighetsutlåning per belåningsgrad, Storbritannien	2017			2016		
	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Totalt	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Totalt
%						
0-40%	77,4	81,2	79,0	77,1	80,3	78,4
41-60%	19,0	16,4	17,9	19,2	17,1	18,3
61-75%	2,8	1,3	2,1	2,9	1,5	2,3
> 75%	0,8	1,2	0,9	0,8	1,1	1,0
LTV-Max	52,4	49,8	51,3	52,7	50,6	51,8

Belåningsgrad för fastighetsutlåning vid ett fastighetprisfall på 10 procent, Storbritannien

Belåningsgrad för fastighetsutlåning vid ett fastighetprisfall på 10 procent, Storbritannien	2017			2016		
	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Totalt	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Totalt
%						
LTV-Max	58,2	55,4	57,0	58,5	56,3	57,6

LTV-Max Respektive objekts högsta belåningsgrad viktat efter kapitalskuld.

Kreditriskkoncentrationer

Handelsbankens kontor är starkt fokuserade på att etablera långsiktiga relationer med kunder som har hög kreditvärdighet. Om ett kontor identifierar en bra kund ska kontoret kunna göra affärer med kunden oavsett om banken som helhet har en stor exponering mot den bransch som kunden representerar. Banken har därmed i sin kreditgivning inte något inbyggt hinder mot att få relativt stora exponeringar i enskilda sektorer. Banken följer och beräknar dock koncentrationer mot olika typer av branscher och geografiska områden. Banken mäter och följer också exponeringar mot större enskilda motparter. Särskilda limiter tillämpas för att begränsa den maximala kreditexponeringen mot enskilda motparter som ett komplement till kreditriskbedömningen. Om en koncentration i kreditportföljen avseende sektor eller motpart kan antas utgöra en förhöjd risk, följs denna koncentration upp. Koncentrationsrisker fångas upp i bankens beräkning av ekonomiskt kapital för kreditrisker och i de stresstester som görs i den interna kapitalutvärderingen. Finansinspektionen beräknar också ett särskilt kapitalkravspåslag i Pelare 2 för koncentrationsrisker i kreditportföljen. Därigenom säkerställs att banken är väl kapitaliserad med hänsyn också till koncentrationsrisker. Om koncentrationsriskerna skulle

bedömas vara för stora har banken både möjlighet och förmåga att reducera riskerna genom olika riskreducerande åtgärder.

Handelsbanken har, utöver bolån och utlåning till bostadsrättsföreningar, en betydande utlåning till fastighetsförvaltning om 565 miljarder kronor (540). Med fastighetsförvaltning avses här alla företag som riskklassificeras som fastighetsbolag. Det är vanligt förekommande att koncerner verksamma i andra branscher har dotterbolag som förvaltar de fastigheter som koncernen bedriver verksamhet i, och även sådana fastighetsbolag anses här tillhöra fastighetsförvaltning. Den underliggande kreditrisken i sådana fall är dock inte enbart fastighetsrelaterad eftersom motpartens återbetalningsförmåga bestäms av annan verksamhet än fastighetsförvaltningen. Därutöver riskklassificeras privatpersoner med större fastighetsinnehav som fastighetsbolag.

En mycket stor del av fastighetsutlåningen är säkerställd i fastigheter med låg belåningsgrad vilket minskar bankens risk för kreditförluster. En stor del av fastighetsutlåningen sker dessutom till statliga fastighetsbolag, kommunala bostadsbolag och annan bostadsrelaterad verksamhet där låntagarna genomgående har starka och stabila kassaflöden och därigenom mycket hög kreditvärdighet. En stor del av

utlåningen till fastighetssektorn är således till bolag med mycket låg sannolikhet för finansiella svårigheter. Bankens exponering mot fastighetssektorn finns specificerad i tabeller nedan.

Andelen exponeringar hänförliga till fastighetsmotparter som har en sämre rating än bankens riskklass 5 (normal risk) är mycket låg. 98 procent (99) av total fastighetsutlåning i Sverige återfinns i riskklass 5 eller bättre. Motsvarande uppgift avseende fastighetsutlåningen i Storbritannien uppgår till 98 procent (97), Danmark 96 procent (96), Finland 98 procent (98), Norge 96 procent (97) och Nederländerna 99 procent (99). Av de motparter som återfinns i sämre riskklasser än normalt återfinns huvuddelen i riskklasserna 6-7 och endast små volymer i de högre riskklasserna 8-9. För information om Handelsbankens riskklassificering, se avsnitt Beräkning av kapitalkrav för kreditrisker.

Handelsbankens utlåning till fastighetsbolag har under de senaste åren vuxit delvis som en följd av att banken haft en betydande kreditillväxt i Storbritannien genom en expansion av kontorsnätet. En stor del av tillväxten har varit i fastighetsrelaterade krediter. Handelsbanken har i Storbritannien haft samma strikta krav på återbetalningsförmåga, belåningsgrader och säkerheternas kvalitet som på övriga hemmamarknader.

Tabell 18 Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning

Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning	2017			2016		
	Utlåning före beaktande av reserveringar	Reserveringar för sannolika kreditförluster	Utlåning efter beaktande av reserveringar	Utlåning före beaktande av reserveringar	Reserveringar för sannolika kreditförluster	Utlåning efter beaktande av reserveringar
mkr						
Utlåning i Sverige						
Statligt ägda fastighetsbolag	4 329	0	4 329	3 228	0	3 228
Kommunalt ägda fastighetsbolag	8 874	0	8 874	9 771	0	9 771
Bostadsfastighetsbolag	106 014	-20	105 994	99 598	-26	99 572
varav hypotekslån	92 260	0	92 260	85 134	-1	85 133
Övrig fastighetsförvaltning	125 224	-126	125 098	127 578	-130	127 448
varav hypotekslån	52 932	-2	52 930	52 925	-2	52 923
Summa utlåning i Sverige	244 441	-146	244 295	240 175	-156	240 019
Utlåning utanför Sverige						
Storbritannien	125 701	-197	125 504	111 800	-289	111 511
Norge	104 319	-100	104 219	103 767	-108	103 659
Danmark	20 367	-70	20 297	19 755	-118	19 637
Finland	37 302	-4	37 298	33 891	-4	33 887
Nederländerna	27 628	0	27 628	23 194	0	23 194
Övriga länder	5 432	-6	5 426	7 612	-16	7 596
Summa utlåning utanför Sverige	320 749	-377	320 372	300 019	-535	299 484
Summa utlåning – Fastighetsförvaltning	565 190	-523	564 667	540 194	-691	539 503

Tabell 19 Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, typ av säkerhet och land

Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, typ av säkerhet och land	2017					2016				
	Summa	Bolag ägda av stat och kommun/fastighetsutlåning garanterad av stat och kommun	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter och övriga säkerheter	Blanko	Summa	Bolag ägda av stat och kommun	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter och övriga säkerheter	Blanko
mkr										
Sverige	244 441	13 598	118 902	100 362	11 579	240 175	14 129	103 681	109 681	12 684
Storbritannien	125 701	0	61 015	61 388	3 298	111 800	0	54 193	54 853	2 754
Norge	104 319	0	16 224	80 553	7 542	103 767	0	16 304	79 339	8 124
Danmark	20 367	0	10 829	7 620	1 918	19 755	0	10 166	8 388	1 201
Finland	37 302	18 083	5 777	12 848	594	33 891	14 561	5 401	12 585	1 344
Nederländerna	27 628	0	13 992	13 192	444	23 194	0	11 072	12 073	49
Övriga länder	5 432	551	808	3 373	700	7 612	267	643	2 867	3 835
Summa	565 190	32 232	227 547	279 336	26 075	540 194	28 957	201 460	279 786	29 991

Tabell 20 Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, riskklass och land

Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, riskklass och land 2017

Riskklass	Utlåning (mkr)								%	Ackumulerat % av total
	Sverige	Storbritannien	Norge	Danmark	Finland	Nederländerna	Övriga länder	Summa		
1	22 433	950	1 287	76	8 167	19	1 241	34 173	6,05	6
2	64 187	23 702	23 010	3 780	9 856	10 404	1 988	136 927	24,23	30
3	91 895	65 576	53 368	8 927	11 199	14 653	1 358	246 976	43,70	74
4	47 323	28 664	16 243	5 043	6 218	2 070	681	106 242	18,80	93
5	15 788	4 600	6 282	1 697	1 248	257	74	29 946	5,30	98
6	1 545	595	2 701	431	94	207	61	5 634	1,00	99
7	649	194	637	110	389	18	0	1 997	0,35	99
8	208	94	330	99	31	0	0	762	0,13	100
9	90	39	172	18	27	0	2	348	0,06	100
Fallissemang	323	1 287	289	186	73	0	27	2 185	0,39	100
Summa	244 441	125 701	104 319	20 367	37 302	27 628	5 432	565 190	100	

Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, riskklass och land 2016

Riskklass	Utlåning (mkr)								%	Ackumulerat % av total
	Sverige	Storbritannien	Norge	Danmark	Finland	Nederländerna	Övriga länder	Summa		
1	21 647	744	1 858	82	5 474	39	1 104	30 948	5,73	6
2	60 262	21 710	26 369	2 618	10 812	8 197	3 886	133 854	24,78	31
3	97 610	54 935	50 727	8 167	11 431	12 399	1 329	236 598	43,80	74
4	44 490	25 662	14 909	5 998	5 000	1 999	914	98 972	18,32	93
5	13 444	5 326	7 081	2 113	546	302	314	29 126	5,39	98
6	1 327	1 695	1 095	220	108	214	26	4 685	0,87	99
7	805	625	1 063	112	411	44	0	3 060	0,57	99
8	185	85	336	59	26	0	0	691	0,13	100
9	93	21	99	12	10	0	0	235	0,04	100
Fallissemang	312	997	230	374	73	0	39	2 025	0,37	100
Summa	240 175	111 800	103 767	19 755	33 891	23 194	7 612	540 194	100	

Tabell 21 Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, riskklass, typ av säkerhet och blanko

Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, riskklass, typ av säkerhet och blanko 2017

Riskklass	Utlåning		Säkerhet			Blanko
	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Garantier av stat och kommun	Övriga säkerheter	Blanko	
1	34 173	16 373	4 223	9 134	2 786	1 657
2	136 927	58 951	56 058	6 357	2 862	12 699
3	246 976	99 806	131 987	4 554	3 760	6 869
4	106 242	45 731	52 336	3 781	1 669	2 725
5	29 946	10 224	16 885	618	738	1 481
6	5 634	937	4 338	1	239	119
7	1 997	473	1 217	10	98	199
8	762	135	552	0	62	13
9	348	83	222	3	28	12
Fallissemang	2 185	342	1 324	4	85	430
Summa	565 190	233 055	269 142	24 462	12 327	26 204

Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, riskklass, typ av säkerhet och blanko 2016

Riskklass	Utlåning		Säkerhet			Blanko
	Bostadsfastigheter	Kommersiella fastigheter	Garantier av stat och kommun	Övriga säkerheter	Blanko	
1	30 948	15 336	5 722	6 755	973	2 162
2	133 854	48 936	62 140	6 483	2 609	13 686
3	236 598	92 978	125 902	4 967	4 008	8 743
4	98 972	36 085	54 224	3 228	1 722	3 713
5	29 126	9 679	17 721	236	575	915
6	4 685	1 247	3 168	1	177	92
7	3 060	655	2 173	14	124	94
8	691	170	438	0	58	25
9	235	63	97	3	45	27
Fallissemang	2 025	363	946	0	152	564
Summa	540 194	205 512	272 531	21 687	10 443	30 021

NEDSKRIVNINGAR OCH FÖRFALLNA FORDRINGAR

Kreditförluster

Fordringar klassificeras som osäkra om kontrakterade kassaflöden sannolikt inte kommer att fullföljas. Varje fordran som ger upphov till specifik reservering ingår i osäkra fordringar med sitt fulla belopp, även om delar av fordran täcks av säkerheter. Det innebär att reserveringsgraden (reserveringar för sannolika kreditförluster i relation till osäkra fordringar) ej beaktar erhållna säkerheter och därför inte ger någon fullständig bild av kvarvarande förlustrisk. Fordringar som skrivits ned som konstaterade kreditförluster ingår inte i osäkra fordringar.

Individuell bedömning av nedskrivningsbehov avseende lån och andra fordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde genomförs löpande av samtliga kund- och kreditansvariga enheter i koncernen. Nedskrivningsprövning görs i den mån det finns objektiva belägg för att en fordrans återvinningsvärde understiger dess bokförda värde. Sådana objektiva belägg kan, beroende på omständigheterna, vara försenad eller utebliven betalning, konkurs, ändrad kreditrating eller nedgång i säkerheternas marknadsvärde. Vid nedskrivningsprövning beräknas fordrans återvinningsvärde genom en diskontering av estimerade framtida kassaflöden hänförliga från fordran och eventuella säkerheter (inklusive garantier) med fordrans effektivränta. År säkerheten en marknadsnoterad tillgång görs värderingen av säkerheten med utgångspunkt i det noterade värdet. I annat fall görs värderingen med utgångspunkt i avkastningsvärdet eller på annat sätt uppskattat marknadsvärde. Nedskrivning görs om det beräknade återvinningsvärdet understiger redovisat värde och redovisas som kreditförlust i resultaträkningen, antingen genom direkt bortskrivning (konstaterad kreditförlust) eller genom ett avsättningskonto för kreditförluster (sannolik kreditförlust). Information avseende egendom som övertagits för skyddande av fordran återfinns i not K10, Kreditförluster, i årsredovisningen.

Utöver ovan nämnda bedömning av individuella fordringar görs en gruppvis bedömning av dels individuellt värderade fordringar, dels homogena grupper av fordringar med likartad riskprofil i syfte att identifiera nedskrivningsbehov som ännu inte kan fördelas på enskilda krediter. Om behov föreligger görs en gruppvis nedskrivning för fordringsgruppen.

Aktuell nedskrivning baseras på inträffade händelser som signalerar försämrade kreditvärdighet, men där ingen individuell nedskrivningsprövning visat på behov av nedskrivning och där fallissemang inte inträffat. Reserverat belopp baseras på förändringen i förväntad förlust vid ratingmigration till sämre riskklasser än normal risk.

Periodens kreditförluster utgörs av konstaterade och sannolika förluster för beviljade krediter med avdrag för återvinningar samt återförda tidigare gjorda nedskrivningar för sannolika kreditförluster. Konstaterade kreditförluster kan avse hela eller delar av fordringar och redovisas

då det inte finns någon realistisk möjlighet till återvinning. Så är exempelvis fallet när konkursförvaltare lämnat uppskattning av utdelning i konkurs, när ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt. Belopp som efterges i samband med en omstrukturering av en fordran eller grupp av fordringar klassificeras alltid som konstaterad kreditförlust. I det fall kunden följer betalplanen för en kredit som sedan tidigare har klassificerats som konstaterad kreditförlust, sker en omprövning av förlustens storlek.

Återvinning består av återförda belopp på kreditförluster som tidigare redovisats som konstaterade. Information om sannolika och konstaterade kreditförluster lämnas i not K10, Kreditförluster, i årsredovisningen.

Finansiella tillgångar

Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar som är tillgängliga för försäljning görs när det finns objektiva belägg för att en eller flera förlusthändelser inträffat som har en inverkan på förväntade framtida kassaflöden för tillgången. För räntebärande finansiella tillgångar kan exempel på sådana förlusthändelser vara att banken bedömt att det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs, eller att bevis finns för betydande finansiella svårigheter hos emittenten. För eget kapitalinstrument utgör en bestående eller betydande nedgång i dess verkliga värde en indikation på nedskrivningsbehov. Vid nedskrivning förs en andel av den ackumulerade förlust som tidigare redovisats i verkligt värdereserven i eget kapital (motsvarande skillnaden mellan förvärvskostnaden för instrumentet och aktuellt verkligt värde efter avdrag på eventuell tidigare nedskrivning) till resultaträkningen.

Tidigare gjorda nedskrivningar på räntebärande värdepapper som kategoriserats som finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning återförs via resultaträkningen om tillgångens verkliga värde ökat efter nedskrivning och ökningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter nedskrivningstillfället. Tidigare nedskrivningar på eget kapitalinstrument som kategoriserats som finansiella instrument tillgängliga för försäljning återförs inte.

I tabell 22 fördelas aktuella volymer med utgångspunkt i balansräkningen. För förfallna fordringar som inte är osäkra görs bedömningen att kontrakterade betalningar sannolikt kommer att fullföljas.

Årets kreditförluster är något lägre än föregående år, se tabell 25. Kreditförlusterna är till stor del relaterade till två kreditengagemang.

Kapitaltäckningsregelverket

Redovisningsreglerna täcker bland annat in behandling av reserveringar för kreditförluster, nedskrivningar och resultatredovisningen av dessa. Kapitaltäckningsregelverket har en koppling till redovisningsreglerna genom att kreditförluster minskar resultaträkningen som i sin tur leder till en minskning i ett instituts kärnprimärkapital. I kapitaltäckningsregelverket används begreppet kreditriskjusteringar.

Kreditriskjusteringar är förlustrreserveringar som delas in i kategorierna specifika och allmänna kreditriskjusteringar. Begreppet kreditriskjusteringar motsvarar redovisningsreglernas term reserveringar.

Enligt Europeiska kommissionens delegerade förordning (EU) nr 183/2014 ska de belopp som ingår i beräkningen av allmänna och specifika kreditriskjusteringar vara lika med alla belopp med vilka ett instituts kärnprimärkapital har minskats för att återspegla kreditförluster enligt den tillämpliga redovisningsramen och som redovisats som sådana i resultatredovisningen, oberoende av om de är en följd av nedskrivningar, värdejusteringar eller avsättningar för poster utanför balansräkningen.

Allmänna kreditriskjusteringar är reserveringar för förluster för en portfölj av exponeringar för vilka institutet inte har några bevis för att en förlust har uppkommit. För att exponeringar ska få ingå i allmänna kreditriskjusteringar måste beloppen vara fria och fullt tillgängliga att täcka kreditförluster. Handelsbanken har inte haft sådana förluster 2017 och därför är beloppet för allmänna kreditriskjusteringar noll.

Tabell 23 visar bruttoexponeringar per exponeringsklass och per instrument samt fördelat på kreditriskjusteringar, avskrivningar och nettovärden för helåret 2017. Tabellen är fördelad på exponeringar tillhörande internmetoden respektive schablonmetoden. Specifika kreditriskjusteringar består av kollektiva och individuella kreditriskjusteringar. Detta appliceras på exponeringar som täcks av antingen schablonmetoden eller internmetoden. Nettovärde motsvarar de redovisningsvärden som rapporteras i redovisningen. I avsnittet Tabeller återfinns information om geografisk fördelning (tabell TB2) och bransch eller motpartstyp (tabell TB1). Tabell 24 visar förändringar under året avseende ackumulerade specifika kreditriskjusteringar.

Tabell 22 Förfallostruktur avseende förfallna fordringar som inte är osäkra

Förfallostruktur avseende förfallna fordringar som inte är osäkra 2017	Utlåning till allmänheten				Summa
	Utlåning till kreditinstitut	Hushåll	Företag	Övrigt	
mkr					
Förfallna ≥ 5 dagar ≤ 1 månad	-	2 019	535	-	2 554
Förfallna > 1 månad ≤ 2 månader	-	206	97	-	303
Förfallna > 2 månader ≤ 3 månader	-	88	122	-	210
Förfallna > 3 månader ≤ 12 månader	-	271	137	-	408
Förfallna > 12 månader	-	306	44	-	350
Summa	-	2 890	935	-	3 825

Tabell 23 EU CR1-A – Kreditkvalitet för exponeringar per exponeringsklass och instrument

Tabellen visar bruttoexponeringar per exponeringsklass och per instrument samt fördelat på kreditriskjusteringar, avskrivningar och nettovärden, för helåret 2017. Tabellen är fördelad på exponeringar som behandlas enligt internmetoden respektive schablonmetoden. Totala nettovärden har ökat jämfört med föregående år. (För poster i balansräkningen är nettovärdet exponeringens bokförda bruttovärde minus reserveringar/nedskrivningar. För poster utanför balansräkningen är nettovärdet exponeringens bokförda bruttovärde minus avsättningar.) Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar.

EU CR1-A – Kreditkvalitet för exponeringar per exponeringsklass och instrument 2017

mkr		a	b	c	d	e	f	g
		Bokförda bruttovärden för						Nettovärden
		Fallerade exponeringar	Exponeringar som inte har fallerat	Specifik kreditriskjustering	Allmän kreditriskjustering	Ackumulerade avskrivningar	Periodens kostnader för kreditriskjustering	(a+b-c-d)
1	Nationella regeringar eller centralbanker	-	306 706	-	-	-	-	306 706
2	Institut	-	21 351	-	-	-	-	21 351
3	Företag	6 680	1 322 369	3 989	-	123	1 691	1 325 060
4	Varav: Specialutlåning							
5	Varav: Små och medelstora företag	3 622	721 253	1 632	-	105	590	723 243
6	Hushåll	2 333	1 030 441	1 093	-	28	232	1 031 681
7	Säkrad av fastighet	913	931 507	155	-	4	49	932 265
8	Små och medelstora företag	18	6 911	7	-	0	3	6 923
9	Andra företag	895	924 596	148	-	4	46	925 343
10	Kvalificerad rullande							
11	Övrig hushåll	1 420	98 933	938	-	24	183	99 415
12	Små och medelstora företag	495	19 359	348	-	17	95	19 507
13	Andra företag	924	79 574	590	-	7	88	79 909
14	Aktier	-	1 512	-	-	-	-	1 512
15	Summa – internmetoden	9 013	2 682 380	5 082	-	151	1 923	2 686 311
16	Nationella regeringar eller centralbanker	-	145	-	-	-	-	145
17	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	-	-	-	-	-	-	-
18	Offentliga organ	-	-	-	-	-	-	-
19	Multilaterala utvecklingsbanker	-	444	-	-	-	-	444
20	Internationella organisationer	-	-	-	-	-	-	-
21	Institut	-	2 644	-	-	-	-	2 644
22	Företag	38	20 199	4	-	-	-	20 233
23	Varav: Små och medelstora företag	38	4 862	4	-	-	-	4 895
24	Hushåll	641	31 610	66	-	0	17	32 184
25	Varav: Små och medelstora företag	16	2 885	2	-	-	0	2 900
26	Säkrade genom panträtt i fast egendom	49	107 877	7	-	-	1	107 920
27	Varav: Små och medelstora företag	10	20 712	2	-	-	-	20 721
28	Fallerande exponeringar ¹	728	-	74	-	-	-	654
29	Poster förknippade med särskilt hög risk							
30	Säkerställda obligationer							
31	Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering							
32	Företag för kollektiva investeringar	-	86	-	-	-	-	86
33	Aktieexponeringar	-	6 813	-	-	-	-	6 813
34	Övriga exponeringar	-	8 229	-	-	-	-	8 229
35	Summa – schablonmetoden	728	178 048	77	-	0	18	178 699
36	Summa	9 740	2 860 428	5 159	-	151	1 941	2 865 010
37	Varav: Lån	9 328	2 352 692	5 159	-	151	1 941	2 356 861
38	Varav: Räntebärande värdepapper	-	6 856	-	-	-	-	6 856
39	Varav: Exponeringar utanför balansräkningen	412	500 880	-	-	-	-	501 292

¹ I enlighet med EBA:s Q&A 2017:3481 visas på rad 28 det bokförda bruttovärdet för exponeringsklassen Fallande exponeringar enligt CRR 112 j.

Raden är exkluderad ifrån summan (rad 35). De fallande exponeringarna redovisas i enlighet med den ursprungliga exponeringsklassen vid fallissemangstillfället på rad 22–27.

mkr	Utlåning till kreditinstitut	Utlåning till allmänheten			Summa
		Hushåll	Företag	Övrigt	
Förfallna ≥ 5 dagar ≤ 1 månad	-	1 486	694	1	2 181
Förfallna > 1 månad ≤ 2 månader	-	253	79	-	332
Förfallna > 2 månader ≤ 3 månader	-	136	80	-	216
Förfallna > 3 månader ≤ 12 månader	-	413	56	-	469
Förfallna > 12 månader	-	329	47	-	376
Summa	-	2 617	956	1	3 574

EU CR1-A – Kreditkvalitet för exponeringar per exponeringsklass och instrument 2016

mkr		a	b	c	d	e	f	g
		Bokförda bruttovärden för						Nettovärden
		Fallerade exponeringar	Exponeringar som inte har fallerat	Specifik kreditriskjustering	Allmän kreditriskjustering	Akkumulerade avskrivningar	Periodens kostnader för kreditriskjustering	(a+b-c-d)
1	Nationella regeringar eller centralbanker	-	28 279	-	-	-	-	28 279
2	Institut	-	28 279	-	-	-	-	28 279
3	Företag	6 882	1 272 235	3 390	-	210	1 684	1 275 726
4	Varav: Specialutlåning	-	-	-	-	-	-	-
5	Varav: Små och medelstora företag	3 823	679 232	1 787	-	133	699	681 268
6	Hushåll	2 497	981 454	1 138	-	69	254	982 812
7	Säkrad av fastighet	931	880 976	150	-	7	41	881 757
8	Små och medelstora företag	24	7 626	7	-	-	2	7 642
9	Andra företag	907	873 350	142	-	7	38	874 115
10	Kvalificerad rullande	-	-	-	-	-	-	-
11	Övrig hushåll	1 566	100 478	989	-	63	213	101 055
12	Små och medelstora företag	582	20 120	366	-	48	103	20 336
13	Andra företag	983	80 358	623	-	15	111	80 719
14	Aktier	-	1 340	-	-	41	-	1 340
15	Summa – internmetoden	9 379	2 283 308	4 529	-	320	1 938	2 288 158
16	Nationella regeringar eller centralbanker	-	241 821	-	-	-	-	241 821
17	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	-	23 496	-	-	-	-	23 496
18	Offentliga organ	-	-	-	-	-	-	-
19	Multilaterala utvecklingsbanker	-	483	-	-	-	-	483
20	Internationella organisationer	-	-	-	-	-	-	-
21	Institut	-	1 901	-	-	-	-	1 901
22	Företag	109	19 245	39	-	-	13	19 315
23	Varav: Små och medelstora företag	109	4 637	39	-	-	13	4 707
24	Hushåll	171	30 036	61	-	-	18	30 146
25	Varav: Små och medelstora företag	14	2 770	5	-	-	4	2 779
26	Säkrade genom panträtt i fast egendom	37	93 767	15	-	-	1	93 789
27	Varav: Små och medelstora företag	6	19 806	3	-	-	-	19 809
28	Fallerande exponeringar ¹	317	-	111	-	-	-	206
29	Poster förknippade med särskilt hög risk	-	-	-	-	-	-	-
30	Säkerställda obligationer	-	-	-	-	-	-	-
31	Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering	-	-	-	-	-	-	-
32	Företag för kollektiva investeringar	-	-	-	-	-	-	-
33	Aktieexponeringar	-	6 796	-	-	-	-	6 796
34	Övriga exponeringar	-	10 349	-	-	-	-	10 349
35	Summa – schablonmetoden	317	427 895	115	-	-	33	428 097
36	Summa	9 695	2 711 202	4 643	-	320	1 971	2 716 255
37	Varav: Lån	9 235	2 194 153	4 643	-	320	1 971	2 198 745
38	Varav: Räntebärande värdepapper	-	24 722	-	-	-	-	24 722
39	Varav: Exponeringar utanför balansräkningen	461	492 328	-	-	-	-	492 788

¹ I enlighet med EBAs Q&A 2017:3481 visas på rad 28 det bokförda bruttovärdet för exponeringsklassen Fallande exponeringar enligt CRR 112 j.

Raden är exkluderad ifrån summan (rad 35). De fallande exponeringarna redovisas i enlighet med den ursprungliga exponeringsklassen vid fallissemangstillfället på rad 22–27.

Tabell 24 EU CR2-A – Förändringar av mängden av allmänna och specifika kreditriskjusteringar

Tabellen visar förändringar från 2016 till 2017 per helår av specifika kreditriskjusteringar. Utgående balansen per utgången av 2017 ligger högre än föregående år.

EU CR2-A – Förändringar av mängden av allmänna och specifika kreditriskjusteringar 2017		a	b
mkr		Akkumulerad specifik kredit- riskjustering	Akkumulerad allmän kredit- riskjustering
1	Ingående balans	-4 643	
2	Ökningar på grund av belopp som avsatts för beräknade låneförluster under perioden	-1 996	
3	Minskningar på grund av belopp som avsatts för beräknade låneförluster under perioden	259	
4	Minskningar på grund av belopp som avsatts för ackumulerade kreditriskjusteringar	1 139	
5	Överföringar mellan kreditriskjusteringar	-12	
6	Konsekvenser av växelkursrörelser	94	
7	Företagssammanslagningar, inbegripet förvärv och avyttringar av dotterföretag	0	
8	Andra justeringar	0	
9	Utgående balans	-5 159	
10	Återvinningar från kreditriskjusteringar som angivits direkt i resultaträkningen	205	
11	Specifika kreditriskjusteringar som angivits direkt i resultaträkningen	-114	

EU CR2-A – Förändringar av mängden av allmänna och specifika kreditriskjusteringar 2016		a	b
mkr		Akkumulerad specifik kredit- riskjustering	Akkumulerad allmän kredit- riskjustering
1	Ingående balans	-4 816	
2	Ökningar på grund av belopp som avsatts för beräknade låneförluster under perioden	-2 077	
3	Minskningar på grund av belopp som avsatts för beräknade låneförluster under perioden	429	
4	Minskningar på grund av belopp som avsatts för ackumulerade kreditriskjusteringar	1 910	
5	Överföringar mellan kreditriskjusteringar	0	
6	Konsekvenser av växelkursrörelser	-89	
7	Företagssammanslagningar, inbegripet förvärv och avyttringar av dotterföretag	0	
8	Andra justeringar	0	
9	Utgående balans	-4 643	
10	Återvinningar från kreditriskjusteringar som angivits direkt i resultaträkningen	230	
11	Specifika kreditriskjusteringar som angivits direkt i resultaträkningen	-254	

Tabell 25 Kreditförluster

Kreditförluster	2017	2016
mkr		
Specifik reservering för individuellt värderade fordringar		
Årets reservering	-1 811	-1 899
Återfört från tidigare gjorda reserveringar	225	377
Summa	-1 586	-1 522
Gruppvis reservering		
Årets nettoreservering för individuellt värderade fordringar	-120	-62
Årets nettoreservering för homogena fordringar	-10	-10
Summa	-130	-72
Poster utanför balansräkningen		
Förluster på poster utanför balansräkningen	-4	-16
Återföring av förluster på poster utanför balansräkningen	10	2
Förändringar i kollektiv avsättning för poster utanför balansräkningen	-27	-26
Summa	-21	-40
Bortskrivningar		
Årets konstaterade kreditförluster	-1 253	-2 183
Utnyttjad andel av tidigare reserveringar	1 102	1 863
Återvinningar	205	230
Summa	54	-90
Kreditförluster, netto	-1 683	-1 724

Tabell 26 Osäkra fordringar m m

Fordringar klassificeras som osäkra om kontrakterade kassaflöden sannolikt inte kommer att fullföljas. Varje fordran som ger upphov till specifik reservering ingår i osäkra fordringar med sitt fulla belopp även om delar täcks av säkerheter. Det innebär att reserveringsgraden ej beaktar erhållna säkerheter.

Osäkra fordringar m m mkr	2017	2016
Osäkra fordringar	7 944	7 746
Specifika reserveringar för individuellt värderade fordringar	-4 578	-4 188
Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av fordringar med begränsat värde	-118	-107
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar	-463	-348
Osäkra fordringar, netto	2 785	3 103
Total reserveringsgrad för osäkra fordringar, %	64,9	59,9
Andel osäkra fordringar, %	0,13	0,16
Reserveringsgrad exkl gruppvisa reserveringar, %	59,1	55,4
Fordringar förfallna sedan mer än 60 dagar, som inte är osäkra	968	1 061
Osäkra fordringar som under året omklassificerats till normallån	13	4

Tabell 27 Gruppvisa reserver per bransch och motpartsslag

Gruppvisa reserver per bransch och motpartsslag mkr	Gruppvisa reserver 2017	Gruppvisa reserver 2016
Privatpersoner	-67	-66
Bostadsrättsföreningar	-3	-2
Fastighetsförvaltning	-85	-89
Tillverkningsindustri	-68	-52
Handel	-29	-13
Hotell- och restaurangverksamhet	-3	-4
Person- och godstransport till sjöss	-96	-27
Övrig transport och kommunikation	-7	-5
Byggnadsverksamhet	-32	-28
Elektricitet, gas och vatten	-10	-4
Jordbruk, jakt och skogsbruk	-3	-3
Övrig serviceverksamhet	-16	-12
Holding-, investment-, försäkringsbolag, fonder m m	-15	-13
Övrig företagsutlåning	-29	-30
Kreditinstitut		
Stat och kommun		
Summa	-463	-348

BERÄKNING AV KAPITALKRAV FÖR KREDITRISKER

Banken har sedan 2007 Finansinspektionens tillstånd att använda internmetoden för att beräkna kapitalkravet för kreditrisk. Tillståndet omfattar konsoliderad situation som moderbolaget Svenska Handelsbanken AB (publ) leder samt bolagen Svenska Handelsbanken AB (publ), Stadshypotek AB (publ), Handelsbanken Finans AB och Handelsbanken Rahoitus Oy. Även vissa exponeringar i dotterbolaget Handelsbanken Finans (Shanghai) Financial Leasing Co., Ltd rapporteras enligt internmetoden. Under 2017 överfördes volymer främst avseende hushåll och företag från Handelsbanken Finans AB till Ecster AB. Konsoliderad situation omfattar Ecster AB vars exponeringar rapporteras enligt internmetoden. Bakgrunden till de överförda volymerna är att säljfinansverksamheten inom Handelsbanken Finans AB flyttats över till Ecster AB.

Vidare har Finansinspektionen lämnat medgivande till Handelsbanken att för vissa exponeringar tillämpa schablonmetoden, istället för internmetoden. Dessa medgivanden omfattar portföljer av så kallad oväsentlig storlek samt de aktieexponeringar som banken innehade vid årsskiftet 2007/2008. Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt

internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen krävt att Handelsbanken skulle ansöka om att få använda internmetoden för dessa exponeringar och medgivit tillstånd för det i maj 2017.

Rapportering enligt internmetoden omfattar 2017 portföljerna i Handelsbanken Sverige, Handelsbanken Norge, Handelsbanken Finland, Handelsbanken Danmark, Handelsbanken Finans i Sverige och Finland, Ecster AB, betydande delar av regionbankerna i Storbritannien och Nederländerna, bankens exponeringar mot andra banker (institutsexponeringar) samt betydande delar av affärsområdet Handelsbanken Capital Markets.

Handelsbanken har Finansinspektionens tillstånd att rapportera portföljer enligt internmetoden med egna skattningar av LGD och KF. Tillståndet avser motparterna inom kategorierna medelstora företag, fastighetsbolag och bostadsrättsföreningar samt exponeringar mot stora företag på hemmamarknaderna (exklusive Nederländerna). De exponeringar som godkänts för rapportering enligt internmetoden men inte ännu med egna skattningar av LGD och KF, kommer tills vidare att rapporteras enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF.

Banken beräknade vid utgången av 2017 kapitalkravet med internmetoden för cirka 81 procent (79) av det totala riskvägda exponeringsbeloppet. Av företagsexponeringar

rapporterade enligt internmetoden rapporterades 87 procent (86) enligt internmetoden med egna skattningar av LGD och KF.

Riskklassificeringssystemet

Handelsbankens riskklassificeringssystem består av ett antal olika system, metoder, processer och rutiner som stödjer Handelsbankens klassificering och kvantifiering av kreditrisk.

Genom Handelsbankens interna riskklassificeringssystem mäts kreditrisken i all verksamhet på ett tillförlitligt och konsekvent sätt. Riskklassificeringen bygger på bankens interna rating, som grundar sig på en bedömning av varje motparts återbetalningsförmåga. Ratingen bestäms av risken för finansiella påfrestningar samt av den bedömda motståndskraften vid sådana påfrestningar. Metoden och klassificeringen bygger på den ratingmodell som tillämpats av banken under flera decennier.

Den interna ratingen är den viktigaste beståndsdel i bankens modell för att beräkna kapitalkrav enligt internmetoden. Ratingen är dynamisk, det vill säga den omprövas om det finns tecken på att motpartens återbetalningsförmåga har ändrats. Vidare omprövas ratingen med den periodicitet som regelverket föreskriver. Klassificeringen görs av den som är ansvarig för att bevilja en kredit och kontrolleras därefter av oberoende instanser.

Exponeringsklasser

En av kapitaltäckningsregelverkets grundförut-sättningar är att institutets exponeringar över-gripande kategoriseras i av regelverket givna exponeringsklasser. Antalet exponeringsklasser är avhängigt vilken metod som används vid beräkning av kreditrisk. Exponeringar som ska beräknas enligt schablonmetoden kan hänföras till 17 olika exponeringsklasser medan det för internmetoden finns sju exponeringsklasser.

Banken använder olika modeller för beräk-ningen av kreditrisk beroende på typen av expo-nering. Den övergripande indelningen i expone-ringsklasser enligt internmetoden är stats-, instituts-, företags-, hushålls- och aktieexpone-ningar samt positioner i värdepappersisering. Härtill kommer så kallade motpartslösa expone-ningar, det vill säga tillgångar där det inte krävs någon prestation från motparten, exempelvis materiella anläggningstillgångar.

I vissa exponeringsklasser återfinns under-grupper där särskilda modeller tillämpas. Prak-tiskt sett görs indelningen i exponeringsklasser och undergrupper genom att en handläggare vid kundansvarigt kontor eller enhet, i enlighet med interna instruktioner, bestämmer vilken affärsbedömningsmall som ska användas i samband med att motparten ges en rating.

Till statsexponeringar hänförs exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner. Till institutsexponeringar hän-förs exponeringar mot motparter som är defi-nierade såsom banker och övriga kreditinstitut samt vissa värdepappersbolag.

Hushållsexponeringar innefattar dels expone-ningar mot privatpersoner, dels exponeringar

mot enskilda näringsidkare där den totala expo-neringen inom koncernen uppgår till högst 5 miljoner kronor. Därutöver ingår företag som är juridiska personer där den totala exponeringen inom koncernen uppgår till högst 5 miljoner kro-nor (exklusive bostadskrediter), samtidigt som företagets omsättning inte överstiger 50 miljoner kronor. Hushållsexponeringar delas upp i två undergrupper: fastighetskrediter och övriga hushållsexponeringar.

Till företagsexponeringar hänförs expone-ningar mot icke-finansiella företag bestående av juridiska personer som har en total exponering inom koncernen som överstiger 5 miljoner kro-nor eller där företagets omsättning överstiger 50 miljoner kronor samt enskilda näringsidkare med en total exponering inom koncernen som överstiger 5 miljoner kronor. Förutom vanliga icke-finansiella företag ingår i exponeringsklas-sen även försäkringsbolag, bostadsrättsföre-ningar samt exponering i form av så kallad specialfinansiering.

Till aktieexponeringar hänförs bankens inne-hav i aktier som inte utgör en del av handels-lagret. För aktieexponeringar som banken inne-hade vid årsskiftet 2007/2008 har riskvikten under 2017, i enlighet med Finansinspektionens övergångsregler, beräknats enligt schablon-metoden. Därefter tillkommande aktieexpo-neringar har beräknats enligt internmetoden.

Vid indelningen i exponeringsklasser enligt schablonmetoden hänförs bankens volymer till någon av exponeringsklasserna multilaterala utvecklingsbanker, internationella organisatio-ner, institut, företag, hushåll, exponering med säkerheter i fastigheter, fallerande exponeringar,

oreglerade poster, övriga poster samt aktier. Med oreglerade poster avses i schablonmeto-den exponeringar där förfallna ränte- eller kapi-talbelopp kvarstår obetalda sedan mer än 90 dagar, beräknat från den ursprungliga avtalade betalningstidpunkten. I exponeringsklassen övriga poster inkluderas bland annat förutbe-talda kostnader, ineliggande kassa och omynt-at guld. Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandla-des tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan maj 2017 enligt internmetoden.

Metoder för riskklassificeringen

För att kvantifiera bankens kreditrisker beräknas sannolikheten för att kunder ska falla (Probability of Default, PD), hur stor exponering banken förväntas ha om fallissemang inträffar (expone-ringsbelopp) och hur stor andel av den expone-ningen som banken väntas förlora vid fallisse-mang (Loss Given Default, LGD). Fallissemang definieras som att motparten antingen är mer än 90 dagar sen med en betalning eller att det gjorts en bedömning att motparten inte kommer att kunna betala kontraktens enligt, till exempel i samband med konkurs.

PD-värdet uttrycks som ett procenttal, där exempelvis ett PD-värde på 0,5 procent innebär att en kredittagare av 200 med samma PD-värde väntas falla inom ett år. En fallerad kredit betyder inte nödvändigtvis att banken drabbas av förluster eftersom det i de flesta fall finns säkerhet för exponeringen. Dessutom betyder ett fallissemang inte att det är uteslutet att mot-parten vid något tillfälle kommer att betala, då betalningsproblemen kan vara övergående.

Figur 28 Beräkning av kapitalkrav för kreditrisk fördelat på metod och affärsområde 2017

Metod	Affärsområde			
	Handelsbanken i Norden ¹	Handelsbanken i Storbritannien ¹	Handelsbanken i Nederländerna ¹	Utanför Handelsbankens hemmamarknader ¹
Schablonmetod	"Oväsentlig portfölj" enligt FI-medgivande Exponering mot internationella organisationer, offentliga organ samt multilaterala utvecklingsbanker	"Oväsentlig portfölj" enligt FI-medgivande Exponering mot internationella organisationer, offentliga organ samt multilaterala utvecklingsbanker Hushållsexponeringar	"Oväsentlig portfölj" enligt FI-medgivande Exponering mot internationella organisationer, offentliga organ samt multilaterala utvecklingsbanker Hushållsexponeringar Företagsexponeringar (utom Stora företag)	"Oväsentlig portfölj" enligt FI-medgivande Exponering mot internationella organisationer, offentliga organ samt multilaterala utvecklingsbanker
Internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF	Företagsexponeringar Institutexponeringar Motpartslösa exponeringar Aktieexponeringar Statsexponeringar (nationella regeringar, centralbanker delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter)	Företagsexponeringar Institutexponeringar Motpartslösa exponeringar Aktieexponeringar Statsexponeringar (nationella regeringar, centralbanker delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter)	Företagsexponeringar (Stora företag) Institutexponeringar Motpartslösa exponeringar Aktieexponeringar Statsexponeringar (nationella regeringar, centralbanker delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter)	Företagsexponeringar (Stora företag) Institutexponeringar Motpartslösa exponeringar Aktieexponeringar Statsexponeringar (nationella regeringar, centralbanker delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter) Positioner i värdepappersisering
Internmetoden med egna skattningar av LGD och KF	Företagsexponeringar (Medelstora företag, Fastighetsbolag, Brf) Företagsexponeringar (Stora företag) Hushållsexponeringar	Företagsexponeringar (Medelstora företag, Fastighetsbolag, Brf) Företagsexponeringar (Stora företag)		

¹ Kan inkludera juridiska personer utöver moderbolaget (Stadshypotek, Handelsbanken Finans med flera).

För företags- och institutsexponeringar samt för exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner (statsexponeringar) översätts den interna ratingen, som sätts för varje motpart, direkt till en riskklass på en skala mellan 1 och 10 (där riskklass 10 avser fallerade motparter). Företagsexponeringarna delas in i fyra motpartstyper och statsexponeringar i två motpartstyper baserat på den affärsbedömningsmall som används för motparten. PD beräknas individuellt för varje riskklass och motpartstyp. För exponeringar som kapitaltäcks enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF tillämpas föreskrivna värden för förlustandelen givet fallissemang (LGD). Vilket föreskrivet värde som får användas styrs av vilken säkerhet som finns för respektive exponering.

Även för hushållsexponeringar utgår riskklassificeringen från den interna rating som sätts för alla kreditkunder. Ratingen översätts inte direkt till en riskklass som för företagsexponeringar, utan de olika exponeringarna sorterar i ett antal mindre grupper, beroende på vissa faktorer. Exempel på sådana faktorer är vilken typ av kredit det gäller, motpartens betalningsskötsel och om det finns en eller flera låntagare. För var och en av de mindre grupperna beräknas en genomsnittlig fallissemangsandel, och baserat på denna sorterar grupperna in i någon av de tio riskklasserna. Olika modeller används för exponeringar mot privatpersoner respektive mot småföretag (som också räknas till kategorin hushållsexponeringar), men principen är densamma.

För hushållsexponeringar och för exponeringar mot medelstora företag, fastighetsbolag och bostadsrättsföreningar fastställs LGD från bankens egen förlusthistorik. För exponeringar mot stora företag som kapitaltäcks med internmetoden med egna skattningar av LGD och KF fastställs LGD baserat på interna förluster och externa observationer. För hushållsexponeringar med fastighetssäkerhet i Sverige och för fastighetsexponeringar mot medelstora företag, fastighetsbolag och bostadsrättsföreningar tillämpas olika LGD-värden beroende på säkerhetens belåningsgrad. För övriga exponeringar styrs LGD-värdet av faktorer som kan bero på förekomst av och värde på säkerhet, produkttyp eller liknande.

För varje exponeringsklass beräknas PD för var och en av de riskklasser som avser icke-fallerade motparter eller avtal. PD grundar sig på beräkningar av hur stor andelen fallissemang varit historiskt för olika typer av exponeringar. Den genomsnittliga fallissemangsandelen justeras därefter med olika marginaler, till exempel av försiktighetsskäl.

Under 2017 har Handelsbanken blivit godkänd för att använda nya PD-modeller för företag. Dessa utgår från den historiska fallissemangsfrekvensen, både per riskklass och per portfölj. Skattningarna per portfölj är baserade dels på bankens interna data, dels på data från andra källor, såsom till exempel externa kredit-

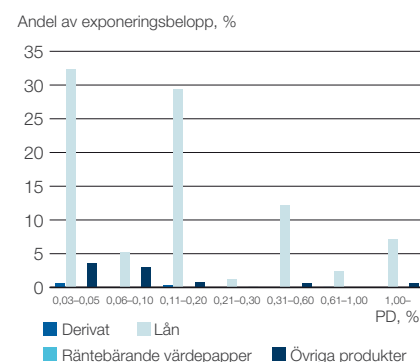
värderingsinstitut, och ska gälla över en tänkt konjunkturcykel där ett av fem år är ett nedgångsår och där den svenska bankkrisen på 1990-talet beaktas, enligt krav från Finansinspektionen. Till skattningarna adderas också väsentliga försiktighetsmarginaler, och dessa portfölj-PD väntas i normalfallet inte variera mellan åren. Skattningarna per riskklass baseras på bankens interna fallissemangsdata och en modell som fastställer relationen i fallissemangsrisk mellan olika riskklasser. Marginaler adderas sedan så att varje portföljs aggregerade PD sammanfaller med skattningen av portfölj-PD. Detta innebär att PD per riskklass kan komma att variera över tid trots att portfölj-PD inte gör det, då fördelningen av motparter över riskklasserna varierar över tid.

Vid fastställande av LGD beaktas att riskmåttet ska återspegla förlustandelen under ekonomiskt ogynnsamma förhållanden, vilket benämns Nedgångs-LGD. För fastighetssäkerheter baseras Nedgångs-LGD på observerade förlustandelar från fastighetskrisen under början av 1990-talet. För övriga säkerheter avseende hushållsexponeringar nedgångsjusteras observerat LGD med en faktor som beror på PD och produkttyp. För företagsexponeringar inom internmetoden med egna skattningar av LGD och KF nedgångsjusteras LGD så att bankens observerade förluster under krisåren 1991–1996 kan förklaras av riskmåtten med god marginal. För exponeringar med fastighetssäkerheter skattas LGD i många fall baserat på fastighetens belåningsgrad. Eftersom fastigheternas värde och därmed även belåningsgraden vanligtvis varierar med konjunkturen innebär detta att även kapitalkravet kommer att uppvisa ett visst konjunkturberoende.

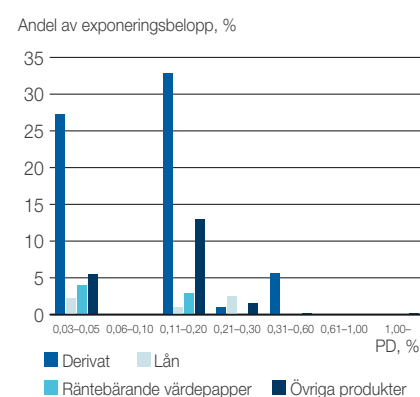
När exponeringsbeloppet ska beräknas sker vissa justeringar av den bokförda exponeringen. Exempel på detta är kreditlöften eller revolvingkrediter, där banken avtalar med kunden om att denne får låna upp till ett visst belopp i framtiden. Denna typ av åtaganden utgör en kreditrisk som också ska kapitaltäckas. Normalt betyder det att den beviljade krediten justeras med en viss konverteringsfaktor (KF) för den del av krediten som inte är utnyttjad vid rapporteringstillfället. När det gäller vissa produktklasser för företagsexponeringar och för institutsexponeringar är konverteringsfaktorerna bestämda av regelverket, men för hushållsexponeringar och vissa produktklasser för stora företag, medelstora företag, fastighetsbolag och bostadsrättsföreningar använder banken egenberäknade konverteringsfaktorer. Här styrs konverteringsfaktorn framförallt av vilken produkt som avses, men även utnyttjandegrad kan spela in.

Riskmåtten (PD, exponeringsbelopp, LGD) används förutom vid kapitaltäckningsberäkningen även för beräkning av kostnaden för kapital i varje enskild affär och vid beräkning av ekonomiskt kapital (Economic Capital, EC). Detta innebär att det finns försiktighetsjusteringar i riskmåtten även i beräkningarna av

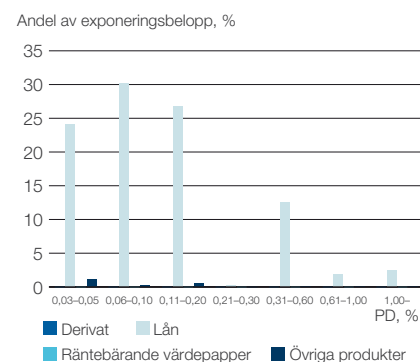
Figur 29 Andel av exponeringsbelopp per produkttyp per PD-intervall exklusive fallerade krediter – Företagsexponeringar, 2017

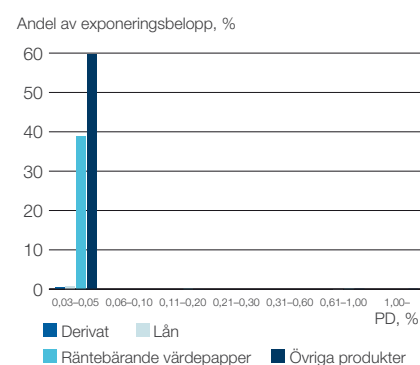
Figur 30 Andel av exponeringsbelopp per produkttyp per PD-intervall exklusive fallerade krediter – Institutsexponeringar, 2017

Figur 31 Andel av exponeringsbelopp per produkttyp per PD-intervall exklusive fallerade krediter – Hushållsexponeringar, 2017

Figur 32 Andel av exponeringsbelopp per produkttyp per PD-intervall exklusive fallerade krediter – Statsexponeringar, 2017

kostnader för kapital i enskilda affärer och vid beräkning av ekonomiskt kapital, vilket gör att de förlustnivåer som riskmåten implicerar är konservativa. Den använda metoden medför att bankens historiska förluster får en direkt inverkan på riskberäkningar och kapitalkrav.

För företags-, instituts- och hushållsexponeringar samt för exponeringar mot stat och centralbanker återges i figurerna 29, 30, 31 och 32 hur exponeringen fördelar sig mellan obligationer och andra räntebärande värdepapper respektive lån, derivat och övriga produkter. Övriga produkter är till exempel garantier och kreditlöften. Figurerna visar hur exponeringsbeloppen, exklusive fallerade krediter, fördelar sig mellan olika PD-intervall inom respektive exponeringsklass. De PD-värden som används är de som tillämpas vid beräkning av kapitalkravet.

Jämförelse med extern rating

Bankens riskklasser är inte direkt jämförbara med den rating som de externa kreditvärderingsföretagen tillämpar. Kreditvärderingsföretagens rating svarar inte mot en direkt klassificering av motparternas sannolikhet för fallissemang på samma sätt som bankens riskklassificering gör. Kreditvärderingsföretagen beaktar i varierande grad också hur allvarliga förluster ett fallissemang kan leda till. Den tidshorisont för vilken kreditvärdigheten bedöms är inte alltid densamma för banken som för kreditvärderingsföretagen. Bankens riskklasser anger inte en enhetlig skala där en viss riskklass alltid motsvarar en viss fallissemangssannolikhet. Dessutom tillämpas olika PD-skalar för olika delar av kreditportföljen och PD-värdet förändras över tiden.

Sammantaget är det inte möjligt att entydigt och konsekvent översätta de interna riskklasserna till en extern rating. Genom att analysera den historiska fallissemangandelen i Handelsbankens riskklasser i förhållande till fallissemangandelen i de externa ratingklasserna enligt det externa ratinginstitutet Moody's, kan dock en rimlig jämförelsetabell erhållas. I tabell 33 återges de externa ratingklasser som bäst motsvarar den historiska fallissemangandelen i respektive riskklass i Handelsbanken. Man bör dock notera att banken gör en egen kreditbedömning och att jämförelsen här är en modell som endast gäller på portföljnivå. Individuella företag som också har en rating från Moody's kan ha åsatts en riskklass som avviker från jämförelsetabellen. För institutsexponeringar saknas tillräckligt med interna fallissemang, och ratingjämförelsen baseras istället på kunder med extern kreditbedömning. Då jämförelsen är modellbaserad bör man också notera att förändringar i tabellen kan bero både på förändringar hos Handelsbanken och på förändringar hos Moody's, eller på en kombination av dessa.

Kvalitetssäkring av kreditriskmodellen

Banken utför årligen en grundläggande översyn av riskklassificeringssystemet. Översynen tar

sikte dels på att den interna ratingen som ligger till grund för bankens riskklassificering tillämpas på ett konsistent, korrekt och ändamålsenligt sätt (utvärdering), dels på att de modeller som används kvantifierar risk på ett tillfredsställande sätt (validering).

Syftet med utvärderingen av den interna ratingen är att säkerställa att den fungerar väl som den centrala faktorn vid riskklassificering av bankens motparter. Analysen innefattar exempelvis att utvärdera om kunder bedöms likvärdigt oavsett var i banken ratingen äger rum, att regler för ratingen följs och att ratingen uppdateras. Utvärderingen kan leda till att ratingen i särskilda delar av banken eller för särskilda typer av motparter uppmärksammas och att åtgärder vidtas för att rätta till eventuella brister. Åtgärder kan exempelvis bestå av tätare och speciellt riktade uppföljningsinsatser, förändrade ratinginstruktioner eller modellanpassningar.

Validering av modellerna och de riskmått som de ger upphov till genomförs minst en gång per år. Valideringen syftar till att säkerställa att riskklassificeringssystemet mäter risken i de olika riskdimensionerna PD, LGD och exponeringsbelopp på ett tillfredsställande sätt. I första hand utvärderas om de utfall som observerats bekräftar att de modeller som banken tillämpar fungerar såsom avsetts. För detta används bland annat ett antal olika statistiska tester med på förhand bestämda gränsvärden för att få tydliga signaler om eventuella brister i modellerna. Valideringen omfattar också jämförande tester av mer kvalitativ karaktär. Valideringen kan få till följd att riskmått ändras eller att modeller förändras.

Principerna för utvärdering och validering av riskklassificeringssystemet är fastställda av Group Risk Control och godkända av Finansinspektionen inom ramen för tillståndet att använda internmetoden. Group Risk Control ansvarar för utförandet och rapporterar resultat av utvärderingen och valideringen till bankens CEO, CFO, styrelse och riskutskott. Rapporter och utförande granskas av Group Audit som ett led i granskningen av bankens internmetod för att säkerställa att de fastställda principerna efterlevs. Utvärderings-, validerings- och revisionsrapporter sänds på begäran också till Finansinspektionen.

Prognoser och utfall i internmetoden

I internmetoden beräknas bankens risker baserat på interna erfarenheter och observationer. Regelverket definierar vad riskmåten ska återspegla och hur dessa ska kvantifieras. Internmodellernas prognoser och de faktiska utfallen aggregeras i tabell 36 och i figurerna på följande sidor till exponeringsklassnivå för att ge en översiktlig bild av modellernas funktion över en längre tidsperiod. I tabellen och figurerna presenteras prognoser och utfall avseende PD, LGD och KF samt förlustandelarna (prognos avser här Expected Loss, EL) per exponeringsklass.

I tabell 36 presenteras det genomsnittliga värdet på PD, både exponeringsviktat och antalsviktat, antal motparter i början och slutet av året samt fallissemang och genomsnittlig årlig fallissemangsfrekvens. Dessutom redovisas hur många av fallissemangen som uppstått bland de motparter som kommit in i banken under det gångna året samt, för institut, vilken extern rating ett visst PD-intervall motsvarar. Här anges hur kreditbetyg hos Moody's skulle ha mappats enligt tabell 33.

Den friska populationen i tabell 36 är definierad per den 31 december 2016 med utfall under 2017. Eftersom modellerna för hushåll är skapade på avtalsnivå anges för dessa medelvärde och antal med avseende på avtal, inte motparter. Här och även i figurerna över EL, PD, LGD och KF har hänsyn tagits till att då det finns garantier kan risken flyttas från motparten till garantigivaren. Det innebär att värdet på PD för sådana exponeringar vanligtvis sjunker, vilket ofta också är fallet för LGD och därmed också för EL. Alla exponeringar som kapitaltäcks enligt IRK är medtagna, förutom exponeringar mot stat och centralbanker. Denna modell implementerades under året och saknar historik. Under den tidsperiod som användes i modellutvecklingen förekom dock inget fallissemang för denna motpartstyp.

Antalet motparter per intervall i början av året består av dem vars PD-värde vid årsskiftet faller inom respektive PD-intervall. På samma sätt består antalet i slutet av året av dem som då faller inom respektive intervall. Eftersom PD-värdena kan förändras under året kan en viss motpart byta intervall. Exempelvis finns det i början av 2017 i intervall 2 för företag i avancerad internmetod (IRK-A) 1 075 motparter men inga alls i slutet av 2017, vilket främst beror på att de bytt PD-värde under året.

Det aritmetiska medelvärdet för PD per motpart kan främst jämföras med det historiska medelvärdet, men jämförelsen är inte helt oproblematiske. Detta främst beroende på att fördelningen av motparter kan förändras mellan åren, så att ett intervall till övervägande del innehåller motparter i den övre delen av intervallet under ett år men i den undre delen under ett annat, vilket gör att även de förväntade värdena varierar mellan åren. Vissa av intervallen innehåller också få motparter vilket gör att variationerna i utfallen för de intervallen kan bli stora. Man bör också notera att många företagsmotparter har exponeringar som kapitaltäcks både med den grundläggande metoden och med den avancerade metoden. Det innebär att de redovisas på två ställen i tabellen, både under IRK-A och IRK-G, vilket även gäller då det förekommer fallissemang. Det totala antalet motparter respektive fallissemang är alltså lägre än summan av siffrorna från de olika delarna av tabellen.

Prognoserna och utfallen i figurerna avser icke-fallerade exponeringar vid en given tidpunkt och fallissemang som uppstår inom tolv månader efter denna. Som mättidpunkt har

här den 30 juni valts. Skälet till det är att bankens IRK-modeller valideras under våren för att i många fall få uppdaterade estimat som sedan är giltiga under de kommande tolv månaderna. Det mest rättvisande är då att jämföra utfall och estimat för den tidsperiod då estimaten används.

Då det gäller förluster är det inte ovanligt att nivån justeras över tid, till exempel i takt med att återvinningar realiserar. Detta innebär att även historiska utfall för LGD och EL kan justeras mellan åren, men i normalfallet berörs bara föregående års siffra. I årets beräkningar har det skett en omklassificering av bolånelöften, som nu klassas som exponering mot fastighet, och vissa exponeringar i Finland har tillkommit. Sammantaget har det lett till en viss revidering av historiska värden för åren 2014–2016. Slut-satserna kring modellernas funktion påverkas inte. I de fall justeringar gjorts uppdateras även jämförelsetalen i texten nedan.

Prognoser och utfall avser avtalsnivå för hushållsexponeringar och motparts nivå för PD och LGD för företags- och institutsexponeringar. Avseende KF för företagsexponering återges prognoser och utfall på avtalsnivå. Den sista referenstidpunkt som anges i figurerna är den 30 juni 2017, vilket innebär att utfallet för följande tolv månader ännu inte är fullständigt och därför inte rapporteras för denna tidpunkt.

För att beräkna en prognos på hur stort exponeringsbeloppet kommer att vara vid fallissemang måste åtaganden utanför balansräkningen hanteras. För företagsexponeringar görs detta genom att den andel som ligger utanför balansräkningen multipliceras med KF och adderas till exponeringen på balansräkningen. För hushållsexponeringar görs det genom att det totala kreditutrymmet multipliceras med KF. För vissa riskklasser i internmodellerna för egna skattningar av KF är antalet interna fallissemang mycket begränsat. I figurerna återges prognoser och utfall endast för de riskklasser där ett tillräckligt antal fallissemang observeras. Utfallen för företagsexponeringar är trots detta baserade

på ett relativt litet antal observationer, och för att understryka detta indikeras också antalet per observationstidpunkt i figuren.

Prognoserna visar att internmodellerna generellt fungerar bra för att prediktera bankens förluster med en konservativ försiktighetsmarginal. De trender som kan urskiljas för utfallen motsvaras av liknande trender i prognoserna. För fastighetsexponeringar inom hushållsexponeringsklassen är förlustandelen i genomsnitt 69 procent (67) lägre än prognosen (EL). För övriga hushållsexponeringar är utfallen i genomsnitt 41 procent (40) lägre än prognosen och för företagsexponeringar är de 33 procent (30) lägre. Under de senaste perioderna har prognoser och utfall indikerat en stabil eller minskande förlustandel för båda typer av hushållsexponeringar.

För företagsexponeringar observeras en kraftig ökning i prognosen för EL per juni 2017. Denna ökning kan hänföras till kraftigt ökade försiktighetsmarginaler i de nya PD-modellerna för företag som implementerades under första kvartalet 2017. Den motsvaras av en liknande ökning för PD-prognosen för företag.

PD ska, enligt regelverket, återspegla ett långsiktigt genomsnitt av fallissemangsriskerna och är alltså inte en prognos för ett enskilt år. Detta innebär att sannolikheten att utfallet ett visst år ligger över prognosen är betydligt högre för PD än för de andra riskparametrarna. Denna risk har dock minskat med införandet av nya PD-modeller för företagsexponeringar.

I figuren framgår att utfallen är i linje med prognoserna, med en viss variation över tiden. Utfallen är 8 (13) respektive 1 procent (5) högre än prognoserna för fastighetsexponeringar respektive övriga exponeringar inom hushållsexponeringsklassen över den observerade perioden. Detta förklaras av att prognoserna för det långsiktiga genomsnittet avser en längre tidsperiod som sträcker sig tillbaka till tiden före 2007 då ett lägre utfall observerades. Under 2016 genomfördes en förändring av dessa modeller då historiska data viktades ned och därmed fick mindre betydelse, vilket generellt

sett ökade PD-värdena. Det bör också noteras att kapitalkravet för bolån är baserat på Finansinspektionens bolånegolv.

För företagsexponeringar är utfallen i genomsnitt 21 procent (18) lägre än prognosen under den observerade perioden. Man kan notera att det skedde en kraftig ökning av PD för institut 2013, trots att det nästan helt saknas fallissemang för den exponeringsklassen. Bakgrunden till det är att det är mycket svårt att skatta PD för institut med hög kreditrisk eftersom sådana vanligtvis inte har någon extern rating från Moody's. Det har lett till mycket höga försiktighetsmarginaler mot sådana institut, som banken vanligtvis bara har exponeringar med kort löptid med i samband med finansiering av internationell handel.

Avseende LGD återspeglar prognosen, i enlighet med regelverket, den förväntade förlustandelen givet fallissemang under ekonomiskt ogynnsamma förhållanden. Här noteras att det finns avsevärda försiktighetsmarginaler i förhållande till de förlustnivåer som observerats sedan 2007. I genomsnitt är utfallen 84 procent (84) lägre än prognoserna för fastighetsexponeringar och 45 procent (46) lägre för övriga hushållsexponeringar. För företagsexponeringar är utfallen 40 procent (39) lägre än prognoserna.

För hushållsexponeringar är utfallen av KF 18 procent (18) lägre än prognoserna och för företagsexponeringar är utfallen 112 procent (84) lägre.

Den förväntade förlustandelen enligt internmetoden som redovisas här motsvarar inte, trots benämningen, den mest sannolika nivån på förlusterna för banken. En anledning till det är att de PD-värden som används enligt regelverket ska motsvara ett långsiktigt genomsnitt. En annan anledning är att det görs ett antal konservativa försiktighetsjusteringar av det värde som beräknas utifrån bankens internmetod. Dessa justeringar syftar i huvudsak till att säkerställa att bankens interna modell inte underskattar den verkliga risken.

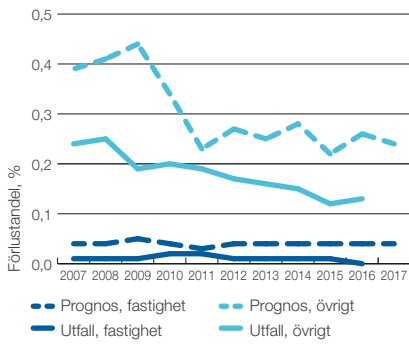
Tabell 33 Samband mellan extern och intern rating

Riskklass	Företagsexponeringar				Instituts-exponeringar
	Stora företag	Medelstora företag	Fastighetsbolag	Bostadsrättsföreningar	
1	Aaa, Aa	Aaa, Aa	Aaa, Aa	Aaa, Aa	Aaa, Aa
2	Aaa, Aa	A	A	Aa, A	Aa, A
3	A, Baa	Baa	A, Baa	A, Baa	A
4	A, Baa	Baa, Ba	Baa	A, Baa	Baa
5	Baa, Ba	Ba	Baa, Ba	Baa, Ba	Baa, Ba
6	Ba	Ba, B	Ba, B	Baa, Ba	Ba
7	B	B, Caa	B, Caa	Ba, B	B
8	B, Caa	Caa	B, Caa	B	Caa
9	Caa, C	Caa, C	Caa, C	Caa, C	Caa, C

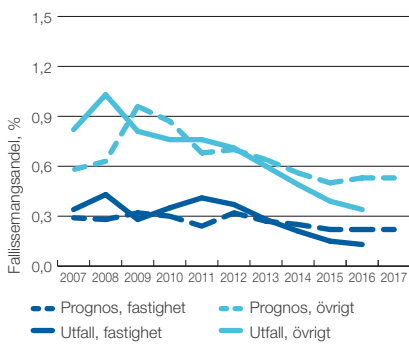
¹ Uppskattat samband mellan interna riskklasser och extern rating baserat på bland annat historiskt fallissemangsutfall.

Figur 34 Prognoser och utfall, internmetoden

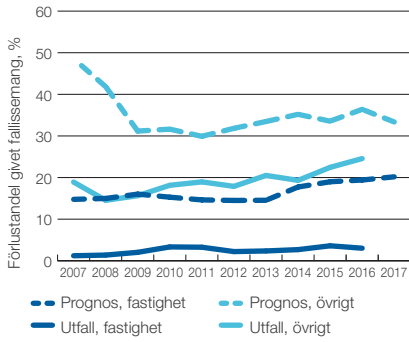
Hushållsexponeringar
EL*

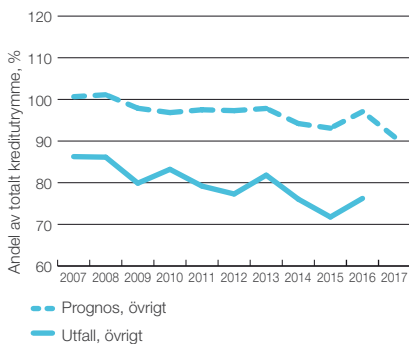
PD*

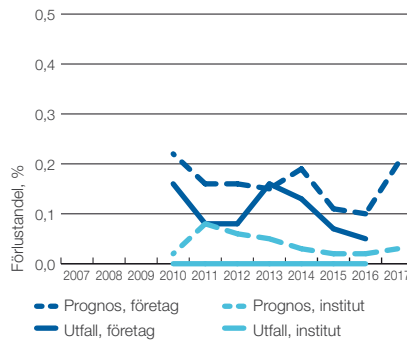
LGD*, **

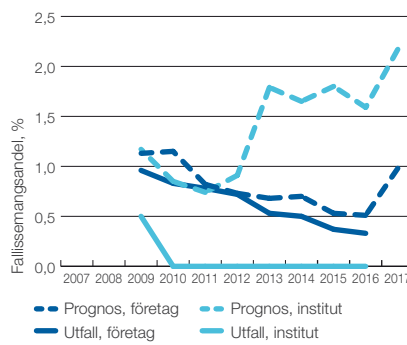
KF*, **

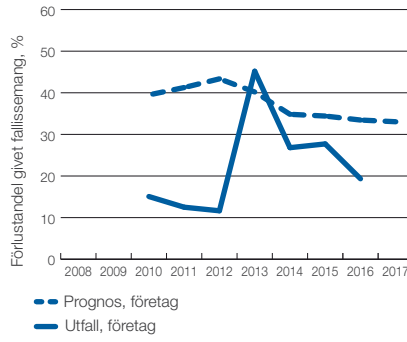
Företags- och Institutsexponeringar
EL

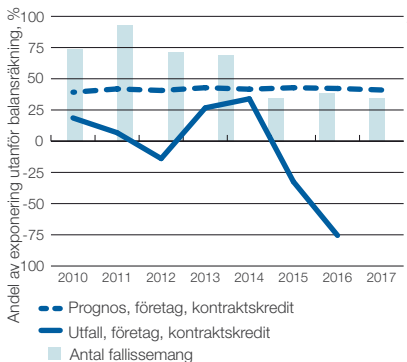
PD

LGD**

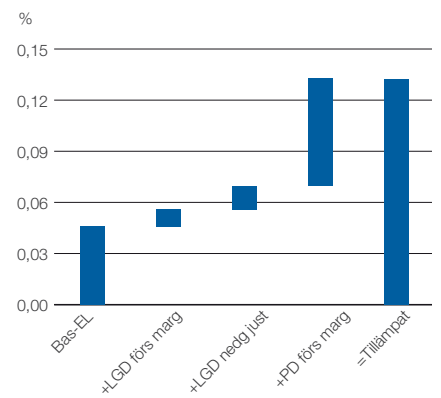
KF**

En illustration av hur dessa justeringar påverkar det beräknade värdet för förväntade förluster görs i figur 35. Den första stapeln återger det förväntade EL-värdet, det vill säga EL baserat på historiska genomsnittliga fallissemangsandelar och förlustandelar givet fallissemang per riskklass, vilket uppgår till cirka 0,05 procent (0,04). De övriga staplarna återspeglar hur EL påverkas då marginaler och regelverksmässiga "golv för tillämpade PD" införs.

Försiktighetsmarginalerna syftar till att säkerställa att tillämpat värde inte underskattar den sanna risken beroende på olika underliggande faktorer, exempelvis att det statistiska underlag som ligger till grund för modellerna inte är tillräckligt stort, att det behöver göras justeringar för konjunktur och modellrisk eller att data är osäkra av andra skäl. Nedgångsjusteringen korrigerar uppmätta värden så att de är adekvata för en ekonomisk nedgångsperiod. Försiktighetsmarginalerna avseende PD för företag höjdes, som nämnts, kraftigt under 2017, vilket återspeglas i ett mycket högt EL-bidrag från dessa. Det sammanlagda bidraget från PD-marginalerna är högre än EL baserat på historiska data.

Figur 35 Dekomponering av EL för exponeringar godkända för internmetoden, exklusive fallerade motparter

* Exklusive Handelsbanken Finans och Ecster.
** Beräkningsmetoden har ändrats vilket har påverkat tidigare års värden. Prognoserna är nu beräknade som PD och exponeringsviktade medelvärden. Utfallen är beräknade som exponeringsviktade medelvärden.

Tabell 36 EU CR9 – Internmetoden – utfallstester av PD per exponeringsklass

Tabellen visar prediktioner och utfall av PD för dels den avancerade internmetoden, dels den grundläggande internmetoden. Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar.

EU CR9 – Internmetoden – utfallstester av PD per exponeringsklass 2017

Exponeringsklass ¹	Internmetod ²	c	d	e	f	g		h	i	j
						Antal gäldenärer				
		PD-intervall	Motsvarighet till extern kreditvärdering ³	Viktad genomsnittlig PD	Aritmetiskt medelvärde för PD per gäldenär	Slutet av det föregående året	Slutet av året	Fallerade gäldenärer under året	Varav nya gäldenärer ⁴	Genomsnittlig historisk årlig andel fallissemang
Företag	IRK-A	0,00 till <0,15		0,04%	0,05%	1 152	2 157			0,00%
Företag	IRK-A	0,15 till <0,25		0,20%	0,20%	1 075		1		0,02%
Företag	IRK-A	0,25 till <0,50		0,48%	0,48%	482	510			0,00%
Företag	IRK-A	0,50 till <0,75		0,64%	0,64%	62	199			0,05%
Företag	IRK-A	0,75 till <2,50		0,97%	0,97%	373	352	1		0,31%
Företag	IRK-A	2,50 till <10,00		4,56%	4,62%	88	82			1,59%
Företag	IRK-A	10,00 till <100,00		18,18%	24,66%	18	60	1		12,23%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,00 till <0,15		0,04%	0,04%	26 542	27 310			0,01%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,15 till <0,25		0,18%	0,18%	8 640	3 921	4		0,07%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,25 till <0,50		0,35%	0,35%	3 798	933	5		0,20%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,50 till <0,75		0,64%	0,64%	2 556	8 231	6	1	0,36%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,75 till <2,50		1,27%	1,27%	2 453	5 525	12		0,75%
Små och medelstora företag	IRK-A	2,50 till <10,00		4,32%	4,96%	1 169	836	39		3,86%
Små och medelstora företag	IRK-A	10,00 till <100,00		13,65%	15,47%	399	790	38	3	15,39%
Institut	IRK-A	0,00 till <0,15								
Institut	IRK-A	0,15 till <0,25								
Institut	IRK-A	0,25 till <0,50								
Institut	IRK-A	0,50 till <0,75								
Institut	IRK-A	0,75 till <2,50								
Institut	IRK-A	2,50 till <10,00								
Institut	IRK-A	10,00 till <100,00								
Företag	IRK-G	0,00 till <0,15		0,05%	0,05%	613	1 255	1		0,04%
Företag	IRK-G	0,15 till <0,25		0,20%	0,20%	629				0,00%
Företag	IRK-G	0,25 till <0,50		0,48%	0,48%	315	288			0,00%
Företag	IRK-G	0,50 till <0,75		0,64%	0,64%	5	21			0,18%
Företag	IRK-G	0,75 till <2,50		0,97%	0,97%	219	175	1		0,35%
Företag	IRK-G	2,50 till <10,00		4,64%	4,26%	69	51			0,41%
Företag	IRK-G	10,00 till <100,00		18,21%	26,32%	9	32			18,02%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,00 till <0,15		0,04%	0,04%	1 969	2 095			0,00%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,15 till <0,25		0,17%	0,17%	1 936	1 600			0,02%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,25 till <0,50		0,37%	0,37%	1 281	40	3		0,20%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,50 till <0,75		0,64%	0,64%	151	1 852	2	1	0,17%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,75 till <2,50		1,27%	1,27%	721	887	6		0,95%
Små och medelstora företag	IRK-G	2,50 till <10,00		5,16%	5,26%	221	139	8		4,53%
Små och medelstora företag	IRK-G	10,00 till <100,00		13,99%	17,58%	53	129	11	1	21,48%
Institut	IRK-G	0,00 till <0,15	Aaa, Aa, A	0,09%	0,09%	116	126			0,00%
Institut	IRK-G	0,15 till <0,25	A	0,21%	0,21%	43	34			0,00%
Institut	IRK-G	0,25 till <0,50								
Institut	IRK-G	0,50 till <0,75	Baa	0,51%	0,51%	27	19			0,00%
Institut	IRK-G	0,75 till <2,50	Baa, Ba	1,24%	1,24%	28	25			0,00%
Institut	IRK-G	2,50 till <10,00	Ba	2,55%	2,55%	11	16			0,00%
Institut	IRK-G	10,00 till <100,00	B, Caa, C	18,59%	18,69%	16	9			0,00%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,00 till <0,15		0,07%	0,05%	404 000	402 934	187	71	0,03%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,15 till <0,25								0,00%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,25 till <0,50		0,39%	0,37%	129 539	122 378	590	288	0,23%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,50 till <0,75		0,55%	0,57%	1 997	1 548	297	294	0,88%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,75 till <2,50		1,31%	1,12%	90 183	83 979	1 084	507	0,62%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	2,50 till <10,00		5,44%	4,87%	20 263	18 728	1 283	637	3,38%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	10,00 till <100,00		17,64%	16,55%	3 757	3 418	612	98	13,49%

EU CR9 – Internmetoden – utfallstester av PD per exponeringsklass 2017

a	b	c	d	e	f	g		h	i	j
						Antal gäldenärer				
Exponeringsklass ¹	Internmetod ²	PD-intervall	Motsvarighet till extern kreditvärdering ³	Viktad genomsnittlig PD	Aritmetiskt medelvärde för PD per gäldenär	Slutet av det föregående året	Slutet av året	Fallerade gäldenärer under året	Varav nya gäldenärer ⁴	Genomsnittlig historisk årlig andel fallissemang
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,00 till <0,15		0,07%	0,07%	1 043 244	1 038 116	238	7	0,03%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,15 till <0,25		0,16%	0,16%	1 301	1 344			0,01%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,25 till <0,50		0,36%	0,35%	164 953	156 931	259	7	0,17%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,50 till <0,75		0,55%	0,55%	4 454	1 653	9	1	0,29%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,75 till <2,50		1,03%	1,01%	21 300	21 819	152	1	0,83%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	2,50 till <10,00		5,52%	5,14%	9 267	8 253	375	8	4,06%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	10,00 till <100,00		16,06%	15,89%	4 426	4 052	608	4	13,46%

¹ Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar. Dessa är exkluderade då data ej finns tillgängliga för mätperioden.

² Internmetod för beräkning av kapitalkrav för kreditrisk motsvarar det som i tidigare regelverk (Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd 2007:1) benämndes metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metoden). Det finns två varianter av internmetod: den enklare varianten, internmetod utan egna skattningar av LGD och KF, i tidigare regelverk kallad grundmetoden (här IRK-G) och den mer avancerade metoden, internmetod med egna skattningar av LGD och KF (här IRK-A), i tidigare regelverk kallad avancerad metod. Handelsbanken visar endast fördelningar där banken har exponeringar.

³ Extern rating visas endast på de exponeringsklasser där det används för respektive IRK-modell.

⁴ Bland fallissemangen under året ingår avtal som tillfrisknar efter kort tid och som banken inte gör några förluster på. Detta gäller särskilt fallissemang på nya kunder i kategorin "Hushåll: Övrigt", som främst innehåller säljfinansiering inom Ecster, där det händer att nya kunder blir sena med sin första betalning.

EU CR9 – Internmetoden – utfallstester av PD per exponeringsklass 2016

a	b	c	d	e	f	g		h	i	j
						Antal gäldenärer				
Exponeringsklass ¹	Internmetod ²	PD-intervall	Motsvarighet till extern kreditvärdering ³	Viktad genomsnittlig PD	Aritmetiskt medelvärde för PD per gäldenär	Slutet av det föregående året	Slutet av året	Fallerade gäldenärer under året	Varav nya gäldenärer ⁴	Genomsnittlig historisk årlig andel fallissemang
Företag	IRK-A	0,00 till <0,15		0,04%	0,04%	1 135	1 152			0,00%
Företag	IRK-A	0,15 till <0,25		0,20%	0,20%	1 022	1 075			0,00%
Företag	IRK-A	0,25 till <0,50		0,46%	0,46%	523	482			0,00%
Företag	IRK-A	0,50 till <0,75		0,64%	0,64%	27	62			0,06%
Företag	IRK-A	0,75 till <2,50		0,87%	0,87%	368	373	1		0,32%
Företag	IRK-A	2,50 till <10,00		4,41%	4,61%	133	88	5		2,12%
Företag	IRK-A	10,00 till <100,00		23,31%	32,30%	13	18	2		14,45%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,00 till <0,15		0,04%	0,04%	25 067	26 542	3		0,01%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,15 till <0,25		0,18%	0,18%	8 288	8 640	3		0,07%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,25 till <0,50		0,35%	0,35%	3 847	3 798	8		0,23%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,50 till <0,75		0,63%	0,64%	2 597	2 556	10		0,42%
Små och medelstora företag	IRK-A	0,75 till <2,50		1,27%	1,27%	2 541	2 453	25	3	0,84%
Små och medelstora företag	IRK-A	2,50 till <10,00		5,12%	5,46%	1 601	1 169	68	2	4,04%
Små och medelstora företag	IRK-A	10,00 till <100,00		19,53%	22,15%	219	399	53		17,60%
Institut	IRK-A	0,00 till <0,15								
Institut	IRK-A	0,15 till <0,25								
Institut	IRK-A	0,25 till <0,50								
Institut	IRK-A	0,50 till <0,75								
Institut	IRK-A	0,75 till <2,50								
Institut	IRK-A	2,50 till <10,00								
Institut	IRK-A	10,00 till <100,00								
Företag	IRK-G	0,00 till <0,15		0,04%	0,04%	601	613			0,00%
Företag	IRK-G	0,15 till <0,25		0,20%	0,20%	539	629			0,00%
Företag	IRK-G	0,25 till <0,50		0,46%	0,46%	316	315			0,00%
Företag	IRK-G	0,50 till <0,75		0,64%	0,64%	3	5			0,24%
Företag	IRK-G	0,75 till <2,50		0,87%	0,87%	227	219	1		0,31%
Företag	IRK-G	2,50 till <10,00		4,02%	4,31%	61	69	1		0,55%
Företag	IRK-G	10,00 till <100,00		37,70%	25,75%	6	9	2		24,03%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,00 till <0,15		0,04%	0,04%	1 553	1 969			0,00%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,15 till <0,25		0,17%	0,17%	1 290	1 936			0,03%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,25 till <0,50		0,37%	0,37%	737	1 281	1		0,19%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,50 till <0,75		0,64%	0,64%	133	151	1	1	0,00%
Små och medelstora företag	IRK-G	0,75 till <2,50		1,27%	1,27%	557	721	5		0,99%
Små och medelstora företag	IRK-G	2,50 till <10,00		4,22%	5,87%	216	221	12		4,83%
Små och medelstora företag	IRK-G	10,00 till <100,00		20,96%	21,94%	39	53	13	2	22,36%
Institut	IRK-G	0,00 till <0,15	Aaa, Aa, A	0,08%	0,09%	121	116			0,00%
Institut	IRK-G	0,15 till <0,25	A	0,21%	0,21%	49	43			0,00%
Institut	IRK-G	0,25 till <0,50								
Institut	IRK-G	0,50 till <0,75	Baa	0,51%	0,51%	30	27			0,00%
Institut	IRK-G	0,75 till <2,50	Baa, Ba	1,24%	1,24%	25	28			0,00%
Institut	IRK-G	2,50 till <10,00	Ba	2,55%	2,55%	9	11			0,00%
Institut	IRK-G	10,00 till <100,00	B, Caa, C	23,61%	19,74%	17	16			0,00%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,00 till <0,15		0,07%	0,05%	410 381	404 000	187	68	0,03%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,15 till <0,25								0,00%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,25 till <0,50		0,37%	0,35%	138 092	129 539	534	256	0,23%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,50 till <0,75		0,67%	0,69%	62	1 997	228	227	1,24%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,75 till <2,50		1,18%	1,00%	96 141	90 183	975	403	0,62%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	2,50 till <10,00		4,68%	3,97%	23 298	20 263	1 240	469	3,45%
Hushåll: Övrigt	IRK-A	10,00 till <100,00		15,51%	14,23%	4 426	3 757	676	67	13,43%

EU CR9 – Internmetoden – utfallstester av PD per exponeringsklass 2016

a	b	c	d	e	f	g		h	i	j
						Antal gäldenärer				
Exponeringsklass ¹	Internmetod ²	PD-intervall	Motsvarighet till extern kreditvärdering ³	Viktad genomsnittlig PD	Aritmetiskt medelvärde för PD per gäldenär	Slutet av det föregående året	Slutet av året	Fallerade gäldenärer under året	Varav nya gäldenärer ⁴	Genomsnittlig historisk årlig andel fallissemang
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,00 till <0,15		0,07%	0,07%	1 034 342	1 043 244	264	5	0,03%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,15 till <0,25		0,16%	0,16%	1 383	1 301			0,01%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,25 till <0,50		0,35%	0,34%	177 792	164 953	312	15	0,18%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,50 till <0,75					4 454			0,41%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,75 till <2,50		0,91%	0,90%	23 504	21 300	137	2	0,87%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	2,50 till <10,00		4,39%	4,00%	11 100	9 267	442	14	4,10%
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	10,00 till <100,00		13,79%	13,50%	5 141	4 426	702	5	13,40%

¹ Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar. Dessa är exkluderade då data ej finns tillgängliga för mätperioden.

² Internmetod för beräkning av kapitalkrav för kreditrisk motsvarar det som i tidigare regelverk (Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd 2007:1) benämndes metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metoden). Det finns två varianter av internmetod: den enklare varianten, internmetod utan egna skattningar av LGD och KF, i tidigare regelverk kallad grundmetoden (här IRK-G) och den mer avancerade metoden, internmetod med egna skattningar av LGD och KF (här IRK-A), i tidigare regelverk kallad avancerad metod. Handelsbanken visar endast fördelningar där banken har exponeringar.

³ Extern rating visas endast på de exponeringsklasser där det används för respektive IRK-modell.

⁴ Bland fallissemangen under året ingår avtal som tillfrisknar efter kort tid och som banken inte gör några förluster på. Detta gäller särskilt fallissemang på nya kunder i kategorin "Hushåll: Övrigt", som främst innehåller säljfinansiering inom Ecster, där det händer att nya kunder blir sena med sin första betalning.

SÄKERHETER OCH ÅTGÄRDER SOM REDUCERAR KAPITALKRAVET

Säkerheter avseende de exponeringar som är godkända för internmetoden hanteras enligt två olika beräkningsmetoder: internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF eller internmetoden med egna skattningar av LGD och KF. Säkerheter påverkar kapitalkravet på olika sätt i dessa två metoder. I internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF är endast vissa typer av säkerheter medräkningsbara, och de enligt regelverket föreskrivna estimaten för LGD tillämpas. Banken tar dock in fler typer av säkerheter än de som anses som medräkningsbara.

Vid rapportering för exponeringar som är godkända för internmetoden med egna skattningar av LGD och KF applicerar banken egenberäknade LGD-estimat. För dessa exponeringar påverkar de flesta säkerhetstyper det riskvägda exponeringsbeloppet och kapitalkravet.

Banken följer upp och uppdaterar löpande marknadsvärdet för de säkerheter som används för företagsexponeringar. En kontrollrutin finns etablerad där marknadsvärdet kontrolleras minst vart tredje år för bostadsfastigheter och

minst årligen för övriga fastigheter. Kontroll av värderingen utförs oftare vid väsentliga förändringar av faktorer som påverkar fastighetsmarknaden. För fastigheter med en exponering överstigande tre miljoner euro genomförs en ny värdering av en oberoende värderingsman minst vart tredje år.

Banken använder, enligt godkännande från Finansinspektionen, volatilitetsjusteringar (så kallade haircuts) vid beräkningen av kapitalkrav enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF för exponeringar som täcks av finansiella säkerheter. Det betyder att banken vid kapitalkravsberäkningar justerar värdet för finansiella säkerheter med utgångspunkt i de finansiella säkerheternas historiska volatilitet istället för att använda de schabloniserade volatilitetsjusteringar som regelverket annars föreskriver. Denna metod medför en bättre riskmätning vid användning av finansiella säkerheter. Handelsbanken kontrollerar löpande koncentrationsrisken i enskilda värdepapper. Under året har den tillkommande koncentrationsrisken, mätt som ytterligare indirekt exponering enligt regelverket för stora exponeringar,

som uppstått genom användning av finansiella säkerheter i kapitaltäckningsberäkningen inte vid något tillfälle överskridit 0,7 procent (0,7) av kapitalbasen.

För hushållsexponeringar används en internmetod med egna skattningar av LGD och KF i vilken exponeringarna segmenteras i olika grupper baserat bland annat på förekomst av säkerhet. För merparten av fastighetssäkerheterna sker även en segmentering baserad på säkerhetens belåningsgrad. Exponeringens LGD fastställs utifrån dessa grupper.

För företagsexponeringar och institutsexponeringar reduceras kapitalkravet vid förekomst av säkerhet genom en justering av antingen PD eller LGD. PD justeras i de fall det finns godkända skyddsgivare, till exempel en utfärdare av en garanti eller borgen, som har ett lägre PD-värde än kredittagaren. För andra typer av säkerheter justeras LGD.

Vidare har Handelsbanken ingått ett betydande antal nettningsavtal med bland annat institutsmotparter varvid exponeringen reduceras. Information om nettningsseffekt återfinns i avsnittet Motpartsrisiker.

Tabell 37 Godtagbara säkerheter som reducerar kapitalkrav, internmetoden

Godtagbara säkerheter som reducerar kapitalkrav, internmetoden		2017		2016	
		Exponering som täcks av säkerhet	Andel av exponeringsbelopp, %	Exponering som täcks av säkerhet	Andel av exponeringsbelopp, %
mkr	Typ av säkerhet				
Statsexponeringar	- Finansiella säkerheter	4 829	2	-	-
Företagsexponeringar	- Garantier	85 812	8	66 812	6
	- Kundfordringar	592	0	724	0
	- Finansiella säkerheter	20 047	2	22 004	2
	- Fastigheter	714 407	65	677 455	64
Hushållsexponeringar	- Övriga säkerheter	14 418	1	15 302	1
	- Bostadsfastigheter ¹	932 420	91	881 903	90
Institutsexponeringar	- Övriga säkerheter	11 289	1	11 112	1
	- Garantier	2 836	4	2 922	3
Positioner i värdepappersisering	- Finansiella säkerheter	36 231	50	58 242	54
	- Garantier	1 111	98	1 279	98
Summa		1 823 992	73	1 737 755	81

¹ Inklusive bostadsrätter.

Exponeringar godkända för internmetoden

Vid kapitalkravsberäkning för företagsexponeringar utgör exponeringar med säkerhet i fastighet cirka 68 procent (64) av det totala exponeringsbeloppet. Motsvarande uppgift för garantier är cirka 8 procent (6) samt för finansiella säkerheter cirka 2 procent (2) och övriga säkerheter cirka 1 procent (1).

För hushållsexponeringar utgör exponeringar med säkerhet i bostadsfastighet cirka 91 procent (90) av det totala exponeringsbeloppet. Av resterande exponeringsbelopp fördelas cirka 1 procentenhet (1) på någon form av säkerhet, medan övriga 8 procentenheter (9) får ett LGD-värde via andra villkor. Dessa villkor är främst styrda av faktorer som typ av kredittagare, typ av kredit och antal kredittagare.

För institutsexponeringar täcker finansiella säkerheter cirka 50 procent (54) av exponeringsbeloppet. Motsvarande uppgift för garantier uppgår till cirka 2 procent (3).

Av de exponeringar som täcks av garantier, totalt 90 326 miljoner kronor (71 013) är 60 881 miljoner kronor (57 688) garantier från stater och kommuner, 2 766 miljoner kronor (752) är garantier från institut och 26 697 miljoner kronor (12 572) garantier från företag.

I de fall en exponering täcks av flera säkerheter och ingen enskild säkerhet täcker hela exponeringen, delas exponeringen upp i del-exponeringar, en för varje säkerhet. Kapitalkravet beräknas sedan per delexponering, baserat på förekomst av säkerhet.

Exponeringar beräknade enligt schablonmetod

För exponeringar som rapporteras enligt schablonmetod i exponeringsklasserna instituts-, företags- och hushållsexponeringar samt exponeringar med säkerhet i fastighet, täcker säkerheter totalt cirka 77 procent (69) av rapporterat exponeringsvärde, varav cirka 1 procentenhet

(3) avser garantier och de resterande 76 procentenheterna (66) avser fastighets- och finansiella säkerheter.

För samtliga exponeringar som beräknas enligt schablonmetoden anges i regelverket en riskvikt som styrs av i vilken exponeringsklass motparten kategoriserats.

Tabell 39 visar exponeringsbelopp per exponeringsklass, fördelat på riskvikter enligt schablonmetoden. Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Grundläggande internmetod innebär att man använder föreskrivna värden för LGD och konverteringsfaktor. Detta sedan Finansinspektionen krävt att Handelsbanken skulle ansöka om att få använda internmetoden för dessa exponeringar och medgivit tillstånd för det i maj 2017.

Tabell 38 Godtagbara säkerheter som reducerar kapitalkrav, schablonmetoden

Godtagbara säkerheter som reducerar kapitalkrav, schablonmetoden		2017		2016	
		Exponeringsvärde som täcks av säkerhet ¹	Andel av exponeringsvärde, %	Exponeringsvärde som täcks av säkerhet ¹	Andel av exponeringsvärde, %
mkr	Typ av säkerhet				
Statsexponeringar	- Finansiella säkerheter	-	-	1 664	1
Företagsexponeringar	- Garantier	943	2	359	1
	- Finansiella säkerheter	534	1	527	2
	- Fastigheter	28 611	75	24 178	70
Hushållsexponeringar	- Garantier	239	0	294	0
	- Finansiella säkerheter	1 702	2	1 464	2
	- Fastigheter	77 401	81	67 813	79
Institutsexponeringar	- Garantier	96	1	120	2
	- Finansiella säkerheter	1 928	25	3 024	43
Summa		111 454	78	99 443	26

¹ Exponeringsvärde enligt schablonmetoden beräknas exklusive exponeringar som täcks av finansiella säkerheter. I denna tabell är dock dessa exponeringar inkluderade i exponeringsvärdet.

Tabell 39 EU CR5 – Schablonmetoden

Tabellen visar exponeringsvärde per exponeringsklass, fördelat på riskvikter enligt schablonmetoden. Beloppen är per utgången av 2017. Totalt exponeringsvärde har minskat jämfört med föregående år. En stor orsak är att exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner tidigare behandlades enligt schablonmetoden, men sedan andra kvartalet 2017 beräknas enligt den grundläggande intermetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa intermetoden för statsexponeringar.

EU CR5 – Schablonmetoden 2017

Exponeringsklasser mkr	Riskvikt															Av- dragna	Summa	Varav icke kredit- värde- rade
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1 250%				
1 Nationella regeringar eller centralbanker	236																236	
2 Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter																		
3 Offentliga organ																		
4 Multilaterala utvecklingsbanker	445																445	
5 Internationella organisationer																		
6 Institut					1 333		250										1 583	
7 Företag						0				9 252							9 252	3 003
8 Hushåll								16 710									16 710	16 710
9 Säkrade genom panträtt i fast egendom					92 411	13 798		107									106 316	106 316
10 Fallerande exponeringar										465	189						654	634
11 Exponeringar förknippade med särskilt hög risk																		
12 Säkerställda obligationer																		
13 Institut och företag med kortfristig kreditvärdering																		
14 Företag för kollektiva investeringar										86							86	86
15 Aktier										594	6 220						6 813	6 813
16 Övriga poster	227									6 293					259		6 779	6 779
17 Summa	908				1 333	92 411	14 048		16 817	16 690	189	6 220			259		148 874	140 342

EU CR5 – Schablonmetoden 2016

Exponeringsklasser mkr	Riskvikt															Av- dragna	Summa	Varav icke kredit- värde- rade
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1 250%				
1 Nationella regeringar eller centralbanker	252 601				3		7			6	0						252 616	
2 Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	53 822				112												53 933	
3 Offentliga organ																		
4 Multilaterala utvecklingsbanker	483																483	
5 Internationella organisationer																		
6 Institut					1 039		128			10							1 177	
7 Företag						0				10 078							10 078	2 233
8 Hushåll								16 867									16 867	16 867
9 Säkrade genom panträtt i fast egendom					79 229	12 653		205									92 087	92 087
10 Fallerande exponeringar										81	118						199	132
11 Exponeringar förknippade med särskilt hög risk																		
12 Säkerställda obligationer																		
13 Institut och företag med kortfristig kreditvärdering																		
14 Företag för kollektiva investeringar																		
15 Aktier										577	6 220						6 796	6 796
16 Övriga poster	355									7 747					219		8 321	8 321
17 Summa	307 261				1 153	79 229	12 788		17 072	18 499	118	6 220			219		442 558	126 436

Tabell 40 Kreditriskexponeringar godkända för internmetoden

Kreditriskexponeringar godkända för internmetoden	Exponeringsbelopp		Varav utanför balansräkningen		Riskvägt exponeringsbelopp		Kapitalkrav		Genomsnittlig riskvikt i %	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
mkr										
Statsexponeringar	357 719		18 456		7 474		598		2,1	
Företagsexponeringar	852 845	821 000	121 454	125 992	237 107	194 650	18 969	15 572	27,8	23,7
Företagsutlåning	835 665	798 330	121 384	125 836	233 707	190 709	18 697	15 257	28	23,9
varav övrig utlåning, internmetod utan egna skattningar av LGD och KF	109 608	116 048	62 936	68 506	32 467	35 946	2 598	2 876	29,6	31
varav övrig utlåning, internmetod med egna skattningar av LGD och KF	726 057	682 282	58 448	57 330	201 240	154 763	16 099	12 381	27,7	22,7
varav stora företag	152 189	126 774	32 991	33 749	58 176	57 176	4 654	4 574	38,2	45,1
varav medelstora företag	80 590	81 640	9 914	9 928	37 839	32 486	3 027	2 599	47	39,8
varav fastighetsbolag	493 278	473 868	15 543	13 653	105 225	65 101	8 418	5 208	21,3	13,7
Motpartsrisk	17 180	22 670	70	156	3 400	3 941	272	315	19,8	17,4
Bostadsrättsföreningar	195 265	187 897	4 680	4 624	9 974	7 555	798	604	5,1	4
Hushållsexponeringar	1 026 668	982 270	51 744	54 308	72 574	72 398	5 806	5 792	7,1	7,4
Privatpersoner	1 001 733	955 346	45 593	47 561	65 742	65 258	5 259	5 221	6,6	6,8
varav fastighetskrediter	925 491	874 253	21 280	19 879	51 092	48 178	4 087	3 854	5,5	5,5
varav övriga	76 242	81 093	24 313	27 682	14 650	17 080	1 172	1 367	19,2	21,1
Små företag	24 935	26 924	6 151	6 747	6 832	7 140	547	571	27,4	26,5
varav fastighetskrediter	6 929	7 650	7	27	1 707	1 706	137	137	24,6	22,3
varav övriga	18 006	19 274	6 144	6 720	5 125	5 434	410	434	28,5	28,2
Institutsexponeringar	72 223	105 185	12 426	13 235	13 929	17 397	1 114	1 392	19,3	16,5
Institutsutlåning	16 332	20 066	6 195	4 231	5 232	6 175	418	494	32	30,8
Motpartsrisk	55 891	85 119	6 231	9 004	8 697	11 222	696	898	15,6	13,2
varav repor och värdepapperslån	7 667	14 070	6 231	9 004	173	631	14	50	2,3	4,5
varav derivat	48 224	71 049	-	-	8 524	10 591	682	848	17,7	14,9
Aktieexponeringar	1 512	1 340	-	-	5 068	4 959	405	397	335,1	370
varav börsnoterade aktier	661	-	-	-	1 916	-	153	-	290	-
varav övriga aktier	851	1 340	-	-	3 152	4 959	252	397	370	370
Motpartslösa exponeringar	2 238	2 387	-	-	2 238	2 387	179	191	100	100
Positioner i värdepappersisering	20	22	-	-	22	24	2	2	106	105,9
varav traditionell värdepappersisering	20	22	-	-	22	24	2	2	106	105,9
varav syntetisk värdepappersisering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa internmetoden	2 508 490	2 100 101	208 760	198 159	348 386	299 370	27 871	23 950	13,9	14,3

Tabell 41 Kreditriskexponeringar enligt schablonmetoden¹

Kreditriskexponeringar enligt schablonmetoden ¹	Exponeringsvärde		Varav utanför balansräkningen		Riskvägt exponeringsbelopp		Kapitalkrav		Genomsnittlig riskvikt i %	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
mkr										
Stater och centralbanker	236	255 748	21	4 029	-	77	-	6	0	0
Kommuner	-	54 908	-	6 332	-	22	-	2	0	0
Multilaterala utvecklingsbanker	568	636	1	0	-	0	-	0	0	0
Internationella organisationer	35	49	-	0	-	0	-	0	0	0
Institut	7 290	4 215	498	298	506	343	40	27	6,9	8,1
Företag	9 407	10 640	2 205	1 020	9 312	10 017	745	801	99,0	94,1
Hushåll	16 824	17 042	3 186	3 282	12 580	12 737	1 006	1 019	74,8	74,7
Säkerheter i fastigheter	106 316	92 087	6 426	5 688	38 158	33 316	3 053	2 665	35,9	36,2
Fallerade exponeringar	654	199	7	3	748	258	60	21	114,4	129,6
Fonder	86	-	-	-	86	-	7	-	100,0	-
Aktier	6 813	6 796	-	-	16 143	16 126	1 291	1 290	236,9	237,3
varav börsnoterade aktier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
varav övriga aktier	6 813	6 796	-	-	16 143	16 126	1 291	1 290	236,9	237,3
Övriga poster	6 780	8 571	-	303	6 300	8 000	505	641	92,9	93,4
Summa schablonmetoden	155 009	450 891	12 344	20 955	83 833	80 896	6 707	6 472	54,1	17,9

¹ Uppgifter om kapitalkrav för exponeringsklasser där det förekommer exponeringar.

KAPITALKRAV FÖR KREDITRISKER

I detta avsnitt presenteras kreditportföljen med CRR som utgångspunkt. Presentationerna fördelas på beräkningsmetoderna internmetoden och schablonmetoden. Portföljer inom internmetoden fördelas på internmetoden med egna skattningar av LGD och KF och internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF. När kapitalkravet beräknas görs detta normalt sett på

exponeringsbeloppet, vilket utgör summan av exponeringen i balansräkningen samt exponeringen utanför balansräkningen multiplicerat med en konverteringsfaktor.

Exponering, exponeringsbelopp och kapitalkrav

I tabeller 40 och 41 visas bland annat exponeringar godkända för internmetoden och

schablonmetoden enligt olika definitioner samt uppgifter om kapitalkrav för olika exponeringsklasser, exponeringarna och de totala exponeringsbeloppen inom kreditportföljen som är godkända för internmetoden och deras riskvägda belopp respektive vilket kapitalkrav exponeringarna ger upphov till. I avsnittet Tabeller specificeras exponeringarnas geografiska fördelning (tabell TB8) samt hur de fördelas per bransch

Tabell 42 EU CRB-B – Totalt och genomsnittligt nettobelopp för exponeringar

Tabellen visar nettoexponeringar och genomsnittliga nettoexponeringar per exponeringsklass för 2017 fördelat på exponeringar som behandlas enligt internmetoden respektive schablonmetoden. (För poster i balansräkningen är nettovärdet exponeringens bokförda bruttovärde minus reserveringar/nedskrivningar. För poster utanför balansräkningen är nettovärdet exponeringens bokförda bruttovärde minus avsättningar.) Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar. Nettoexponeringarna har varit stabila över tiden baserat på ett genomsnitt av de tre föregående kvartalen.

EU CRB-B – Totalt och genomsnittligt nettobelopp för exponeringar 2017		a	b
		Exponeringarnas nettovärde vid slutet av perioden	Genomsnittliga nettoexponeringar över perioden
mkr			
1	Nationella regeringar eller centralbanker	306 706	457 056
2	Institut	21 351	23 116
3	Företag	1 325 060	1 300 897
4	Varav: Specialutlåning		
5	Varav: Små och medelstora företag	723 243	702 908
6	Hushåll	1 031 681	1 011 929
7	Säkrad av fastighet	932 265	912 133
8	Små och medelstora företag	6 923	7 227
9	Andra företag	925 343	904 907
10	Kvalificerad rullande		
11	Övrig hushåll	99 415	99 795
12	Små och medelstora företag	19 507	19 805
13	Andra företag	79 909	79 991
14	Aktier	1 512	1 848
15	Summa – internmetoden	2 686 311	2 794 846
16	Nationella regeringar eller centralbanker	145	120 960
17	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter		11 922
18	Öffentliga organ		
19	Multilaterala utvecklingsbanker	444	616
20	Internationella organisationer		
21	Institut	2 644	2 071
22	Företag	20 199	20 264
23	Varav: Små och medelstora företag	4 861	5 056
24	Hushåll	31 609	33 514
25	Varav: Små och medelstora företag	2 885	2 844
26	Säkrade genom panträtt i fast egendom	107 875	102 543
27	Varav: Små och medelstora företag	20 712	20 424
28	Fallerande exponeringar	654	465
29	Poster förknippade med särskilt hög risk		
30	Säkerställda obligationer		
31	Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering		
32	Företag för kollektiva investeringar	86	96
33	Aktieexponeringar	6 813	6 784
34	Övriga exponeringar	8 229	7 905
35	Summa – schablonmetoden	178 699	295 218
36	Summa	2 865 010	3 090 064

eller motpart (tabell TB9). Med exponeringar avses de totala exponeringarna i och utanför balansräkningen. Med exponeringsbelopp avses den exponering som kapitalkravet beräknas på enligt CFR. Vidare anges det genomsnittliga exponeringsbeloppet under året, den genomsnittliga riskvikten för exponeringarna (det riskvägda beloppet delat med exponeringsbeloppet) samt vilket genomsnittligt LGD-värde som tillämpats.

Riskestimaten enligt internmetoden med egna skattningar av LGD och KF är baserade på bankens historiska utfallsdata med tillämpande av försiktighetsmarginaler i enlighet med godkännande från Finansinspektionen. I internmetoden med egna skattningar av LGD och KF påverkas dessutom, till skillnad från i internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF, kapitalkravet av löptiden på krediten.

Inom företagsexponeringar täcks 63 482 miljoner kronor (64 628) av garanti från motparter i exponeringsklasserna stat och kommun samt institut, vilket reducerar exponerings-

beloppet. Motsvarande uppgift för instituts- exponeringar är 2 854 miljoner kronor (3 220). När det finns en garantigivare med lägre PD än motparten beräknas kapitalkravet baserat på denna istället för den ursprungliga motparten, så kallad substitution. Det betyder att garantigivarens mer fördelaktiga PD kan användas istället för kredittagarens PD. Däremot beaktas inte i kapitalkravsberäkningen att kreditrisken blir mindre av att både kredittagaren och garantigivaren måste falla innan banken gör en kreditförlust.

För de delar av kreditportföljen vilka inte är godkända för internmetoden, samt där permanent respektive tidsbegränsat medgivande erhållits av Finansinspektionen, beräknas kapitalkravet för kreditrisker under 2017 enligt schablonmetoden. Uppgifter om exponering och kapitalkrav avseende schablonportföljen framgår av tabell 41.

Vid beräkning av riskvikter enligt schablonmetoden används i förekommande fall information

avseende extern rating från externa ratinginstitut. Handelsbanken använder sig av extern rating från Standard & Poor's avseende institutsexponeringar och företagsexponeringar. Exponeringsvärden per kreditsteg presenteras i tabell 43. Inget avdrag från kapitalbasen genomförs för exponeringar i schablonmetoden med extern rating.

I tabell 42 framgår Handelsbankens nettoexponeringar per utgången av 2017 samt det genomsnittliga värdet för nettoexponeringen vid slutet av varje kvartal för observationsperioden. I tabellen framgår att dessa värden är stabila över tiden.

Tabell TB11 i avsnittet Tabeller visar riskvägda exponeringsbelopp före kreditderivat samt netto efter kreditriskreducering per exponeringsklass per utgången av 2017. Beloppen är beräknade för exponeringar som behandlas enligt den grundläggande internmetoden samt exponeringar som behandlas enligt den avancerade internmetoden. Det framgår att Handelsbankens riskvägda exponeringsbelopp inte påverkats av kreditderivat.

EU CRB-B – Totalt och genomsnittligt nettobelopp för exponeringar 2016

		a	b
mkr		Exponeringarnas nettovärde vid slutet av perioden	Genomsnittliga nettoexponeringar över perioden
1	Nationella regeringar eller centralbanker		
2	Institut	28 279	25 870
3	Företag	1 275 726	1 264 504
4	Varav: Specialutlåning		
5	Varav: Små och medelstora företag	681 268	667 017
6	Hushåll	982 812	962 527
7	Säkrad av fastighet	881 757	861 177
8	Små och medelstora företag	7 642	7 632
9	Andra företag	874 115	853 545
10	Kvalificerad rullande		
11	Övrig hushåll	101 055	101 350
12	Små och medelstora företag	20 336	20 709
13	Andra företag	80 719	80 641
14	Aktier	1 340	3 290
15	Summa – intermetoden	2 288 158	2 256 191
16	Nationella regeringar eller centralbanker	241 821	461 728
17	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	23 496	23 860
18	Offentliga organ		
19	Multilaterala utvecklingsbanker	483	464
20	Internationella organisationer		
21	Institut	1 901	1 837
22	Företag	19 245	20 373
23	Varav: Små och medelstora företag	4 636	4 262
24	Hushåll	30 035	28 280
25	Varav: Små och medelstora företag	2 770	2 551
26	Säkrade genom panträtt i fast egendom	93 765	88 417
27	Varav: Små och medelstora företag	19 805	16 567
28	Fallerande exponeringar	206	198
29	Poster förknippade med särskilt hög risk		
30	Säkerställda obligationer		
31	Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering		
32	Företag för kollektiva investeringar		
33	Aktieexponeringar	6 796	6 906
34	Övriga exponeringar	10 349	8 791
35	Summa – schablonmetoden	428 097	640 855
36	Summa	2 716 255	2 897 045

Tabell 43 Exponering beräknad enligt schablonmetoden fördelat per kreditkvalitetssteg utifrån extern rating

Exponering beräknad enligt schablonmetoden fördelat per kreditkvalitetssteg utifrån extern rating 2017

mkr	Stater och centralbanker		Kommuner		Institut		Företag	
	Exponering	Exponeringsvärde	Exponering	Exponeringsvärde	Exponering	Exponeringsvärde	Exponering	Exponeringsvärde
Kreditkvalitetssteg								
1	145	236	-	-	917	1 101	-	-
2	0	0	-	-	858	227	-	-
3	-	-	-	-	236	56	-	-
4	-	-	-	-	162	52	-	-
5	-	-	-	-	260	78	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-

Exponering beräknad enligt schablonmetoden fördelat per kreditkvalitetssteg utifrån extern rating 2016

mkr	Stater och centralbanker		Kommuner		Institut		Företag	
	Exponering	Exponeringsvärde	Exponering	Exponeringsvärde	Exponering	Exponeringsvärde	Exponering	Exponeringsvärde
Kreditkvalitetssteg								
1	245 770	255 575	24 428	54 908	776	764	-	-
2	73	73	-	-	375	81	4 151	0
3	49	48	-	-	327	190	-	-
4	93	50	-	-	112	56	-	-
5	2	2	-	-	137	33	-	-
6	0	0	-	-	-	-	-	-

Riskvikt och fördelning på riskklass

Tabell 44 visar exponeringar per exponeringsklass och PD-intervall, i enlighet med EBA:s indelning av PD-intervall. Denna tabell innehåller bland annat bruttoexponeringar, genomsnittligt PD, LGD och KF, antal gäldenärer, riskvägda exponeringsbelopp, riskvikter, förväntad förlust och värdejusteringar.

De PD-värden som tillämpas i internmetoden för företags- och hushållsexponeringar baseras på bankens egen förlust- och fallissemangshistorik. Handelsbankens PD-modeller för företag utgår från den historiska fallissemangsfrekvensen, både per riskklass och per portfölj. Skattningarna per portfölj är baserade dels på bankens interna data, dels på data från andra källor, såsom till exempel externa kreditvärderingsinstitut, och ska gälla över en tänkt konjunkturcykel där ett av fem år är ett nedgångsår och där den svenska bankkrisen på 1990-talet beaktas. Till skattningarna adderas också väsentliga försiktighetsmarginaler. Se även avsnittet Metoder för riskklassificeringen. Handelsbankens låga och stabila fallissemangs- och kreditförlustnivå medför att bankens PD-värden är låga, i synnerhet i goda riskklasser där fallissemang varit mycket ovanliga även i tider av stor ekonomisk oro. Riskvikterna påverkas vidare av de LGD-värden som används, och även dessa beräknas utifrån bankens egen förlusthistorik för alla exponeringar som omfattas av internmetoden med egna skattningar av LGD och KF.

Tillämpade PD och LGD inkluderar försiktighetsmarginaler. Utförliga tester av att riskmått är tillämpbara på de portföljer som banken har i dag har också genomförts. Detta innebär att skillnader mellan olika bankers genomsnittliga riskvikter förklaras av kreditkvaliteten på befintliga exponeringar samt de historiska kreditförlusterna.

En ytterligare faktor som kan göra att olika bankers genomsnittliga riskvikter för olika exponeringsklasser skiljer sig åt är skillnader i portföljsammansättning. En viktig aspekt är bland annat hur banker har valt att kategorisera sina exponeringar. Handelsbanken har klassificerat sin utlåning till bostadsrättsföreningar som företagsexponeringar medan vissa andra banker har valt att klassificera detta som hushållsexponeringar. Samtidigt har utlåningen till bostadsrättsföreningar i genomsnitt lägre risk än utlåningen till företag, vilket medför att den totala genomsnittliga riskvikten för företagsexponeringsklassen inklusive bostadsrättsföreningar blir lägre för Handelsbanken än för banker som har klassificerat bostadsrättsföreningar som hushållsexponeringar. Den genomsnittliga riskvikten för företagsexponeringar exklusive bostadsrättsföreningar är 27,8 procent (23,7).

Handelsbankens val är konservativt eftersom exponeringar som är klassificerade som företag får en högre riskvikt i internmetoden än hushållsexponeringar med samma riskmått.

Bankens exponeringar mot motparter i sämre riskklasser är mycket låg. För företagsexponeringar återfinns 97 procent (97) av exponeringsbeloppet i riskklass 1–5 som har låga PD-värden. Motsvarande uppgifter för institutsexponeringar uppgår till 100 procent (100). För hushållsexponeringar, privatpersoner respektive småföretag uppgår motsvarande andelar i de bättre riskklasserna till 98 procent (98) respektive 89 procent (89). En klar majoritet av bankens exponeringar ligger i riskklass 1–4, vilket betyder att den genomsnittliga risknivån i kreditportföljen är väsentligt lägre än den nivå som bedöms vara normal risk. Se tabeller TB12, TB13, TB14 och TB15 i avsnittet Tabeller.

De riskvikter som Handelsbanken tillämpar medför ett kapitalkrav som är avsevärt högre

i relation till bankens faktiska historiska kreditförluster under de senaste tio åren än motsvarande kvot för genomsnittet av övriga nordiska och europeiska banker. Detta innebär att Handelsbankens riskvikter är mer konservativa i förhållande till bankens förlusthistorik än i tillämpade modeller för andra banker. Se figur 2 för en jämförelse av Handelsbankens historiska kreditförluster mot övriga nordiska banker.

Fördelning, PD-intervall enligt internmetoden

Tabell 44 EU CR6 – Internmetoden – kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall

Tabellen visar bland annat kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall, i enlighet med EBA:s indelning av PD-intervall. Tabellen visar bruttoexponeringar, genomsnittligt PD, LGD och KF, antal gäldenärer, riskvägda exponeringsbelopp, riskvikter, förväntad förlust och värdejusteringar. Beloppen är per utgången av 2017 och beräknade med internmetoden. Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar.

EU CR6 – Internmetoden – kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall 2017

Exponeringsklass	Internmetod ¹	PD-skala	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
			Ursprungliga bruttoexponeringar i balansräkningen, mkr	Exponeringar utanför balansräkningen före kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig kreditkonverteringsfaktor	Exponeringar efter kreditriskreducering och efter kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer ²	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid, år	Riskvägda exponeringsbelopp, mkr	Densitet av riskvägt exponeringsbelopp	Förväntad förlust, mkr	Värdejusteringar och avsättningar, mkr
Nationella regeringar eller centralbanker	IRK-G	0,00 till <0,15	278 454	28 026	35,72%	349 171	0,00%	386	44,92%	1,4	7 135	2,04%	5	0
Nationella regeringar eller centralbanker	IRK-G	0,15 till <0,25	126	6	75,00%	318	0,20%	17	45,00%	2,5	148	46,53%	0	0
Nationella regeringar eller centralbanker	IRK-G	0,25 till <0,50												
Nationella regeringar eller centralbanker	IRK-G	0,50 till <0,75												
Nationella regeringar eller centralbanker	IRK-G	0,75 till <2,50	45	47	4,33%	5	1,00%	5	45,00%	2,4	5	96,92%	0	0
Nationella regeringar eller centralbanker	IRK-G	2,50 till <10,00	2	0	75,00%	2	5,00%	2	45,00%	2,5	3	158,85%	0	0
Nationella regeringar eller centralbanker	IRK-G	10,00 till <100,00												
Nationella regeringar eller centralbanker	IRK-G	100,00 (fallissemang)												
Nationella regeringar eller centralbanker	IRK-G	Delsumma	278 627	28 079	35,68%	349 497	0,00%	410	44,92%	1,4	7 291	2,09%	5	0
Institut	IRK-G	0,00 till <0,15	11 326	5 579	42,23%	13 158	0,09%	85	32,30%	2,5	3 291	25,01%	3	0
Institut	IRK-G	0,15 till <0,25	1 437	2 289	59,63%	2 828	0,21%	25	45,00%	2,5	1 488	52,63%	3	0
Institut	IRK-G	0,25 till <0,50												
Institut	IRK-G	0,50 till <0,75	24	269	48,52%	155	0,51%	16	45,00%	2,5	151	97,33%	0	0
Institut	IRK-G	0,75 till <2,50	32	156	19,72%	63	1,24%	23	44,85%	2,5	84	132,71%	0	0
Institut	IRK-G	2,50 till <10,00	77	130	39,26%	116	2,55%	15	45,00%	2,5	185	159,69%	1	0
Institut	IRK-G	10,00 till <100,00	2	30	36,56%	13	18,59%	9	45,00%	2,5	34	267,33%	2	0
Institut	IRK-G	100,00 (fallissemang)												
Institut	IRK-G	Delsumma	12 898	8 453	46,66%	16 332	0,15%	173	34,76%	2,5	5 232	32,04%	9	0
Företag	IRK-G	0,00 till <0,15	54 486	88 468	62,70%	88 137	0,05%	2 562	38,90%	2,5	17 039	19,33%	22	0
Företag	IRK-G	0,15 till <0,25	1 881	1 517	50,91%	2 526	0,20%	1 482	33,14%	2,5	628	24,85%	2	0
Företag	IRK-G	0,25 till <0,50	3 920	9 156	59,38%	8 557	0,48%	265	39,88%	2,5	4 419	51,65%	11	0
Företag	IRK-G	0,50 till <0,75	4 031	2 026	52,10%	4 666	0,64%	1 729	35,54%	2,5	2 151	46,11%	9	0
Företag	IRK-G	0,75 till <2,50	2 306	12 897	53,59%	6 997	0,97%	983	41,82%	2,5	6 036	86,27%	34	0
Företag	IRK-G	2,50 till <10,00	1 140	1 348	69,08%	1 902	4,64%	174	39,35%	2,5	2 274	119,53%	28	2
Företag	IRK-G	10,00 till <100,00	587	359	59,42%	607	18,21%	159	42,15%	2,5	1 189	195,88%	59	12
Företag	IRK-G	100,00 (fallissemang)	625	21	78,22%	638	100,00%	38	43,51%	2,5	0	0,00%	277	292
Företag	IRK-G	Delsumma	68 977	115 792	61,15%	114 029	0,92%	7 386	38,94%	2,5	33 736	29,59%	442	307
Företag	IRK-A	0,00 till <0,15	627 455	192 812	23,23%	651 469	0,04%	29 257	21,73%	3,2	75 354	11,57%	125	0
Företag	IRK-A	0,15 till <0,25	24 337	10 020	37,36%	28 254	0,20%	3 841	35,57%	2,9	8 569	30,33%	18	0
Företag	IRK-A	0,25 till <0,50	38 774	17 272	19,95%	38 488	0,48%	1 431	31,19%	3,0	14 984	38,93%	38	0
Företag	IRK-A	0,50 till <0,75	115 541	14 188	33,19%	115 946	0,64%	8 326	26,92%	2,6	40 168	34,64%	163	0
Företag	IRK-A	0,75 till <2,50	56 052	15 511	22,81%	56 951	0,97%	5 820	30,27%	2,7	34 964	61,39%	269	0
Företag	IRK-A	2,50 till <10,00	9 627	4 002	19,63%	9 734	4,56%	909	31,97%	2,7	9 151	94,01%	182	23
Företag	IRK-A	10,00 till <100,00	10 241	2 414	22,94%	10 323	18,18%	854	36,64%	2,6	18 644	180,61%	1 155	326
Företag	IRK-A	100,00 (fallissemang)	5 653	380	26,10%	5 734	100,00%	286	40,54%	1,8	8 110	141,44%	3 314	3 332
Företag	IRK-A	Delsumma	887 681	256 600	24,03%	916 899	1,27%	50 724	24,13%	3,0	209 946	22,90%	5 265	3 682
Företag	Total	0,00 till <0,15	681 941	281 280	35,65%	739 607	0,08%	30 409	23,78%	3,1	92 393	12,49%	147	0
Företag	Total	0,15 till <0,25	26 217	11 536	39,14%	30 779	0,18%	4 435	35,37%	2,9	9 197	29,88%	20	0
Företag	Total	0,25 till <0,50	42 695	26 429	33,61%	47 045	0,31%	1 581	32,77%	2,9	19 403	41,24%	49	0
Företag	Total	0,50 till <0,75	119 572	16 215	35,55%	120 612	0,52%	8 980	27,26%	2,6	42 320	35,09%	173	0
Företag	Total	0,75 till <2,50	58 359	28 408	36,79%	63 947	1,52%	6 250	31,53%	2,7	41 000	64,11%	304	0
Företag	Total	2,50 till <10,00	10 768	5 350	32,09%	11 637	5,58%	972	33,18%	2,7	11 425	98,18%	210	26
Företag	Total	10,00 till <100,00	10 828	2 773	27,66%	10 930	29,77%	934	36,95%	2,6	19 834	181,46%	1 214	338
Företag	Total	100,00 (fallissemang)	6 278	402	28,87%	6 371	100,00%	301	40,84%	1,9	8 110	127,29%	3 592	3 625
Företag	Total	Delsumma	956 657	372 392	35,57%	1 030 929	1,23%	53 856	25,77%	3,0	243 682	23,64%	5 708	3 989

EU CR6 – Internmetoden – kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall 2017

Exponeringsklass	Internmetod ¹	PD-skala	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
			Urprungliga bruttobalansräkningar i mkr	Exponeringar utanför balansräkningen före kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig kreditkonverteringsfaktor	Exponeringar efter kreditriskreducering och efter kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer ²	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid, år	Riskvägda exponeringsbelopp, mkr	Densitet av riskvägda exponeringsbelopp	Förväntad förlust, mkr	Värdejusteringar och avsättningar, mkr
Små och medelstora företag	IRK-G	0,00 till <0,15	10 797	6 395	70,45%	11 736	0,04%	1 672	29,03%	2,5	1 651	14,07%	3	0
Små och medelstora företag	IRK-G	0,15 till <0,25	1 881	1 517	50,91%	2 526	0,17%	1 482	33,14%	2,5	628	24,85%	2	0
Små och medelstora företag	IRK-G	0,25 till <0,50	365	673	74,83%	580	0,37%	22	36,45%	2,5	182	31,43%	1	0
Små och medelstora företag	IRK-G	0,50 till <0,75	3 815	1 812	47,65%	4 522	0,64%	1 724	35,25%	2,5	2 046	45,23%	9	0
Små och medelstora företag	IRK-G	0,75 till <2,50	1 404	1 648	68,57%	2 379	1,27%	832	36,84%	2,5	1 553	65,27%	13	0
Små och medelstora företag	IRK-G	2,50 till <10,00	435	109	68,58%	427	5,16%	132	28,86%	2,5	351	82,17%	8	1
Små och medelstora företag	IRK-G	10,00 till <100,00	246	100	58,87%	218	13,99%	129	37,93%	2,5	327	149,64%	24	5
Små och medelstora företag	IRK-G	100,00 (fallissemang)	394	11	58,15%	396	100,00%	33	42,72%	2,5	0	0,00%	169	126
Små och medelstora företag	IRK-G	Delsumma	19 336	12 265	64,53%	22 784	2,47%	6 021	32,04%	2,5	6 736	29,57%	228	132
Små och medelstora företag	IRK-A	0,00 till <0,15	454 640	32 986	36,72%	445 533	0,04%	27 148	17,32%	3,5	39 549	8,88%	76	0
Små och medelstora företag	IRK-A	0,15 till <0,25	24 337	10 020	37,36%	28 254	0,18%	3 841	35,57%	2,9	8 569	30,33%	18	0
Små och medelstora företag	IRK-A	0,25 till <0,50	13 839	883	33,88%	12 292	0,35%	934	18,80%	4,0	2 176	17,70%	7	0
Små och medelstora företag	IRK-A	0,50 till <0,75	92 525	8 525	42,69%	95 100	0,64%	8 127	27,12%	2,7	32 352	34,02%	136	0
Små och medelstora företag	IRK-A	0,75 till <2,50	35 460	3 377	40,86%	34 773	1,27%	5 476	28,04%	3,0	18 352	52,78%	181	0
Små och medelstora företag	IRK-A	2,50 till <10,00	6 551	607	37,35%	6 606	4,32%	828	32,01%	2,6	5 751	87,05%	140	18
Små och medelstora företag	IRK-A	10,00 till <100,00	5 607	699	30,36%	5 355	13,65%	796	36,15%	2,8	8 382	156,52%	570	118
Små och medelstora företag	IRK-A	100,00 (fallissemang)	3 188	29	24,51%	3 177	100,00%	268	43,03%	1,9	6 466	203,54%	1 350	1 362
Små och medelstora företag	IRK-A	Delsumma	636 148	57 127	37,85%	631 090	1,07%	47 418	20,68%	3,3	121 597	19,27%	2 478	1 498
Små och medelstora företag	Total	0,00 till <0,15	465 437	39 382	42,19%	457 269	0,08%	27 736	17,62%	3,5	41 200	9,01%	79	0
Små och medelstora företag	Total	0,15 till <0,25	26 217	11 536	39,14%	30 779	0,18%	4 435	35,37%	2,9	9 197	29,88%	20	0
Små och medelstora företag	Total	0,25 till <0,50	14 205	1 556	51,58%	12 872	0,30%	953	19,60%	4,0	2 359	18,32%	8	0
Små och medelstora företag	Total	0,50 till <0,75	96 340	10 337	43,56%	99 623	0,52%	8 779	27,49%	2,7	34 397	34,53%	145	0
Små och medelstora företag	Total	0,75 till <2,50	36 864	5 024	49,95%	37 152	1,75%	5 826	28,60%	2,9	19 905	53,58%	194	0
Små och medelstora företag	Total	2,50 till <10,00	6 986	716	42,09%	7 033	6,57%	870	31,82%	2,6	6 102	86,76%	148	19
Små och medelstora företag	Total	10,00 till <100,00	5 854	799	33,93%	5 574	28,69%	854	36,22%	2,8	8 709	156,25%	594	123
Små och medelstora företag	Total	100,00 (fallissemang)	3 581	40	33,72%	3 572	100,00%	280	42,99%	2,0	6 466	181,00%	1 519	1 488
Små och medelstora företag	Total	Delsumma	655 484	69 391	42,56%	653 874	1,11%	49 727	21,07%	3,3	128 334	19,63%	2 706	1 630
Hushåll	IRK-A	0,00 till <0,15	809 112	39 276	96,54%	846 645	0,07%	1 774 282	16,27%		28 417	3,36%	110	0
Hushåll	IRK-A	0,15 till <0,25	0	2 725	100,00%	2 725	0,16%	1 344	19,00%		186	6,84%	1	0
Hushåll	IRK-A	0,25 till <0,50	122 681	10 182	74,97%	130 325	0,37%	495 990	21,78%		18 381	14,10%	107	0
Hushåll	IRK-A	0,50 till <0,75	598	2	100,00%	600	0,57%	3 201	53,07%		278	46,32%	2	0
Hushåll	IRK-A	0,75 till <2,50	27 398	3 881	67,70%	30 043	1,21%	289 970	28,93%		10 189	33,91%	110	5
Hushåll	IRK-A	2,50 till <10,00	9 422	1 193	61,37%	10 158	5,98%	124 567	27,90%		6 771	66,66%	175	35
Hushåll	IRK-A	10,00 till <100,00	3 687	283	52,85%	3 839	20,11%	40 919	28,43%		4 184	108,98%	237	47
Hushåll	IRK-A	100,00 (fallissemang)	2 329	4	84,07%	2 333	100,00%	21 651	39,76%		4 168	178,68%	1 005	1 006
Hushåll	IRK-A	Delsumma	975 227	57 547	90,00%	1 026 668	0,50%	2 751 570	17,58%		72 574	7,07%	1 747	1 093
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,00 till <0,15	783 599	18 089	100,00%	801 688	0,07%	1 038 158	15,40%		25 347	3,16%	98	0
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,15 till <0,25	0	2 725	100,00%	2 725	0,16%	1 344	19,00%		186	6,84%	1	0
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,25 till <0,50	102 762	364	99,94%	103 126	0,36%	156 941	20,02%		13 622	13,21%	76	0
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,50 till <0,75	378	1	100,00%	379	0,55%	1 653	52,00%		178	47,10%	1	0
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,75 till <2,50	15 737	87	99,65%	15 824	1,03%	21 830	22,57%		4 708	29,75%	39	0

EU CR6 – Internmetoden – kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall 2017

Exponeringsklass	Internmetod ¹	PD-skala	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
			Ursprungliga bruttobalansräkningen, mkr	Exponeringar utanför balansräkningen före kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig kreditkonverteringsfaktor	Exponeringar efter kreditriskreducering och efter kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer ²	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid, år	Riskvägda exponeringsbelopp, mkr	Densitet av riskvägda exponeringsbelopp	Förväntad förlust, mkr	Värdejusteringar och avsättningar, mkr
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	2,50 till <10,00	5 280	9	100,00%	5 289	5,52%	8 299	20,18%		4 199	79,40%	72	13
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	10,00 till <100,00	2 466	11	97,99%	2 476	16,06%	4 158	20,76%		2 873	116,05%	93	16
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	100,00 (fallissemang)	912	1	100,00%	913	100,00%	1 235	21,10%		1 685	184,41%	127	126
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	Delsumma	911 133	21 288	100,00%	932 420	0,30%	1 233 267	16,10%		52 799	5,66%	507	155
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,00 till <0,15	25 513	21 187	93,59%	44 957	0,08%	736 124	31,80%		3 070	6,83%	12	0
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,15 till <0,25												
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,25 till <0,50	19 919	9 818	74,04%	27 199	0,39%	339 049	28,44%		4 759	17,50%	31	0
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,50 till <0,75	220	1	100,00%	221	0,57%	1 548	54,90%		100	45,00%	1	0
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,75 till <2,50	11 661	3 794	66,97%	14 220	1,39%	268 140	36,01%		5 481	38,54%	71	4
Hushåll: Övrigt	IRK-A	2,50 till <10,00	4 142	1 184	61,07%	4 869	5,79%	116 268	36,28%		2 572	52,82%	103	23
Hushåll: Övrigt	IRK-A	10,00 till <100,00	1 222	273	51,11%	1 364	24,32%	36 761	42,35%		1 311	96,13%	144	30
Hushåll: Övrigt	IRK-A	100,00 (fallissemang)	1 417	3	75,27%	1 419	100,00%	20 416	51,77%		2 484	174,99%	878	880
Hushåll: Övrigt	IRK-A	Delsumma	64 094	36 259	84,13%	94 248	2,52%	1 518 303	32,20%		19 776	20,98%	1 240	938
Aktier	IRK-G	0,00 till <0,15												
Aktier	IRK-G	0,15 till <0,25												
Aktier	IRK-G	0,25 till <0,50												
Aktier	IRK-G	0,50 till <0,75												
Aktier	IRK-G	0,75 till <2,50												
Aktier	IRK-G	2,50 till <10,00												
Aktier	IRK-G	10,00 till <100,00												
Aktier	IRK-G	100,00 (fallissemang)												
Aktier	IRK-G	Övrigt	1 512			1 512		15			5 068	335,06%	26	0
Aktier	IRK-G	Delsumma	1 512			1 512		15			5 068	335,06%	26	0
Total	IRK-G	0,00 till <0,15	344 266	122 073	55,57%	450 467	0,02%	3 032	43,37%	1,6	27 465	6,10%	30	0
Total	IRK-G	0,15 till <0,25	3 444	3 811	56,18%	5 672	0,20%	1 524	39,72%	2,5	2 264	39,92%	4	0
Total	IRK-G	0,25 till <0,50	3 920	9 156	59,38%	8 557	0,32%	265	39,88%	2,5	4 419	51,65%	11	0
Total	IRK-G	0,50 till <0,75	4 055	2 296	51,68%	4 821	0,55%	1 745	35,85%	2,5	2 302	47,75%	10	0
Total	IRK-G	0,75 till <2,50	2 384	13 100	53,01%	7 065	1,20%	1 011	41,85%	2,5	6 125	86,69%	35	0
Total	IRK-G	2,50 till <10,00	1 219	1 478	66,46%	2 020	3,89%	191	39,68%	2,5	2 462	121,87%	30	2
Total	IRK-G	10,00 till <100,00	588	388	57,68%	620	23,20%	168	42,21%	2,5	1 223	197,33%	60	12
Total	IRK-G	100,00 (fallissemang)	625	21	78,22%	638	100,00%	38	43,51%	2,5	0	0,00%	277	292
Total	IRK-G	Övrigt	1 512			1 512		15			5 068	335,06%	26	0
Total	IRK-G	Delsumma	362 014	152 324	55,65%	481 370	0,23%	7 977	43,01%	1,7	51 327	10,66%	483	307
Total	IRK-A	0,00 till <0,15	1 436 566	232 088	35,64%	1 498 114	0,08%	1 803 539	18,64%	1,4	103 771	6,93%	235	0
Total	IRK-A	0,15 till <0,25	24 337	12 745	50,76%	30 979	0,18%	5 185	34,11%	2,7	8 756	28,26%	19	0
Total	IRK-A	0,25 till <0,50	161 455	27 455	40,35%	168 813	0,36%	497 421	23,93%	0,7	33 365	19,76%	144	0
Total	IRK-A	0,50 till <0,75	116 139	14 190	33,20%	116 546	0,52%	11 527	27,06%	2,5	40 446	34,70%	165	0
Total	IRK-A	0,75 till <2,50	83 450	19 392	31,80%	86 994	1,44%	295 790	29,81%	1,8	45 152	51,90%	379	5
Total	IRK-A	2,50 till <10,00	19 049	5 195	29,22%	19 892	5,94%	125 476	29,89%	1,3	15 922	80,04%	357	59
Total	IRK-A	10,00 till <100,00	13 928	2 697	26,08%	14 163	27,43%	41 773	34,42%	1,9	22 829	161,19%	1 392	373
Total	IRK-A	100,00 (fallissemang)	7 982	384	26,69%	8 067	100,00%	21 937	40,32%	1,3	12 278	152,21%	4 320	4 338
Total	IRK-A	Övrigt												
Total	IRK-A	Delsumma	1 862 907	314 147	36,12%	1 943 567	0,86%	2 802 294	20,67%	1,4	282 520	14,54%	7 012	4 775
Total	Total	0,00 till <0,15	1 780 832	354 161	42,51%	1 948 581	0,06%	1 805 161	24,36%	1,4	131 236	6,73%	265	0
Total	Total	0,15 till <0,25	27 781	16 556	52,01%	36 651	0,18%	5 821	34,98%	2,6	11 020	30,07%	23	0
Total	Total	0,25 till <0,50	165 376	36 611	45,11%	177 370	0,35%	497 571	24,69%	0,8	37 785	21,30%	155	0
Total	Total	0,50 till <0,75	120 194	16 486	35,77%	121 367	0,52%	12 197	27,41%	2,5	42 748	35,22%	175	0
Total	Total	0,75 till <2,50	85 834	32 492	40,35%	94 058	1,42%	296 248	30,71%	1,8	51 277	54,52%	414	5
Total	Total	2,50 till <10,00	20 268	6 673	37,47%	21 912	5,75%	125 556	30,79%	1,4	18 384	83,90%	387	61
Total	Total	10,00 till <100,00	14 517	3 086	30,05%	14 782	27,26%	41 862	34,74%	2,0	24 051	162,70%	1 452	385
Total	Total	100,00 (fallissemang)	8 607	406	29,40%	8 704	100,00%	21 952	40,55%	1,4	12 278	141,06%	4 597	4 631
Total	Total	Övrigt	1 512			1 512		15			5 068	335,06%	26	0
Summa (alla portföljer)			2 224 921	466 471	42,50%	2 424 938	0,74%	2 806 011	25,11%	1,5	333 847	13,77%	7 495	5 082

¹ Internmetod för beräkning av kapitalkrav för kreditrisk motsvarar det som i tidigare regelverk (Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd 2007:1) benämndes metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metoden). Det finns två varianter av internmetod: den enklare varianten, internmetod utan egna skattningar av LGD och KF, i tidigare regelverk kallad grundmetoden (här IRK-G) och den mer avancerade metoden, internmetod med egna skattningar av LGD och KF (här IRK-A), i tidigare regelverk kallad avancerad metod.

² Gällande hushållsexponeringar beräknas detta utifrån antalet avtal istället för antalet motparter.

EU CR6 – Internmetoden – kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall 2016

Exponeringsklass	Internmetod ¹	PD-skala	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
			Ursprungliga bruttobalansräkningar i mkr	Exponeringar utanför balansräkningen före kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig kreditkonverteringsfaktor	Exponeringar efter kreditriskreducering och efter kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer ²	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid, år	Riskvägd exponeringsbelopp, mkr	Densitet av riskvägt exponeringsbelopp	Förväntad förlust, mkr	Värdejusteringar och avsättningar, mkr
Institut	IRK-G	0,00 till <0,15	16 900	6 042	41,64%	16 621	0,08%	86	34,81%	2,5	4 127	24,83%	4	0
Institut	IRK-G	0,15 till <0,25	1 418	3 178	48,70%	3 121	0,21%	31	44,46%	2,5	1 616	51,77%	3	0
Institut	IRK-G	0,25 till <0,50												
Institut	IRK-G	0,50 till <0,75	23	291	44,51%	152	0,51%	26	45,00%	2,5	148	97,33%	0	0
Institut	IRK-G	0,75 till <2,50	25	188	15,99%	64	1,24%	25	45,00%	2,5	81	125,86%	0	0
Institut	IRK-G	2,50 till <10,00	8	154	43,21%	75	2,55%	11	45,00%	2,5	119	159,41%	1	0
Institut	IRK-G	10,00 till <100,00	18	36	41,58%	33	23,61%	16	45,00%	2,5	86	262,49%	3	0
Institut	IRK-G	100,00 (fallissemang)												
Institut	IRK-G	Delsumma	18 390	9 889	43,53%	20 066	0,14%	195	36,47%	2,5	6 176	30,78%	11	0
Företag	IRK-G	0,00 till <0,15	47 715	65 267	61,08%	69 049	0,04%	1 962	37,73%	2,5	11 357	16,45%	13	0
Företag	IRK-G	0,15 till <0,25	11 809	39 285	59,54%	33 896	0,20%	2 263	43,31%	2,5	14 523	43,10%	29	0
Företag	IRK-G	0,25 till <0,50	5 242	8 962	56,66%	9 135	0,46%	1 506	35,61%	2,5	4 838	52,96%	15	0
Företag	IRK-G	0,50 till <0,75	479	71	58,41%	528	0,64%	134	24,55%	2,5	166	31,50%	1	0
Företag	IRK-G	0,75 till <2,50	2 023	12 795	9,36%	3 031	0,87%	858	41,01%	2,5	2 519	83,13%	13	0
Företag	IRK-G	2,50 till <10,00	820	1 876	55,03%	1 797	4,02%	272	43,18%	2,5	2 582	143,73%	40	8
Företag	IRK-G	10,00 till <100,00	121	43	61,94%	135	37,70%	62	40,55%	2,5	186	138,39%	9	3
Företag	IRK-G	100,00 (fallissemang)	799	54	64,53%	829	100,00%	58	42,92%	2,5	0	0,00%	356	245
Företag	IRK-G	Delsumma	69 009	128 353	55,05%	118 198	0,94%	7 114	39,30%	2,5	36 172	30,60%	474	257
Företag	IRK-A	0,00 till <0,15	583 407	134 991	26,98%	597 283	0,04%	27 476	21,62%	3,2	46 312	7,75%	56	0
Företag	IRK-A	0,15 till <0,25	136 810	65 147	22,87%	147 808	0,20%	9 536	30,26%	2,6	37 672	25,49%	83	0
Företag	IRK-A	0,25 till <0,50	42 270	20 597	26,59%	45 907	0,46%	4 224	33,76%	3,0	21 912	47,73%	66	0
Företag	IRK-A	0,50 till <0,75	27 744	1 656	26,39%	27 757	0,64%	2 587	25,95%	2,6	10 087	36,34%	46	0
Företag	IRK-A	0,75 till <2,50	24 031	13 073	23,50%	25 333	0,87%	2 795	37,23%	2,5	18 385	72,58%	104	0
Företag	IRK-A	2,50 till <10,00	11 478	7 448	21,43%	11 758	4,41%	1 246	34,47%	2,7	10 794	91,80%	188	63
Företag	IRK-A	10,00 till <100,00	6 614	461	24,21%	6 502	23,31%	427	35,21%	2,5	9 696	149,12%	368	176
Företag	IRK-A	100,00 (fallissemang)	5 634	394	24,99%	5 681	100,00%	328	41,76%	1,9	7 234	127,33%	2 930	2 895
Företag	IRK-A	Delsumma	837 989	243 766	25,48%	868 029	0,97%	48 618	24,73%	3,0	162 092	18,67%	3 840	3 133
Företag	Total	0,00 till <0,15	631 122	200 258	38,10%	666 332	0,04%	28 271	23,28%	3,1	57 669	8,65%	69	0
Företag	Total	0,15 till <0,25	148 619	104 432	36,66%	181 504	0,19%	10 505	32,68%	2,6	52 194	28,76%	112	0
Företag	Total	0,25 till <0,50	47 512	29 559	35,71%	55 041	0,42%	4 894	34,07%	2,9	26 750	48,60%	80	0
Företag	Total	0,50 till <0,75	28 224	1 727	27,71%	28 284	0,64%	2 631	25,92%	2,6	10 253	36,25%	47	0
Företag	Total	0,75 till <2,50	26 054	25 868	16,50%	28 363	1,09%	3 209	37,64%	2,5	20 905	73,70%	117	0
Företag	Total	2,50 till <10,00	12 298	9 324	28,19%	13 555	4,49%	1 386	35,63%	2,7	13 376	98,68%	228	70
Företag	Total	10,00 till <100,00	6 735	503	27,40%	6 637	15,61%	457	35,32%	2,5	9 882	148,90%	377	179
Företag	Total	100,00 (fallissemang)	6 433	448	29,73%	6 510	100,00%	352	41,91%	2,0	7 234	111,11%	3 285	3 140
Företag	Total	Delsumma	906 998	372 119	35,68%	986 227	0,96%	51 701	26,48%	2,9	198 264	20,10%	4 314	3 390
Små och medelstora företag	IRK-G	0,00 till <0,15	14 298	5 838	70,07%	11 552	0,04%	1 576	30,08%	2,5	1 036	8,97%	1	0
Små och medelstora företag	IRK-G	0,15 till <0,25	3 741	2 320	61,49%	5 061	0,17%	1 773	34,93%	2,5	1 264	24,98%	3	0
Små och medelstora företag	IRK-G	0,25 till <0,50	1 765	1 054	54,42%	2 115	0,37%	1 222	35,64%	2,5	815	38,55%	3	0
Små och medelstora företag	IRK-G	0,50 till <0,75	404	71	58,41%	451	0,64%	132	28,56%	2,5	165	36,56%	1	0
Små och medelstora företag	IRK-G	0,75 till <2,50	619	538	57,51%	906	1,27%	671	37,83%	2,5	590	65,08%	4	0
Små och medelstora företag	IRK-G	2,50 till <10,00	332	154	69,65%	391	4,22%	213	36,74%	2,5	391	99,96%	9	4
Små och medelstora företag	IRK-G	10,00 till <100,00	121	15	79,63%	120	20,96%	55	40,89%	2,5	157	131,02%	8	3
Små och medelstora företag	IRK-G	100,00 (fallissemang)	429	35	55,29%	443	100,00%	51	42,79%	2,5	0	0,00%	190	101
Små och medelstora företag	IRK-G	Delsumma	21 709	10 025	65,64%	21 039	2,48%	5 692	32,56%	2,5	4 418	21,00%	219	108

EU CR6 – Internmetoden – kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall 2016

Exponeringsklass	Internmetod ¹	PD-skala	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
			Ursprungliga bruttoexponeringar i balansräkningen, mkr	Exponeringar utanför balansräkningen före kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig kreditkonverteringsfaktor	Exponeringar efter kreditriskreducering och efter kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer ²	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid, år	Riskvägda exponeringsbelopp, mkr	Densitet av riskvägt exponeringsbelopp	Förväntad förlust, mkr	Värdejusteringar och avsättningar, mkr
Små och medelstora företag	IRK-A	0,00 till <0,15	438 080	27 572	39,25%	438 388	0,04%	26 355	18,69%	3,5	26 760	6,10%	35	0
Små och medelstora företag	IRK-A	0,15 till <0,25	91 634	13 891	39,03%	96 324	0,18%	8 483	28,55%	2,7	20 381	21,16%	49	0
Små och medelstora företag	IRK-A	0,25 till <0,50	22 061	5 698	42,47%	24 016	0,35%	3 746	30,81%	3,2	8 306	34,59%	27	0
Små och medelstora företag	IRK-A	0,50 till <0,75	21 110	516	39,49%	20 733	0,63%	2 528	25,96%	2,8	7 020	33,86%	34	0
Små och medelstora företag	IRK-A	0,75 till <2,50	10 850	2 889	39,25%	10 727	1,27%	2 428	37,55%	2,9	7 144	66,60%	51	0
Små och medelstora företag	IRK-A	2,50 till <10,00	8 369	882	38,28%	8 281	5,12%	1 160	33,45%	2,8	6 499	78,48%	129	42
Små och medelstora företag	IRK-A	10,00 till <100,00	4 225	186	27,85%	4 041	19,53%	409	33,93%	2,2	4 695	116,17%	202	84
Små och medelstora företag	IRK-A	100,00 (fallissemang)	3 316	43	24,86%	3 290	100,00%	309	44,88%	2,3	5 503	167,25%	1 587	1 553
Små och medelstora företag	IRK-A	Delsumma	599 646	51 676	39,48%	605 800	0,81%	45 417	21,77%	3,3	86 308	14,25%	2 115	1 678
Små och medelstora företag	Total	0,00 till <0,15	452 378	33 410	44,64%	449 941	0,04%	26 903	18,98%	3,4	27 797	6,18%	37	0
Små och medelstora företag	Total	0,15 till <0,25	95 375	16 211	42,24%	101 384	0,18%	9 152	28,87%	2,7	21 645	21,35%	52	0
Små och medelstora företag	Total	0,25 till <0,50	23 826	6 752	44,34%	26 130	0,35%	4 245	31,20%	3,2	9 121	34,91%	29	0
Små och medelstora företag	Total	0,50 till <0,75	21 514	588	41,78%	21 184	0,64%	2 572	26,02%	2,8	7 185	33,92%	35	0
Små och medelstora företag	Total	0,75 till <2,50	11 469	3 427	42,12%	11 634	1,27%	2 724	37,57%	2,9	7 734	66,48%	56	0
Små och medelstora företag	Total	2,50 till <10,00	8 702	1 036	42,94%	8 672	4,42%	1 260	33,60%	2,8	6 890	79,45%	139	46
Små och medelstora företag	Total	10,00 till <100,00	4 346	201	31,67%	4 161	14,08%	434	34,13%	2,2	4 852	116,60%	210	87
Små och medelstora företag	Total	100,00 (fallissemang)	3 745	78	38,49%	3 733	100,00%	329	44,63%	2,3	5 503	147,39%	1 777	1 653
Små och medelstora företag	Total	Delsumma	621 355	61 701	43,73%	626 839	0,87%	47 616	22,13%	3,2	90 726	14,47%	2 334	1 786
Hushåll	IRK-A	0,00 till <0,15	764 593	37 468	101,31%	802 655	0,07%	1 762 891	16,22%		26 938	3,36%	104	0
Hushåll	IRK-A	0,15 till <0,25	0	2 716	100,00%	2 716	0,16%	1 301	19,00%		186	6,84%	1	0
Hushåll	IRK-A	0,25 till <0,50	119 205	10 793	91,46%	129 114	0,36%	521 153	23,45%		19 344	14,98%	112	0
Hushåll	IRK-A	0,50 till <0,75	2 339	358	48,41%	2 512	0,60%	40 480	44,42%		965	38,42%	6	0
Hushåll	IRK-A	0,75 till <2,50	25 895	3 518	76,70%	28 697	1,16%	261 390	29,57%		9 680	33,73%	104	4
Hushåll	IRK-A	2,50 till <10,00	9 413	1 158	64,82%	10 188	5,33%	127 683	27,58%		6 485	63,65%	156	34
Hushåll	IRK-A	10,00 till <100,00	3 748	250	55,12%	3 890	17,75%	39 118	27,13%		3 989	102,53%	200	49
Hushåll	IRK-A	100,00 (fallissemang)	2 495	2	105,27%	2 498	100,00%	21 016	40,91%		4 812	192,62%	1 066	1 051
Hushåll	IRK-A	Delsumma	927 687	56 263	96,52%	982 270	0,52%	2 774 609	17,86%		72 398	7,37%	1 749	1 138
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,00 till <0,15	739 120	16 638	99,99%	755 755	0,07%	1 043 278	15,06%		23 570	3,12%	92	0
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,15 till <0,25	0	2 716	100,00%	2 716	0,16%	1 301	19,00%		186	6,84%	1	0
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,25 till <0,50	98 060	467	99,80%	98 526	0,35%	164 979	19,75%		12 694	12,88%	71	0
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,50 till <0,75	1 383	2	91,59%	1 385		4 454	52,00%		636	45,94%	4	0
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	0,75 till <2,50	14 574	64	99,12%	14 637	0,91%	21 317	22,20%		4 181	28,56%	35	0
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	2,50 till <10,00	5 415	15	99,14%	5 430	4,39%	9 323	20,01%		4 009	73,84%	66	13
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	10,00 till <100,00	2 516	7	99,51%	2 523	13,79%	4 540	19,85%		2 783	110,33%	81	17
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	100,00 (fallissemang)	929	2	100,00%	931	100,00%	1 255	21,96%		1 825	196,04%	123	120
Hushåll: Säkrad av fastighet	IRK-A	Delsumma	861 996	19 911	99,98%	881 903	0,31%	1 250 025	15,83%		49 884	5,66%	471	150
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,00 till <0,15	25 473	20 829	102,36%	46 899	0,07%	719 613	34,86%		3 368	7,18%	12	0
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,15 till <0,25												
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,25 till <0,50	21 145	10 326	91,08%	30 588	0,37%	356 174	35,37%		6 650	21,74%	41	0
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,50 till <0,75	956	356	48,18%	1 127	0,65%	36 026	35,11%		329	29,18%	2	0
Hushåll: Övrigt	IRK-A	0,75 till <2,50	11 321	3 455	76,29%	14 060	1,31%	240 073	37,24%		5 500	39,12%	70	4
Hushåll: Övrigt	IRK-A	2,50 till <10,00	3 998	1 143	64,36%	4 759	5,12%	118 360	36,21%		2 476	52,02%	90	22
Hushåll: Övrigt	IRK-A	10,00 till <100,00	1 233	243	53,82%	1 368	20,80%	34 578	40,56%		1 205	88,15%	119	32
Hushåll: Övrigt	IRK-A	100,00 (fallissemang)	1 565	0	130,07%	1 567	100,00%	19 761	52,18%		2 986	190,59%	943	931
Hushåll: Övrigt	IRK-A	Delsumma	65 691	36 353	94,63%	100 367	2,43%	1 524 584	35,76%		22 514	22,43%	1 278	989

EU CR6 – Internmetoden – kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall 2016

Exponeringsklass	Internmetod ¹	PD-skala	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
			Ursprungliga bruttobalansräkningen i mkr	Exponeringar utanför balansräkningen före kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig kreditkonverteringsfaktor	Exponeringar efter kreditriskreducering och efter kreditkonverteringsfaktor, mkr	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer ²	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid, år	Riskvägda exponeringsbelopp, mkr	Densitet av riskvägt exponeringsbelopp	Förväntad förlust, mkr	Värdejusteringar och avsättningar, mkr
Aktier	IRK-G	0,00 till <0,15												
Aktier	IRK-G	0,15 till <0,25												
Aktier	IRK-G	0,25 till <0,50												
Aktier	IRK-G	0,50 till <0,75												
Aktier	IRK-G	0,75 till <2,50												
Aktier	IRK-G	2,50 till <10,00												
Aktier	IRK-G	10,00 till <100,00												
Aktier	IRK-G	100,00 (fallissemang)												
Aktier	IRK-G	Övrigt	1 340			1 340		3			4 959	370,00%	32	0
Aktier	IRK-G	Delsumma	1 340			1 340		3			4 959	370,00%	32	0
Total	IRK-G	0,00 till <0,15	64 615	71 310	59,43%	85 670	0,05%	2 048	37,16%	2,5	15 484	18,07%	16	0
Total	IRK-G	0,15 till <0,25	13 227	42 463	58,73%	36 817	0,20%	2 294	43,41%	2,5	16 139	43,83%	32	0
Total	IRK-G	0,25 till <0,50	5 242	8 962	56,66%	9 135	0,45%	1 506	35,61%	2,5	4 838	52,96%	15	0
Total	IRK-G	0,50 till <0,75	502	362	47,25%	679	0,61%	160	29,12%	2,5	314	46,21%	1	0
Total	IRK-G	0,75 till <2,50	2 047	12 983	9,45%	3 095	1,06%	883	41,09%	2,5	2 600	84,02%	13	0
Total	IRK-G	2,50 till <10,00	828	2 030	54,13%	1 871	4,99%	283	43,25%	2,5	2 701	144,36%	41	8
Total	IRK-G	10,00 till <100,00	138	79	52,60%	167	16,41%	78	41,42%	2,5	272	162,59%	11	3
Total	IRK-G	100,00 (fallissemang)	799	54	64,53%	829	100,00%	58	42,92%	2,5	0	0,00%	356	245
Total	IRK-G	Övrigt	1 340			1 340		3			4 959	370,00%	32	0
Total	IRK-G	Delsumma	88 739	138 242	54,23%	139 604	0,82%	7 311	38,52%	2,5	47 306	33,89%	517	257
Total	IRK-A	0,00 till <0,15	1 347 999	172 458	43,13%	1 399 937	0,06%	1 790 367	18,52%	1,4	73 250	5,23%	160	0
Total	IRK-A	0,15 till <0,25	136 810	67 863	25,95%	150 524	0,19%	10 837	30,06%	2,5	37 857	25,15%	84	0
Total	IRK-A	0,25 till <0,50	161 475	31 390	48,90%	175 021	0,37%	525 377	26,15%	0,8	41 256	23,57%	177	0
Total	IRK-A	0,50 till <0,75	30 083	2 013	30,30%	30 269	0,63%	43 067	27,48%	2,4	11 052	36,51%	52	0
Total	IRK-A	0,75 till <2,50	49 926	16 591	34,78%	54 030	1,13%	264 185	33,16%	1,2	28 066	51,95%	208	4
Total	IRK-A	2,50 till <10,00	20 891	8 606	27,27%	21 947	4,84%	128 929	31,27%	1,4	17 279	78,73%	344	97
Total	IRK-A	10,00 till <100,00	10 363	711	35,09%	10 392	16,41%	39 545	32,18%	1,6	13 685	131,68%	569	224
Total	IRK-A	100,00 (fallissemang)	8 129	397	25,46%	8 179	100,00%	21 344	41,50%	1,3	12 045	147,27%	3 995	3 946
Total	IRK-A	Övrigt												
Total	IRK-A	Delsumma	1 765 676	300 029	38,80%	1 850 299	0,73%	2 823 227	21,09%	1,4	234 491	12,67%	5 589	4 272
Total	Total	0,00 till <0,15	1 412 615	243 768	47,90%	1 485 608	0,06%	1 791 248	19,60%	1,4	88 734	5,97%	176	0
Total	Total	0,15 till <0,25	150 037	110 325	38,57%	187 341	0,19%	11 837	32,68%	2,5	53 996	28,82%	115	0
Total	Total	0,25 till <0,50	166 717	40 352	50,62%	184 155	0,38%	526 047	26,62%	0,9	46 094	25,03%	192	0
Total	Total	0,50 till <0,75	30 585	2 375	32,88%	30 948	0,63%	43 137	27,52%	2,4	11 366	36,73%	54	0
Total	Total	0,75 till <2,50	51 973	29 573	23,66%	57 124	1,13%	264 624	33,59%	1,3	30 666	53,68%	221	4
Total	Total	2,50 till <10,00	21 719	10 636	32,40%	23 818	4,85%	129 080	32,21%	1,5	19 980	83,89%	384	105
Total	Total	10,00 till <100,00	10 501	790	36,83%	10 560	16,41%	39 591	32,33%	1,6	13 957	132,17%	580	228
Total	Total	100,00 (fallissemang)	8 928	451	30,13%	9 008	100,00%	21 368	41,63%	1,4	12 045	133,71%	4 351	4 191
Total	Total	Övrigt	1 340			1 340		3			4 959	370,00%	32	0
Summa (alla portföljer)			1 854 415	438 271	43,67%	1 989 903	0,74%	2 826 506	22,31%	1,5	281 797	14,16%	6 106	4 529

¹ Internmetod för beräkning av kapitalkrav för kreditrisk motsvarar det som i tidigare regelverk (Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd 2007:1) benämndes metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metoden). Det finns två varianter av internmetod: den enklare varianten, internmetod utan egna skattningar av LGD och KF, i tidigare regelverk kallad grundmetoden (här IRK-G) och den mer avancerade metoden, internmetod med egna skattningar av LGD och KF (här IRK-A), i tidigare regelverk kallad avancerad metod.

² Gällande hushållsexponeringar beräknas detta utifrån antalet avtal istället för antalet motparter.

Utveckling av riskexponeringsbelopp under 2017

Under 2017 har bankens riskexponeringsbelopp avseende kreditrisk, inklusive CVA-risk, ökat med 49,4 miljarder kronor. Av detta stod schablonmetoden för en ökning på 2,9 miljarder kronor och CVA-risk för en minskning med 2,5 miljarder kronor. Övriga förändringar avser internmetoden och beskrivs mer i detalj i text och tabell nedan.

Den största enskilda ökningen av riskvägt exponeringsbelopp under året härrör från nya PD-modeller för företag. De nya modellerna gav en ökning av det riskvägda exponeringsbeloppet med 31,6 miljarder kronor. Den sammanlagda effekten av den årliga valideringen av riskestimaten exklusive effekterna av nya

PD-modeller för företag och nya modeller för stater var en minskning av det riskvägda exponeringsbeloppet med 3,2 miljarder kronor.

Utöver detta innebar godkännandet av internmetoden för statsexponeringar en ökning av det riskvägda exponeringsbeloppet med 9,7 miljarder kronor.

Det faktum att nya affärer har gjorts med motparter med högre riskvikter än genomsnittet i bankens befintliga kreditportfölj (så kallad volymmigration) har givit en ökning med 4,0 miljarder kronor. Nettoeffekten av att befintliga motparter migrerat mellan riskklasser (så kallad ratingmigration), det vill säga nettot av exponeringar mot kunder som migrerar till bättre riskklasser och de som migrerar till sämre, har under året varit en ökning av riskvägt exponerings-

belopp med 4,2 miljarder kronor. Dessa ökningarna har till viss del motverkats av ökad effekt av användning av säkerheter, vilket minskat riskvägt exponeringsbelopp med 3,6 miljarder kronor. Övriga effekter avseende tillgångskvalitet har orsakat en ökning med 0,6 miljarder kronor.

Effekten av valutakursförändringar medförde en minskning av riskexponeringsbeloppet med 4,1 miljarder kronor.

Posten "Övrigt" innehåller bland annat, avseende kreditrisk, faktorer som förändringar i aktieinnehav, effekter av fallissemang och förändringar i löptid. Netto har dessa faktorer bidragit till en minskning av riskvägt exponeringsbelopp med 0,4 miljarder kronor.

Tabell 45 EU CR8 – Flödesanalyser av riskvägt exponeringsbelopp avseende kreditriskexponeringar som behandlas enligt internmetoden

Tabellen visar utveckling under 2017 av riskexponeringsbelopp samt kapitalkrav avseende kreditriskexponeringar som behandlas enligt internmetoden. Utvecklingen av riskexponeringsbelopp är specificerad på faktorer som driver förändringen. Riskvägt exponeringsbelopp har ökat jämfört med föregående år och drivs främst av uppdatering av modeller samt tillväxt i tillgångarnas storlek.

EU CR8 – Flödesanalyser av riskvägt exponeringsbelopp avseende kreditriskexponeringar som behandlas enligt internmetoden 2017

		a	b
		Riskvägda exponeringsbelopp	Kapitalkrav
mdkr			
1	Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av den föregående rapporteringsperioden	299,4	24,0
2	Storlek på tillgångar	9,2	0,7
3	Tillgångskvalitet	5,2	0,4
4	Uppdateringar av modeller	29,4	2,4
5	Metoder och riktlinjer	9,7	0,8
6	Förvärv och avyttringar	0,0	0,0
7	Valutakursrörelser	-4,1	-0,3
8	Övrigt	-0,4	0,0
9	Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av rapporteringsperioden	348,4	28,0

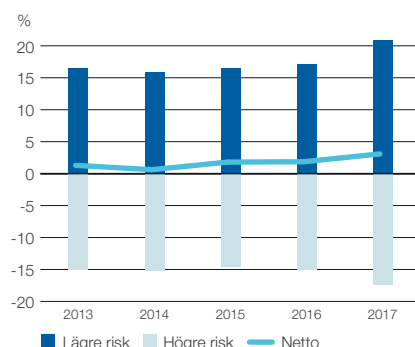
EU CR8 – Flödesanalyser av riskvägt exponeringsbelopp avseende kreditriskexponeringar som behandlas enligt internmetoden 2016

		a	b
		Riskvägda exponeringsbelopp	Kapitalkrav
mdkr			
1	Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av den föregående rapporteringsperioden	315,3	25,2
2	Storlek på tillgångar	-9,5	-0,8
3	Tillgångskvalitet	-9,7	-0,8
4	Uppdateringar av modeller	4,7	0,4
5	Metoder och riktlinjer	0,0	0,0
6	Förvärv och avyttringar	0,0	0,0
7	Valutakursrörelser	6,1	0,5
8	Övrigt	-7,5	-0,6
9	Riskvägda exponeringsbelopp vid slutet av rapporteringsperioden	299,4	24,0

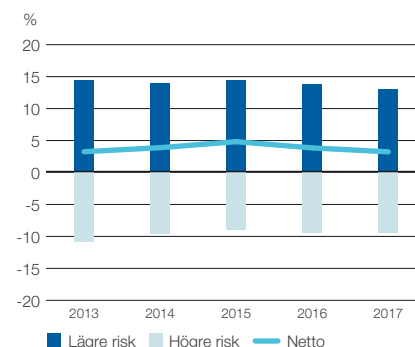
Figur 46 Andel motparter som migrerar mellan interna riskklasser, företagsexponeringar, 2013–2017

Figur 47 Andel motparter som migrerar mellan interna riskklasser, hushållsexponeringar – små företag, 2013–2017

Figur 48 Andel motparter vars interna rating migrerar, hushållsexponeringar – privatpersoner, 2013–2017

Migration

Trender i kreditportföljens kvalitet kan identifieras bland annat genom att analysera förändringar i den interna riskbedömningen på motpartsnivå, så kallad ratingmigration. I detta avsnitt mäts antalet motparter som migrerar, i föregående avsnitt avsågs volymeffekten av detta. Under 2017 har migrationen för företagsmotparter mätt i volym varit negativ medan den mätt i antal motparter varit positiv. Skillnaden beror på att ett antal motparter med större kreditvolym har haft en något negativ migration.

Företagsmotparter i banken erhåller en intern rating. Ratingen omvandlas till en intern riskklass för tillämpning av internmetoden. I analysen av hur riskbedömningen förändras på motpartsnivå för företagsmotparter följs migrationen på riskklassnivå.

För privatpersoner ingår förutom intern rating även andra faktorer vid fastställande av riskklass för tillämpning av internmetoden. I analysen av hur riskbedömningen förändras på motpartsnivå för privatpersoner används enbart den interna ratingen i en femgradig skala från mycket låg risk till mycket hög risk.

Handelsbankens metod för intern rating är dynamisk, vilket innebär att ratingen omprövas då det finns tecken på att motpartens återbetalningsförmåga har förändrats till lägre eller högre risk.

I ovanstående figurer presenteras andel motparter som migrerat mellan riskklasser för expo-

neringsklassen företagsexponeringar respektive för små företag, som till följd av sin storlek inordnas i exponeringsklassen hushållsexponeringar, samt för migrationer utifrån intern rating för hushållsexponeringar mot privatpersoner.

Vad gäller företagsexponeringar är andelen kunder som får en förändrad riskklass, eller bruttomigrationen, stabil mellan åren. Under 2013 var nettomigrationen svagt negativ men åren därefter har nettomigrationen varit positiv, det vill säga antalet företagsskunder som erhållit en förbättrad riskklassificering har varit fler än de som erhållit en försämrad riskklassificering. Under 2017 var dock denna trend mot lägre risk svag. Förändringar av riskklassstillhörighet sker huvudsakligen mellan riskklasser som indikerar lägre risk än normalt. Migration till riskklasser som indikerar mer betydande risk för fallissemang är fortsatt begränsad.

Nettomigrationen för små företag fortsatte att utvecklas mot lägre risk och tilltog något under 2017. Den utökade användningen av modellbaserad uppdatering av intern rating för svenska aktiebolag under året medförde att bruttomigrationen ökade i omfattning och påverkade även nettomigrationen.

För privatpersoner är den underliggande migrationsutvecklingen stabil över tiden. En viss avmattning av den övervägande positiva migrationstrenden har skett under de senaste två åren.

Värdepapperisering

Handelsbanken har begränsade exponeringar som är värdepapperiseringar. Det rör sig om innehav i obligationer och andra skuldinstrument som emitterats av specialbolag. Dessa exponeringar återfinns endast i bankens likviditetsportfölj. Befintliga innehav förfaller löpande och några nya investeringar i värdepapperiseringar görs inte. Syftet med innehaven är att utnyttja dessa som säkerheter hos olika centralbanker för att därmed skapa likviditetsfaciliteter. Banken har inga egna värdepapperiserade lån.

Handelsbanken tillämpar internmetoden för kapitaltäckning för värdepapperiseringar i övrig verksamhet sedan fjärde kvartalet 2008.

Samtliga värdepapperiserade exponeringar har förvärvat före 2008. Handelsbankens totala exponering i positioner i värdepapperiseringar efter kreditriskkydd uppgår till 20 miljoner kronor (22). Samtliga positioner är i rollen som investerare. Riskvikten för positioner i värdepapperiseringar bestäms på grundval av extern kreditvärdering från ratinginstitut enligt den så kallade externratingmetoden. Handelsbanken har inga återvärdepapperiseringar.

Samtliga risker relaterade till värdepapperiseringspositionerna hanteras enligt bankens sedvanliga processer, då den begränsade omfattningen av dessa positioner inte motiverar separata processer.

Tabell 49 Positioner i värdepapperiseringar i övrig verksamhet fördelat på riskvikt

Positioner i värdepapperiseringar i övrig verksamhet fördelat på riskvikt 2017 ^{1,2}		Riskvikt		
mkr	Exponeringsbelopp	7–10%	12–850%	1 250%
Traditionell värdepapperisering	20	-	20	-
Syntetisk värdepapperisering	-	-	-	-
Summa internmetoden	20	-	20	-

Positioner i värdepapperiseringar i övrig verksamhet fördelat på riskvikt 2016 ^{1,2}		Riskvikt		
mkr	Exponeringsbelopp	7–10%	12–850%	1 250%
Traditionell värdepapperisering	22	-	22	-
Syntetisk värdepapperisering	-	-	-	-
Summa internmetoden	22	-	22	-

¹ Inga positioner i värdepapperiseringar i handelslagret 2016 och 2017.

² Exponeringarna har en extern rating via Standard & Poors, Moody's respektive Fitch.

MOTPARTSRISKER

Motpartsrisiker uppkommer när banken har ingått derivatkontrakt eller kontrakt för lån av värdepapper med en motpart. Kapitältäckningsreglerna behandlar således förutom derivat också repor och aktielån som motpartsrisiker.

Vid beräkningen av såväl kapitalkrav som ekonomiskt kapital (Economic Capital, EC) beaktas motpartsexponeringarna utifrån de exponeringsbelopp som kapitältäckningsreglerna ställer upp. Handelsbanken tillämpar marknadsvärderingsmetoden vid beräkning av exponeringsbelopp på derivatkontrakt för kapitältäckningsändamål. För att fastställa den aktuella ersättningskostnaden för alla kontrakt med positivt värde åsätts kontrakten de aktuella marknadsvärdena. För att uppskatta den möjliga framtida kreditexponeringen multipliceras kontraktens nominella belopp med i regelverket fastställda procentsatser som beror på typ av derivat och löptiden på exponeringen.

Motpartsrisiken är att betrakta som en kreditrisk, där exponeringens storlek styrs av marknadsvärdet på kontraktet. I det fall det finns ett positivt värde på kontraktet betyder ett fallissemang hos motparten en potentiell förlust för banken.

Reducering av motpartsrisk

Motpartsrisk förekommer från affärsdag fram till leverans och innebär att banken kan drabbas av en avvecklingskostnad om motparten inte kan fullfölja sitt åtagande. Denna risk finns i alla derivattransaktioner och i värdepappersaffärer där banken på förhand inte har säkrat betalning.

Storleken på motpartsexponeringarna begränsas genom kreditlimitering i den ordinarie kreditprocessen. Exponeringarnas storlek kan variera kraftigt med anledning av prisförändringar på den underliggande tillgången. För att beakta risken att exponeringen kan öka, görs vid kreditlimiteringen tillägg till värdet på den aktuella exponeringen. Tilläggen beräknas med schabloner som beror på typen av kontrakt och kontraktets löptid. Exponeringarna beräknas och följs upp dagligen.

Motpartsrisiken i derivat reduceras genom avtal om så kallad close-out netting, det vill säga kvittning av positiva och negativa värden i alla derivattransaktioner med en och samma motpart. Nettningsavtalen kompletteras med avtal om ställande av säkerheter för nettoexponeringen (Credit Support Annex, CSA), vilket ytterligare reducerar kreditrisken. I huvudsak används kontanter som säkerhet för dessa transaktioner, men även statspapper förekommer. Till följd av den höga andelen kontanter är koncentrationsriskerna i säkerhetsmassan begränsade.

I ett fåtal av de avtal om säkerställande som banken har ingått, förekommer villkor om ratingbaserade tröskelbelopp för Handelsbanken. Villkoren innebär att banken måste ställa ytterligare säkerheter till den aktuella motparten i händelse av att bankens externa rating försämras. Vid

årsskiftet skulle en nedgradering från AA/Aa2 till AA-/Aa3 medfört att banken måste ställa ytterligare säkerheter om 34 miljoner kronor (75).

Majoriteten av Handelsbankens avtal innehåller close-out netting och avtalen med de största exponeringarna innehåller även CSA.

Även derivat som clearas via så kallade centrala motparter ger upphov till kapitalkrav. Centrala motparter är clearinghus som går in som motpart till både köpare och säljare i olika transaktioner och som därmed övertar ansvaret för att fullfölja parternas förpliktelser. Alla som använder en central motpart måste lämna säkerheter för alla transaktioner. I de flesta fall är riskvikten för centralt clearade derivat betydligt lägre än för andra typer av derivat. Riskvägt exponeringsbelopp för derivattransaktioner mot centrala motparter var vid årsskiftet 114 miljoner kronor (72).

Icke-clearade derivattransaktioner resulterar även i kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk. Risken är relaterad till motpartens kreditkvalitet (Credit Valuation Adjustment, CVA). Kapitalkravet för kreditvärdighetsjusteringsrisk var vid årsskiftet 391 miljoner kronor (594).

Betalningsrisk

Betalningsrisiker uppkommer vid transaktioner där banken har fullgjort sina åtaganden i form av valutaväxling, betalning eller leverans av värdepapper och samtidigt inte kan säkerställa att motparten fullgjort sina åtaganden mot banken. Riskbeloppet är lika med beloppet för betalningstransaktionen. Betalningsriskerna ingår inte i respektive kunds kreditlimit utan de omfattas istället av en separat limit. I banken limiteras värdeförändringsrisk vid avistaaffärer som betalningsrisk medan värdeförändringsrisk i derivattransaktioner limiteras som kreditrisk.

Att begränsa betalningsrisken ingår som en väsentlig del i Handelsbankens kontinuerliga strävan att begränsa risker. Detta innebär bland annat utveckling av tekniska lösningar som minskar tidsperioden där betalningsrisk förekommer. Handelsbanken samarbetar i denna strävan med olika bankgemensamma clearinginstitut. Banken har även etablerat samarbeten med de banker som bedöms vara starkast och mest kreditvärdiga.

Handelsbanken deltar i clearingsarbeten som till exempel CLS (Continuous Linked Settlement) för valutahandeln. Handelsbanken är delägare i CLS tillsammans med ett 60-tal av de största internationella valutabankerna. Handelsbanken är även delägare och direktmedlem i EBA (Euro Banking Association) och dess betalningssystem för eurobetalningar.

Tabell 50 Motpartsrisk uppdelat på exponeringsklasser, exponeringsbelopp och riskvägda exponeringsbelopp, internmetoden
Exponeringsbeloppet består av derivat, repor och aktielån.

Motpartsrisk uppdelat på exponeringsklasser, exponeringsbelopp och riskvägda exponeringsbelopp, internmetoden	2017		2016	
	Exponeringsbelopp	Riskvägt exponeringsbelopp	Exponeringsbelopp	Riskvägt exponeringsbelopp
mkr				
Exponeringsklasser internmetoden				
Institutexponeringar	55 891	8 697	85 119	11 222
Företagsexponeringar	17 180	3 400	22 670	3 941
Statsexponeringar	8 223	183		
Summa internmetoden	81 294	12 280	107 789	15 163

Tabell 51 Motpartsrisk uppdelat på exponeringsklasser, exponeringsvärden och riskvägda exponeringsbelopp, schablonmetoden
Exponeringsvärdet består av derivat, repor och aktielån.

Motpartsrisk uppdelat på exponeringsklasser, exponeringsvärden och riskvägda exponeringsbelopp, schablonmetoden	2017		2016	
	Exponeringsvärde	Riskvägt exponeringsbelopp	Exponeringsvärde	Riskvägt exponeringsbelopp
mkr				
Exponeringsklasser schablonmetoden				
Stats- och centralbanksexponeringar	-	-	3 132	67
Övrigt	6 134	352	5 200	468
<i>varav clearade via centrala motparter</i>	<i>5 708</i>	<i>114</i>	<i>3 577</i>	<i>72</i>
Summa schablonmetoden	6 134	352	8 332	535
Summa intern- och schablonmetoden	87 428	12 632	116 121	15 698

Tabell 52 Motpartsrisiker i derivatkontrakt exklusive schablontillägg för potentiell framtida exponering

Motpartsrisiker i derivatkontrakt exklusive schablontillägg för potentiell framtida exponering	2017	2016
mkr		
Positivt bruttomarknadsvärde för derivatkontrakt	76 892	109 686
Nettningsvinster ¹	37 660	47 697
Aktuell kvittad exponering	39 232	61 989
Säkerheter ¹	30 023	42 238
Nettokreditexponering för derivat	9 209	19 751

¹ Säkerheter som kvittas med derivatskulder i balansräkningen redovisas under nettningsvinster.

Tabell 53 Motpartsrisiker i derivatkontrakt inklusive potentiell framtida exponering

Motpartsrisiker i derivatkontrakt inklusive potentiell framtida exponering 2017	Aktuell kvittad exponering	Potentiell framtida exponering	Exponeringsbelopp	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav
mkr					
Statsexponeringar	2 015	1 009	3 024	183	15
Institutexponeringar	28 702	23 812	52 514	8 638	691
Företagsexponeringar	8 455	3 504	11 959	3 515	281
Övriga	60	54	114	84	7
Summa	39 232	28 379	67 611	12 420	994
<i>varav verksamhet i handelslagret</i>	<i>13 479</i>	<i>12 628</i>	<i>26 107</i>	<i>5 203</i>	<i>416</i>

Motpartsrisiker i derivatkontrakt inklusive potentiell framtida exponering 2016	Aktuell kvittad exponering	Potentiell framtida exponering	Exponeringsbelopp	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav
mkr					
Statsexponeringar	2 389	1 167	3 556	67	5
Institutexponeringar	48 107	25 434	73 541	10 652	852
Företagsexponeringar	11 256	3 972	15 228	3 890	311
Övriga	238	186	424	373	30
Summa	61 990	30 759	92 749	14 982	1 198
<i>varav verksamhet i handelslagret</i>	<i>17 349</i>	<i>12 275</i>	<i>29 624</i>	<i>5 688</i>	<i>455</i>

Marknadsrisk

Handelsbanken eftersträvar låga marknadsrisker och en låg resultatvolatilitet. Marknadsrisker uppkommer företrädesvis inom Handelsbanken Capital Markets, som ett resultat av kunddrivna affärer, och inom Group Treasury, genom bankens finansiering.

Marknadsriskerna härrör från pris- och volatilitetsförändringar på de finansiella marknaderna. Marknadsriskerna delas in i ränterisker, aktiekursrisker, valutakursrisker och råvaruprisrisker.

I Handelsbanken uppstår marknadsrisker till följd av att bankens kunder efterfrågar tjänster som kräver att banken har en flexibel finansiering. Vidare kan banken finansiera sig på andra marknader än där den har sin utlåning i syfte att diversifiera finansieringskällorna. Finansieringen kan också ha en annan räntebindningstid än de tillgångar som ska finansieras. Marknadsrisker kan även ha sitt ursprung i Group Treasurys likviditetsportfölj som med kort varsel kan omsättas till likviditet i samband med eventuella störningar på de marknader där banken bedriver sin verksamhet. Portföljen säkerställer koncernens betalningar i den dagliga clearingverksamheten och är en del av bankens likviditetsreserv.

Marknadsrisker uppstår också för att möta kunders efterfrågan på finansiella instrument med

exponering mot ränte-, valuta-, aktie- eller råvarumarknaderna. För att möta denna efterfrågan kan det krävas att banken håller ett visst lager. Denna situation uppstår exempelvis när banken har åtagit sig att ställa priser, så kallad market maker-funktion.

Affärsverksamhetens marknadsrisker uppstår och hanteras således huvudsakligen i Group Treasury och i Handelsbanken Capital Markets, men uppstår även i Handelsbanken Liv. Marknadsriskerna i Handelsbanken Liv behandlas i ett särskilt avsnitt. De upplysningar som lämnas i detta avsnitt avser således riskerna exklusive Handelsbanken Liv.

MARKNADSRISKSTRATEGI

Handelsbanken har en restriktiv syn på marknadsrisker. Marknadsrisker i bankens affärsverksamhet tas i allt väsentligt endast som ett led i att lösa kunders placerings- och riskhantlingsbehov. Marknadsrisker ska begränsas genom att matcha kassaflöden och räntebindningstider, säkra öppna positioner och vidta andra riskbegränsande åtgärder.

Marknadsriskerna i Handelsbanken har från låga nivåer minskats ytterligare under de senaste åren och är i dag mycket låga. Detta arbete har pågått under en längre tid och påbörjades innan finanskrisen utbröt och innan regelverket började

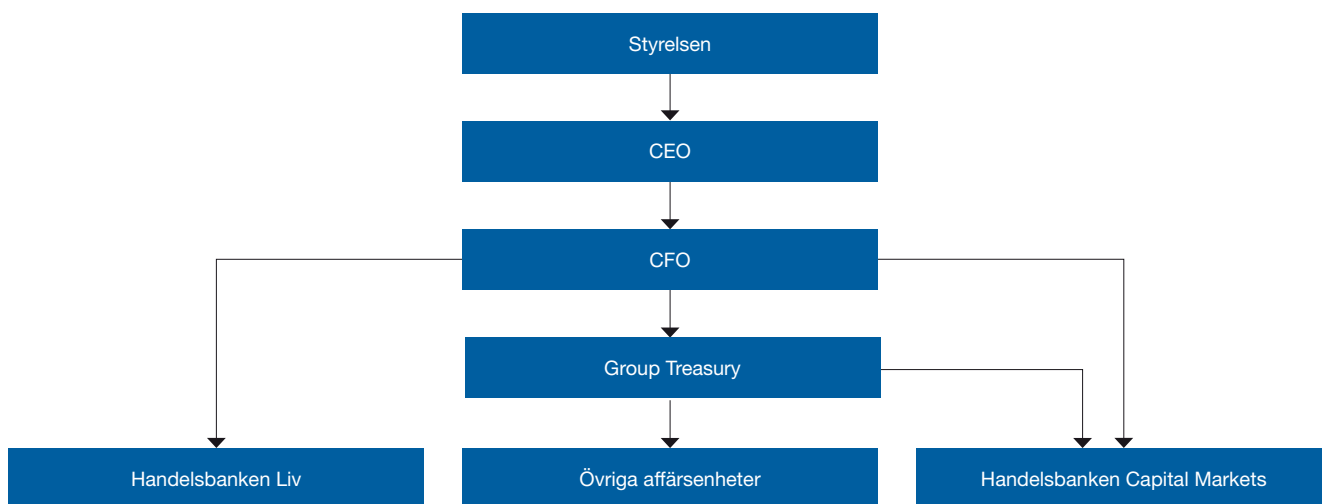
tillmätta marknadsrisker samma grad av betydelse som i dag. En konsekvens av de låga marknadsriskerna är att en betydligt mindre andel av bankens resultat kommer från nettoresultat av finansiella transaktioner.

ORGANISATION

Head of Group Treasury som rapporterar till CFO har det operativa ansvaret för hanteringen av ränte-, valuta- och likviditetsrisker. Bankens limitsystem begränsar hur stor exponeringen mot marknadsrisker får vara. Mätmetoder och limiter fastställs av styrelsen. Limiterna för ränte-, valuta- och likviditetsrisk fördelas av CEO och CFO till Head of Group Treasury, som i sin tur fördelar dessa på de affärsdrivande enheterna. Limiter för aktiekursrisk och råvaruprisrisk fördelas av CFO till Head of Business Support Capital Markets.

CEO och CFO beslutar även om kompletterande riskmått, limiter och närmare riktlinjer. De kompletterande limitmåten syftar till att minska bankens känslighet för volatilitetsförändringar på de finansiella marknaderna samt begränsa riskerna i specifika innehav och likviditetsrisken per valuta. Vidare begränsar de kompletterande limitmåten riskerna ur ett löptidsperspektiv. Marknadsriskerna och utnyttjande av limiter rapporteras löpande till CFO, CEO och styrelsen.

Figur 54 Beslutandenivåer för marknads- och likviditetsrisker

Tabell 55 VaR för handelslagret – Handelsbanken Capital Markets och Group Treasury¹

mkr	Totalt		Aktier		Räntor		Valuta		Råvaror	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Genomsnitt	13	12	1	1	14	12	3	4	1	1
Maximum	21	20	1	4	22	20	6	10	4	6
Minimum	8	6	0	0	9	6	1	1	0	0
Årsskifte	18	7	0	1	19	6	2	2	0	2

¹ Handelslagerklassificerade portföljer omgärdas av särskilda instruktioner och riktlinjer.

Tabell 56 Värsta utfall i stresstest av handelslagret – Handelsbanken Capital Markets och Group Treasury

Värsta utfall i stresstest av handelslagret – Handelsbanken Capital Markets och Group Treasury	2017	2016
mkr		
Genomsnitt	103	98
Maximum	249	253
Minimum	39	29
Årsskifte	186	61

MARKNADSRISKER I HANDELSBANKEN

Marknadsrisken mäts med flera olika metoder. De känslighetsmått som används visar vilka värdeförändringar som uppstår av fördefinierade förändringar i priser och volatiliteter. Vidare används även positionsrelaterade riskmått och sannolikhetsbaserade Value at Risk-modeller (VaR).

VaR

För de handelslagerklassificerade portföljerna i Handelsbanken Capital Markets och Group Treasury beräknas VaR. VaR är ett sannolikhetsbaserat mått och uttrycker i kronor de förluster som kan uppstå i riskpositioner på grund av rörelser i underliggande marknader över en specificerad innehavsperiod och en given konfidensnivå. VaR mäts för enskilda riskslag och på portföljnivå med 99 procents konfidensnivå och en innehavsperiod på en dag. Metoden medför att olika riskslag kan behandlas på ett enhetligt sätt, vilket möjliggör en jämförelse mellan riskslag och att dessa kan aggregeras till en total marknadsrisk. Den samlade risken i handelslagerklassificerade portföljer var vid årsskiftet 18 miljoner kronor (7). VaR redovisas löpande till CFO, CEO och styrelsen.

VaR-modeller fångar inte alltid in risker vid extrema marknadsrörelser. Beräkningarna kompletteras därför med regelbundna stresstester där portföljerna testas mot scenarier som grundar sig på alla händelser på de finansiella mark-

naderna sedan 1994. Även resultaten av dessa stresstester redovisas löpande till CFO, CEO och styrelsens riskutskott.

Ränterisk

Ränterisken uppstår främst inom Handelsbanken Capital Markets, Group Treasury och i utlåningsverksamheten. Ränterisken mäts på flera sätt inom banken. Generell ränterisk mäts dagligen och limiteras som absolutsumman av de minst gynnsamma förändringarna i verkligt värde per valuta vid kraftiga momentana parallellskift uppåt eller nedåt på en procentenhet för samtliga räntor. Vid årsskiftet uppgick bankens totala generella ränterisk till 826 miljoner kronor (1 401). Rängebindingstid för inlåning som saknar kontraktuell löptid fastställs med internmetod. Utgångspunkten för sådan inlåning är kortast möjliga rängebindingstid, och justering görs endast för den del som på underlag av observationer kan anses vara såväl stabil som icke-räntekänslig. Riskmålet omfattar såväl marknadsvärderade som icke-marknadsvärderade rängebärande poster och är därför inte lämpligt för att bedöma resultateffekter på balans- och resultaträkningen.

Specifik ränterisk mäts och limiteras med känsligheten för förändringar i creditspreadar, det vill säga skillnaden mellan det aktuella innehavets ränta och räntan på en statsobligation med motsvarande löptid. Denna risk

uppkommer främst inom Handelsbanken Capital Markets och i Group Treasurys likviditetsportfölj. Risken mäts och limiteras utifrån olika ratingkategorier och beräknas som den minst gynnsamma marknadsvärdeförändringen vid en baspunkts förändring uppåt eller nedåt av samtliga creditspreadar. Detta görs för varje enskild motpart och utfallen absolutsummeras. Total specifik ränterisk uppgick vid årsskiftet till 8 miljoner kronor (9).

Ränterisk i handelslagret

Handelslagret i Handelsbanken utgörs av Capital Markets och Group Treasurys handelslagerklassade portföljer. Den generella ränterisken i handelslagret uppgick till 62 miljoner kronor (81) och den specifika ränterisken uppgick till 6 miljoner kronor (7). Hur riskerna utvecklas vid hypotetiska förändringar av olika avkastningskurvor, så kallade kurvvriddningsrisker, mäts och följs upp löpande. Den icke-linjära ränterisken, exempelvis en del av risken i ränteoptioner, mäts och limiteras med fördefinierade stressscenarier som uttrycks i matriser. Det innebär att risken mäts som förändringar i underliggande marknadsräntor och volatiliteter. För handelslagret mäts risken även med VaR och andra riskmått som kompletteras med olika stressscenarier.

Ränterisk i övrig verksamhet

I utlåningsverksamheten uppstår ränterisken som ett resultat av att utlåningen delvis löper med annan räntebindningstid än finansieringen. Ränterisk hanteras till stor del genom ränteswappar. Generellt gäller att ränterisken i allt väsentligt tas i marknader som kännetecknas av god likviditet. Den generella ränterisken i övrig verksamhet mätt enligt ovan uppgick till 855 miljoner kronor (1 357) och den specifika ränterisken uppgick till 2 miljoner kronor (2).

För att uppskatta effekten av ränteförändringar på resultaträkningen mäts även räntenettoeffekten. Räntenettoeffekten vid ränteförändringar mäts som förändringen av räntenettet över en tolv månadersperiod vid en generell ökning av marknadsräntorna med en procentenhet. Denna effekt speglar de skillnader som finns i räntebindningstider och volymsammansättning mellan tillgångar, skulder och derivat utanför handelslagret med antagandet att balansräkningens storlek är konstant. I beräkningen

fastställs räntebindningstid för inlåning som saknar kontraktuell löptid med internmetod. Detta görs på basis av observationer och endast den del som är såväl stabil som inte räntekänslig justeras. Räntenettoeffekten uppgick vid årsskiftet till 463 miljoner kronor (1 116).

Tabell 57 Generell ränterisk i övrig verksamhet

Generell ränterisk i övrig verksamhet (förändring i verkligt värde vid sämsta utfallet av parallellskift av samtliga räntor med en procentenhet) mkr	2017	2016
SEK	215	756
DKK	257	166
EUR	102	132
NOK	94	88
USD	100	66
GBP	70	135
Övriga valutor	17	14
Summa	855	1 357

Tabell 58 Räntebindningstider för tillgångar och skulder

Tabellen visar räntebindningstiden för ränterelaterade tillgångar och skulder per 2017-12-31. Icke-räntebärande tillgångar och skulder har exkluderats.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder 2017 mkr	Upp till 3 månader	3-6 mån	6-12 mån	1-5 år	Över 5 år	Summa
Tillgångar						
Utlåning	1 435 047	98 532	104 282	388 319	39 581	2 065 761
Banker och andra finansinstitut	284 029	1 288	35	107	25	285 484
Obligationer m m	96 454	4 469	10 122	55 937	11 625	178 607
Summa tillgångar	1 815 530	104 289	114 439	444 363	51 231	2 529 852
Skulder						
Inlåning	919 422	13 693	5 865	2 910	77	941 967
Banker och andra finansinstitut	164 173	3 288	2 046	2 425	2 888	174 820
Emitterade värdepapper	483 463	99 089	110 484	559 735	56 719	1 309 490
Övriga skulder	-	-	-	-	-	-
Summa skulder	1 567 058	116 070	118 395	565 070	59 684	2 426 277
Poster utanför balansräkningen	-45 354	-107 034	-15 195	150 987	14 322	-2 274
Skillnad mellan tillgångar och skulder inklusive poster utanför balansräkningen	203 118	-118 815	-19 151	30 280	5 869	101 301

Räntebindningstider för tillgångar och skulder 2016 mkr	Upp till 3 månader	3-6 mån	6-12 mån	1-5 år	Över 5 år	Summa
Tillgångar						
Utlåning	1 302 302	157 537	102 728	369 968	31 087	1 963 622
Banker och andra finansinstitut	241 937	107	56	16	9	242 125
Obligationer m m	77 861	5 321	6 502	61 447	9 758	160 889
Summa tillgångar	1 622 100	162 965	109 286	431 431	40 854	2 366 636
Skulder						
Inlåning	821 371	4 681	2 889	393	2	829 336
Banker och andra finansinstitut	140 961	31 243	2 148	580	3 848	178 780
Emitterade värdepapper	418 039	95 677	91 718	601 304	88 427	1 295 165
Övriga skulder	-	-	-	-	-	-
Summa skulder	1 380 371	131 601	96 755	602 277	92 277	2 303 281
Poster utanför balansräkningen	-306 545	-8 166	-18 289	202 900	63 614	-66 486
Skillnad mellan tillgångar och skulder inklusive poster utanför balansräkningen	-64 816	23 198	-5 758	32 054	12 191	-3 131

Aktiekursrisk

Bankens aktiekursrisk uppstår främst i Handelsbanken Capital Markets genom kundhandel och i bankens egna aktieinnehav.

Risken mäts som marknadsvärdeförändringen i bankens totala aktiepositioner vid momentan förändring i aktiepriser och volatiliteter med +/-10 respektive +/-25 procent. Vid årsskiftet uppgick det värsta utfallet av denna risk till 93 miljoner kronor (152). Den största exponeringen i aktier kommer från den europeiska marknaden.

Aktiekursrisk i handelslagret

Aktiekursrisken i Handelsbanken Capital Markets uppkommer vid kundgenererade aktierelaterade

affärer. Vidare är Handelsbanken Capital Markets market maker för strukturerade produkter, vilket ger upphov till aktiekursrisk, såväl linjär som icke-linjär. Den icke-linjära aktiekursrisken uppkommer via inslag av optioner som finns främst i de strukturerade produkterna.

Omfattningen av det egna positionstagandet, som uppkommer för att lösa kundernas behov, begränsas av de limiter som bankens styrelse, CEO och CFO har beslutat. Banken limiterar och mäter aktiekursrisken i Handelsbanken Capital Markets med matriser. Fördelen med metoden är att den fångar upp aktiekursrisken inklusive den icke-linjära risken på ett ändamålsenligt sätt. Såväl VaR som andra riskmått och stress-scenarier används som komplement i

mätningen av aktiekursrisken. Vid årsskiftet uppgick VaR för aktiekursrisk i handelslagret till 0 miljoner kronor (1).

Aktiekursrisk utanför handelslagret

Koncernens aktieinnehav utanför handelslagret utgörs i all väsentlighet av onoterade aktier som i huvudsak består av olika typer av gemensam- ägd verksamhet med anknytning till bankens affär. Innehaven är klassificerade som tillgängliga för försäljning och värderas till verkligt värde i balansräkningen enligt redovisningsregelverket. Värdering sker som regel till bankens andel av substansvärdet i bolaget, alternativt till det pris den senaste transaktionen genomfördes. Aktiekursrisken är mycket liten.

Tabell 59 Aktiekursrisk

Aktiekursrisk mkr	Förändring i volatilitet					
	2017			2016		
Förändring i aktiepris	-25%	0%	25%	-25%	0%	25%
10%	117	116	116	161	162	162
-10%	-93	-92	-91	-152	-149	-145

Tabell 60 Aktieexponeringar utanför handelslagret

Aktieexponeringar utanför handelslagret mkr	2017	2016
Innehav klassificerade som tillgängliga för försäljning	1 174	1 618
varav noterade	4	-
varav icke-noterade	1 170	1 618
Innehav klassificerade som tillgängliga för försäljning	1 174	1 618
varav näringsbetingade	1 152	1 605
varav övrigt innehav	22	13
Verkligtvärdereserv vid årets ingång	1 035	2 138
Orealiserad marknadsvärdeförändring under året för kvarvarande samt nya innehav	-485	773
Realiserat till följd av försäljningar och avvecklingar under perioden	-3	-1 876
Verkligtvärdereserv vid årets utgång	547	1 035
Inbegripet i supplementärt kapital	0	0

Valutakursrisk

Banken har hemmamarknader utanför Sverige och dessutom verksamhet i ett antal andra länder. Därigenom uppkommer en indirekt valutaexponering av strukturell natur då koncernens räkenskaper är uttryckta i svenska kronor. Den strukturella risken minimeras genom att tillgångar och skulder i möjligaste mån matchas i samma valuta. De valutakursförändringar som påverkar bankens egna kapital framgår av tabellen på sidan 68 i årsredovisningen: Förändringar i eget kapital, Koncernen.

Bankens direkta valutakursrisk uppstår till följd av kunddriven intradaghandel på de internationella valutamarknaderna. Handeln bedrivs inom Handelsbanken Capital Markets. För denna valutakursrisk har styrelsen, CEO och CFO fastställt VaR-limiter.

En viss valutaexponering uppstår även i den vanliga bankverksamheten som ett led i hantering av kundflöden och inom finansieringsverksamheten i Group Treasury. För dessa risker har styrelsen, CEO och CFO fastställt positions-limiter. Vid årsskiftet uppgick den aggregerade

nettopositionen till 620 miljoner kronor (689). Valutakursrisken i banken är inte beroende av trendutvecklingen av en enskild valuta eller grupp av valutor, då positionerna är mycket korta och uppkommer i hanteringen av kunddrivna flöden. Den samlade valutakursrisken i handelslagret och övrig verksamhet var 48 miljoner kronor (114), mätt som en påverkan på banken vid en momentan förändring av den svenska kronan med 5 procent.

Tabell 61 Valutakänslighet

Valutakänslighet (värsta utfall +/-5% förändring av SEK mot respektive valuta) mkr	2017	2016
EUR	21	57
NOK	11	25
DKK	4	6
USD	6	26
GBP	3	2
Övriga valutor	6	7

Råvaruprisrisk

Exponering i råvarurelaterade instrument uppkommer endast till följd av kunddriven handel på de internationella råvarumarknaderna och begränsas av limiter beslutade av styrelsen, CEO och CFO. Handeln med råvaror bedrivs uteslutande inom Handelsbanken Capital Markets. Råvaruprisrisk, såväl linjär som icke-linjär, mäts som absolutsumman av risken för alla råvaror där banken har exponering. Råvaruprisrisken var vid årsskiftet 3 miljoner kronor (6), mätt som den maximala förlusten vid prisförändringar upp till 20 procent i underliggande råvaror och volatilitetsförändringar upp till 35 procent. Vid årsskiftet uppgick VaR för råvaruprisrisk till 0 miljoner kronor (2).

Övriga marknadsrisk

Marknadsrisk uppkommer även inom bankens pensionssystem (pensionsrisk). Risken består i huvudsak av risken för att de värden som finns inom ramen för trygghandet av bankens pensionsåtaganden ska minska.

Värdering till verkligt värde

Riskkontrollfunktionen kontrollerar att koncernens finansiella instrument värderas korrekt. Detta inbegriper ansvaret för att kontrollera de

marknadsdata värderingen grundar sig på och att denna kontroll sker oberoende av risktagarna. Källor för marknadsdata är oberoende från affärsverksamheten. I de fall där marknadsdata erhållits från affärsverksamheten sker dokumenterade kontroller av rimlighet och mot externa källor. Verifiering av marknadspriser och marknadsdata till modeller ska ske åtminstone varje månad men sker i all väsentlighet även dagligen. Värderingsmodeller valideras av riskkontrollfunktionen som är oberoende av den som utvecklat modellen. Värderingskommittén, vars syfte är att samordna värderingsfrågor i Handelsbanken-koncernen, fyller en viktig funktion för att säkerställa, och verka för, att värderingen är korrekt och följer gällande marknadspraxis.

Värderingen av finansiella instrument som värderas till verkligt värde sker enligt IFRS 13. Se not K40 för närmare information om de tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde samt för ytterligare information om bankens värderingsprocess.

Försiktig värdering

I enlighet med artikel 105 i CRR ska banken beräkna ytterligare värdejusteringar. Artikel 34 utvidgar omfånget från att endast inbegripa handelslagret till att omfatta samtliga positioner

som redovisas till verkligt värde. Kraven och metoden för dessa ytterligare värdejusteringar har därefter förtydligats i Europeiska kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/101 avseende den tekniska standarden i enlighet med artikel 105(14). Handelsbanken använder sig av den huvudmetod som definieras i den tekniska standarden för att beräkna ytterligare värdejusteringar för samtliga positioner som redovisas till verkligt värde.

KAPITALKRAV FÖR MARKNADSRISKER

Handelsbanken använder schablonmetod för att beräkna legalt kapitalkrav för marknadsrisk. Kapitalkravet enligt schablonmetoden för marknadsrisk för konsoliderad situation uppgick vid utgången av 2017 till 825 miljoner kronor (873). Huvuddelen av kapitalkravet utgörs av ränterisk vilket motsvarar 808 miljoner kronor (855).

Tabell 62 EU MR1 – Marknadsrisk som behandlas enligt schablonmetoden

Tabellen visar kapitalkrav och riskexponeringsbelopp för marknadsrisk enligt schablonmetoden (CRR) per utgången av 2017.

EU MR1 – Marknadsrisk som behandlas enligt schablonmetoden		2017		2016	
		a	b	a	b
mkr		Riskexponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskexponeringsbelopp	Kapitalkrav
Direkta produkter					
1	Ränterisk	10 089	808	10 669	854
1a	varav generell risk	7 145	572	7 474	598
1b	varav specifik risk	2 944	236	3 195	256
2	Aktiekursrisk	113	9	54	4
2a	varav generell risk	34	3	12	1
2b	varav specifik risk	74	6	40	3
2c	varav fonder	5	0	2	0
3	Valutakursrisk	-	-	-	-
4	Råvarurisk	60	5	113	9
Optioner					
7	Scenariometod	48	3	74	6
7a	varav ränterisk	5	0	14	1
7b	varav aktiekursrisk	43	3	59	5
7c	varav valutakursrisk	-	-	-	-
7d	varav råvarurisk	0	0	1	0
8	Värdepapperisering (specifik risk)	-	-	-	-
9	Avvecklingsrisk	0	0	0	0
10	Summa	10 310	825	10 910	873

Finansiering och likviditetsrisk

Utgångspunkten för Handelsbankens arbete med likviditetsrisk är en väl balanserad balansräkning där långfristiga tillgångar finansieras med stabil finansiering. Som en naturlig följd av Handelsbankens låga risktolerans har banken över tid arbetat med uppbyggnad av likviditetsreserver och matchning av kassaflöden för att begränsa likviditetsriskerna.

Likviditetsrisk är risken för att banken inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser när dessa förfaller, utan att drabbas av oacceptabla kostnader eller förluster.

I kölvattnet av finanskrisen har ett antal nya regelverk tillkommit. Banken har på eget initiativ, sedan tidigare, genomfört en rad åtgärder och uppfyller därför sedan lång tid dessa krav. En centraliserad finansfunktion med det övergripande ansvaret för all finansiering och likviditetsriskhantering, ökad andel långfristig finansiering, internpriser som speglar såväl marknadspriset som likviditetsrisk och löptid är några av åtgärderna. Härutöver har transparensheten kring finansiering och likviditetsrisk och andel pantsatta tillgångar utökats.

FINANSIERINGSSTRATEGI

Handelsbanken har låg tolerans för likviditetsrisker och arbetar aktivt för att minimera dem både totalt sett och i alla valutor var för sig. Ambitionen är att ha god tillgång till likviditet, låg resultatvariation och stor kapacitet att även i svåra tider kunna tillgodose kundernas finansieringsbehov. Det sker genom att upprätthålla god matchning av ingående och utgående kassaflöden över tid i alla för banken väsentliga valutor och genom att upprätthålla stora likviditetsreserver av god kvalitet. Banken minimerar på det sättet de ekonomiska riskerna i upplåningen och kan därmed bestämma stabila och långsiktiga internräntor till de affärsdrivande enheterna.

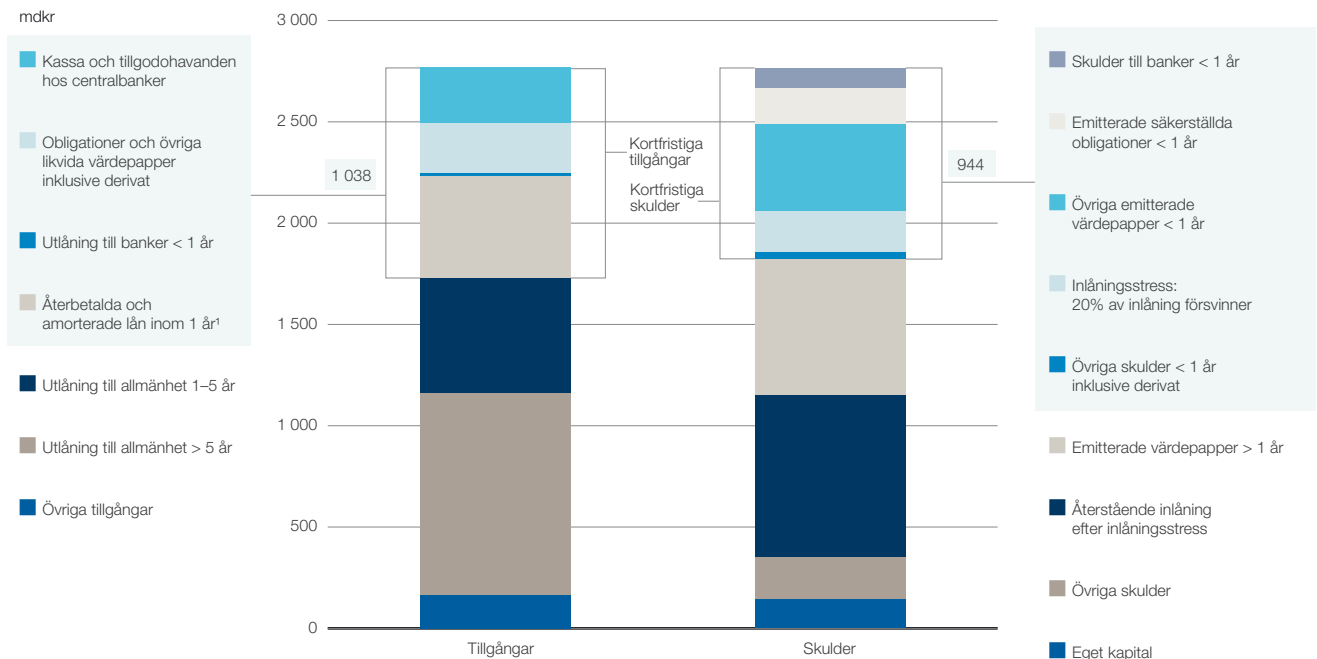
Vidare eftersträvas en bredd i finansieringsprogrammen och deras användning så att ingen typ av investerare fördelas. Därigenom säkerställs att banken kan bedriva sin kärnverksamhet intakt under en lång period även om de finansiella marknaderna skulle ha omfattande störningar.

Utgångspunkten i detta arbete är en väl matchad balansräkning där illikvida tillgångar finansieras med stabil finansiering. De illikvida

tillgångarna utgörs av krediter till hushåll och företag. Dessa krediter utgör bankens kärnverksamhet. Den långsiktiga stabila finansieringen av dessa tillgångar utgörs av säkerställda obligationer emitterade av Stadshypotek, seniora obligationer emitterade av Handelsbanken, inlåning från hushåll och viss inlåning från företag, efterställda skulder och eget kapital. En del av kärnverksamheten utgörs av utlåning till hushåll och företag på kortare löptider, och på skuldsidan är en del av inlåningen för dessa kunder av mer kortfristig natur.

En balansräkning är en ögonblicksbild av tillgångar och skulder. För att säkerställa bankens åtaganden gentemot kunder och investerare är det viktigt med ett framåtblickande perspektiv i finansierings- och likviditetsriskhanteringen. Balansräkningen är därför strukturerad så att den reala ekonomins aktörer i form av företag och hushåll och deras behov av krediter kan understödjas även under en långvarig stress på de finansiella marknaderna. De kortfristiga skulderna täcks med god marginal av de kortfristiga tillgångarna. I figur 63 beskrivs balansräkningen

Figur 63 Balansräkningens sammansättning ur ett löptidsperspektiv

¹ Enligt amorteringsplaner, kontraktuella förfall och ytterligare återbetalningar av lån enligt prognos.

i ett stressat scenario där 20 procent av inlåningen antas försvinna inom ett år och all tillgång till ny marknadsfinansiering försvinner. Trots stressen beräknas korta tillgångar vid årets slut väsentligt överstiga korta skulder. Effekten av en långvarig kris skulle bli en krympt balansräkning med bibehållen kärnverksamhet där volymen korta tillgångar successivt används för att återbetala förfallande korta skulder. Skulle en kris bli än mer långvarig finns det likviditetsskapande åtgärder förberedda för att stödja verksamheten ytterligare.

Handelsbankens förtroende på marknaden är högt och marknaden bedömer att Handelsbankens kreditrisk är låg. Detta illustreras bland annat av att kostnaden för att försäkra en kreditrisk på banken, den så kallade CDS-spreaden,

är en av de absolut lägsta bland europeiska banker, och Handelsbanken har lägst finansieringskostnad bland jämförbara konkurrenter. Handelsbanken har en hög rating hos de externa ratinginstituten. Handelsbankens sammanslagna långsiktiga rating uppgår till AA och banken har därmed högst rating i Europa av samtliga jämförbara banker.

Ett viktigt inslag i finansieringsstrategin är att ha en god spridning mellan olika typer av finansieringskällor i olika marknader, valutor och typer av upplåningsinstrument. På så vis reduceras betydelsen av enskilda marknader eller finansieringskällor. Banken har en geografiskt väldiversifierad långfristig utlandsfinansiering och har emitterat betydande volymer av obligationer i bland annat Storbritannien, USA, Asien och

Australien samt på euromarknaden. De viktigaste finansieringskällorna är inlåning från hushåll och företag samt säkerställda och seniora obligationer. Den korta finansieringen utgörs primärt av inlåning från finansiella företag och institutioner samt emissioner av certifikat och inlåningsbevis (CD). Group Treasury förfogar över ett antal olika finansieringsprogram för marknadsfinansiering, som utöver de program som redovisas i tabell 65 innefattar säkerställda obligationer i svenska kronor. Under dessa program emitteras obligationer och certifikat såväl i bankens som i Stadshypoteks namn. Finansieringsprogrammen säkerställer en väl diversifierad tillgång till finansiering med avseende på olika valutor, antal investerare och geografisk spridning.

Figur 64 Handelsbankens 5-åriga CDS-spread jämfört med ITRAXX Financials

ITRAXX Financials är ett index över CDS-spreadarna för de 25 största obligationsemitterarna inom bank- och försäkringssektorn i Europa och beskriver den genomsnittliga premie som investerare kräver för att acceptera kreditrisk på bolagen.

Tabell 65 Upplåningsprogram/ramar inom koncernen

Upplåningsprogram/ramar inom koncernen 2017	Ramvaluta	Rambelopp	Nyttjat belopp	Motvärde, mkr
Program				
ECP ¹	EUR	15 000	6 984	68 728
ECP (Stadshypotek) ¹	EUR	4 000	-	-
Franska certifikat	EUR	7 500	4 051	39 860
Svenska certifikat	SEK	25 000	-	-
Svenska certifikat (Stadshypotek)	SEK	90 000	-	-
USCP	USD	15 000	3 497	28 697
AMTN	AUD	5 000	1 275	8 175
AMTCN (Stadshypotek)	AUD	5 000	-	-
EMTN ¹	USD	50 000	17 432	143 032
EMTCN (Stadshypotek) ¹	EUR	20 000	11 252	110 729
US 144A/3(a)(2)	USD	20 000	12 150	99 692
Stadshypotek US 144A	USD	15 000	5 000	41 026
Samurai	JPY	400 000	147 800	10 779
MTN ¹	SEK	100 000	10 000	10 000
Övrig upplåning > 1 år ¹	USD	15 000	3 206	26 306
Extendible notes	USD	15 000	-	-
Summa				587 024
Summa program- och rambelopp, mkr	1 832 544			
Outnyttjat belopp, mkr	1 245 520			
Kvar att utnyttja, %	68%			

¹ Inom dessa program finns möjlighet att emittera i ett antal olika valutor förutom ramvalutan, där valutaomräkning sker vid emissionstillfället.

ORGANISATION

Handelsbanken har en helt decentraliserad affärsmodell, men all finansiering och likviditetsriskhantering i koncernen är centraliserad till Group Treasury. Finansierings- och likviditetsriskhanteringen styrs av policyer fastställda av styrelsen som också beslutar om limiter. Dessa policyer konkretiseras i riktlinjer av CEO och instruktioner från CFO. Riktlinjerna fastställer bland annat limiter, finansieringens sammansättning och riktvärden i samband med störningar på finansieringsmarknaderna. Vidare kanaliseras alla likviditetslimiter ut i verksamheten via Group Treasury.

Group Treasury ansvarar också för bankens clearingverksamhet och övervakar likviditetsflödena under dagen för att säkerställa att banken vid var tid har tillräckligt med säkerheter i betalningssystemen för att fullfölja bankens betalningsförpliktelser. Bankens likviditetsövervakning sker lokalt nära affärerna och kompletteras med en central hantering av panter och likviditetsreserven för hela gruppen.

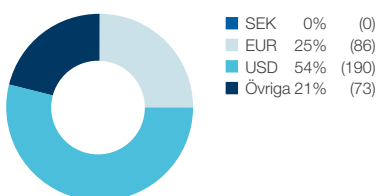
Storleken på panter i clearingssystemen sätts utifrån den omfattning som banken bedömer behövs för bankens åtgärder både vid normala förhållanden och vid större flöden. Vid förändringar av flödet justeras storleken av panter och likviditet, och vid krissituationer kan också panter omfördelas och likviditetsreserven aktiveras. Banken säkerställer likviditeten på bankens nostrokton för förväntade betalnings- och avvecklingsåtaganden genom aktiv likviditetsplanering och övervakning i samtliga valutor.

MARKNADSFINANSIERING – SAMMANSÄTTNING

Handelsbanken har under året emitterat totalt 227 miljarder kronor (210) i långfristig marknadsfinansiering fördelat över alla för banken viktiga valutor. Kortfristig upplåning sker företrädesvis genom emissioner av bankcertifikat under de olika låneprogrammen, främst i Europa och USA. Dessa låneprogram kompletteras av upplåning på den internationella interbankmarknaden. Därigenom har banken under året fortsatt att möta investerare i samma omfattning som tidigare, uppdaterat upplåningsprogram och även i övrigt bibehållit förutsättningarna för en obligationsupplåning på relevanta upplåningsmarknader världen över.

Figur 67 Kortfristig marknadsfinansiering per valuta 2017

Avser fördelningen av valutor 2017-12-31 för emitterade värdepapper med en ursprunglig löptid under ett år. Belopp i miljarder kronor inom parentes.

Detta möjliggör en bibehållen finansieringsverksamhet under betydligt svårare omständigheter än de som varit de senaste åren.

LIKVIDITETSRIK

Banken hanterar en stor mängd in- och utgående kassaflöden varje dag. Gapet mellan in- och utgående kassaflöden begränsas med limiter. Group Risk Control rapporterar riskutnyttjandet dagligen till CFO, veckovis till CEO och löpande till styrelsen.

Likviditetsplaneringen bygger på en analys av kassaflöden för respektive valuta. Generellt gäller att exponeringen tillåts vara större i valutor med hög likviditet än i valutor där likviditeten är låg. Strategin är att förväntade kassaflöden ut ur banken alltid ska matchas med minst lika stora kassaflöden in i banken och att ett positivt kassaflöde och en positiv kassaposition ska upprätthållas även under stressade förhållanden. En sådan gapanalys kompletteras också med scenariotester där effekten på likviditeten stressas och analyseras under olika antaganden.

Styrningen av bankens likviditetssituation baseras på dessa stresstester vilka utförs såväl på aggregerad nivå som enskilt på de för banken väsentliga valutorna. Motståndskraften för mer långvariga störningar på marknaden mäts därmed dagligen genom att kassaflöden stressas under vissa antaganden. Till exempel antas att banken inte kan finansiera sig alls på

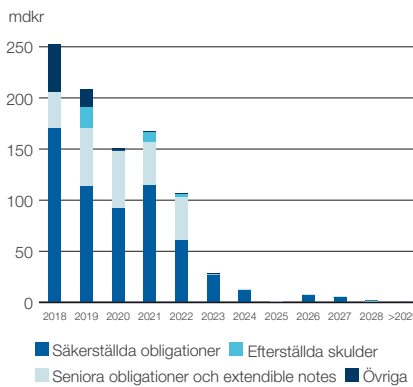
de finansiella marknaderna samtidigt som 10 procent av den icke-tidsbundna inlåningen från hushåll och företag försvinner successivt under den första månaden. Vidare antas att banken fortsätter att bedriva sin kärnverksamhet, det vill säga att den tidsbundna in- och utlåningen till hushåll och företag förlängs vid förfall och att utställda löften och kreditfaciliteter delvis utnyttjas av kunderna. Samtidigt beaktas att tillgodohavanden i centralbanker och banker tas i anspråk och att Group Treasury värdepapper omedelbart kan ge likviditet genom belåning i första hand via marknaden och som sista utväg i centralbanker.

Därutöver används likviditetsskapande åtgärder för att successivt ge likviditet till banken. Under dessa förutsättningar är banken likvid i mer än tre år. Banken har således en stor motståndskraft även mot allvariga och långvariga störningar på finansieringsmarknaderna.

En förutsättning för att banken ska kunna upprätthålla en stor motståndskraft mot störningar på de finansiella marknaderna är att balansräkningen är väl balanserad. Figur 63 visar att volymen kortfristiga tillgångar väsentligen överstiger volymen kortfristiga skulder i ett stressat scenario där 20 procent av inlåningen antas försvinna inom ett år. Vidare krävs att volym och kvalitet på outnyttjade säkerheter är sådana att de vid en krissituation kan ge banken den likviditet som är nödvändig. Att konsekvent

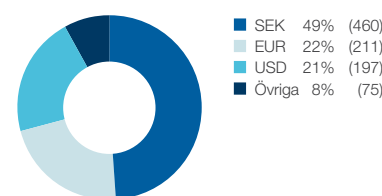
Figur 66 Långfristig marknadsfinansiering – förfallostruktur

Avser emitterade värdepapper per 2017-12-31 med en ursprunglig löptid överstigande ett år.

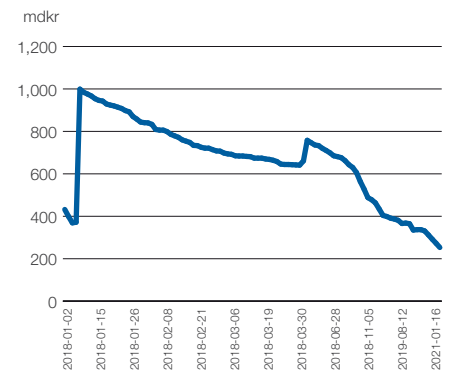

Figur 68 Långfristig marknadsfinansiering per valuta 2017

Avser fördelningen av valutor 2017-12-31 för emitterade värdepapper med ursprunglig löptid över ett år. Belopp i miljarder kronor inom parentes.

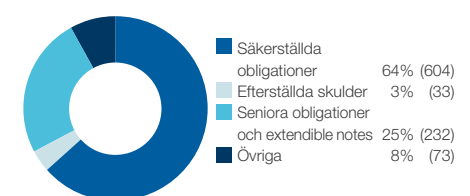

Figur 70 Stresstest av likviditeten inklusive likviditetsskapande åtgärder – ackumulerad likviditetsposition

Figur 69 Långfristig marknadsfinansiering per instrument 2017

Avser fördelning per instrument 2017-12-31 för emitterade värdepapper med ursprunglig löptid över ett år. Belopp i miljarder kronor inom parentes.

styra banken efter framåtblickande positiva nettokassaflöden, och inte ögonblicksbaserade kvotmått, säkerställer vidare detta över tid.

I tabell TB32 redovisas kassaflöden för de kontrakterade betalningsåtaganden inklusive ränteflöden som ska erläggas senast inom de angivna tidsintervallen. I tabellen redovisas innehav i obligationer och andra räntebärande värdepapper i det tidsintervall i vilket de kan omsättas till likviditet vid en eventuell belåning eller försäljning. Vidare redovisas tillgångar, skulder och ränteflöden som förfaller i de tidsintervall som motsvarar kontraktensliga förfallodatum. Ränteflöden för utlåning i hypoteksverksamheten matchas tidsmässigt med de skulder som finansierat utlåningen. Finansiella garantier, lånelöften och outnyttjade räkningskrediter redovisas i sin helhet i tidsintervallet upp till 30 dagar. Totalt utestående belopp för dessa åtaganden representerar inte nödvändigtvis framtida finansieringsbehov. För derivatinstrument redovisas kassaflöden netto för ränteswappar och brutto för instrument för vilka bruttokassaflöden erläggs respektive erhålls, som exempelvis valutaswappar.

Liquidity coverage ratio (LCR) har sedan 2013 varit ett bindande krav för svenska banker och Handelsbanken har redovisat enligt Finansinspektionens definition. Måttet uttrycker kvoten mellan bankens likviditetsbuffert som består av flera olika delar, vilket redovisas i senare avsnitt, och nettokassaflöden i ett mycket stressat scenario under en 30-dagarsperiod. Kvoten

ska överstiga 100 procent. Kravet har gällt LCR på aggregerad nivå och separat för USD och EUR. Från och med den 1 oktober 2015 finns i och med Europeiska kommissionens delegerade akt ett europeiskt minimikrav på LCR. Minimikravet, som gäller på aggregerad nivå, var 80 procent under 2017 men är från den 1 januari 2018 100 procent då den delegerade akten blev fullt implementerad. I samband med detta upphävdes Finansinspektionens föreskrifter om krav på likviditetstäckningskvot. Finansinspektionen har aviserat att de framöver avser utöva tillsyn av likviditetstäckningskvot i enskilda valutor inom ramen för översyn och utvärderingsprocessen i Pelare 2.

LCR kan uppvisa en viss volatilitet över tiden, till exempel när finansiering som ursprungligen är långfristig och som finansierar hypotekslåning ersatts av ny långfristig finansiering, eller när sammansättningen av motparts-kategorier i den kortfristiga upplåningen varierar. Vid årsskiftet uppgick koncernens aggregerade LCR i enlighet med Finansinspektionens definition till 133 procent (126), och bankens LCR enligt Europeiska kommissionens delegerade akt uppgick till 139 procent (142), vilket visar att banken har stor motståndskraft mot kortsiktiga störningar på finansieringsmarknaden. Detta gäller också i USD och EUR. Det strukturella likviditetsmättet net stable funding ratio (NSFR), relationen mellan tillgänglig stabil finansiering och behovet av stabil finansiering, uppgick vid utgången av 2017 till 102 procent (102) för koncernen.

PRISSÄTTNING AV LIKVIDITETSRISK

En viktig del av likviditetsriskhanteringen är att inlåning och utlåning internt prissätts med hänsyn till de likviditetsrisker de ger upphov till. När banken exempelvis ger ett lån med lång löptid så skapar det ett behov av att skaffa ytterligare långfristig finansiering, vilket är dyrare än mer kortfristig finansiering. Det beror på att investeraren som köper bankens långfristiga obligationer normalt kräver en högre kompensation för löptiden. Detta behöver beaktas i bankens interna prissättning, vilket sker genom att det pris som interna enheter i banken får betala för de lån de tar från Group Treasury bland annat beror på löptiden. Inga likviditetsrisker får tas lokalt. Den interna prissättningen är viktig för att skapa rätt incitament och undvika att ett osunt risktagande uppstår. Banken har under lång tid arbetat med löptidsbaserade interna priser som säkerställer att priset på kontraktsnivå tar höjd för den likviditetsrisk avtalet gett upphov till. Detta system var fullt implementerat i banken redan 2010.

Tabell 71 Liquidity coverage ratio (LCR)

Beräknat i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2012:6 som trädde ikraft den 1 januari 2013.

Liquidity coverage ratio (LCR) %	2017	2016
EUR	175	136
USD	482	322
Totalt	133	126

Tabell 72 Liquidity coverage ratio (LCR) – delkomponenter

Komponenterna definieras i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om krav på likviditetstäckningsgrad och rapportering av likvida tillgångar och kassaflöden (FFFS 2012:6). Likvida tillgångar nivå 1 motsvarar 3 kap 6 §. Likvida tillgångar nivå 2 motsvarar 3 kap 7 §. Kundinlåning motsvarar 4 kap 4–9 §§. Marknadsupplåning motsvarar 4 kap 10–13 §§. Övriga kassaflöden motsvarar 4 kap 14–25 §§. Utlåning till icke-finansiella kunder motsvarar 5 kap 4 §. Övriga kassainflöden motsvarar 5 kap 6–12 §§.

Liquidity coverage ratio (LCR) – delkomponenter mkr	2017	2016
Likvida tillgångar	431 037	290 058
Likvida tillgångar nivå 1	396 615	251 189
Likvida tillgångar nivå 2	34 422	38 869
Kassautflöden	366 396	359 659
Kundinlåning	213 769	173 496
Marknadsupplåning	107 727	151 735
Övriga kassautflöden	44 900	34 428
Kassainflöden	43 467	129 176
Inflöden från förfallande utlåning till icke-finansiella kunder	23 508	21 146
Övriga kassainflöden	19 959	108 030

LIKVIDITETSRESERVEN

För att säkerställa att banken har tillräckligt med likviditet för att stödja kärnverksamheten under stressade finansiella förhållanden håller banken betydande likviditetsreserver. Likviditetsreserver hålls i alla för banken relevanta valutor och är tillgängliga för Group Treasury. Likviditetsreserven är oberoende av finansierings- och valutaväxlingsmarknaderna och kan vid var tid ge likviditet till banken, vissa delar omedelbart och andra delar successivt under en tidsperiod.

Likviditetsreserven består av flera olika delar. Kassa, tillgodohavanden och övrig utlåning till centralbanker är delar som omedelbart kan ge likviditet till banken. Vidare består reserven av statsobligationer, säkerställda obligationer och övriga värdepapper av god kreditkvalitet som är likvida och belåningsbara i centralbanker. Även dessa kan ge banken likviditet omedelbart. Resterande del av likviditetsreserven består av outnyttjat emissionsutrymme av säkerställda obligationer och övriga likviditetsskapande åtgärder.

PANTSATTA TILLGÅNGAR OCH SÄKERHETSPOLER

Ytterligare ett viktigt led i Handelsbankens likviditetshandling är att hålla betydande volymer av outnyttjade säkerheter som kan användas vid störningar på finansmarknaderna. En förutsättning för att kunna ställa mer säkerheter är att banken förfogar över säkerheter i utgångsläget. Banken upprätthåller därför betydande volymer av icke-pantsatta tillgångar som skulle kunna användas som säkerhet vid emission av säkerställda obligationer och likvida värdepapper med mycket hög kreditvärdighet.

Banken är restriktiv med att ingå avtal med andra än kreditinstitut, till exempel CSA-avtal, som stipulerar att banken under vissa kriterier kan tvingas att ställa säkerheter till en motpart. Ställda kontantsäkerheter enligt CSA-avtal för utestående derivat uppgick till 5 540 miljoner kronor (7 279). För mer information om bankens in-tecknade tillgångar, se Handelsbankens Faktabok, tabell Ställda säkerheter. Utöver att säkerställa bankens likviditet bidrar det restriktiva

arbets sättet till att begränsa i vilken utsträckning bankens seniora långgivare blir efterställda de långgivare som investerar i säkerställda obligationer, så kallad subordinering.

För att bedöma graden av subordinering mellan investerare av icke-säkerställd finansiering och säkerställd finansiering är det volymen och kreditkvaliteten på de icke-pantsatta tillgångarna som är relevant. Handelsbankens restriktiva syn på risktagande gör att de icke-pantsatta tillgångarna har en hög kvalitet. Eftersom Handelsbanken vill ha en balanserad användning av säkerställda och seniora obligationer finns en betydande volym hypotekslån som inte är pantsatta. Övriga icke-pantsatta lån har också en låg risk mätt till exempel i termer av bankens interna rating.

Tabell 75 visar att volymen icke-pantsatta tillgångar för Handelsbanken utgör 224 procent (210) av den utestående volymen icke-säkerställd upplåning. Banken valde vid slutet av året att minska volymen kortfristig inlåning. Detta förklarar nedgången i tillgodohavanden hos

Tabell 73 Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt värdepappersinnehav i likviditetsreserven, marknadsvärde

Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt värdepappersinnehav i likviditetsreserven, marknadsvärde 2017 mkr	SEK	EUR	USD	Övrigt	Summa
Kassa samt tillgodohavanden hos och övrig utlåning till centralbank	6 766	85 624	48 079	124 765	265 234
Tillgodohavanden hos andra banker och Riksgälden, overnight	1 831	13	19	178	2 041
Värdepapper emitterade av stater	92 916	6 916	22 173	-	122 005
Värdepapper emitterade av kommuner och övriga offentliga enheter	6 433	-	3 897	50	10 380
Säkerställda obligationer	31 911	1 973	-	6 625	40 509
Egna säkerställda obligationer	2 338	-	-	1 402	3 740
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag	126	15	-	-	141
Värdepapper emitterade av finansiella företag (exkl säkerställda obligationer)	131	144	-	-	275
Övriga värdepapper	-	-	-	-	-
Summa	142 452	94 685	74 168	133 020	444 325

**Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt värdepappersinnehav i likviditetsreserven, marknadsvärde 2016
mkr**

Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt värdepappersinnehav i likviditetsreserven, marknadsvärde 2016 mkr	SEK	EUR	USD	Övrigt	Summa
Kassa samt tillgodohavanden hos och övrig utlåning till centralbank	4 821	99 487	30 460	89 765	224 533
Tillgodohavanden hos andra banker och Riksgälden, overnight	7 567	22	23	100	7 712
Värdepapper emitterade av stater	70 483	6 430	12 519	-	89 432
Värdepapper emitterade av kommuner och övriga offentliga enheter	2 051	287	4 447	-	6 785
Säkerställda obligationer	36 631	2 108	-	10 306	49 045
Egna säkerställda obligationer	4 602	-	-	-	4 602
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag	1	26	-	-	27
Värdepapper emitterade av finansiella företag (exkl säkerställda obligationer)	85	20	-	19	124
Övriga värdepapper	-	-	-	-	-
Summa	126 241	108 380	47 449	100 190	382 260

centralbanker och kvoten icke-pantsatta tillgångar i förhållande till den utestående volymen icke-säkerställd upplåning jämfört med tidigare kvartal.

Den helt dominerande delen av de pantsatta tillgångarna utgörs av Stadshypoteks cover pooler, vilka består av hypotekslån som ställs som säkerhet för utestående säkerställda obligationer. Dessutom har banken ett frivilligt så kallat OC (over-collateralisation), det vill säga extra tillgångar utöver de som behövs för att täcka de emitterade obligationerna och utöver de 2 procent som lagstiftningen kräver, på 8 procent som ingår i poolen. Dessa extra tillgångar finns i poolen i händelse av att värdet på hypotekslånen skulle sjunka ned till en sådan nivå att ytterligare tillgångar behövs för att matcha volymen utestående obligationer.

Vid en bedömning av risken för att ytterligare tillgångar blir nödvändiga att skjuta till, är belåningsgraden på hypotekslånen i tillgångspoolen central. Ju lägre belåningsgrad, desto mindre risk för att ytterligare hypotekslån krävs i poolen vid prisfall på fastighetsmarknaden. Handelsbankens genomsnittliga belåningsgrad, LTV-max, uppgick i den svenska poolen till 53,8 procent (50,0), i den norska poolen till 55,6 procent (53,6) och i den finska poolen till 49,7 procent (48,7). Det finns även förutsättningar för en dansk pool, som har åsatts en preliminär rating av Moody's om Aaa, men detta tillgångslager har inte använts för emissioner ännu. Det danska tillgångslagrets genomsnittliga belåningsgrad uppgick till 63,9 procent. Detta visar att banken klarar betydande prisfall på underliggande fastighetstillgångar innan ytterligare hypotekslån måste tillföras poolerna.

De tillgångar som banken valt att hålla utanför cover poolerna återfinns i tabell 75 och kan användas för emissioner av säkerställda obligationer om så skulle vara nödvändigt.

Tabell 74 Intecknade tillgångar och andra ställda säkerheter

Utlåning till allmänheten redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Övriga ställda säkerheter redovisas till verkligt värde. Redovisat värde för de skulder som säkerheterna avser uppgick till 870 mdkr (854).

Intecknade tillgångar och andra ställda säkerheter	Redovisade värden	
	2017	2016
mdkr		
Utlåning till allmänheten ¹	661	663
Statspapper och obligationer	37	34
Aktier	1	1
Kontanter	16	17
Övrigt	142	125
Summa²	857	840
Övriga ställda säkerheter ³	34	33

¹ Varav överpantsättning i cover pool (OC) 61 mdkr (61).

² Varav 23 mdkr (20) avser säkerheter som fritt kan återkallas av banken.

³ Varav 26 mdkr (27) avser säkerheter som fritt kan återkallas av banken.

Tabell 75 Tillgångar som ej är intecknade/pantsatta

Tillgångar som ej är intecknade/pantsatta	2017		2016	
	Akkumulerad andel av icke-säkerställd IPT (NEA) ¹	upplåning, % ²	Akkumulerad andel av icke-säkerställd IPT (NEA) ¹	upplåning, % ²
mdkr				
Kontanter samt behållning hos centralbanken	267	32	232	28
Likvida obligationer i likviditetsportföljen	177	53	150	46
Utlåning till hushåll inklusive derivat	467	86	466	80
varav hypotekslån	277	86	284	80
varav utlåning med säkerhet i fastighet	9	87	11	81
varav övrig hushållsutlåning	181	109	171	101
Utlåning till företag inklusive derivat	937	141	831	124
varav hypotekslån	272	141	186	124
varav utlåning till bostadsrättsföreningar exkl hypotekslån	54	148	48	129
varav utlåning till fastighetsbolag exkl hypotekslån				
- riskklass 1–3	276	180	260	160
- riskklass 4–5	99	192	98	172
- varav riskklass > 5	9	193	10	173
varav övrig företagsutlåning				
- riskklass 1–3	141	210	144	191
- riskklass 4–5	69	218	70	199
- riskklass > 5	17	220	15	201
Utlåning till kreditinstitut inklusive derivat	19	32	32	205
- riskklass 1–3	19	223	32	205
- riskklass > 3	0	223	0	205
Övrig utlåning	0	223	0	205
Övriga tillgångar	9	224	44	210
Summa	1 876	224	1 755	210

¹ IPT: Icke-intecknade/pantsatta tillgångar. NEA: Non encumbered assets.

² Emittent kort och lång icke-säkerställd upplåning samt skulder till kreditinstitut.

Tabell 76 Mottagna panter tillgängliga för återpantning

Redovisat värde på de skulder och andra åtaganden för vilka säkerheterna ställts upp till 5 mdkr (4).

Mottagna panter tillgängliga för återpantning	Marknadsvärde för mottagna panter tillgängliga för återpantning		Marknadsvärde för mottagna panter som återpantats	
	2017	2016	2017	2016
mdkr				
Statspapper och obligationer	15	12	3	1
Aktier och andelar	1	3	7	4
Summa	16	15	10	5

Tabell 77 Cover pool-data

Cover pool-data	Sverige		Norge		Finland	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
mkr						
Stadshypotek summa utlåning, allmänheten	1 051 541	983 160	79 179	79 564	49 377	50 724
Tillgängliga tillgångar för cover pool	967 320	902 862	75 247	75 226	46 503	47 473
lanspråktaga tillgångar i cover pool	618 744	626 458	25 320	31 269	16 741	5 193
Fyllnadssäkerheter, spärrat konto	5 000	5 000	-	-	-	-
Max-belåningsgrad %, vägt genomsnitt enligt ASCB:s definition ¹	53,81	49,97	55,55	53,63	49,68	48,72
Belåningsgrad, fördelning						
0-10%	22,9	25,5	21,7	23,4	27,6	26,8
10-20%	19,8	21,3	20,0	20,3	23,3	23,3
20-30%	17,1	17,4	17,0	16,9	19,5	20,5
30-40%	14,4	13,7	14,1	14,1	13,4	15,7
40-50%	11,4	10,2	11,7	11,2	8,6	11,2
50-60%	8,0	6,9	8,8	8,2	5,2	2,5
60-70%	5,0	3,9	5,3	4,8	2,1	0
70-75%	1,4	1,1	1,4	1,1	0,4	0
Lånestorlek, vägt genomsnitt, kronor	634 500	647 500	3 538 328	3 673 983	871 894	825 096
Lånelivslängd, vägt genomsnitt, antal månader ²	61	64	23	21	57	55
Räntebindingstider, fördelning						
Rörig ränta, %	54,9	47,2	97,9	100	99,9	100
Bunden ränta, %	45,1	52,8	2,1	0	0,1	0

¹ Association of Swedish Covered Bond issuers.² Från Q2 2016 beräknat från lånets beviljandedatum istället för senaste villkorsändringsdag.

Operativ risk

Handelsbanken har låg tolerans för operativa risker och eftersträvar att hålla de operativa riskerna på låg nivå så att de operativa förlusterna förblir låga i jämförelse med tidigare inträffade förluster.

Operativ risk är risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Definitionen inkluderar legal risk.

Styrelsen har fastställt Handelsbankenkoncernens risktolerans för operativa risker. Handelsbanken har låg tolerans för operativa risker, samtidigt som operativ risk oundvikligen förekommer i all verksamhet inom banken. Väsentliga operativa risker som skulle kunna orsaka stora operativa förluster, måste genom riskbegränsande åtgärder reduceras till en lägre risknivå så att riskerna ligger inom bankens risktolerans, det vill säga så att konsekvens av och/eller sannolikhet för en incident blir acceptabel. Förluster till följd av en operativ riskhändelse kan täckas av försäkringar eller andra lösningar.

Operativa risker ska hanteras så att koncernens operativa förluster förblir små. CEO har fastställt limiter och gränsvärden för operativa risker. Handelsbankens operativa förluster, som omfattar förväntade och erkända operativa förluster samt eventuella återvinningar, uppgick under 2017 till 49 miljoner kronor (116). Det är inte ovanligt att beloppet avseende operativ förlust justeras över tiden till följd av återvinningar eller andra erhållna kompensationer, eller att ytterligare förluster tillkommer som hänförs till en tidigare rapporterad incident. Detta kan påverka jämförelsetalen för tidigare rapporterade förluster.

ORGANISATION

Ansvar för att identifiera, bedöma och hantera operativa risker är en integrerad del i chefsansvaret på alla nivåer i Handelsbankenkoncernen. Bankens decentraliserade arbetssätt och kostnadsmedvetenhet främjar en god hantering av operativa risker, vilket leder till en verksamhet mot potentiella förlustrisker i dagliga rutiner och händelser.

Operativa risker hanteras i affärsverksamheten, och hanteringen kontrolleras av lokal

riskkontroll och Group Risk Control. Till chefernas hjälp med hanteringen av operativa risker finns på regionbanker, huvudavdelningar, dotterbolag och enheter utanför bankens hemmarknader särskilt utsedda lokala koordinatörer (lokala OpRisk-koordinatörer) för operativ risk. Deras ansvar är att säkerställa att befintliga metoder och rutiner för hantering av operativa risker används i affärsverksamheten, att hantera uppföljning av rapporterade incidenter och att stödja affärsverksamheten och följa upp beslutade åtgärder beträffande operativa risker.

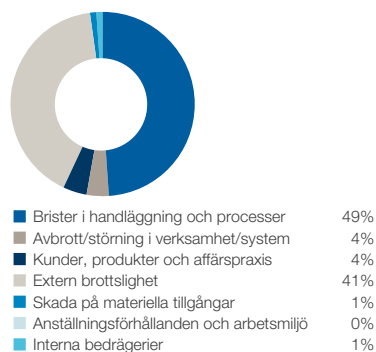
Lokal riskkontroll på regionbanker, huvudavdelningar, dotterbolag och enheter utanför bankens hemmarknader ska säkerställa att enheterna inom den egna verksamheten identifierar, bedömer, rapporterar och hanterar operativa risker samt följa upp att beslutade åtgärder genomförs. Detta görs genom regelbunden kvalitetsssäkring och utvärdering av verksamhetens arbete med operativa risker.

Group Risk Control har det övergripande ansvaret för de metoder och rutiner som används för att hantera operativa risker, samt för att regelbundet utvärdera metoder och rutiner samt verksamhetens tillämpning av dessa. Group Risk Control ansvarar också för att tillse att risker utvärderas innan beslut fattas om nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer och IT-system samt vid större förändringar i koncernens verksamhet och organisation. Group Risk Control ansvarar vidare för att på koncernnivå identifiera, mäta, analysera och rapportera alla väsentliga operativa risker och deras utveckling till ledning och styrelse. Riskrapporteringen till ledning och styrelse innehåller även information om väsentliga incidenter och riskbegränsande åtgärder.

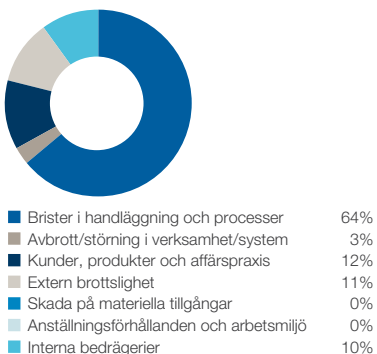
METODER FÖR ATT IDENTIFIERA, BEDÖMA OCH HANTERA OPERATIVA RISKER

Som ett stöd för löpande identifiering, bedömning och hantering av operativa risker har banken ett rapporterings- och ärendehanteringssystem för incidenter, en metod och rutin för självutvärdering av operativa risker samt riskindikatorer.

Figur 78 Fördelning av antal förluster över 25 tkr, 2013–2017

Figur 79 Fördelning av förlustbelopp över 25 tkr, 2013–2017

Figur 80 Hantering och kontroll av operativ risk i Handelsbanken

Incidentrapportering

Den löpande insamlingen av riskfakta i form av incidentrapportering sker hos kontor och avdelningar i hela koncernen i enlighet med CEO:s riktlinjer samt kompletterande instruktioner. Alla medarbetare i hela koncernen ska samla fakta om incidenter med förlust överstigande 25 000 kronor som deras enhet drabbas av. Därtill ska riskfakta samlas in och rapporteras om incidenter utan förluster eller med förluster som understiger 25 000 kronor, men som visar på väsentliga operativa risker som skulle kunna leda till väsentlig negativ påverkan på en enhets resultat. För att ytterligare främja enhetens förebyggande riskarbete uppmuntras alla medarbetare att även samla fakta om incidenter som ger upphov till mindre förluster eller ingen skada alls.

Rapporterade incidenter granskas och kategoriseras löpande av lokal OpRisk-koordinator. Banken kategoriserar operativ risk efter sju händelsetyper:

- brister i handläggning och processer
- avbrott/störning i verksamhet/system
- kunder, produkter och affärspraxis
- extern brottslighet
- skada på materiella tillgångar
- anställningsförhållanden och arbetsmiljö
- interna bedrägerier.

Självutvärderingsrutin OPRA Riskanalys

OPRA Riskanalys är en självutvärderingsrutin för att dokumentera och bedöma operativa risker som kan få konsekvenser för banken. Den utförs minst en gång om året på alla enheter. Ansvaret för utförandet ligger hos respektive chef. Lokal OpRisk-koordinator ger stöd vid planering och genomförande. Deltagare ska vara personer med bred erfarenhet från enhetens verksamhet. Den samlade kompetensen ska täcka alla identifierade ansvarsområden för analysen. Syftet är att bedöma konsekvens av och sannolikhet för en händelse. Konsekvensbedömningen omfattar både ekonomisk förlust och anseenderisk. Viktig information som underlag för OPRA Riskanalys är bland annat fakta och statistik från tidigare rapporterade incidenter, revisionsrapporter, compliance-rapporter, externa publika händelser i omvärlden samt OPRA Riskanalys från andra enheter och väsentliga processer som är relevanta. Självutvärderingen utmynnar i en åtgärdsplan som anger vilka risker som ska reduceras, hur detta ska ske, vem som är ansvarig samt tidsramar för åtgärderna. Åtgärdsplanen är ett arbetsunderlag som följs upp regelbundet under året av affärsverksamheten med stöd av lokal OpRisk-koordinator. Lokal riskkontroll tar del av

utförd OPRA Riskanalys inklusive åtgärdsplan och utvärderar rutinen. Group Risk Control ger löpande stöd till lokal OpRisk-koordinator vid planering, genomförande och uppföljning samt gör en årlig aggregerad bedömning av utvärderingarna från alla lokala riskkontroller.

Riskindikatorer

Riskindikatorer tillämpas för att identifiera och förvarna om ökad operativ risk. Lokal OpRisk-koordinator hämtar löpande in data och presenterar dem för lokal ledning. Vissa riskindikatorer hämtas in av Group Risk Control och presenteras för ledning och styrelse. Om ett gränsvärde för en riskindikator överskrids ska en konsekvens- och sannolikhetsbedömning genomföras och dokumenteras av ansvarig enhet.

ORX

Banken är medlem i föreningen ORX (Operational Riskdata eXchange Association). ORX främsta syfte är att deltagande banker utbyter anonymiserade data om incidenter som inneburit operativa förluster. ORX har också en viktig funktion att standardisera och kvalitetssäkra data om operativa risker. Det sker betydande forskningsarbete om metoder inom ämnet operativ risk, och ORX utgör ett viktigt forum för erfarenhetsutbyte.

IT-VERKSAMHET I

HANDELSBANKENKONCERNEN

Tillgänglighet och säkerhet i bankens IT-tjänster är en förutsättning för bankens verksamhet. CEO fastställer riktlinjer avseende övergripande mål och strategi för IT-verksamhet i Handelsbankenkoncernen. Operativa risker inom detta område hanteras enligt samma rutiner som i övriga delar av banken, med tillägg av särskilda rutiner för att hantera specifika typer av risker inom området, till exempel:

- övervakning av IT-produktion
- hantering av IT-incidenter
- hantering av cyberrisker
- genomförande av säkerhetstester
- genomförande av riskanalyser av IT-system
- granskning av externa leverantörer med avseende på informations- och IT-säkerhet.

För kontroll av risker inom IT och informations-säkerhet finns en särskild lokal riskkontroll inom Group IT.

INFORMATIONSS- OCH IT-SÄKERHET

I bankens verksamhet hanteras känslig information löpande, särskilt om bankens kunder och kundrelationer. Bankens arbete med informa-

tions- och IT-säkerhet fokuserar på tillgänglighet, riktighet, sekretess och spårbarhet. Information och affärssystem ska finnas tillgängliga utifrån verksamhetens affärskrav. Samtidigt ska all information vara tillförlitlig, korrekt och fullständig. Den får inte spridas till obehöriga och får enbart användas i den utsträckning som arbetsuppgiften kräver. Det ska också vara möjligt att i efterhand kunna se vem som tagit del av eller förändrat information, gällande både tidpunkt och vad som har förändrats. I banken pågår ett strukturerat arbete med att successivt öka medvetenheten hos alla medarbetare och kunder om hot och risker inom informations-säkerhet, till exempel genom föreläsningar, utbildningar och informationsinsatser.

Arbetet med bankens informations- och IT-säkerhet innebär att skydda kunders uppgifter och transaktioner samt bankens IT-miljö. Informations-säkerhet omfattar såväl administrativa lösningar som regler och instruktioner samt tekniska säkerhetslösningar.

INTEGRITET OCH SEKRETESS – AKTIVT INFORMATIONSS- OCH IT-SÄKERHETSARBETE

Det är viktigt att banken har ett aktivt IT-säkerhetsarbete som svarar upp mot eventuella hot kartlagda genom omvärldsbevakning med avseende på cyberhot, att det finns en beredskap för att hantera IT-säkerhetsincidenter och att det finns rutiner för att hantera förändringar i IT-miljön så att inga brister uppstår. Om det skulle uppstå brister i hanteringen eller om information felaktigt skulle spridas, kan det leda till allvarliga konsekvenser, som försämrat förtroende för banken eller ekonomiska förluster.

CEO fastställer riktlinjer för informationssäkerhet i Handelsbanken. Samtliga medarbetare i banken har ansvar för att följa regler för skydd av information, och varje chef ansvarar för att reglerna efterlevs inom sitt ansvarsområde. Arbetet med informationssäkerhet bedrivs i enlighet med den internationella standarden ISO 27001. Det innebär bland annat att eventuella risker identifieras löpande och att interna regler tas fram så att informationen skyddas över tid.

Bankens arbete med informations- och IT-säkerhet, samt hantering av känslig information, styrs också av internationella och nationella regelverk.

Bankens regelverk för informationssäkerhet bygger på Standard of Good Practice utarbetat av Information Security Forum (ISF), som är en organisation där flera av världens största företag

ingår som medlemmar. Arbetet med informations- och IT-säkerhet bedrivs systematiskt, och banken arbetar med en process där riskanalysen har en central roll. Riskanalyserna genomförs enligt metodiken IRAM (ISF:s Information Risk Analysis Methodology).

Handelsbanken är sedan flera år ackrediterad medlem av Trusted Introducer (Europeiskt nätverk för IT-säkerhet) och FIRST (Forum of Incident Response and Security Teams). Handelsbanken deltar även i FIDIFinans som är ett forum där information delas mellan stat, näringsliv och andra relevanta organisationer för informationssäkerhetsaspekter inom finanssektorn. Forumet leds av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

FINANSIELL KRIMINALITET

Bankens målsättning är att kontinuerligt arbeta för att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt minimera risken för att banken, eller bankens produkter eller tjänster, utnyttjas som ett led i någon typ av finansiell kriminalitet. Finansiell kriminalitet innefattar penningtvätt, finansiering av terrorism, skattebrott, bedrägerier av olika slag, korruption och annan särskilt allvarlig finansiell kriminalitet. Koncernens arbete har under 2017 organiserats i en central enhet som leds av bankens särskilt utsedde befattningshavare. Viktiga utgångspunkter för den nya organisationen är bland annat bankens låga risktolerans samt de externa regelverken gällande penningtvätt och finansiering av terrorism.

NYA PRODUKTER OCH TJÄNSTER

Banken har en process för hanteringen av nya, samt större förändringar av befintliga, produkter och tjänster. Varje affärsområde, dotterbolag och regionbank med produktansvar hanterar nya produkter och tjänster i enlighet med centrala riktlinjer. Det finns en etablerad beslutsordning för hur nya produkter och tjänster får introduceras, och en riskanalys ska alltid göras vilken godkänns av lokal riskkontroll före en lansering av en ny produkt eller tjänst. I analysen ska riskerna, inklusive operativa risker och anseenderisker, för banken och för kunden beaktas. Dessutom ska analysen beakta frågor rörande hållbarhet, informationssäkerhet och datakvalitet. Group Risk Control involveras i komplicerade fall eller när det är motiverat av andra skäl.

VÄSENTLIGA PROCESSER

Banken har identifierat och dokumenterat de processer som är väsentliga för bankens verksamhet. Bankens förteckning av väsentliga processer ses över och revideras löpande.

Riskanalyser utförs årligen och vid en väsentlig förändring av en väsentlig process.

KRISHANTERING OCH KONTINUITETSPLANERING

För att hantera allvarliga störningar finns kris-handböcker och kontinuitetsplaner på plats i alla delar av koncernen. Kontinuitetsplaner görs på organisatoriska enheter, IT-system och väsentliga processer. Krishantering hjälper krisstaben att snabbt, organiserat och systematiskt starta sitt arbete med att ta sig an en krisituation och dess effekter. Det finns en central krisstab på koncernnivå och lokala krisstaber på hemmamarknaderna, flera dotterbolag, utländska enheter utanför bankens hemmamarknader samt inom flera verksamhetsområden.

Centrala krisstaben är en permanent stab sammansatt av nyckelpersoner i eller nära bankledningen. Centrala krisstabens uppgift är att fungera som sammanhållande krisstab vid större kriser i koncernen, stödja den eller de lokala krisstaber som arbetar med en akut kris och fungera som krisstab för centrala huvudavdelningar. Kontinuitetsplanering syftar till att vidta förberedande åtgärder för att lindra följdverklningar av en allvarlig störning i affärsverksamheten. Lokal riskkontroll gör en årlig utvärdering av rutinen. Group Risk Control gör därefter en aggregerad utvärdering på koncernnivå.

UPPDRAGSAVTAL

CEO har utfärdat riktlinjer som anger förutsättningar och krav för utläggande av arbete och funktioner som är av väsentlig betydelse för verksamheten. Riktlinjerna gäller i hela Handelsbankenkoncernen och omfattar även dotterbolagen i koncernen.

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR

Banken har instruktioner för verksamhets- och/eller organisationsförändringar. I instruktionerna fastställs att det ska finnas en beslutsordning för beslut om större verksamhets- och/eller organisationsförändringar, och de olika funktionernas ansvar i processen ska tydligt framgå. Före beslut om en verksamhets- och/eller organisationsförändring ska en riskanalys göras. Beslut och beslutsunderlag ska dokumenteras.

ANSEENDERISK, UPPFÖRANDERISK OCH UTBILDNING

Anseenderisk är risken för förluster till följd av att förtroendet för banken skadas. Detta kan ske exempelvis på grund av bristande etik, olämpligt agerande, bristfällig information eller

ogenomtänkt utveckling av nya eller ändrade produkter. Handelsbanken hanterar och minimerar anseenderisken i sin verksamhet genom aktiv omvärldsbevakning med därtill relevanta åtgärder vid behov, samt genom att bedriva verksamheten enligt hög etisk standard. Handelsbankens medarbetare utbildas årligen via obligatorisk säkerhetsgenomgång som omfattar regler kring sekretess, bekämpning av finansiell brottslighet, intressekonflikter, mutor, marknadsmissbruk och klagomålshantering. Handelsbankens låga risktolerans avspeglas även i synen på ersättning. Banken anser att fast ersättning bidrar till en sund verksamhet och fast ersättning tillämpas därför som huvudregel.

HÅLLBARHET

Hållbarhetsrisker kan uppstå i och med bankens olika roller – som långivare, kapitalförvaltare, tjänsteleverantör, inköpare eller arbetsgivare. Hållbarhetsrisker spänner över områden som mänskliga rättigheter, miljö, klimat, korruption och penningtvätt. Att förutse och hantera hållbarhetsrisker är viktigt ur ekonomiskt och legalt perspektiv, men även för bankens anseende.

Handelsbankens arbete med att hantera hållbarhetsrisker följer bankens decentraliserade modell och ligger i linje med bankens generellt låga toleransnivå när det gäller risk. Bankens affärsverksamhet bär ansvaret för att identifiera hållbarhetsrisker och att hantera dessa. Detta görs inom ramen för etablerade riskhanteringsprocesser.

KAPITALKRAV FÖR OPERATIVA RISKER

Handelsbanken använder schablonmetoden för att beräkna kapitalkravet för operativa risker. Kapitalkravet enligt schablonmetoden beräknas genom att en i regelverket bestämd faktor multipliceras med den genomsnittliga rörelseintäkten under de tre senaste verksamhetsåren. Olika faktorer tillämpas för olika affärssegment.

Det totala kapitalkravet för operativa risker för konsoliderad situation uppgick vid utgången av 2017 till 4 929 miljoner kronor (4 815).

Compliancerisk

Målsättningen är att identifiera och hantera risker för att banken inte fullgör sina förpliktelser enligt interna och externa regelverk som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten.

Compliancerisk är risken för att banken inte lever upp till lagar, förordningar och interna regler eller god sed och standard.

Handelsbankenkoncernen har höga ambitioner avseende ordning och reda, etik samt efterlevnad av lagar och regler. Handelsbankens styrelse har fastställt i Policy för compliance att "banken har låg tolerans för compliancerisker och ska så långt som möjligt sträva efter att förebygga dessa risker". Målsättningen är att det inte ska förekomma regelverksöverträdelser inom koncernens verksamhet samt att compliancerisker är identifierade och omhändertagna.

Bristande hantering av compliancerisker kan leda till ökade operativa och legala risker, anseenderisker samt risk för ingripande av tillsynsmyndigheter. Compliancearbetet syftar till att identifiera compliancerisker och att tillse att nödvändiga åtgärder vidtas för att hantera dessa.

I Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (FFFS 2014:1), Europeiska bankmyndighetens riktlinjer för intern styrning samt Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens riktlinjer om vissa aspekter av kraven för funktionen för regelefterlevnad enligt MiFID, anges huvuddragen för hur tillsynsmyndigheterna anser att funktionen för regelefterlevnad ska vara uppbyggd och hur ett kreditinstitut bör arbeta med regelefterlevnadsfrågor. I Baselkommitténs ramverk för regelefterlevnad, Compliance and the compliance function in banks, anges även riktlinjer för hur compliancefunktionen inom en bank bör utformas. Handelsbanken har genom policy, riktlinjer och instruktioner implementerat detta arbetssätt.

ORGANISATION

Handelsbankens funktion för regelefterlevnad är organiserad i en central complianceavdelning

(Group Compliance) samt lokala compliance-ansvariga eller avdelningar (lokal compliance) för affärsområden, regionbanker, centrala avdelningar och i länder där Handelsbanken bedriver lokal verksamhet.

ANSVAR

Regelefterlevnad är en nödvändig förutsättning för Handelsbankens verksamhet och är således ett ansvar för samtliga chefer och medarbetare i koncernen. Compliance ansvarar för att identifiera och bedöma väsentliga compliancerisker och brister, genomför regelbundna kontroller och bedömningar av huruvida banken fullgör sina förpliktelser enligt lagar, förordningar och andra regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten, lämnar rekommendationer, råd och stöd till bankens enheter i frågor om regelefterlevnad och rapporterar till ledning och styrelse om regelefterlevnad och compliancerisker och brister. Group Compliance har det funktionella ansvaret för allt compliancearbete i Handelsbanken. Lokal compliance har det operativa ansvaret på respektive enhet.

Lokala compliancefunktioner utvärderas av Group Compliance för att bedöma om de har ett tillfredställande oberoende och tillräckliga kvantitativa och kvalitativa resurser.

RISKBASERAT COMPLIANCEARBETE

Grunden för compliancearbetet är en riskbaserad prioritering av koncernens mest väsentliga riskområden. Dessa riskområden är utgångspunkten för alla complianceaktiviteter i form av råd och stöd, utbildning och kontroller. Om risker eller brister identifieras värderas dessa och rapporteras enligt en fyrgradig bedömningsskala "låg", "medelhög", "hög" samt "kritisk". Bedömningarna sker utifrån regelverkets art, frekvensen av eventuella brister samt verksamhetens arbete med att åtgärda brister och andra iakttagelser. Signifikanta riskområden som bedöms ha en "hög" eller "kritisk" risk rapporteras minst kvartalsvis av Chief Compliance Officer till CEO, halvårsvis till styrelsens riskutskott och årsvis till styrelsen. Rapporteringen innehåller även en bedömning av de åtgärder som verksamheten vidtagit

för att hantera identifierade risker och brister och rekommendationer till berörda enheter.

COMPLIANCERISKER

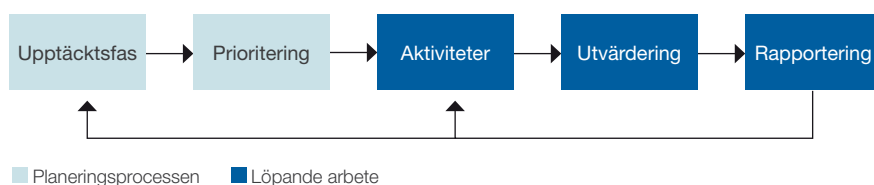
Under 2017 har ett fåtal compliancerisker rapporterats som signifikanta på koncernnivå, det vill säga höga eller kritiska risker, och de har blivit föremål för skyndsamma åtgärder för att reduceras till en acceptabel nivå. Under 2017 bedömdes complianceriskerna kopplade till regelverket som rör åtgärder mot penningtvätt och terroristfinansiering som de mest signifikanta. Ett omfattande och kraftfullt arbete pågår för att säkerställa god hantering av riskerna och regelefterlevnad inom detta område i koncernen, vilket även inkluderar att omhändertaga externa faktorer såsom nyligen implementerad lagstiftning och höjd ambitionsnivå från behöriga myndigheter.

De allt mer omfattande och detaljerade reglerna rörande investerings- och försäkringsrådgivning utgjorde tidigare en hög compliancerisk för Handelsbanken och för banksystemet som helhet. Under året har banken vidtagit långtgående åtgärder såsom systemförbättringar, mer rigorösa krav på rådgivarnas kompetens och starkare kontroller i verksamheten, vilket har minskat risken betydligt.

Inom ramen för den så kallade översynen av tillgångars kvalitet (Asset Quality Review) och den interna riskklassificeringen har svenska och utländska tillsynsmyndigheter lyft frågor främst kring möjligheten för en utomstående part att kunna reproducera den riskklassificering som görs inom ramen för Handelsbankens decentraliserade expertmodell. Till följd av detta har compliancerisken bedömts som förhöjd även på detta område. Under året har flera ytterligare åtgärder vidtagits i form av utarbetande av nya stödinstruktioner för att säkerställa att banken kan bibehålla sitt expertbaserade arbetssätt och samtidigt efterleva relevanta bestämmelser.

Ett annat område som utgör en potentiell risk för banken och för banksektorn som helhet är hantering av datakvalitet. Banken bedöms ha komplett information för sin riskhantering, men relevanta krav på automatisk aggregering av data i olika dimensioner är högt ställda. Ett internt projekt har slutfört flera riskreducerande åtgärder inom området, inklusive en förstärkt governancestruktur avseende riskhantering och datakvalitet, dokumentation av processen för väsentliga riskrapporter samt information gällande datakvalitet och tillgång till data, vilket har minskat risken även om ytterligare åtgärder är planerade och under genomförande.

Figur 81 Compliance arbetsprocess

Risk i ersättningsystemet

Handelsbanken har en långsiktig syn på medarbetarnas anställning. Ersättningar ska vara marknadsanpassade och möjliggöra för Handelsbanken att attrahera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare, samt att säkerställa god chefsförsörjning, och därmed bidra till att uppnå Handelsbankens företagsmål. Handelsbanken har låg tolerans för risker i ersättningsystemet.

Ersättningsrisk utgörs av risken för förlust eller annan skada som uppkommer till följd av ersättningsystemet.

ERSÄTTNINGSSYSTEMET

Ersättningar i Handelsbanken fastställs individuellt för varje medarbetare vid tillträde i ny befattning och i lokala lönesamtal. Ersättningen ska, med beaktande av för Handelsbanken bindande kollektiva avtal eller motsvarande lokala standardiserade avtal eller överenskommelser, baseras på bankens modell för lönesättning och de där angivna lönegrundande faktorerna: arbetsart och svårighetsgrad, kompetens, prestationsförmåga och uppnådda arbetsresultat, ledarskap, marknaden samt uppgiften som bärare av bankens kultur. Denna ordning har tillämpats under många år och innebär att chefer på alla nivåer regelbundet deltar i löneprocesser och tar ansvar för bankens lönepolitik och den egna enhetens personalkostnadsutveckling.

För att säkerställa att Handelsbanken har ett väl utformat ersättningsystem hanteras risker i ersättningsystemet som ett separat riskslag för vilket hanteringen följer samma ansvarsfördelning som för andra typer av risker. Handelsbanken har låg tolerans för ersättningsrisker och eftersträvar aktivt att hålla dessa risker på en låg nivå. Rörlig ersättning tillämpas med stor försiktighet och erbjuds inte till medarbetare som i sin yrkesutövning har en väsentlig inverkan på bankens riskprofil.

Under 2017 har 202 anställda (229), som haft möjlighet att tjäna in rörlig ersättning, tjänat in 60 miljoner kronor (79) i rörlig ersättning.

ORGANISATION OCH ANSVAR

Principerna för bankens ersättningsystem fastställs i ersättningspolicyn som beslutas av styrelsen. Mer detaljerade riktlinjer och tillämpningsföreskrifter beslutas av CEO. Ansvaret för att identifiera och hantera ersättningsrisker vilar på varje ansvarig chef i verksamheten. Lokal riskkontroll följer löpande upp att ersättningsystemet tillämpas på avsett sätt. Group Risk Control ansvarar för att analysera riskerna med ersättningspolicyn och ersättningsystemet inför att ersättningspolicyn årligen behandlas och beslutas av styrelsen. Group Risk Control utvärderar dessutom ersättningsystemets tillämpning. Utifrån denna riskanalys och utvärdering bedöms om ersättningsystemet är utformat på ett sätt som skulle kunna hota bankens finansiella ställning.

RISKER I ERSÄTTNINGSSYSTEMET

Bedömningen är att Handelsbankens ersättningspolicy och ersättningsystem genererar låga risker, harmoniserar med bankens låga risktolerans samt stöder bankens långsiktiga intressen. Ersättningsystemets påverkan på bankens finansiella risk-, kapital- och likviditetssituation är låg. Den totala utbetalda rörliga ersättningen under ett år till anställda i Handelsbankenkoncernen får inte överstiga 0,4 procent av bankens kärnprimärkapital. Underlaget för beräkning av rörlig ersättning riskjusteras utifrån bedömning av nuvarande och framtida risker. Det finns regler för uppskjutande av utbetalning

av rörlig ersättning och för att helt eller delvis nedsätta tilldelad uppskjuten rörlig ersättning.

För mer detaljerad information och statistik om bankens ersättningsystem, se bolagsstyrningsrapport och not K8 i årsredovisningen.

Tabell 82 Rörlig ersättning

Rörlig ersättning	2017	2016
Intjänade rörliga ersättningar ¹ , mkr	60	79
Löner och arvoden, mkr	8 373	8 103
Antal personer som har möjlighet att tjäna in rörlig ersättning ²	202	229
Medelantal anställda	11 832	11 759
Intjänad rörlig ersättning som andel av totala löner och arvoden, %	0,7	1,0
Antal personer som har möjlighet att tjäna in rörlig ersättning som andel av medelantal anställda, %	1,7	1,9

¹ All rörlig ersättning utgår kontant. Beloppen redovisas exklusive socialavgifter. Beloppen fastställs efter publicering av årsredovisningen.

² Antal personer som tilldelas rörlig ersättning fastställs efter publicering av årsredovisningen. Av de 229 personer som hade möjlighet att tjäna in rörlig ersättning 2016, fick 190 personer tilldelning.

Risk i försäkringsrörelsen

Riskerna inom försäkringsrörelsen uppkommer bland annat i förvaltningen av kundernas placeringstillgångar och hur dessa matchar de framtida åtagandena.

Risken i försäkringsrörelsen består främst av marknadsrisker och försäkringsrisker.

VERKSAMHETEN OCH RISKER I FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN

Handelsbanken Liv bedriver livförsäkringsverksamhet med traditionell förvaltning, fondförsäkring och depåförsäkring samt riskförsäkringsverksamhet. Traditionellt förvaldade försäkringar är stängda för nyteckning. Riskprofilen mäts med den i Solvens 2 föreskrivna standardformeln. Riskprofilen domineras av marknadsrisker och försäkringsrisker.

MARKNADSRISK

Marknadsrisk avser den samlade risken att förändringar i riskfaktorer inom finansiella marknader, till exempel förändringar i räntor, fastighetspriser, aktiepriser och valutakurser, resulterar i värdeförändringar på bolagets placeringstillgångar och/eller dess åtaganden. Marknadsrisken uppstår i den traditionella förvaltningen avseende garantiprodukterna samt indirekt från sparprodukter, fond- och depåförsäkringar, där försäkringstagarna själva står för risken men där bolagets intjäning beror på det förvaldade kapitalet i produkterna.

Ränterisk finns även i försäkringsskulderna genom att de försäkringstekniska avsättningarna diskonteras med en riskfri räntesats.

Utöver den marknadsrisk som beräknas genom standardformeln enligt Solvens 2 använder bolaget en egen modell för att beräkna den totala marknadsrisken i de traditionellt förvaldade portföljerna. Modellen, som beräknar VaR på 99,5 procents konfidensnivå och ett kvartals innehavsperiod, anger marknadsrisken som storleken på det kapitaltillskott som krävs för att uppfylla villkoren i försäkringsavtalet. Den huvudsakliga risken för Handelsbanken Livs traditionellt förvaldade portföljer är ränterisk. Vid årsskiftet uppgick VaR till 736 miljoner kronor (785).

Handelsbanken Liv har låg risktolerans.

Handelsbanken Livs styrelse ger genom bolagets placeringsriktlinjer och riskpolicy övergripande anvisningar om hur tillgångarna ska för-

valtas givet åtagandena till försäkringstagarna och lagstadgade krav, hur styrning och kontroll av placeringarna ska ske samt hur den totala risknivån i bolagets samlade tillgångar och åtaganden ska hanteras. Tillgångar ska endast investeras på ett aktsamt sätt i tillgångar och instrument vars risker kan identifieras, mätas, analyseras och rapporteras.

LIKVIDITETSRIK

Likviditetsrisk är risken för att ett bolag inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser när dessa förfaller, utan att drabbas av oacceptabla kostnader eller förluster. Likviditetsrisker hanteras genom en daglig uppföljning av kommande utbetalningar och genom att en betydande del av bolags placeringstillgångar placeras i marknadsnoterade värdepapper med mycket god likviditet.

FÖRSÄKRINGSRIK

Försäkringsriskerna består framförallt av liv- och sjukförsäkringsrisker och kan delas in i nedanstående kategorier.

Riskkategori

Dödsfallsrisk

Risken för förlust eller negativ förändring av försäkringsåtagandena till följd av ändrade nivåer och trender eller ändrad volatilitet i fråga om dödlighet. Ökad dödlighet leder till att värdet av försäkringsåtagandena ökar.

Livsfallsrisk

Risken för förlust eller negativ förändring av försäkringsåtagandena till följd av ändrade nivåer och trender eller ändrad volatilitet i fråga om dödlighet. Minskad dödlighet leder till att värdet av försäkringsåtagandena ökar.

Invaliditets- och sjuklighetsrisk

Risken för förlust eller negativ förändring av försäkringsåtagandena till följd av ändrade nivåer och trender eller ändrad volatilitet för insjuknande och tillfrisknande.

Annulationsrisk

Risken för förlust eller negativ förändring av försäkringsåtagandena till följd av ändrade nivåer eller ändrad volatilitet i fråga om uppehåll, upphörande, förnyelse och återköp.

Driftkostnadsrisk

Risken för förlust eller negativ förändring av försäkringsåtagandena till följd av ändrade nivåer och trender eller ändrad volatilitet för driftkostnaderna för försäkringsavtal.

Omprövningsrisk

Risken för förlust eller negativ förändring av försäkringsåtagandena till följd av ändrade nivåer och trender för omprövningar av periodiska utbetalningar på grund av ändrade författningar, ändrade rättsliga förhållanden eller ändrad hälsostatus hos de försäkrade.

Katastrofrisk

Risken för förlust eller negativ förändring av värdet av försäkringsåtagandena till följd av väsentlig osäkerhet i prissättnings- och avsättningsåtagandena i fråga om extrema eller onormala händelser.

Handelsbanken Liv-gruppen är även exponerad för risker kopplade till olycksfallsförsäkring. Dessa bedöms dock inte vara materiella jämfört med övriga risker. En större del av Handelsbanken Livs försäkringar är tecknade av mindre företag och privatpersoner. Någon riskkoncentration finns inte, utöver att flertalet försäkringar är tecknade i Sverige.

Försäkringsrörelsen rapporterar sina marknads- och försäkringsrisker samt operativa risker till försäkringsbolagets styrelse och CEO, bankens Group Risk Control samt till bankens riskkommitté som är rådgivande till bankens CEO och CFO.

För mer information om Handelsbanken Livs företagsstyrningssystem och riskhantering hänvisas till Handelsbanken Livs publikation Gemensam rapport om solvens och finansiell ställning som finns tillgänglig på handelsbanken.se.

Ekonomiskt kapital

Handelsbanken är väl kapitaliserad i förhållande till de samlade riskerna. Koncernens samlade värden överstiger med bred marginal de värden som skulle kunna förloras vid en för koncernen extremt ogynnsam händelse.

Handelsbankens modell för beräkning av ekonomiskt kapital fångar i ett mått koncernens samlade risker och anger det kapital som med en mycket hög sannolikhet ska täcka oväntade förluster eller värdeminskningar.

Group Risk Control har ansvaret för att bedriva en heltäckande bevakning av koncernens olika risker. Ett instrument i den bevakningen är bankens modell för ekonomiskt kapital (Economic Capital, EC). EC-modellen utgör även del i bankens bedömning av internt kapitalbehov som rapporteras kvartalsvis till styrelsen. Denna bedömning syftar till att säkerställa att koncernen vid varje tidpunkt har tillräckligt med kapital i förhållande till koncernens samtliga risker. Koncernperspektivet innebär att det ekonomiska kapitalet även innefattar risker i försäkringsrörelsen och risker i bankens pensionsåtaganden.

Beräkningen av EC görs med ett års tids horisont och en konfidensnivå som speglar en acceptabel risknivå och önskad rating. Styrelsen har beslutat att beräkningen av ekonomiskt kapital ska göras på 99,97 procents konfidensnivå, vilket fångar en för banken extremt ogynnsam händelse. EC utgör skillnaden mellan utfallet under ett genomsnittligt år – med positivt resultat och god värdeutveckling av bankens tillgångar – och utfallet vid 99,97 procents konfidensnivå.

I sammanräkningen av EC beaktas diversifieringseffekter mellan de olika riskslagen. Kapitalbehovet för samtliga risker är således lägre än summan av det ekonomiska kapitalet för varje individuell risk för sig, eftersom riskerna delvis är oberoende av varandra.

Det kapital och de andra finansiella resurser som utgör en buffert som kan absorbera negativa utfall benämns tillgängliga finansiella resurser (Available Financial Resources, AFR). AFR är Handelsbankens eget kapital med tillägg av andra finansiella värden i och utanför balansräkningen som är tillgängliga för att täcka förluster med ett års tidshorisont.

Koncernen arbetar med ett aktieägarperspektiv på risk- och kapitalsituationen. Genom modellen för ekonomiskt kapital erhålls en samlad bild av koncernen som ger förutsättningar för att optimera risk- och kapitalsituationen utifrån aktieägarens perspektiv. Utfallet från beräkningarna spelar en viktig roll i den interna styrningen av banken och när nya affärer eller strukturförändringar övervägs.

Kreditrisken är beräknad med hjälp av en simulering av utfall avseende fallissemang för koncernens samtliga motparter och exponeringar.

Marknadsriskerna består av risken i handelslägerklassificerade tillgångar, ränterisk i övrig verksamhet, marknadsrisker i försäkringsrörelsen och av risken i aktieinnehav i övrig verksamhet.

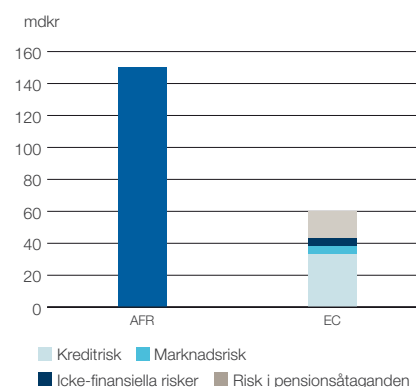
Risken i pensionsåtagandena består i huvudsak av risken för att de värden som finns inom ramen för tryggheten av bankens pensionsåtaganden ska minska. Huvuddelen av pensionsåtagandena finns i Sverige och tryggas där i en pensionsstiftelse och försäkras i en tjänstepensionskassa.

De icke-finansiella riskerna består av operativ risk, affärsrisk, fastighetsrisk och försäkringsrisk. Affärsrisken är relaterad till oväntade resultatförändringar inom respektive affärsområde. Dessa kan exempelvis uppstå på grund av att efterfrågan eller konkurrensen förändras på ett oväntat sätt, med minskade volymer och pressade marginaler som följd. Fastighetsrisken fångar risken att de fastigheter som banken äger faller i värde.

EC uppgick vid årsskiftet till 60,0 miljarder kronor (54,2), där kreditriskerna står för huvuddelen av den totala risken. Den av styrelsen fastställda målsättningen är att kvoten mellan AFR och EC ska överstiga 120 procent. Kvoten var vid årsskiftet 251 procent (269), vilket visar att banken är väl kapitaliserad i förhållande till sina totala risker. Finansinspektionen har inom ramen för sin samlade kapitalbedömning av banken kommit till samma slutsats.

Den redovisade risk- och kapitalsituationen är en ögonblicksbild, även om det i riskberäkningarna ingår försiktighetsmarginaler för variationer i konjunkturen. För en slutlig bedömning av koncernens kapitalbehov måste också hänsyn tas till den stress- och scenarioanalys som genomförs inom ramen för bankens kapitalplanering.

Figur 83 Sammanställning av AFR och EC inklusive diversifiering 2017

Kapitalplanering

I det fall Handelsbanken skulle råka ut för allvarliga förluster trots den låga risktoleransen håller banken ett kapital som ska säkerställa bankens fortlevnad även efter oförutsedda extrema händelser. Kapitalplaneringen baseras på bedömningar av kapitaliseringen utifrån legala kapitalkrav, tillsammans med beräkningar för ekonomiskt kapital och stresstester.

Handelsbankens kapitalplanering syftar till att säkerställa att koncernen vid varje tidpunkt har rätt mängd tillgängliga finansiella resurser och att kapitalet har en optimal sammansättning.

Kapitalbehovet är en funktion av koncernens risker, förväntade utveckling, regelverk och måttal, Handelsbankens modell för ekonomiskt kapital (Economic Capital, EC) samt stresstester. Bankens kapitalbehov rapporteras veckovis till CFO och CEO och minst kvartalsvis till styrelsen.

Som en del av den proaktiva kapitalplaneringen finns en beredskaps- och handlingsplan med konkreta åtgärder som kan vidtas om banken behöver förbättra sin kapitalposition. Syftet med beredskaps- och handlingsplaneringen är att säkerställa att det finns ett varningssystem som upptäcker potentiella hot i ett tidigt skede och att koncernen är förberedd att skyndsamt kunna genomföra åtgärder, om så måste ske.

Minst årligen upprättas en långsiktig kapitalplan som syftar till att ge en övergripande bild av koncernens nuvarande kapitalstatus, en prognos över den förväntade kapitalutvecklingen och utfallet i olika scenarier. Dessa scenarier är utformade så att de väsentligt avviker från den förväntade utvecklingen och harmonierar således med koncernens låga risktolerans. Kapitalplanen innehåller också förslag på hur kapitalstatusen ska kunna behållas på en tillfredsställande nivå i ett starkt negativt omvärldsscenario, utifrån både ett reglerings- och ett aktieägarperspektiv.

Kapitalplaneringen är uppdelad i ett kortsiktigt och ett medellångt till långsiktigt prognosarbete. Den del av kapitalplaneringen som utgörs av kortsiktiga prognoser på upp till två år är främst inriktad på att bedöma rådande resultatutveckling och utveckling av kapitalkravet. Prognosarbetet är nödvändigt för att löpande kunna anpassa kapitalbasens storlek och sammansättning.

Kapitalplanering görs genom en löpande analys av volym-, risk- och resultatutveckling samt genom bevakning av händelser som kan påverka kapitalbehov och kapitalmängd. Det

kortsiktiga prognosarbetet omfattar alla delkomponenter som utgör koncernens kapitalbas, och kapitalbehovet inkluderar, förutom regleringsmässiga minimikrav och buffertar, även kapitalkravet enligt regelverkets Pelare 2. I detta arbete ingår också att i ett kortsiktigt perspektiv utföra olika känslighetsanalyser av den förväntade utvecklingen av kapitalkravet och kapitalbasen för att vid behov vara beredd att påverka kapitalbasens storlek och sammansättning genom till exempel marknadsoperationer.

Resultatet av den kortsiktiga analysen utgör grunden för de eventuella kapitaloperationer som genomförs, och resultatet rapporteras veckovis till CFO och CEO och vid behov till styrelsen. Analysen utgår från ett försiktigt grundscenario med beslutspunkter i närtid om hur den befintliga intjäningsförmågan klarar av att bära olika volymförändringar, och vilka effekter som uppkommer av potentiella kapitaloperationer.

Den del av kapitalplaneringen som utgörs av medellånga till långsiktiga prognoser syftar till att säkerställa dels att de lagstadgade kapitalkraven uppfylls, dels att koncernens tillgängliga finansiella resurser (Available Financial Resources, AFR) vid varje tidpunkt med marginal täcker alla risker beräknade enligt modellen för EC.

Även den långsiktiga prognosen innehåller en bedömning av utvecklingen av bankens samlade kapitalbehov över perioden: minimikraven, de kombinerade buffertkraven och Pelare 2-kravet. Syftet är att prognostisera den förväntade utvecklingen och bedöma huruvida bankens motståndskraft är tillfredsställande i olika scenarier. Planeringsperioden är minst fem år och beaktar utvecklingen i hela koncernen.

Basen för den långsiktiga kapitalprognosen är ett grundscenario som ges av den förväntade utvecklingen under de kommande fem åren beträffande resultat, volymtillväxt, finansiella antaganden, som exempelvis kreditförluster, samt utveckling på aktie-, fastighets- och räntemarknaden. Grundscenariot ställs sedan mot utfallen i ett antal konjunktur- och krisscenarier. Stressscenarierna har fastställts efter analys av de historiska sambanden mellan olika makroekonomiska variablers påverkan på de finansiella marknaderna och har valts utifrån de scenarier som kan förväntas påverka Handelsbanken mest negativt.

Kärnprimärkapitalrelationen uppgick vid utgången av 2017 till 22,7 procent (25,1). Kvoten mellan AFR och EC uppgick till 251 procent

(269) vid samma tidpunkt. Således överstiger AFR det bedömda interna kapitalbehovet (EC) med mycket god marginal.

Bankens starka position framhävs ytterligare av resultatet av de olika framåtblickande stressscenarier som utförs, vilket visar på att Handelsbankens långsiktiga kapitalisering är mycket stabil ur ett ekonomiskt och legalt perspektiv.

Kapitalplaneringen följer även den regleringsmässiga utvecklingen och bedömer effekten och behoven till följd av nya tillkommande krav. Inom ramen för detta görs exempelvis en uppskattning av behovet utifrån förväntad tillämpning av resolutionsregelverkets minimikrav på nedskrivningsbara skulder (så kallad MREL).

KONCERNENS MÅLTAL FÖR REGLERINGSMÄSSIGT KAPITAL

Målen för bankens kapitalisering fastställs löpande av styrelsen. En hörnsten i den interna kapitalbedömningen av den regleringsmässiga kapitalstatusen är stress- och scenarioanalyser av bankens situation både i det långa och i det korta perspektivet. De scenarier som används grundas i första hand på bankens interna risktolerans samt på krav som kommer direkt av regelverket eller andra myndighetskrav. Utöver den interna bedömningen av kapitalbehovet har Finansinspektionen kommunicerat att svenska bankers måttal, oaktat bankernas interna beräkningar, inte får understiga det av Finansinspektionen framräknade samlade kapitalbehovet. Banken har beaktat detta vid fastställandet av måttalen för den regleringsmässiga kapitaliseringen.

Styrelsen har beslutat att kärnprimärkapitalrelationen, som är det mest relevanta måttet för styrningen av banken enligt nuvarande regler, under normala förhållanden ska uppgå till mellan 1 och 3 procentenheter över det av Finansinspektionen kommunicerade samlade kärnprimärkapitalbehovet. Övriga kapitaldelar (primärkapitalrelation och total kapitalrelation) ska minst uppgå till 1 procentenhet högre värde än det samlade kapitalbehovet som Finansinspektionen har kommunicerat för dessa delar.

Finansinspektionen meddelade Handelsbanken i november 2017 att Finansinspektionen bedömer att Handelsbankens samlade behov av kärnprimärkapital vid utgången av tredje kvartalet 2017 var 102 miljarder kronor, vilket motsvarade en kärnprimärkapitalrelation på 20,2 procent.

Kapitalbas och kapitalkrav

Bankens målsättning är att vid var tid vara väl kapitaliserad i förhållande till riskerna och uppfylla av tillsynsmyndigheter fastställda kapitalkrav även i situationer av finansiell stress. Detta är en del av bankens strategi för att ha en affärsmodell som är oberoende av förändringar i konjunkturcykeln.

Handelsbanken är skyldig att uppfylla både de krav som ställs inom kapitaltäckningsregelverket och de som avser finansiella konglomerat.

Banken har som mål att kärnprimärkapitalrelationen under normala förhållanden ska uppgå till mellan 1 och 3 procentenheter över det av Finansinspektionen till banken kommunicerade samlade kärnprimärkapitalbehovet. Därutöver ska primärkapitalrelationen och den totala kapitalrelationen uppgå till minst 1 procentenhet över det av Finansinspektionen till banken kommunicerade samlade kapitalbehovet för dessa kapitaldelar.

BESKRIVNING AV KONSOLIDERAD SITUATION

Den regleringsmässiga konsolideringen (konsoliderad situation) består av moderbolaget samt dotter- och intresseföretag som också ingår i koncernens redovisning, se tabell TB40 i avsnittet Tabeller. De bolag som ingår i koncernredovisningen och som inte ingår i den konsoliderade situationen framgår även av tabell TB40.

Precis som i koncernredovisningen konsolideras intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i den regleringsmässigt konsoliderade situationen. Vidare konsolideras dotterbolag enligt förvärvsmetoden. Samtliga dotterbolag som omfattas av regelverket ingår i konsoliderad situation. Handelsbanken har inga dotterbolag där den faktiska kapitalbasen underskrider föreskriven kapitalbas.

KAPITALBASEN

I bankens årsredovisning ges en beskrivning av kapitalbasens sammansättning för konsoliderad situation, de villkor som gäller för olika delar av kapitalbasen samt de avdrag som gjorts från olika poster.

För bankens riskhantering är det viktigt att såväl koncernen som den regleringsmässiga konsolideringen riskmässigt kan ses som en enhet. För att risker ska kunna hanteras effektivt i koncernen kan kapital behöva omfördelas mellan de olika företagen i koncernen. Banken har generellt sett möjlighet att omfördela kapital mellan koncernens bolag inom ramen för de begränsningar som följer av lagstiftning, till exempel avseende kapitaltäckningskrav och bolagsrättsliga begränsningar. Banken ser i övrigt inga materiella eller rättsliga hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen eller återbetalning av skulder mellan moderbolaget och dess dotterföretag.

Tabell 84 Balansräkning

Balansräkning	2017		2016	
	Konsoliderad situation	Koncern	Konsoliderad situation	Koncern
mkr				
TILLGÅNGAR				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	226 314	226 314	199 362	199 362
Övrig utlåning till centralbanker	38 920	38 920	25 527	25 527
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	125 898	129 006	94 247	97 205
Utlåning till övriga kreditinstitut	20 250	20 250	31 347	31 347
Utlåning till allmänheten	2 066 890	2 065 761	1 964 751	1 963 622
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring	36	36	35	35
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	46 220	49 601	60 311	63 909
<i>varav räntebärande instrument klassificerade som tillgängliga för försäljning (redovisat värde)</i>	5 393	5 393	5 464	5 464
<i>varav räntebärande instrument klassificerade som tillgängliga för försäljning, ackumulerad värdeförändring</i>	-67	-67	-62	-107
Aktier och andelar	13 088	14 052	19 345	20 412
<i>varav aktier klassificerade som tillgängliga för försäljning (redovisat värde)</i>	1 174	1 174	1 618	1 618
<i>varav aktier klassificerade som tillgängliga för försäljning, ackumulerad värdeförändring</i>	554	554	1 041	1 041
Andelar i intresseföretag	6 574	297	6 510	255
Tillgångar där kunden står för värdeförändringsrisken	5 023	135 617	4 500	118 646
Derivatinstrument	56 070	56 070	82 632	82 633
<i>varav kassaflödessäkringar</i>	654	654	2 487	2 487
Återförsäkringstillgångar	-	14	-	9
Immateriella tillgångar	9 720	9 861	9 288	9 393
Fastigheter och inventarier	2 238	2 238	2 387	2 387
Aktuella skattefordringar	238	242	26	38
Uppskjutna skattefordringar	399	399	962	962
<i>varav relaterade till kassaflödessäkringar</i>	-	-	-	-
<i>varav relaterade till räntebärande instrument klassificerade som tillgängliga för försäljning</i>	19	19	22	22
Pensionstillgångar	1 283	1 239	-	-
Tillgångar som innehas för försäljning	-	-	1	1
Övriga tillgångar	10 351	10 715	5 338	5 615
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6 288	6 345	6 153	6 222
Summa tillgångar	2 635 800	2 766 977	2 512 722	2 627 580
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Skulder till kreditinstitut	174 795	174 820	178 734	178 781
In- och upplåning från allmänheten	939 792	941 967	826 274	829 336
Skulder där kunden står för värdeförändringsrisken	5 023	135 617	4 599	118 745
Emitterade värdepapper	1 276 595	1 276 595	1 261 765	1 261 765
Derivatinstrument	24 877	24 876	31 745	31 738
<i>varav kassaflödessäkringar</i>	-	-	-	-
Korta positioner	2 072	2 072	1 572	1 572
Försäkringsskulder	-	549	-	574
Aktuella skatteskulder	368	394	488	514
Uppskjutna skatteskulder	6 813	6 853	7 832	7 875
<i>varav relaterade till kassaflödessäkringar</i>	184	184	702	702
<i>varav relaterade till aktier klassificerade som tillgängliga för försäljning</i>	7	7	6	6
Avsättningar	143	153	719	731
Pensionsskulder	-	-	2 121	2 161
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	-	-	-	-
Övriga skulder	15 580	15 863	9 210	9 427
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12 589	12 718	14 412	14 580
Efterställda skulder	32 896	32 896	33 400	33 400
<i>varav primärkapitallån</i>	12 146	12 146	13 167	13 167
<i>varav lån med återstående löptid > 5 år</i>	17 745	17 745	17 354	17 354
<i>varav lån med återstående löptid < 5 år</i>	-	-	-	-
<i>varav övriga lån</i>	3 004	3 004	2 879	2 879
Summa skulder	2 491 543	2 625 373	2 372 871	2 491 199
Minoritetsintresse	11	11	6	6
Aktiekapital	3 013	3 013	3 013	3 013
<i>Innehav egna aktier</i>	-	-	-	-
Överkursfond	5 629	5 629	5 628	5 628
<i>varav eget kapital från sammansatta finansiella instrument</i>	466	466	1 045	1 045
Andra reserver	8 116	8 106	9 273	9 268
Balanserad vinst	112 210	108 746	101 857	102 222
Årets resultat, tillhörande aktieägare i Svenska Handelsbanken AB	15 278	16 099	20 074	16 244
Summa eget kapital	144 257	141 604	139 851	136 381
Summa skulder och eget kapital	2 635 800	2 766 977	2 512 722	2 627 580

Tabell 85 Kapitalbas under övergångsperioden

Uppställning i enlighet med kraven i Genomförandeförordningen (EU) nr 1423/2013. Exkluderade rader bedöms ej relevanta för Handelsbanken vid tidpunkt för publicering.

Kapitalbas under övergångsperioden		2017		2016		
		Belopp på upplysningsdagen	Belopp som omfattas av bestämmelser om behandling som tillämpades före förordning (EU) nr 575/2013 eller föreskrivet restvärde enligt förordning (EU) nr 575/2013	Förordning (EU) nr 575/2013 artikelhänvisning	Belopp på upplysningsdagen	Belopp som omfattas av bestämmelser om behandling som tillämpades före förordningen (EU) nr 575/2013 eller föreskrivet restvärde enligt förordningen (EU) nr 575/2013
mk						
Kärnprimärkapital: instrument och reserver						
1	Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	8 177		26.1, 27, 28, 29, EBA-förteckningen 26.3	7 597	
	Varav: aktiekapital	8 177		EBA-förteckningen 26.3	7 597	
	Varav: konvertibler	-		EBA-förteckningen 26.3	-	
	Ej utdelade vinstmedel	112 210		26.1 c	101 857	
3	Ackumulerat annat totalresultat (och andra reserver, för att inkludera orealiserade vinster och förluster enligt tillämpliga redovisningsstandarder)	8 445		26.1	10 084	
5a	Delårsresultat netto efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar som har verifierats av personer som har en oberoende ställning	697		26.2	10 352	
6	Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	129 529			129 890	
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar						
7	Ytterligare värdejusteringar (negativt belopp)	-409		34, 105	-645	
8	Immateriella tillgångar (netto efter minskning för tillhörande skatteskulder) (negativt belopp)	-9 787		36.1 b, 37, 472.4	-9 355	
11	Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassafödersäkringar	-654		33 a	-2 487	
12	Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-2 357		36.1 d, 40, 159, 472.6	-1 527	
14	Vinster eller förluster på skulder som värderas till verkligt värde och som beror på ändringar av institutets egen kreditstatus	-		33 b	-	
15	Förmånsbestämda pensionsplaner (negativt belopp)	-		36.1 e, 41, 472.7	-	
16	Ett institutets direkta och indirekta innehav av egna kärnprimärkapitalinstrument (negativt belopp)	-569		36.1 f, 42, 472.8	-636	
19	Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10%, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)	-		36.1 i, 43, 45, 47, 48.1 b, 49.1-49.3, 79, 470, 472.11	-	
21	Uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader (belopp över tröskelvärdet på 10%, netto efter minskning av tillhörande skatteskuld när villkoren i artikel 38.3 är uppfyllda) (negativt belopp)	-		36.1 c, 38, 48.1 a, 470, 472.5	-	
22	Belopp som överskrider tröskelvärdet på 15% (negativt belopp)	-		48.1	-	
23	Varav: institutets direkta och indirekta innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn när institutet har en väsentlig investering i de enheterna	-		36.1 i, 48.1 b, 470, 472.11	-	
25	Varav: uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader	-		36.1 c, 38, 48.1 a, 470, 472.5	-	
25a	Förluster för innevarande räkenskapsår (negativt belopp)	-		36.1 a, 472.3	-	
25b	Förutsebara skatter som är relaterade till kärnprimärkapitalposter (negativt belopp)	-		36.1 l	-	
27	Avdrag från kvalificerade primärkapitaltillskott som överskrider institutets primärkapitaltillskott (negativt belopp)	-		36.1 j	-	
28	Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-13 776			-14 650	
29	Kärnprimärkapital	115 753			115 240	
Primärkapitaltillskott: instrument						
30	Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	9 794		51, 52	10 815	
32	Varav: klassificerade som skulder enligt tillämpliga redovisningsstandarder	9 794			10 815	
33	Belopp för kvalificerade poster som avses i artikel 484.4 och tillhörande överkursfonder som omfattas av utfasning från primärkapitaltillskottet	2 352	2 352	486.3	2 353	2 353
36	Primärkapitaltillskott före lagstiftningsjusteringar	12 146			13 168	

Kapitalbas under övergångsperioden	2017			2016	
	Belopp på upplysningsdagen	Belopp som omfattas av bestämmelser om behandling som tillämpades före förordning (EU) nr 575/2013 eller föreskrivet restvärde enligt förordning (EU) nr 575/2013	Förordning (EU) nr 575/2013 artikelhänvisning	Belopp på upplysningsdagen	Belopp som omfattas av bestämmelser om behandling som tillämpades före förordningen (EU) nr 575/2013 eller föreskrivet restvärde enligt förordningen (EU) nr 575/2013
mkr					
Primärkapitaltillskott: lagstiftningsjusteringar					
37	Ett instituts direkta och indirekta innehav av egna primärkapitaltillskottsinstrument (negativt belopp)	-400	-400	52.1 b, 56 a, 57, 475.2	-400
40	Institutets direkta och indirekta innehav av primärkapitaltillskottsinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (belopp över tröskelvärdet på 10%, netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)	-		56 d, 59, 79, 475.4	-
42	Avdrag från kvalificerade supplementärkapital som överskrider institutets supplementärkapital (negativt belopp)	-		56 e	-
43	Summa lagstiftningsjusteringar av primärkapitaltillskott	-400			-400
44	Primärkapitaltillskott	11 746			12 768
45	Primärkapital (primärkapital = kärnprimärkapital + primärkapitaltillskott)	127 499			128 008
Supplementärkapital: instrument och avsättningar					
46	Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	17 745		62, 63	17 354
51	Supplementärkapital före lagstiftningsjusteringar	17 745			17 354
Supplementärkapital: lagstiftningsjusteringar					
52	Ett instituts direkta och indirekta innehav av egna supplementärkapitalinstrument och efterställda lån (negativt belopp)	-		63 b i, 66 a, 67, 477.2	-
55	Institutets direkta och indirekta innehav av supplementärkapitalinstrument och efterställda lån i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (netto efter godtagbara korta positioner) (negativt belopp)	-1 129		66 d, 69, 79, 477.4	-1 129
57	Summa lagstiftningsjusteringar av supplementärkapital	-1 129			-1 129
58	Supplementärkapital	16 616			16 225
59	Totalt kapital (totalt kapital = primärkapital + supplementärkapital)	144 115			144 233
59a	Risikvägda tillgångar med avseende på belopp som omfattas av behandling som föreskrivs i de bestämmelser som tillämpades före kapitaltäckningsförordningen och övergångsbehandling som omfattas av utfasning i enlighet med förordning (EU) nr 575/2013 (dvs restvärde enligt kapitaltäckningsförordningen)	509 032			458 787
	Varav: kapitaltillskott till försäkringsbolag inom koncernen som inte dragits av från kärnprimärkapital (restvärden enligt förordning (EU) nr 575/2013)	15 633		472, 472.5, 472.8 b, 472.10 b, 472.11 b	15 633
	Varav: uppskjutna skattefordringar som inte dragits av från kärnprimärkapital (restvärden enligt förordning (EU) nr 575/2013)	788		475, 475.2 b, 475.2 c, 475.4 b	1 856
60	Summa riskvägda tillgångar	509 032			458 787
Kapitalrelationer och buffertar					
61	Kärnprimärkapital (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	22,7		92.2 a, 465	25,1
62	Primärkapital (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	25,0		92.2 b, 465	27,9
63	Summa kapital (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	28,3		92.2 c	31,4
64	Institutsspecifika buffertkrav (krav på kärnprimärkapital i enlighet med artikel 92.1 a plus krav på kapitalkonserveringsbuffert och kontryckisk kapitalbuffert, plus systemriskbuffert, plus buffert för systemviktiga institut (buffert för globala systemviktiga institut eller andra systemviktiga institut) uttryckt som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	6,7		Kapitalkravsdirektivet 128, 129, 130	6,4
65	Varav: krav på kapitalkonserveringsbuffert	2,5			2,5
66	Varav: krav på kontryckisk kapitalbuffert	1,2			0,9
67	Varav: krav på systemriskbuffert	3,0			3,0
67a	Varav: buffert för globalt systemviktigt institut eller för annat systemviktigt institut	0,0		Kapitalkravsdirektivet 131	0,0
68	Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	18,2		Kapitalkravsdirektivet 128	20,6

Kapitalbas under övergångsperioden		2017		2016	
		Belopp på upplysningsdagen	Belopp som omfattas av bestämmelser om behandling som tillämpades före förordning (EU) nr 575/2013 eller föreskrivet restvärde enligt förordning (EU) nr 575/2013	Förordning (EU) nr 575/2013 artikelhänvisning	Belopp på upplysningsdagen
mkr					
Kapitalrelationer och buffertar					
72	Direkta och indirekta innehav av kapital i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet inte har någon väsentlig investering (belopp under tröskelvärdet på 10%, netto efter godtagbara korta positioner)	2	36.1 h, 45, 46, 472.10, 56 c, 59, 60, 475.4, 66 c, 69, 70, 477.4		0
73	Institutets direkta och indirekta innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering (belopp under tröskelvärdet på 10%, netto efter godtagbara korta positioner)	-	36.1 i, 45, 48, 470, 472.11		-
75	Uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader (belopp under tröskelvärdet på 10%, netto efter minskning av tillhörande skatteskuld när villkoren i artikel 38.3 är uppfyllda)	-315	36.1 c, 38, 48, 470, 472.5		-743
Tak som ska tillämpas på inkludering av avsättningar i supplementärkapitalet					
76	Kreditriskjusteringar som inkluderas i supplementärkapitalet med avseende på exponeringar som omfattas av schablonmetoden (före tillämpningen av taket)	-		62	-
77	Tak för inkludering av kreditriskjusteringar i supplementärkapitalet enligt schablonmetoden	1 048		62	1 011
78	Kreditriskjusteringar som inkluderas i supplementärkapitalet med avseende på exponeringar som omfattas av internmetoden (före tillämpningen av taket)	-		62	-
79	Tak för inkludering av kreditriskjusteringar i supplementärkapitalet enligt internmetoden	2 090		62	1 796
Kapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang (får endast tillämpas mellan den 1 januari 2013 och den 1 januari 2022)					
80	Nuvarande tak för kärnprimärkapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang	116		484.3, 486.2 och 486.5	174
81	Belopp som utsluts från kärnprimärkapital på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen och förfallodagar)	-		484.3, 486.2 och 486.5	-
82	Nuvarande tak för primärkapitaltillskottsinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang	4 890		484.4, 486.3 och 486.5	7 335
83	Belopp som utsluts från primärkapitaltillskott på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen och förfallodagar)	-		484.4, 486.3 och 486.5	-
84	Nuvarande tak för supplementärkapitalinstrument som omfattas av utfasningsarrangemang	2 963		484.5, 486.4 och 486.5	4 444
85	Belopp som utsluts från supplementärkapital på grund av tak (överskjutande belopp över taket efter inlösen och förfallodagar)	-		484.5, 486.4 och 486.5	-

Tabell 86 EU INS1 – Icke avdragna andelar i försäkringsföretag

EU INS1 – Icke avdragna andelar i försäkringsföretag mkr	2017	2016
Innehav av kapitalbasinstrument i en enhet i den finansiella sektorn där institutet har en väsentlig investering som inte är avdragen från kapitalbasen (före riskviktning).	6 253	6 253
Summa riskvägda exponeringsbelopp	15 633	15 633

Tabell 87 Belopp institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert

Tabellen visar det totala beloppet för den institutsspecifika kontracykliska kapitalbufferten. Kapitalkravet för den kontracykliska kapitalbufferten har ökat jämfört med föregående år.

Belopp institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert mkr	2017	2016
010 Summa riskexponeringsbelopp	509 032	458 787
020 Institutsspecifikt kontracykliskt kapitalbuffertvärde	1,2	0,9
030 Institutsspecifikt kontracykliskt kapitalbuffertkrav	6 121	4 039

Tabell 88 Den geografiska fördelningen av de kreditexponeringar som är relevanta för beräkningen av den kontracykliska kapitalbufferten

Tabellen visar den geografiska fördelningen av kreditexponeringar relevanta för beräkningen av den kontracykliska kapitalbufferten. Kapitalkravet för den kontracykliska kapitalbufferten har ökat jämfört med föregående år. Under övriga länder har exponeringar i Tjeckien, Slovakien samt Island tillkommit.

Den geografiska fördelningen av de kreditexponeringar som är relevanta för beräkningen av den kontracykliska kapitalbufferten 2017

Rad	Kreditexponeringar		Exponering i handelslagret		Värdepapperiserings-exponeringar		Kapitalbaskrav					Kontra-cyklisk kapitalbuffert
	Expone-ringsvärdet enligt scha-blonmetod (SA)	Expone-ringsvärde enligt intern-metoden	Summan av långa och korta positioner i handels-lagret	Värde vad gäller expo-neringar i handels-lagret för interna modeller	Expone-ringsvärdet enligt schablon-metod (SA)	Expone-ringsvärdet enligt intern-metod	Varav: Allmänna kreditexpo-neringar	Varav: Expone-ringar i handels-lager	Varav: Värde-papperise-ringsexpo-neringar	Totalt	Kapitalbas-vikter, %	
mkr	010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120
010 Fördelning per land												
Sverige	18 678	1 376 691	578	-	-	-	15 384	93	-	15 477	46,9	2 871
Norge	1 935	266 621	0	-	-	-	4 344	0	-	4 344	13,2	808
Övriga länder	126 267	435 215	125	-	-	20	13 197	96	2	13 295	39,9	2 442
020 Summa	146 880	2 078 527	703	-	-	20	32 828	189	2	33 019		6 121

Den geografiska fördelningen av de kreditexponeringar som är relevanta för beräkningen av den kontracykliska kapitalbufferten 2016

Rad	Kreditexponeringar		Exponering i handelslagret		Värdepapperiserings-exponeringar		Kapitalbaskrav					Kontra-cyklisk kapitalbuffert
	Expone-ringsvärdet enligt scha-blonmetod (SA)	Expone-ringsvärde enligt intern-metoden	Summan av långa och korta positioner i handels-lagret	Värde vad gäller expo-neringar i handels-lagret för interna modeller	Expone-ringsvärdet enligt schablon-metod (SA)	Expone-ringsvärdet enligt intern-metod	Varav: Allmänna kreditexpo-neringar	Varav: Expone-ringar i handels-lager	Varav: Värde-papperise-ringsexpo-neringar	Totalt	Kapitalbas-vikter, %	
mkr	010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120
010 Fördelning per land												
Sverige	19 357	1 303 202	396	-	-	-	13 027	71	-	13 098	44,9	1 814
Norge	2 013	276 497	619	-	-	-	3 988	44	-	4 032	13,8	559
Övriga länder	113 965	415 195	127	-	-	22	11 980	47	2	12 029	41,3	1 666
020 Summa	135 335	1 994 894	1 142	-	-	22	28 995	162	2	29 159		4 039

Tabell 89 Förändring kapitalbas

Uppställning i enlighet med kraven i Genomförandeförordningen (EU) nr 1423/2013.

Förändring kapitalbas mkr	2017	2016
Kärnprimärkapital – ingående balans	115 240	100 535
Periodens vinst	15 278	20 074
Utdelning	-14 581	-9 721
Konverteringar	99	2 518
Minoritetsintressen	0	0
Uppskjuten skatt	-427	-545
Kapitaltillskott utanför konsoliderad situation	0	0
Positioner i värdepapperisering	0	0
Goodwill och immateriella tillgångar	-432	-1 109
Prisjusteringar för positioner värderade till verkligt värde	237	-91
Egna aktier (innehav)	67	-193
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-830	-132
Poster som påverkat via övrigt totalresultat		
AFS aktier	-10	40
AFS ränta	12	53
Pensioner (IAS 19)	3 510	3 797
Valutakurspåverkan	-750	1 247
Nettoinvesteringssäkringar	-1 177	-111
Övrigt, inkl innehavsförändringar	-483	-1 122
Kärnprimärkapital – utgående balans	115 753	115 240
Övrigt primärkapital – ingående balans	12 768	11 933
<i>Primärkapitaltillskott</i>		
Emissioner	0	0
Förfall	0	0
Valutakurspåverkan	-1 021	837
Konverteringar	-1	-1
Regelverksjusteringar kapital	0	-1
Övrigt primärkapital – utgående balans	11 746	12 768
Summa primärkapital	127 499	128 008
Supplementärkapital – ingående balans	16 225	16 021
<i>Supplementärkapitalinstrument</i>		
Emissioner	2 994	0
Förfall	-2 999	0
Valutakurspåverkan	396	648
Löptidsjustering	0	-444
Supplementärkapital – utgående balans	16 616	16 225
Summa kapitalbas	144 115	144 233

KAPITALKRAVET

Kapitalkravet för kreditrisker kalkyleras genom att ett riskvägt exponeringsbelopp beräknas för samtliga exponeringar som ingår i den regleringsmässiga konsolideringen. Det riskvägda exponeringsbeloppet räknas ut för kreditrisker, dels med internmetoden, med respektive utan egna skattningar av LGD och KF, dels med schablonmetoden. Handelsbanken använder även schablonmetoden för beräkning av kapitalkravet för marknadsrisker och operativa risker.

Det sammanlagda kapitalkravet och dess olika beståndsdelar framgår av tabell 90.

Kapitalkrav i Pelare 2

Handelsbankens samlade kärnprimärkapitalkrav för 2017 enligt Pelare 2 uppgick till 45,5 miljarder kronor, motsvarande 9,0 procent. Se Finansinspektionens promemoria De svenska bankernas kapitalkrav, tredje kvartalet 2017, diarienummer 17-6342. Detta kapitalkrav kan delas upp i krav för kreditrisker, marknadsrisk, systemrisk och andra risker.

Inom ramen för Pelare 2 tillämpas ett riskvikts-golv på 25 procent för svenska bolån, varav 10 procent avser ett extra påslag för systemrisk. För Handelsbanken innebär detta 2017, baserat på bankens bolånevolymer vid utgången av tredje kvartalet 2017, ett kärnprimärkapitalbehov i Pelare 2 på cirka 22,3 miljarder kronor. Riskviktsgolvet innebär att banker ska hålla buffertkapital i Pelare 2 för svenska bolån som motsvarar skillnaden mellan den faktiska riskvikten i Pelare 1 som baseras på bankens interna modeller och riskviktsgolvet i Pelare 2. Vidare tillämpas ett riskvikts-golv på 22 procent för norska bolån. Finska bolån omfattas av ett riskvikts-golv på 15 procent från och med 2018.

Finansinspektionen har också i Pelare 2 infört ett golv på 2,5 år avseende löptidsantagande för företagsexponeringar. Det kärnprimärkapitalpåslaget uppgick till 2,1 miljarder kronor, motsvarande 0,4 procentenheter på kärnprimärkapitalrelationen. Sammantaget var kapital-

kravet för kreditrisk inom Pelare 2 31,7 miljarder kronor mätt som kärnprimärkapitalpåslag.

Kapitalkravet för marknadsrisk utgörs av ett påslag för marknadsrisk i övrig verksamhet, och bland övriga påslag ryms ett påslag för pensionsrisk.

I Pelare 2-kapitalkravet för systemrisk ingår dels ett buffertkrav på 2 procent, dels det svenska riskviktsgolvet för bolån som höjts från 15 till 25 procent. För Handelsbanken uppgick kapitalkravet för systemrisk inom Pelare 2 till 20,8 miljarder kronor mätt som kärnprimärkapitalkrav, baserat på bankens balansräkning vid utgången av tredje kvartalet 2017. Av dessa 20,8 miljarder kronor utgör tvåprocentpåslaget 10,2 miljarder kronor.

Finansinspektionen publicerade i november 2017 att Finansinspektionen bedömer att Handelsbankens samlade behov av kärnprimärkapital vid utgången av tredje kvartalet 2017 uppgick till 102 miljarder kronor, vilket motsvarade en kärnprimärkapitalrelation på 20,2 procent.

Tabell 90 EU OV1 – Översikt av riskvägda exponeringsbelopp

Tabellen visar riskvägda exponeringsbelopp (REA) för kreditrisk, motpartsrisk, marknadsrisk och operativ risk per utgången av 2017 och föregående år. Beloppen för kreditrisk är beräknade för exponeringar som behandlas enligt schablonmetoden, den grundläggande internmetoden och den avancerade internmetoden. Beloppen för marknadsrisk och operativ risk är beräknade för exponeringar som behandlas enligt schablonmetoden. REA för kreditrisk har ökat jämfört med föregående år. REA för motpartsrisk har minskat jämfört med föregående år. REA för marknadsrisk är i nivå med föregående år. REA för operativ risk har ökat jämfört med föregående år.

EU OV1 – Översikt av riskvägda exponeringsbelopp mkr		Riskvägda exponeringsbelopp		Minimikapitalkrav
		T	T-1	T
	1 Kreditrisk (exklusive motparts-kreditrisk)	419 557	364 538	33 565
Artikel 438 c och d	2 Varav schablonmetoden	83 473	80 355	6 678
Artikel 438 c och d	3 Varav den grundläggande internmetoden	48 496	44 733	3 880
Artikel 438 c och d	4 Varav den avancerade internmetoden	282 520	234 491	22 602
Artikel 438 d	5 Varav den kapitalrelaterade internmetoden inom ramen för den enkla riskviktade metoden eller den interna modellen	5 068	4 959	405
Artikel 107	6 Motparts-kreditrisk	12 640	15 704	1 011
Artikel 438 c och d	7 Varav marknadsvärdering	12 632	15 698	1 011
Artikel 438 c och d	8 Varav ursprunglig exponering			
	9 Varav schablonmetoden			
	10 Varav metoden med interna modeller			
Artikel 438 c och d	11 Varav riskexponeringsbelopp för bidrag till en central motparts obeståndsfond	8	6	1
Artikel 438 c och d	12 Kreditvärdighetsjustering	4 890	7 429	391
Artikel 438 e	13 Avvecklingsrisk	0	0	0
Artikel 449 o i)	14 Värdepapperiseringsexponeringar utanför handelslagret (efter taket)	22	24	2
	15 Varav internmetoden	22	24	2
	16 Varav den interna formelbaserade metoden			
	17 Varav internmetoden			
	18 Varav schablonmetoden			
Artikel 438 e	19 Marknadsrisk	10 310	10 910	825
	20 Varav schablonmetoden	10 310	10 910	825
	21 Varav den interna modellen			
Artikel 438 e	22 Stora exponeringar			
Artikel 438 f	23 Operativ risk	61 613	60 182	4 929
	24 Varav basmetoden			
	25 Varav schablonmetoden	61 613	60 182	4 929
	26 Varav internmättningsmetoden			
Artikel 437.2, artikel 48 och artikel 60	27 Belopp under trösklarna för avdrag (föremål för riskviktning på 250 procent)			
Artikel 500	28 Justering av minimigränsen			62 125
	29 Summa	509 032	458 787	102 848

KAPITALTÄCKNING FÖR DET FINANSIELLA KONGLOMERATET

Institut och försäkringsbolag som ingår i ett finansiellt konglomerat ska ha en kapitalbas som är tillräckligt stor för att uppfylla konglomeratets kapitalkrav. Kapitalbasen för det

finansiella konglomeratet har beräknats med hjälp av en kombination av sammanläggnings- och avräkningsmetoden och konsolideringsmetoden. Det innebär att kapitalbasen för konsoliderad situation har lagts samman med kapitalbasen för Handelsbanken Liv AB:s

försäkringsgrupp. För att beräkna kravet för konglomeratet har på motsvarande sätt kapitalkravet för konsoliderad situation adderats med solvenskravet enligt övergångsreglerna för försäkringsgruppen.

Tabell 91 Kapittäckningsanalys

Tabellen visar kapitalrelationer. Totalt riskvägt exponeringsbelopp har ökat jämfört med föregående år.

Kapittäckningsanalys %	2017	2016
Kärnprimärkapitalrelation, CRR	22,7	25,1
Primärkapitalrelation, CRR	25,0	27,9
Total kapitalrelation, CRR	28,3	31,4
Totalt riskvägt exponeringsbelopp, CRR, mkr	509 032	458 787
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt Basel I-golv	142,0	148,0
Institutspecifika buffertkrav	6,7	6,4
varav krav på kapitalkonserveringsbuffert	2,5	2,5
varav krav på kontracyklisk buffert	1,2	0,9
varav krav på systemriskbuffert	3,0	3,0
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert	18,2	20,6

Tabell 92 Kapittäckning finansiella konglomeratet

Tabellen visar relation mellan kapital och kapitalkrav för det finansiella konglomeratet. Nivåerna är i nivå jämfört med föregående år.

Kapittäckning finansiella konglomeratet mkr	2017	2016
Kapitalbas efter avdrag och justeringar	147 387	145 971
Kapitalkrav	107 751	102 557
Överskott	39 636	43 414

BRUTTOSOLIDITET

Handelsbankens bruttosoliditetsgrad för 2017 uppgick till 4,6 procent (4,8). Minskningen är hänförlig till att bankens primärkapital har varit i stort sett oförändrat medan balansomslutningen ökat.

Handelsbanken anser att bruttosoliditetsgraden är ett olämpligt mått att använda för kapital-

krav, eftersom det medför höga kapitalkrav för tillgångar med låg risk, vilket gynnar banker med hög risk i sin balansräkning och ger banker med låg risk anledning att göra sig av med lågriskstillgångar.

För en mer utförlig diskussion om nackdelarna med bindande bruttosoliditetskrav hänvisas till Handelsbankens publikationer

Samhällsekonomiska konsekvenser av att införa en "leverage ratio" för banker (2010), Riskvägda kapitalkrav – fungerar de? (2014) samt 2013 års rapport Risk och kapitalhantering – information enligt Pelare 3, vilka alla finns tillgängliga på handelsbanken.se/ir.

Tabell 93 LRCOM: Bruttosoliditetsgrad – gemensam upplysning

Tabellen visar bruttosoliditetsgrad per utgången av 2017 och föregående år. Exponeringarna är specificerade för kategorierna balansräkning, derivat, värdepappersfinansiering och exponeringar utanför balansräkning. Bruttosoliditetsgraden beräknas som primärkapital dividerat med sammanlagda exponeringar. Bruttosoliditetsgraden har minskat jämfört med föregående år. Minskningen är hänförlig till att bankens primärkapital har varit i stort sett oförändrat medan balansomslutningen ökat.

LRCOM: Bruttosoliditetsgrad – gemensam upplysning		2017	2016
mkr			
Exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat och transaktioner för värdepappersfinansiering)			
1	Poster i balansräkningen (med undantag för derivat, transaktioner för värdepappersfinansiering och förvaltningstillgångar, men inklusive säkerhet)	2 571 653	2 417 175
2	(Tillgångsbelopp som dragits av för att fastställa kärnprimärkapital)	-13 775	-14 650
3	Sammanlagda exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat, transaktioner för värdepappersfinansiering och förvaltningstillgångar) (summan av raderna 1 och 2)	2 557 878	2 402 525
Derivatexponeringar			
4	Återanskaffningskostnad förbunden med samtliga derivattransaktioner (dvs netto av medräkningsbar kontantvariationsmarginal)	10 962	30 213
5	Tilläggsbelopp för potentiell framtida exponering förbundet med samtliga derivattransaktioner (marknadsvärdering)	28 379	30 758
EU-5a	Exponering fastställd enligt ursprunglig åtagandemetod	-	-
6	Gross-up för derivatsäkerhet vid avdrag från tillgångar i balansräkningen i enlighet med den tillämpliga redovisningsramen	-	-
7	(Avdrag för fordringar på kontantvariationsmarginal i derivattransaktioner)	-7 785	-6 917
8	(Undantagen central motpartsdel i handelsexponeringar som är clearade med denna motpart)	-	-
9	Justerat effektivt teoretiskt belopp för skriftliga kreditderivat	7 766	8 917
10	(Justerat effektivt teoretisk kompensation och tilläggsavdrag för skriftliga kreditderivat)	-366	-679
11	Sammanlagda derivatexponeringar (summa av rad 4 till 10)	38 955	62 292
Exponeringar i transaktioner för värdepappersfinansiering			
12	Bruttotillgångar i transaktioner för värdepappersfinansiering (utan godkännande av nettning) efter justering för försäljningstransaktioner	8 077	12 914
13	(Nettade belopp för kontantskulder och kontantfordringar i bruttotillgångar i transaktioner för värdepappersfinansiering)	-	-
14	Motpartens kreditriskexponering mot tillgångar i transaktioner för värdepappersfinansiering	2 176	4 436
EU-14a	Undantag för transaktioner för värdepappersfinansiering: Motpartens kreditriskexponering i enlighet med artikel 429b 4 och artikel 222 i förordning (EU) nr 575/2013	-	-
15	Exponeringar mot förmedlade transaktioner	-	-
EU-15a	(Undantagen central motpartsdel av exponeringar mot transaktioner för värdepappersfinansiering som är clearade med motparten)	-	-
16	Sammanlagda exponeringar i transaktioner för värdepappersfinansiering (summa av raderna 12 till 15a)	10 253	17 350
Andra poster utanför balansräkningen			
17	Poster utanför balansräkningen i teoretiska bruttobelopp	501 292	492 788
18	(Justeringar för konvertering till kreditkvaliteter)	-320 747	-314 413
19	Övriga exponeringar utanför balansräkningen (summa av rad 17 till 18)	180 545	178 375
Undantagna exponeringar i enlighet med artikel 429.7 och 429.14 (i och utanför balansräkningen)			
EU-19a	(Undantag för exponeringar inom gruppen (individuellt nivå) i enlighet med artikel 429.7 i förordning (EU) nr 575/2013 (i och utanför balansräkningen))	-	-
EU-19b	(Undantagna exponeringar i enlighet med artikel 429.14 i förordning (EU) nr 575/2013 (i och utanför balansräkningen))	-	-
Kapital- och sammanlagda exponeringar			
20	Primärkapital	127 499	128 008
21	Sammanlagda exponeringar i bruttosoliditetsgrad (summan av raderna 3, 11, 16, 19, EU-19a och EU-19b)	2 787 631	2 660 542
Bruttosoliditetsgrad			
22	Bruttosoliditetsgrad	4,6%	4,8%
Val av övergångsarrangemang och belopp för förvaltningsposter som har tagits bort från balansräkningen			
EU-23	Val av övergångsarrangemang för definitionen av kapitalmättet	Transitional	Transitional
EU-24	Belopp för förvaltningsposter som har tagits bort från balansräkningen i enlighet med artikel 429.13 i förordning (EU) nr 575/2013	0	0

Tabell 94 LRSum: Sammanfattande avstämning av redovisningstillgångar och exponeringar i bruttosoliditetsgrad

Tabellen specificerar redovisningstillgångar och exponeringar i bruttosoliditetsgrad per utgången av 2017 och föregående år. Totalt exponeringsmått för bruttosoliditetsgrad har ökat jämfört med föregående år.

LRSum: Sammanfattande avstämning av redovisningstillgångar och exponeringar i bruttosoliditetsgrad		2017	2016
mkr			
1	Sammanlagda tillgångar enligt offentliga finansiella rapporter	2 766 977	2 627 580
2	Justering för enheter som har konsoliderats för redovisningsändamål men som inte omfattas av konsolidering under tillsyn	-131 176	-114 858
3	(Justering för förvaltningstillgångar som redovisas i balansräkningen i enlighet med den tillämpliga redovisningsramen, men som är undantagna från exponeringsmålet för bruttosoliditetsgrad i enlighet med artikel 429.13 i förordning (EU) nr 575/2013)	0	0
4	Justeringar för finansiella derivatinstrument	-17 115	-20 341
5	Justeringar för transaktioner för värdepappersfinansiering	2 176	4 436
6	Justering för poster utanför balansräkningen (dvs konvertering till kreditkvivalenter för exponeringar utanför balansräkningen)	180 545	178 375
EU-6a	(Justering för exponeringar inom gruppen som inte omfattas av exponeringsmålet för bruttosoliditetsgrad i enlighet med artikel 429.7 i förordning (EU) nr 575/2013)	-	-
EU-6b	(Justering för exponeringar inom gruppen som inte omfattas av exponeringsmålet för bruttosoliditetsgrad i enlighet med artikel 429.14 i förordning (EU) nr 575/2013)	-	-
7	Andra justeringar	-13 775	-14 650
8	Summa exponeringsmått för bruttosoliditetsgrad	2 787 631	2 660 542

Tabell 95 LRSpl: Uppdelning av exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat, transaktioner för värdepappersfinansiering och undantagna exponeringar)

Tabellen specificerar redovisningstillgångar i balansräkningen med undantag för derivat, transaktioner för värdepappersfinansiering och exponeringar undantagna vid beräkning av bruttosoliditetsgraden per utgången av 2017 och föregående år. Totala exponeringar har ökat jämfört med föregående år.

LRSpl: Uppdelning av exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat, transaktioner för värdepappersfinansiering och undantagna exponeringar)		2017	2016
mkr			
EU-1	Sammanlagda exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat, transaktioner för värdepappersfinansiering och undantagna exponeringar) varav:	2 550 077	2 402 525
EU-2	Exponeringar i handelslagret	227 178	175 292
EU-3	Exponeringar utanför handelslagret, varav:	2 322 899	2 227 233
EU-4	Säkerställda obligationer	4 953	5 019
EU-5	Exponeringar som hanteras som exponeringar mot nationella regeringar	291 874	297 369
EU-6	Exponeringar mot delstatliga självstyrelseorgan, multilaterala utvecklingsbanker, internationella organisationer och offentliga organ som inte behandlas som exponeringar mot nationella regeringar	0	107
EU-7	Institut	6 269	11 695
EU-8	Säkrade genom panträtt i fastigheter	1 703 244	1 606 790
EU-9	Hushållsexponeringar	80 834	81 816
EU-10	Företag	212 566	199 532
EU-11	Fallerande exponeringar	4 607	4 833
EU-12	Övriga exponeringar (t ex aktier, värdepappersiseringar och övriga motpartslösa tillgångar)	18 553	20 072

MINIMIKRAV PÅ NEDSKRIVNINGSBARA SKULDER (MREL)

Krishanteringsdirektivet 2014/59/EU (BRRD) innehåller vissa ytterligare kapitalkrav. Direktivet har införts i Sverige genom lag (2015:1016) om resolution som innehåller regler för minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL). Kraven ska fastställas av resolutionsmyndigheten, som i Sverige är Riksgäldskontoret, för varje enskilt institut i samband med upprättandet av en resolutionsplan. Riksgäldskontoret har publicerat en promemoria daterad den 23 februari 2017 som beskriver principerna för fastställandet av kraven under första kvartalet 2017, och Handels-

bankens MREL-behov har fastställts till 6,6 procent av den konsoliderade situationens totala skulder och kapitalbas. Riksgäldskontoret har ännu inte beslutat exakt vilka former av skuldinstrument som får användas för att möta ett framtida MREL-krav utöver det som ingår i kapitalbasen, myndigheten har dock varit tydlig med att ett krav på särskild efterställning inte kommer att tillämpas förrän efter 2021. Vissa förändringar av det övergripande regelverket kan även komma att ske inom ramen för riskreduktionspaketet, se avsnitt Regler och regelverksutveckling.

Tillämpningsområde

Tabell 96 EU L11 – Skillnader mellan omfattningen på den sammanställda redovisningen och den lagstadgade sammanställningen samt kartläggningen av redovisningskategorier med lagstadgade riskkategorier

Tabellen visar enligt vilka regelverk posterna i balansräkningen kapitaltäcks. Derivatillgångar, repor och värdepapperslån kapitaltäcks enligt både motpartsriskregelverket och marknadsriskregelverket, vilket gör att raderna som innehåller dessa poster summerar till mer än totalen i kolumn b: Bokförda värden inom ramen för konsoliderad situation.

EU L11 – Skillnader mellan omfattningen på den sammanställda redovisningen och den lagstadgade sammanställningen samt kartläggningen av redovisningskategorier med lagstadgade riskkategorier 2017

mkr	a	b	c	d	e	f	g
	Bokförda värden såsom de rapporteras i offentliggjorda redovisningar	Bokförda värden inom ramen för konsoliderad situation	Föremål för kreditrisk-regelverket	Föremål för motpartsrisk-regelverket	Bokförda värden för poster		
					Föremål för värdepapperiserings-regelverket	Föremål för marknadsrisk-regelverket	Föremål för avdrag från kapitalbasen
Tillgångar							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	226 314	226 314	226 314				
Övrig utlåning till centralbanker	38 920	38 920	38 920				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	129 006	125 898	974			124 924	
Utlåning till övriga kreditinstitut	20 250	20 250	18 912	1 338			
Utlåning till allmänheten	2 065 761	2 066 890	2 058 023	6 607	1 131		1 129
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring	36	36	36				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	49 601	46 220	5 393			40 827	
Aktier och andelar	14 052	13 088	1 174	10 188		11 914	
Andelar i intresseföretag	297	6 574	6 506				68
Tillgångar där kunden står för värdeförändringsrisken	135 617	5 023	5 023				
Derivatinstrument	56 070	56 070		56 070		12 572	
Återförsäkringstillgångar	14						
Immateriella tillgångar	9 861	9 720	-				9 720
Fastigheter och inventarier	2 238	2 238	2 238				
Aktuella skattefordringar	242	238	238				
Uppskjutna skattefordringar	399	399	84				315
Pensionstillgångar	1 239	1 283	754				529
Tillgångar som innehas för försäljning	-	-	-				
Övriga tillgångar	10 715	10 351	3 546			6 805	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6 345	6 288	6 288				
Summa tillgångar	2 766 977	2 635 800	2 374 423	74 203	1 131	197 042	11 761
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	174 820	174 795					
In- och upplåning från allmänheten	941 967	939 792					
Skulder där kunden står för värdeförändringsrisken	135 617	5 023					
Emitterade värdepapper	1 276 595	1 276 595				4 625	
Derivatinstrument	24 876	24 877		24 877		15 210	
Korta positioner	2 072	2 072				2 072	
Försäkringsskulder	549						
Aktuella skatteskulder	394	368					
Uppskjutna skatteskulder	6 853	6 813					
Avsättningar	153	143					
Pensionsskulder	0	0					
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	-	-					
Övriga skulder	15 863	15 580					
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12 718	12 589					
Efterställda skulder	32 896	32 896					
Summa skulder	2 625 373	2 491 543		24 877		21 907	

EU LI1 – Skillnader mellan omfattningen på den sammanställda redovisningen och den lagstadgade sammanställningen samt kartläggningen av redovisningskategorier med lagstadgade riskkategorier 2016

	a	b	c	d	e	f	g
	Bokförda värden såsom de rapporteras i offentliggjorda redovisningar	Bokförda värden inom ramen för konsoliderad situation	Föremål för kreditrisk-regelverket	Föremål för motpartsrisk-regelverket	Bokförda värden för poster		
					Föremål för värdepapperiserings-regelverket	Föremål för marknadsrisk-regelverket	Föremål för avdrag från kapitalbasen
mkr							
Tillgångar							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	199 362	199 362	199 362				
Övrig utlåning till centralbanker	25 527	25 527	25 527				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	97 205	94 247	747			93 500	
Utlåning till övriga kreditinstitut	31 347	31 347	27 259	4 088			
Utlåning till allmänheten	1 963 622	1 964 751	1 954 827	7 493	1 302		1 129
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring	35	35	35				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	63 909	60 311	5 464			54 847	
Aktier och andelar	20 412	19 345	1 618	12 917		17 727	
Andelar i intresseföretag	255	6 510	6 442				68
Tillgångar där kunden står för värdeförändringsrisken	118 646	4 500	4 500				
Derivatinstrument	82 633	82 632		82 632		19 741	
Återförsäkringstillgångar	9						
Immateriella tillgångar	9 393	9 288	-				9 288
Fastigheter och inventarier	2 387	2 387	2 387				
Aktuella skattefordringar	38	26	26				
Uppskjutna skattefordringar	962	962	219				743
Pensionstillgångar	-	-	-				-
Tillgångar som innehas för försäljning	1	1	1				
Övriga tillgångar	5 615	5 338	2 981			2 357	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6 222	6 153	6 153				
Summa tillgångar	2 627 580	2 512 722	2 237 548	107 130	1 302	188 173	11 228
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	178 781	178 734					
In- och upplåning från allmänheten	829 336	826 274					
Skulder där kunden står för värdeförändringsrisken	118 745	4 599					
Emitterade värdepapper	1 261 765	1 261 765				5 763	
Derivatinstrument	31 738	31 745		31 745		23 280	
Korta positioner	1 572	1 572				1 572	
Försäkringsskulder	574						
Aktuella skatteskulder	514	488					
Uppskjutna skatteskulder	7 875	7 832					
Avsättningar	731	719					
Pensionsskulder	2 161	2 121					
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	-	-					
Övriga skulder	9 427	9 210					
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14 580	14 412					
Efterställda skulder	33 400	33 400					
Summa skulder	2 491 199	2 372 871		31 745		30 614	

Tabell 97 EU LI2 – Huvudsakliga källor till skillnader mellan lagstadgade exponeringsbelopp och bokförda värden i redovisningar

Tabellen visar vad som utgör skillnaden mellan bokförda värden i den konsoliderade situationen och exponeringar som beaktas i regleringssyfte.

EU LI2 – Huvudsakliga källor till skillnader mellan lagstadgade exponeringsbelopp och bokförda värden i redovisningar 2017		a	b	Poster som är föremål för		
				Kreditrisk-regelverket	Motpartsrisk-regelverket	Värdepapperiseringsregelverket
mkr		Summa				
1	Belopp för tillgångars bokförda värde enligt omfattningen av den konsoliderade situationen (enligt mall EU LI1)	2 646 799	2 374 423	74 203	1 131	197 042
2	Belopp för skulders bokförda värde enligt den lagstadgade omfattningen av sammanställningen (enligt mall EU LI1)	46 784		24 877		21 907
3	Summa nettobelopp enligt den lagstadgade omfattningen av sammanställningen	2 668 706	2 374 423	74 203	1 131	218 949
4	Belopp utanför balansräkningen	501 292	501 292		-	
5	<i>Skillnader i värderingar</i>					
6	<i>Skillnader på grund av olika nettningsregler, utöver de som redan är inbegripna på rad 2</i>	-232 676		-16 838		-215 838
7	<i>Skillnader på grund av beaktande av reserveringar</i>	4 616	4 616	0	-	
8	<i>Skillnader på grund av försiktighetsmarginaler</i>					
9	<i>Skillnader på grund av påslag för möjliga framtida derivatexponeringar</i>	28 379		28 379		
10	Exponeringsbelopp som beaktas i regleringssyfte	2 970 317	2 880 331	85 744	1 131	3 111

EU LI2 – Huvudsakliga källor till skillnader mellan lagstadgade exponeringsbelopp och bokförda värden i redovisningar 2016		a	b	Poster som är föremål för		
				Kreditrisk-regelverket	Motpartsrisk-regelverket	Värdepapperiseringsregelverket
mkr		Summa				
1	Belopp för tillgångars bokförda värde enligt omfattningen av den konsoliderade situationen (enligt mall EU LI1)	2 534 152	2 237 548	107 130	1 302	188 172
2	Belopp för skulders bokförda värde enligt den lagstadgade omfattningen av sammanställningen (enligt mall EU LI1)	62 360		31 745		30 615
3	Summa nettobelopp enligt den lagstadgade omfattningen av sammanställningen	2 564 767	2 237 548	107 130	1 302	218 787
4	Belopp utanför balansräkningen	492 788	492 788		-	
5	<i>Skillnader i värderingar</i>					
6	<i>Skillnader på grund av olika nettningsregler, utöver de som redan är inbegripna på rad 2</i>	-228 468		-20 643		-207 825
7	<i>Skillnader på grund av beaktande av reserveringar</i>	4 237	4 237	0	-	
8	<i>Skillnader på grund av försiktighetsmarginaler</i>					
9	<i>Skillnader på grund av påslag för möjliga framtida derivatexponeringar</i>	30 758		30 758		
10	Exponeringsbelopp som beaktas i regleringssyfte	2 864 082	2 734 573	117 245	1 302	10 962

Tabell 98 EU LI3 – Grunddrag för skillnader i omfattningen av sammanställning (enhet per enhet)

Tabellen visar grunddrag för konsolideringsmetod av bolag som ingår i den konsoliderade situationen vid slutet av 2017.

EU LI3 – Grunddrag för skillnader i omfattningen av sammanställning (enhet per enhet) 2017

Enhetens namn	a	b	c	d	e	f
	Metod för lagstadgad sammanställning					Beskrivning av enheten
	Metod för sammanställd redovisning	Fullständig konsolidering	Proportionell konsolidering	Varken konsoliderad eller avdragen	Avdraget	
Handelsbanken Finans AB	Fullständig konsolidering	X				Kreditinstitut
Kredit-Inkasso AB	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
Handelsbanken Rahoitus Oy	Fullständig konsolidering	X				Kreditinstitut
Handelsbanken Finans (Shanghai) Financial Leasing Co., Ltd	Fullständig konsolidering	X				Kreditinstitut
Stadshypotek AB	Fullständig konsolidering	X				Kreditinstitut
Handelsbanken Fondbolagsförvaltning AB	Fullständig konsolidering	X				Finansiellt företag annat än kreditinstitut
Handelsbanken Fonder AB	Fullständig konsolidering	X				Finansiellt företag annat än kreditinstitut
Handelsinvest Investeringsförvaltning A/S	Fullständig konsolidering	X				Finansiellt företag annat än kreditinstitut
Xact Kapitalförvaltning AB	Fullständig konsolidering	X				Finansiellt företag annat än kreditinstitut
Handelsbanken Fastigheter AB	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
AB Handel och Industri	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
Heartwood Wealth Management Limited	Fullständig konsolidering	X				Finansiellt företag annat än kreditinstitut
Ejendomsselskabet af 1. maj 2009 A/S	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
Forva AS	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
Handelsbanken Markets Securities, Inc.	Fullständig konsolidering	X				Kreditinstitut
Lokalbolig A/S	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
Rådstuplass 4 AS	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
SIL (Nominees) Limited	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
Svenska Property Nominees Limited	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
Lila stugan i Stockholm AB	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
Blå stugan i Stockholm AB	Fullständig konsolidering	X				Icke-finansiellt företag
Ecster AB	Fullständig konsolidering	X				Kreditinstitut
Bankomat AB	Kapitalandelsmetoden		X			Icke-finansiellt företag
Bankomatcentralen AB	Kapitalandelsmetoden		X			Icke-finansiellt företag
BGC Holding AB	Kapitalandelsmetoden		X			Icke-finansiellt företag
Finansiell ID-teknik BID AB	Kapitalandelsmetoden		X			Icke-finansiellt företag
Getswish AB	Kapitalandelsmetoden		X			Icke-finansiellt företag
Upplysningscentralen UC AB	Kapitalandelsmetoden		X			Icke-finansiellt företag
Optimix Vermogensbeheer N.V.	Fullständig konsolidering	X				Finansiellt företag annat än kreditinstitut
Svenska Intecknings Garanti AB Sigab	Fullständig konsolidering	X				Ickefinansiellt företag
Heartwood Nominees Limited	Fullständig konsolidering	X				Ickefinansiellt företag
Heartwood Second Nominees Limited	Fullständig konsolidering	X				Ickefinansiellt företag
Private Office Limited	Fullständig konsolidering	X				Ickefinansiellt företag
Add Value Fund Management B.V.	Fullständig konsolidering	X				Finansiellt företag annat än kreditinstitut
Optimix Beheer en Belegging B.V.	Fullständig konsolidering	X				Ickefinansiellt företag

Tabeller

SVENSKA
HANDELSBANKEN

KREDITRISK

Information om förfallna och osäkra fordringar

Tabell TB1 EU CR1-B – Kreditkvalitet för exponeringar per bransch eller motpartstyp

Tabellen visar bruttoexponeringar per exponeringsklass och per bransch/motpartstyp samt fördelat på kreditriskjusteringar, avskrivningar och nettovärden, för helåret 2017.

Relationen mellan specifika kreditriskjusteringar och nettovärden är i nivå med föregående år. Totala nettovärden har ökat jämfört med föregående år.

EU CR1-B – Kreditkvalitet för exponeringar per bransch eller motpartstyp 2017

mkr	Bokförda bruttovärden för					Nettovärden		
	Fallerade exponeringar	Exponeringar som inte har fallerat	Specifik kreditriskjustering	Allmän kreditriskjustering	Akkumulerade avskrivningar	Periodens kostnader för kreditriskjustering	(a+b-c-d)	
1	Jordbruk, skogsbruk och fiske	73	51 112	23		0	7	51 163
2	Utvinning av mineral	23	8 394	40		0	6	8 376
3	Tillverkning	710	75 503	446		2	129	75 767
4	Försörjning av el, gas, värme och kyla	118	33 107	73		0	3	33 152
5	Vattenförsörjning	3	4 694	8		8	0	4 689
6	Byggverksamhet	1 166	86 448	728		54	112	86 886
7	Partihandel och detaljhandel	201	57 866	138		19	142	57 929
8	Transport och magasinering	1 821	27 792	1 432		4	781	28 182
9	Hotell- och restaurangverksamhet	63	13 188	16		0	8	13 235
10	Informations- och kommunikationsverksamhet	16	13 543	13		0	5	13 546
10a	Finans och försäkringsverksamhet	336	84 117	152		2	86	84 301
11	Fastighetsverksamhet	1 515	695 530	482		16	249	696 564
12	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	168	135 342	116		14	63	135 395
13	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	52	16 500	36		0	4	16 516
14	Offentlig förvaltning och försvar, obligatorisk socialförsäkring	56	51 540	25		0	13	51 571
15	Utbildning	13	20 934	8		0	0	20 939
16	Vård och omsorg, sociala tjänster	2	33 790	2		0	6	33 790
17	Kultur, nöje och fritid	92	11 067	31		0	1	11 128
17a	Förvärvsarbete i hushåll	0	828	0		0	0	828
17b	Verksamhet i internationell organisation och ambassader	21	1 585	13		0	5	1 593
18	Övriga tjänster ¹	3 291	1 437 546	1 378		31	350	1 439 459
19	Summa	9 740	2 860 428	5 159		151	1 971	2 865 010

¹ Övriga tjänster innehåller hushållsexponeringar.

EU CR1-B – Kreditkvalitet för exponeringar per bransch eller motpartstyp 2016

mkr	Bokförda bruttovärden för					Nettovärden		
	Fallerade exponeringar	Exponeringar som inte har fallerat	Specifik kreditriskjustering	Allmän kreditriskjustering	Akkumulerade avskrivningar	Periodens kostnader för kreditriskjustering	(a+b-c-d)	
1	Jordbruk, skogsbruk och fiske	40	48 716	17		1	7	48 739
2	Utvinning av mineral	21	8 556	41		0	6	8 536
3	Tillverkning	874	83 852	460		1	136	84 267
4	Försörjning av el, gas, värme och kyla	33	35 655	21		0	3	35 667
5	Vattenförsörjning	166	4 055	8		20	0	4 214
6	Byggverksamhet	676	87 286	275		56	118	87 687
7	Partihandel och detaljhandel	381	56 541	185		86	150	56 737
8	Transport och magasinering	2 256	27 929	1 280		0	823	28 905
9	Hotell- och restaurangverksamhet	50	13 206	17		1	9	13 240
10	Informations- och kommunikationsverksamhet	34	17 148	21		0	6	17 161
10a	Finans och försäkringsverksamhet	461	99 350	237		6	91	99 573
11	Fastighetsverksamhet	1 443	654 901	605		47	263	655 740
12	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	176	110 937	103		34	67	111 011
13	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	58	15 552	35		0	4	15 575
14	Offentlig förvaltning och försvar, obligatorisk socialförsäkring	60	44 154	13		0	13	44 201
15	Utbildning	3	21 520	1		0	0	21 522
16	Vård och omsorg, sociala tjänster	20	35 260	16		0	7	35 265
17	Kultur, nöje och fritid	17	10 752	17		0	1	10 752
17a	Förvärvsarbete i hushåll	0	1 192	0		0	0	1 192
17b	Verksamhet i internationell organisation och ambassader	15	1 389	11		0	5	1 393
18	Övriga tjänster ¹	2 911	1 333 250	1 282		69	369	1 334 879
19	Summa	9 695	2 711 202	4 643		320	2 077	2 716 255

¹ Övriga tjänster innehåller hushållsexponeringar.

Tabell TB2 EU CR1-C – Exponeringars kreditkvalitet per geografiskt område

Tabellen visar bruttoexponeringar per exponeringsklass och per geografiskt område samt fördelat på kreditriskjusteringar, avskrivningar och nettovärden, för helåret 2017. Bruttoexponeringar har ökat jämfört med föregående år.

EU CR1-C – Exponeringars kreditkvalitet per geografiskt område 2017

		a	b	c	d	e	f	g
		Bokförda bruttovärden för					Nettovärden	
mkr		Fallerade exponeringar	Exponeringar som inte har fallerat	Specifik kreditriskjustering	Allmän kreditriskjustering	Akkumulerade avskrivningar	Periodens kostnader för kreditriskjustering	(a+b-c-d)
1	Sverige	2 892	1 590 345	1 313		81	671	1 591 924
2	Storbritannien	1 450	352 776	753		2	111	353 473
3	Norge	960	313 695	391		4	220	314 264
4	Danmark	2 289	156 850	1 767		3	722	157 373
5	Finland	1 215	247 488	683		6	140	248 020
6	Nederländerna	27	43 854	6		5	0	43 875
7	Övriga länder	908	155 420	247		50	106	156 081
8	Summa	9 740	2 860 428	5 159		151	1 971	2 865 010

EU CR1-C – Exponeringars kreditkvalitet per geografiskt område 2016

		a	b	c	d	e	f	g
		Bokförda bruttovärden för					Nettovärden	
mkr		Fallerade exponeringar	Exponeringar som inte har fallerat	Specifik kreditriskjustering	Allmän kreditriskjustering	Akkumulerade avskrivningar	Periodens kostnader för kreditriskjustering	(a+b-c-d)
1	Sverige	2 877	1 509 093	1 534		199	707	1 510 436
2	Storbritannien	1 025	305 045	252		16	117	305 818
3	Norge	1 114	321 329	412		85	232	322 032
4	Danmark	2 538	142 824	1 413		5	760	143 949
5	Finland	1 337	251 633	648		15	148	252 322
6	Nederländerna	3	37 813	3		0	0	37 812
7	Övriga länder	801	143 465	380		0	112	143 885
8	Summa	9 695	2 711 202	4 643		320	2 077	2 716 255

Tabell TB3 EU CR1-D – Indelning av förfallna exponeringar efter antal kreditdagar

Tabellen visar förfallna exponeringar per typ av exponering och per antal kreditdagar per utgången av 2017. Förfallna exponeringar har minskat jämfört med föregående år.

EU CR1-D – Indelning av förfallna exponeringar efter antal kreditdagar 2017

		a	b	c	d	e	f
		Bokförda bruttovärden					
mkr		≤ 30 dagar	> 30 dagar ≤ 60 dagar	> 60 dagar ≤ 90 dagar	> 90 dagar ≤ 180 dagar	> 180 dagar ≤ 1 år	> 1 år
1	Lån	15 070	594	192	421	412	1 875
2	Räntebärande värdepapper	0	0	0	0	0	0
3	Summa – exponeringar	15 070	594	192	421	412	1 875

EU CR1-D – Indelning av förfallna exponeringar efter antal kreditdagar 2016

		a	b	c	d	e	f
		Bokförda bruttovärden					
mkr		≤ 30 dagar	> 30 dagar ≤ 60 dagar	> 60 dagar ≤ 90 dagar	> 90 dagar ≤ 180 dagar	> 180 dagar ≤ 1 år	> 1 år
1	Lån	20 893	441	210	413	428	1 587
2	Räntebärande värdepapper						24 722
3	Summa – exponeringar	20 893	441	210	413	428	26 309

Tabell TB4 EU CR1-E – Nödlidande exponeringar och sådana med anstånd

Tabellen visar bokförda bruttovärden för presterande och nödlidande exponeringar samt ackumulerade nedskrivningar och avsättningar och negativa justeringar för verkligt värde på grund av kreditrisk per utgången av 2017. Detta är fördelat per fallerade exponeringar och exponeringar med anstånd. Som eftergift på kredit räknas både lättnader i villkor för befintliga krediter och lättnader genom utfärdande av nya krediter för att återbetala befintliga krediter. Kriteriet för att klassificeras som eftergift är att kredittagaren har finansiella svårigheter och inte kan infria tidigare kreditvillkor samt att lättnaden leder till en förmån som annars inte hade uppstått. Bokförda bruttovärden har ökat jämfört med föregående år. Relationer mellan värden är i nivå med föregående år.

EU CR1-E – Nödlidande exponeringar och sådana med anstånd 2017

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
	Bokförda bruttovärden för presterande och nödlidande exponeringar							Ackumulerade nedskrivningar och avsättningar samt negativa justeringar för verkligt värde på grund av kreditrisk				Mottagna säkerheter och finansiella garantier	
	Varav presterande men förfallna sedan > 30 dagar <= 90 dagar	Varav nödlidande			För presterande exponeringar		För nödlidande exponeringar				Varav nödlidande exponeringar	Varav exponeringar med anstånd	
mkr		Varav presterande med anstånd	Varav fallerade	Varav osäkra	Varav med anstånd	Varav med anstånd	Varav med anstånd	Varav med anstånd					
010 Räntebärande värdepapper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
020 Lån och förskott	2 142 943	568	5 730	9 756	9 756	7 944	6 011	-581	-178	-4 578	-3 021	4 814	4 790
030 Exponeringar utanför balansräkningen	519 612	-	823	412	412	-	358	93	23	0	7	32	428

EU CR1-E – Nödlidande exponeringar och sådana med anstånd 2016

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
	Bokförda bruttovärden för presterande och nödlidande exponeringar							Ackumulerade nedskrivningar och avsättningar samt negativa justeringar för verkligt värde på grund av kreditrisk				Mottagna säkerheter och finansiella garantier	
	Varav presterande men förfallna sedan > 30 dagar <= 90 dagar	Varav nödlidande			För presterande exponeringar		För nödlidande exponeringar				Varav nödlidande exponeringar	Varav exponeringar med anstånd	
mkr		Varav presterande med anstånd	Varav fallerade	Varav osäkra	Varav med anstånd	Varav med anstånd	Varav med anstånd	Varav med anstånd					
010 Räntebärande värdepapper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
020 Lån och förskott	2 032 322	516	5 248	9 595	9 595	7 746	5 992	-454	-105	-4 189	-2 736	4 438	4 680
030 Exponeringar utanför balansräkningen	500 506	-	327	467	467	0	306	58	5	11	0	54	33

Tabell TB5 EU CR2-B – Förändringar i innehavet av fallerade och osäkra lån och räntebärande värdepapper

Tabellen visar förändringar från 2016 till 2017 per helår i innehavet av fallerade och osäkra lån och räntebärande värdepapper. Utgående balansen per utgången av 2017 ligger i nivå med föregående år.

EU CR2-B – Förändringar i innehavet av fallerade och osäkra lån och räntebärande värdepapper 2017

	a
mkr	Bokfört bruttovärde för fallerade exponeringar
1 Ingående balans	7 746
2 Lån och räntebärande papper som har fallerat eller skrivits ner sedan den senaste rapporteringsperioden inom rapporteringsperioden	1 600
3 Återgått till icke fallerat tillstånd	
4 Avskrivna belopp	-946
5 Andra förändringar	-456
6 Utgående balans	7 944

EU CR2-B – Förändringar i innehavet av fallerade och osäkra lån och räntebärande värdepapper 2016

	a
mkr	Bokfört bruttovärde för fallerade exponeringar
1 Ingående balans	8 844
2 Lån och räntebärande papper som har fallerat eller skrivits ner sedan den senaste rapporteringsperioden inom rapporteringsperioden	1 816
3 Återgått till icke fallerat tillstånd	
4 Avskrivna belopp	-2 314
5 Andra förändringar	-600
6 Utgående balans	7 746

Tabell TB6 Förändring av reserv för sannolika kreditförluster

Förändring av reserv för sannolika kreditförluster 2017	Reserv för individuellt värderade fordringar	Gruppvis reserv individuellt värderade fordringar	Reserv gruppvis värderade homogena fordringar	Summa reserv för sannolika kreditförluster
mkr				
Reserv vid årets ingång	-4 188	-348	-107	-4 643
Årets reservering	-1 811	-120	-58	-1 989
Återfört från tidigare reserveringar	225	-	11	236
Utnyttjat för konstaterade förluster	1 102		37	1 139
Valutaeffekt m m	94	5	-1	98
Reserv vid årets utgång	-4 578	-463	-118	-5 159

Förändring av reserv för sannolika kreditförluster 2016	Reserv för individuellt värderade fordringar	Gruppvis reserv individuellt värderade fordringar	Reserv gruppvis värderade homogena fordringar	Summa reserv för sannolika kreditförluster
mkr				
Reserv vid årets ingång	-4 444	-278	-94	-4 816
Årets reservering	-1 899	-62	-67	-2 028
Återfört från tidigare reserveringar	377	-	10	387
Utnyttjat för konstaterade förluster	1 863		47	1 910
Valutaeffekt m m	-85	-8	-3	-96
Reserv vid årets utgång	-4 188	-348	-107	-4 643

Säkerheter och åtgärder som reducerar kapitalkrav

Tabell TB7 EU CR3 – Tekniker för kreditriskreducering – översikt

Tabellen visar säkerställda exponeringar och ej säkerställda exponeringar per utgången av 2017. För säkerställda exponeringar specificeras hur mycket som är säkerställt med pantsäkerhet, finansiella garantier respektive kreditderivat. Totala säkerställda exponeringar har ökat jämfört med föregående år.

EU CR3 – Tekniker för kreditriskreducering – översikt 2017		a	b	c	d	e
		Osäkrade exponeringar – bokfört värde	Säkrade exponeringar – bokfört värde	Exponeringar med pantsäkerhet	Exponeringar säkrade genom finansiella garantier	Exponeringar säkrade genom kreditderivat
mkr						
1	Summa – lån	859 132	1 999 022	1 898 596	100 426	-
2	Summa – räntebärande värdepapper	6 856	0	0	0	-
3	Summa – exponeringar	865 988	1 999 022	1 898 596	100 426	-
4	Varav fallerade	1 904	3 137	3 113	24	-

EU CR3 – Tekniker för kreditriskreducering – översikt 2016		a	b	c	d	e
		Osäkrade exponeringar – bokfört värde	Säkrade exponeringar – bokfört värde	Exponeringar med pantsäkerhet	Exponeringar säkrade genom finansiella garantier	Exponeringar säkrade genom kreditderivat
mkr						
1	Summa – lån	810 113	1 881 420	1 794 955	86 465	-
2	Summa – räntebärande värdepapper	24 722	0	0	0	-
3	Summa – exponeringar	834 835	1 881 420	1 794 955	86 465	-
4	Varav fallerade	2 226	3 113	3 057	56	-

Kapitalkrav för kreditrisker – internmetoden och schablonmetoden

Tabell TB8 EU CRB-C – Geografisk fördelning av exponeringar

Tabellen visar geografisk fördelning av exponeringar per exponeringsklass för 2017, fördelat på exponeringar som behandlas enligt internmetoden respektive schablonmetoden. Exponeringarna som behandlas enligt internmetoden har ökat jämfört med föregående år. Exponeringarna som behandlas enligt schablonmetoden har minskat jämfört med föregående år. Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar.

EU CRB-C – Geografisk fördelning av exponeringar 2017

mkr	a	b	c	d	e	f	g	h
	Nettovärde							
	Sverige	Stor-britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder-länderna	Övriga länder	Summa
1	34 234	86 466	12 319	27 100	94 756	397	51 434	306 706
2	9 563	1 399	1 261	1 615	124	693	6 697	21 351
3	698 646	183 513	203 269	55 544	108 774	3 529	71 783	1 325 060
4	822 353	1 087	93 951	65 513	42 663	184	5 930	1 031 681
5	967		18	493			35	1 512
6	1 565 762	272 465	310 819	150 265	246 317	4 804	135 879	2 686 311
7	123			6	17		0	145
8								
9								
10							444	444
11								
12	79	320	2	98	0	1	2 145	2 644
13	5 627	103	800	1 544	244	317	11 564	20 199
14	5 639	16 424	1 789	5 134	1 002	546	1 075	31 609
15	1 500	63 233	650	53	29	38 128	4 282	107 875
16	478	126	4	0	2		44	654
17								
18								
19								
20	86							86
21	6 764			5	45			6 813
22	5 867	802	201	269	364	79	648	8 229
23	26 162	81 008	3 445	7 108	1 703	39 072	20 202	178 699
24	1 591 924	353 473	314 264	157 373	248 020	43 875	156 081	2 865 010

EU CRB-C – Geografisk fördelning av exponeringar 2016

mkr	a	b	c	d	e	f	g	h
	Nettovärde							
	Sverige	Stor-britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder-länderna	Övriga länder	Summa
1	17 033	1 736	1 641	1 488	541	700	5 141	28 279
2	658 412	166 636	212 862	53 683	99 086	3 378	81 669	1 275 726
3	779 098	883	97 330	60 889	39 810	175	4 626	982 812
4	807		20	513				1 340
6	1 455 351	169 255	311 853	116 573	139 437	4 253	91 436	2 288 158
7	14 849	63 691	6 328	20 926	103 226	395	32 406	241 821
8	15 693		101	52	7 650			23 496
9								
10							448	483
11								
12	36	57		1		15	1 791	1 901
13	2 448	883	724	1 790	169	939	12 292	19 245
14	5 395	15 125	1 927	4 257	1 237	650	1 443	30 035
15	1 652	56 531	943	56	29	31 545	3 010	93 765
16	9	91		2	1	1	102	206
17								
18								
19								
20								
21	6 749			3	44			6 796
22	8 254	185	156	289	494	13	958	10 349
23	55 086	136 563	10 179	27 376	112 885	33 559	52 450	428 097
24	1 510 436	305 818	322 032	143 949	252 322	37 812	143 885	2 716 255

Tabell TB9 EU CRB-D – Koncentration av exponeringar per typ av bransch eller motpart

Tabellen visar fördelning av exponeringar på typ av bransch/motpart och per exponeringsklass för utgången av 2017, fördelat på exponeringar som behandlas enligt intermetoden respektive schablonmetoden. Exponeringarna som behandlas enligt intermetoden har ökat jämfört med föregående år. Exponeringarna som behandlas enligt schablonmetoden har minskat jämfört med föregående år. Exponeringar mot stater, centralbanker, ställiga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande intermetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa intermetoden för statsexponeringar.

EU CRB-D – Koncentration av exponeringar per typ av bransch eller motpart 2017

mkr	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v
	Jordbruk, skogsbruk och fiske	Utvinning av mineral	Tillverkning av metaller	Förädlingsindustri	Vattenförsörjning	Byggnadsverksamhet	Parthandel och detaljhandel	Transport och magasinering	Hotell- och restaurangverksamhet	Informations- och kommunikation	Finans och försäkringsverksamhet	Fästighetsverksamhet	Verksamhet inom juridik, ekonomi, och andra vetenskaper	Uthyrning, fastighetsförvaltning och service, resejourer och andra tjänster	Offentlig förvaltning och försvar, obligatorisk socialförsäkring	Utbildning	Vård och omsorg, sociala tjänster	Kultur, nöje och fritid	Övriga tjänster	Förvävsarbete i hushåll	Övrig företagsutövning	Summa
1				1 662	268		2				1 501				19 177	9 373	8 697	266 024			1	306 706
2	182										10 816				2 780			7 573				21 351
3	19 121	8 288	69 221	31 124	4 299	75 138	46 237	24 809	10 670	8 289	64 340	684 506	113 040	12 833	28 647	8 170	20 052	3 324	90 723	828	1 401	1 325 060
4	31 482	79	4 778	360	107	11 505	10 905	3 144	2 464	5 097	859	8 928	20 360	3 549	451	3 370	4 941	7 738	911 416		148	1 031 681
5						4	7			33	226	12	319						912			1 512
Summa	50 785	8 367	74 000	33 145	4 674	86 648	57 151	27 953	13 134	13 418	76 241	694 947	133 719	16 382	51 055	20 914	33 690	11 062	1 276 649	828	1 551	2 686 311
7															96				49			145
8																						444
9																						444
10																						444
11																						444
12	94										474				167			1 884			26	2 644
13	18	0	1 616	0	3	4	502	175	1	6	1 256	974	942	33		1	2	0	14 662	4	20 199	
14	232	4	1 48	7	12	221	285	54	92	75	109	344	672	91	253	22	91	64	28 848	7	31 609	
15																						
16																						
17																						
18																						
19																						
20																						
21										45	6 211											86
22											0											8 229
Summa	377	9	1 768	7	15	238	779	229	102	128	8 060	1 617	1 676	134	516	25	100	67	162 810	828	42	178 699
Summa – schablonmetoden	51 163	8 376	75 767	33 152	4 689	86 886	57 929	28 182	13 235	13 546	84 301	696 564	135 395	16 516	51 571	20 939	33 790	11 128	1 439 459	828	1 593	2 865 010

EU CRB-D – Koncentration av exponeringar per typ av bransch eller motpart 2016

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	
mkr	Jordbruk, skogsbruk och fiske av mineral	Utvinning av mineral	Tillverkning av el, gas, värme och kyla	Försörjning av el, gas, värme och kyla	Vattenförsörjning	Byggnadsverksamhet	Partihandel och detaljhandel	Transport och magasinering	Hotell- och restaurangverksamhet	Informations- och kommunikationskategorier	Finans och försäkringsverksamhet	Fastighetsverksamhet och teknik	Verksamhet inom juridik, resejourer och andra ekonomiska vetenskaper	Uthyrning, fastighetsservice, resejourer och andra stöd- och tekniska tjänster	Offentlig förvaltning och försvar, obligatorisk socialförsäkring	Utbildning	Vård och omsorg, sociala tjänster	Kultur, nöje och fritid	Övriga tjänster	Förvärvsarbete i hushåll	Övrig företagsutlåning	Summa	
1	Nationella regeringar eller centralbanker																						
2	Institut																						
3	Företag	16 967	8 456	78 829	34 164	3 818	71 171	44 482	25 533	10 550	11 866	71 810	641 723	89 835	11 941	20 068	10 248	21 622	3 139	97 095	1 189	1 219	1 275 726
4	Hushåll	30 534	71	4 870	848	99	11 609	11 473	3 152	2 445	5 163	927	9 441	19 981	12	3 292	5 008	7 361	862 897	2	163	982 812	
5	Aktier							0			0								1 340			1 340	
	Summa	47 501	8 527	83 699	35 012	3 917	82 780	55 955	28 685	12 995	17 030	92 176	651 164	109 815	23 195	13 540	26 629	10 500	967 057	1 192	1 382	2 288 158	
6	– intermetoden																						
7	Nationella regeringar eller centralbanker																						
8	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter				645							3 033			13 265		21		224 855		2	241 821	
9	Offentliga organ					291		2	12						6 716	7 943	8 532		0			23 496	
10	Multilaterala utvecklingsbanker										35									448		483	
11	Internationella organisationer																						
12	Institut										294									1 424		1 901	
13	Företag	985	1	441	1	4 635	503	155	143	7	756	383	548	54	516	11	2	37	10 067	0	0	19 245	
14	Hushåll	218	3	119	11	5	239	260	53	95	77	95	364	85	326	25	75	60	27 358	1	1	30 035	
15	Säkrade genom pantått i fast egendom	34	5	8		23	8		4	4	4	795	83	14		2	5	155	92 613		8	93 765	
16	Fallerande exponeringar			0		10	9		3					0					184			206	
17	Poster förknippade med särskilt hög risk																						
18	Säkerställda obligationer																						
19	Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering																						
20	Företag för kollektiva investeringar																						
21	Aktieexponeringar									43	6 209				16							6 796	
22	Övriga exponeringar										4											10 349	
23	Summa	1 238	9	588	656	297	4 907	782	220	245	131	7 397	4 575	1 195	168	7 982	8 635	252	967 822	1 192	12	428 097	
24	– schablonmetoden	48 739	8 536	84 267	35 667	4 214	87 687	56 737	28 905	13 240	17 161	99 573	655 740	1 111 011	15 575	44 201	21 522	35 265	10 752	1 334 879	1 192	1 393	2 716 255

Tabell TB10 EU CRB-E – Exponeringars löptid

Tabellen visar fördelning av exponeringar på löptider samt exponeringsklasser för utgången av 2017, avseende exponeringar som behandlas enligt internmetoden respektive schablonmetoden. Totala exponeringar som behandlas enligt internmetoden med löptider kortare än 1 år har ökat jämfört med föregående år. Totala exponeringar som behandlas enligt schablonmetoden med löptider kortare än 1 år har minskat jämfört med föregående år. Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar.

EU CRB-E – Exponeringars löptid 2017

mkr	a	b	c	d	e	f
	På begäran	< = 1 år	> 1 år < = 5 år	> 5 år	Ingen angiven löptid	Summa
1	Nationella regeringar eller centralbanker	289 854	9 393	7 229	231	306 706
2	Institut	10 301	4 443	6 607	0	21 351
3	Företag	635 157	550 476	138 725	702	1 325 060
4	Hushåll	532 732	228 749	172 380	97 820	1 031 681
5	Aktier	0	0	0	1 512	1 512
6	Summa – internmetoden	1 468 044	793 061	324 940	100 266	2 686 311
7	Nationella regeringar eller centralbanker	0	0	6	140	145
8	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter					
9	Offentliga organ					
10	Multilaterala utvecklingsbanker	444	0	0	0	444
11	Internationella organisationer					
12	Institut	2 597	27	20	0	2 644
13	Företag	13 443	2 723	1 310	2 724	20 199
14	Hushåll	5 362	2 414	3 671	20 160	31 609
15	Säkrade genom panträtt i fast egendom	9 934	28 131	41 382	28 428	107 875
16	Fallerande exponeringar	28	0	79	547	654
17	Poster förknippade med särskilt hög risk					
18	Säkerställda obligationer					
19	Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering					
20	Företag för kollektiva investeringar	0	0	0	86	86
21	Aktieexponeringar	0	0	0	6 813	6 813
22	Övriga exponeringar	34	29	0	8 167	8 229
23	Summa – schablonmetoden	31 841	33 324	46 468	67 066	178 699
24	Summa	1 499 885	826 385	371 408	167 331	2 865 010

EU CRB-E – Exponeringars löptid 2016

mkr	a	b	c	d	e	f
	På begäran	< = 1 år	> 1 år < = 5 år	> 5 år	Ingen angiven löptid	Summa
1	Nationella regeringar eller centralbanker					
2	Institut	16 622	5 165	6 491	0	28 279
3	Företag	643 765	501 726	129 100	1 136	1 275 726
4	Hushåll	488 421	224 819	166 610	102 963	982 812
5	Aktier	0	0	0	1 340	1 340
6	Summa – internmetoden	1 148 808	731 709	302 201	105 439	2 288 158
7	Nationella regeringar eller centralbanker	238 519	346	2 907	50	241 821
8	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	7 168	9 946	6 382	0	23 496
9	Offentliga organ					
10	Multilaterala utvecklingsbanker	35	448	0	0	483
11	Internationella organisationer					
12	Institut	1 796	104	0	1	1 901
13	Företag	7 201	8 581	1 227	2 236	19 245
14	Hushåll	4 254	2 947	4 333	18 501	30 035
15	Säkrade genom panträtt i fast egendom	10 253	23 436	36 012	24 063	93 765
16	Fallerande exponeringar	104	2	40	60	206
17	Poster förknippade med särskilt hög risk					
18	Säkerställda obligationer					
19	Fordringar på institut och företag med kortfristig kreditvärdering					
20	Företag för kollektiva investeringar					
21	Aktieexponeringar	0	0	0	6 796	6 796
22	Övriga exponeringar	412	0	4	9 933	10 349
23	Summa – schablonmetoden	269 741	45 811	50 905	61 640	428 097
24	Summa	1 418 549	777 521	353 106	167 079	2 716 255

Tabell TB11 EU CR7 – Internmetoden – Effekt på riskvägda exponeringsbelopp av kreditderivat som används som tekniker för kreditriskreducering

Tabellen visar riskvägda exponeringsbelopp före kreditderivat samt netto efter kreditriskreducering per exponeringsklass per utgången av 2017. Beloppen är beräknade för exponeringar som behandlas enligt den grundläggande internmetoden samt exponeringar som behandlas enligt den avancerade internmetoden. Det framgår att Handelsbankens riskvägda exponeringsbelopp inte påverkas av kreditderivat.

EU CR7 – Internmetoden – Effekt på riskvägda exponeringsbelopp av kreditderivat som används som tekniker för kreditriskreducering 2017

mkr		a	b
		Riskvägda exponeringsbelopp före kreditderivat	Faktiska riskvägda exponeringsbelopp
1	Exponeringar som behandlas enligt den grundläggande internmetoden	46 259	46 259
2	Nationella regeringar och centralbanker	7 291	7 291
3	Institut	5 232	5 232
4	Företag – små och medelstora	6 736	6 736
5	Företag – specialutlåning		
6	Företag – övriga	27 000	27 000
7	Exponeringar som behandlas enligt den avancerade internmetoden	282 520	282 520
8	Nationella regeringar och centralbanker		
9	Institut		
10	Företag – små och medelstora	121 597	121 597
11	Företag – specialutlåning		
12	Företag – övriga	88 348	88 348
13	Hushåll – säkrad av fastighet (små och medelstora företag)	1 707	1 707
14	Hushåll – säkrad av fastighet (övriga företag)	51 092	51 092
15	Hushåll – kvalificerad rullande		
16	Hushåll – övriga små och medelstora företag	5 126	5 126
17	Hushåll – övriga andra företag	14 650	14 650
18	Kapitalrelaterade internmetoden	5 068	5 068
19	Övriga motpartslösa tillgångar	2 238	2 238
20	Summa	336 085	336 085

EU CR7 – Internmetoden – Effekt på riskvägda exponeringsbelopp av kreditderivat som används som tekniker för kreditriskreducering 2016

mkr		a	b
		Riskvägda exponeringsbelopp före kreditderivat	Faktiska riskvägda exponeringsbelopp
1	Exponeringar som behandlas enligt den grundläggande internmetoden	42 347	42 347
2	Nationella regeringar och centralbanker		
3	Institut	6 176	6 176
4	Företag – små och medelstora	4 418	4 418
5	Företag – specialutlåning		
6	Företag – övriga	31 753	31 753
7	Exponeringar som behandlas enligt den avancerade internmetoden	234 491	234 491
8	Nationella regeringar och centralbanker		
9	Institut		
10	Företag – små och medelstora	86 308	86 308
11	Företag – specialutlåning		
12	Företag – övriga	75 785	75 785
13	Hushåll – säkrad av fastighet (små och medelstora företag)	1 706	1 706
14	Hushåll – säkrad av fastighet (övriga företag)	48 178	48 178
15	Hushåll – kvalificerad rullande		
16	Hushåll – övriga små och medelstora företag	5 434	5 434
17	Hushåll – övriga andra företag	17 080	17 080
18	Kapitalrelaterade internmetoden	4 959	4 959
19	Övriga motpartslösa tillgångar	2 387	2 387
20	Summa	284 184	284 184

Fördelning, riskklass och land

Tabell TB12 Företagsexponeringar godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land

Företagsexponeringar godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land 2017

%	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD	Expone- rings- belopp, mkr	Andel expo- nerings- belopp	Ackumulerat % av totalt exponerings- belopp	Expone- ringsbe- loppsviktat genomsnitt- ligt LGD	Sverige	Stor- britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder- länderna	USA	Övriga
Riskklass 1	0,03	83 739	7,99	7,99	20,13	9,55	0,74	8,86	0,99	10,41	11,43	25,48	10,00
Riskklass 2	0,04	298 064	28,44	36,43	22,16	31,37	19,00	25,11	19,59	35,09	22,05	32,54	53,10
Riskklass 3	0,13	404 245	38,57	75,00	26,69	35,44	49,52	42,03	43,44	31,30	60,01	22,58	29,50
Riskklass 4	0,46	168 692	16,09	91,09	28,90	14,57	24,49	14,20	23,58	12,30	6,50	12,40	2,95
Riskklass 5	1,51	63 988	6,11	97,20	31,68	7,06	4,14	5,52	6,28	5,24	0,02	6,35	1,17
Riskklass 6	5,41	11 261	1,07	98,27	33,91	0,91	0,54	1,94	1,35	1,36	-	0,49	1,64
Riskklass 7	18,29	5 522	0,53	98,80	33,06	0,48	0,27	0,57	0,57	1,51	-	0,16	0,76
Riskklass 8	32,65	3 914	0,37	99,17	37,59	0,27	0,06	0,65	0,25	1,51	-	-	0,19
Riskklass 9	45,00	2 306	0,22	99,39	38,34	0,13	0,04	0,78	0,04	0,20	-	-	-
Fallissemang	100,00	6 378	0,61	100,00	40,84	0,21	1,20	0,34	3,92	1,08	-	-	0,69
Summa		1 048 109	100,00										
		Riskklass 1-5											
		1 018 728											
		Riskklass 1-5											
		97,20%											

Företagsexponeringar godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land 2016

%	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD	Expone- rings- belopp, mkr	Andel expo- nerings- belopp	Ackumulerat % av totalt exponerings- belopp	Expone- ringsbe- loppsviktat genomsnitt- ligt LGD	Sverige	Stor- britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder- länderna	USA	Övriga
Riskklass 1	0,03	93 757	9,29	9,29	24,36	9,96	0,82	13,13	2,04	9,66	15,98	36,73	8,21
Riskklass 2	0,04	287 518	28,50	37,79	23,38	30,25	20,08	25,24	20,42	42,25	36,41	23,01	55,06
Riskklass 3	0,08	383 952	38,06	75,85	27,08	37,16	46,77	39,35	37,86	28,78	36,09	30,97	21,58
Riskklass 4	0,26	154 643	15,33	91,18	28,83	14,05	24,11	12,79	25,58	10,40	8,71	7,97	6,19
Riskklass 5	0,82	61 452	6,09	97,27	30,63	6,88	5,05	5,76	7,36	3,87	2,81	1,17	3,48
Riskklass 6	2,86	10 019	0,99	98,26	33,74	0,75	1,47	1,06	0,78	1,69	-	0,15	3,11
Riskklass 7	8,77	6 876	0,68	98,94	35,73	0,48	0,51	1,13	0,44	1,72	-	-	1,64
Riskklass 8	15,71	3 340	0,33	99,27	37,25	0,11	0,35	1,09	0,25	0,34	-	-	0,06
Riskklass 9	32,70	760	0,08	99,35	39,07	0,10	0,02	0,07	0,05	0,04	-	-	-
Fallissemang	100,00	6 580	0,65	100,00	41,94	0,26	0,82	0,38	5,22	1,25	-	-	0,67
Summa		1 008 897	100,00										
		Riskklass 1-5											
		981 322											
		Riskklass 1-5											
		97,27%											

Tabell TB13 Institutsexponeringar godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land

Institutsexponeringar godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land 2017													
%	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD	Expone- rings- belopp, mkr	Andel expo- nerings- belopp	Ackumulerat % av totalt exponerings- belopp	Expone- ringsbe- loppsviktat genomsnitt- ligt LGD	Sverige	Stor- britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder- länderna	USA	Övriga länder
Riskklass 1	0,05	28 202	39,05	39,05	19,99	38,66	77,14	81,00	11,51	-	98,60	8,09	62,89
Riskklass 2	0,12	35 923	49,74	88,79	18,23	50,62	21,08	1,38	3,49	16,24	-	91,02	4,38
Riskklass 3	0,21	3 633	5,03	93,82	41,22	4,28	0,07	0,08	10,65	4,00	1,40	0,87	32,55
Riskklass 4	0,51	4 246	5,88	99,70	17,81	6,23	0,98	2,61	-	-	-	0,01	0,18
Riskklass 5	1,24	90	0,12	99,82	31,41	0,13	0,73	0,39	-	-	-	0,00	0,00
Riskklass 6	2,55	116	0,16	99,98	45,00	0,06	0,01	14,54	74,34	79,76	-	0,00	0,00
Riskklass 7	13,25	5	0,01	99,99	45,00	0,01	-	-	-	-	-	-	0,00
Riskklass 8	35,00	2	0,00	99,99	45,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-
Riskklass 9	35,00	6	0,01	100,00	45,00	0,01	-	-	-	-	-	-	-
Fallssemang	100,00	-	-	100,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa		72 223	100,00										
		Riskklass 1-5	72 094										
		Riskklass 1-5	99,82%										

Institutsexponeringar godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land 2016

%	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD	Expone- rings- belopp, mkr	Andel expo- nerings- belopp	Ackumulerat % av totalt exponerings- belopp	Expone- ringsbe- loppsviktat genomsnitt- ligt LGD	Sverige	Stor- britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder- länderna	USA	Övriga länder
Riskklass 1	0,05	45 447	43,21	43,21	20,08	42,55	90,09	20,01	4,67	-	-	-	44,99
Riskklass 2	0,12	46 709	44,40	87,61	16,02	46,76	2,80	73,39	0,96	10,64	-	58,68	7,89
Riskklass 3	0,21	6 342	6,03	93,64	27,90	4,20	1,59	0,04	59,13	9,95	-	5,83	47,03
Riskklass 4	0,51	6 487	6,17	99,81	14,97	6,37	4,68	0,47	0,15	77,46	-	31,51	0,05
Riskklass 5	1,24	92	0,09	99,90	38,31	0,08	0,08	4,25	0,53	-	-	3,98	0,04
Riskklass 6	2,55	75	0,07	99,97	45,00	0,01	0,07	1,68	34,56	-	-	-	-
Riskklass 7	13,25	25	0,02	99,99	45,00	0,02	0,69	0,16	-	1,95	-	-	-
Riskklass 8	35,00	-	-	99,99	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Riskklass 9	35,00	8	0,01	100,00	45,00	0,01	-	-	-	-	-	-	-
Fallssemang	100,00	-	-	100,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa		105 185	100,00										
		Riskklass 1-5	105 077										
		Riskklass 1-5	99,90%										

Tabell TB14 Hushållsexponeringar, privatpersoner, godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land

Hushållsexponeringar, privatpersoner, godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land 2017

%	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD	Expone- rings- belopp, mkr	Andel expo- nerings- belopp	Ackumulerat % av totalt exponerings- belopp	Expone- ringsbe- loppsviktat genomsnitt- ligt LGD	Sverige	Stor- britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder- länderna	USA	Övriga
Riskklass 1	0,04	287 919	28,74	28,74	14,33	31,53		-	22,62	49,55			
Riskklass 2	0,08	355 062	35,44	64,19	16,93	34,47		33,91	58,50	21,51			
Riskklass 3	0,15	213 585	21,32	85,51	17,97	20,20		42,80	16,10	2,18			
Riskklass 4	0,39	86 335	8,62	94,13	19,70	10,15		-	0,93	10,29			
Riskklass 5	0,90	36 887	3,68	97,81	23,05	1,64		21,14	-	9,98			
Riskklass 6	2,61	5 324	0,53	98,34	20,67	0,64		-	-	0,51			
Riskklass 7	5,14	7 892	0,79	99,13	23,12	0,60		1,14	1,10	3,21			
Riskklass 8	4,00	1 696	0,17	99,30	20,06	0,13		0,72	-	-			
Riskklass 9	8,54	5 214	0,52	99,82	19,64	0,53		0,15	0,23	1,64			
Fallissemang	100,00	1 819	0,18	100,00	38,34	0,11		0,14	0,52	1,12			
Summa		1 001 733	100,00										
		Riskklass 1-5	979 788										
		Riskklass 1-5	97,81%										

Hushållsexponeringar, privatpersoner, godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land 2016

%	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD	Expone- rings- belopp, mkr	Andel expo- nerings- belopp	Ackumulerat % av totalt exponerings- belopp	Expone- ringsbe- loppsviktat genomsnitt- ligt LGD	Sverige	Stor- britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder- länderna	USA	Övriga
Riskklass 1	0,04	264 590	27,70	27,70	14,67	30,64		-	22,83	49,49			
Riskklass 2	0,07	340 306	35,62	63,32	17,26	34,84		33,80	57,49	21,97			
Riskklass 3	0,15	205 825	21,54	84,86	17,53	20,37		41,76	14,88	2,13			
Riskklass 4	0,38	84 377	8,83	93,69	19,94	10,40		-	2,87	10,10			
Riskklass 5	0,78	38 238	4,00	97,69	29,00	1,64		22,33	-	9,30			
Riskklass 6	2,33	5 121	0,54	98,23	20,02	0,65		-	-	0,49			
Riskklass 7	4,34	7 968	0,83	99,06	26,56	0,64		1,19	1,17	3,20			
Riskklass 8	3,71	1 591	0,17	99,23	22,57	0,13		0,58	-	-			
Riskklass 9	8,10	5 439	0,57	99,80	20,00	0,57		0,17	0,19	2,12			
Fallissemang	100,00	1 891	0,20	100,00	39,65	0,12		0,17	0,57	1,20			
Summa		955 346	100,00										
		Riskklass 1-5	933 336										
		Riskklass 1-5	97,70%										

Tabell TB15 Hushållsexponeringar, små företag, godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land

Hushållsexponeringar, små företag, godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land 2017

%	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD	Expone- rings- belopp, mkr	Andel expo- nerings- belopp	Ackumulerat % av totalt exponerings- belopp	Expone- ringsbe- loppsviktat genomsnitt- ligt LGD	Land								
						Sverige	Stor- britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder- länderna	USA	Övriga	
Riskklass 1	0,17	6 878	27,58	27,58	32,39	26,58		22,65	27,43	46,95				
Riskklass 2	0,57	6 112	24,51	52,09	34,28	23,10		-	43,23	23,46				
Riskklass 3	0,89	2 473	9,92	62,01	35,09	12,18		-	-	1,42				
Riskklass 4	1,23	4 759	19,09	81,10	29,01	18,95		37,18	17,06	13,80				
Riskklass 5	3,35	1 883	7,55	88,65	35,66	8,10		12,32	3,40	4,55				
Riskklass 6	4,86	906	3,63	92,28	32,40	3,88		2,16	2,61	2,81				
Riskklass 7	6,22	571	2,29	94,57	35,49	2,06		17,55	-	0,85				
Riskklass 8	10,46	506	2,03	96,60	32,85	2,03		3,83	2,01	0,90				
Riskklass 9	22,05	334	1,34	97,94	34,07	1,33		2,53	1,02	1,40				
Fallissemang	100,00	513	2,06	100,00	44,81	1,80		1,78	3,24	3,85				
Summa		24 935	100,00											
		Riskklass 1-5	22 105											
		Riskklass 1-5	88,65%											

Hushållsexponeringar, små företag, godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land 2016

%	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD	Expone- rings- belopp, mkr	Andel expo- nerings- belopp	Ackumulerat % av totalt exponerings- belopp	Expone- ringsbe- loppsviktat genomsnitt- ligt LGD	Land								
						Sverige	Stor- britannien	Norge	Danmark	Finland	Neder- länderna	USA	Övriga	
Riskklass 1	0,16	7 098	26,36	26,36	32,05	25,29		23,94	26,30	46,14				
Riskklass 2	0,52	6 688	24,84	51,20	31,53	23,62		-	42,60	21,96				
Riskklass 3	0,77	2 856	10,61	61,81	30,26	13,16		-	-	1,00				
Riskklass 4	1,05	5 114	18,99	80,80	29,17	18,64		38,52	17,68	13,35				
Riskklass 5	2,97	2 084	7,74	88,54	35,35	8,24		11,31	3,96	5,59				
Riskklass 6	4,10	989	3,67	92,21	31,73	3,98		2,13	2,44	2,62				
Riskklass 7	5,78	586	2,18	94,39	36,81	1,97		15,53	-	0,76				
Riskklass 8	9,03	521	1,94	96,33	33,33	2,00		2,40	1,70	1,05				
Riskklass 9	20,05	382	1,42	97,75	35,43	1,28		4,96	1,06	2,00				
Fallissemang	100,00	606	2,25	100,00	44,83	1,82		1,21	4,26	5,53				
Summa		26 924	100,00											
		Riskklass 1-5	23 840											
		Riskklass 1-5	88,55%											

Tabell TB16 Genomsnittligt PD och LGD per land, exponeringsbeloppsviktat

Genomsnittligt PD och LGD per land, exponeringsbeloppsviktat 2017

%	Företag		Institut		Hushåll, fastighetskrediter		Hushåll, övrigt		Statsexponeringar	
	PD	LGD	PD	LGD	PD	LGD	PD	LGD	PD	LGD
Sverige	0,72	23,45	0,13	19,36	0,21	14,01	2,24	30,27	0,006	41,01
Storbritannien	1,60	25,76	0,08	45,00					0,002	45,00
Norge	1,38	28,26	0,43	44,91	0,38	20,02	0,78	24,46	0,002	45,00
Danmark	4,51	31,95	1,93	45,00	0,65	31,96	3,87	50,88	0,002	45,00
Finland	2,11	26,14	2,06	45,00	1,54	27,00	6,81	44,36	0,004	45,00
Nederländerna	0,09	44,87	0,05	45,00					0,002	45,00
Övriga länder	0,56	44,57	0,11	29,53					0,004	44,44

Genomsnittligt PD och LGD per land, exponeringsbeloppsviktat 2016

%	Företag		Institut		Hushåll, fastighetskrediter		Hushåll, övrigt	
	PD	LGD	PD	LGD	PD	LGD	PD	LGD
Sverige	0,51	23,97	0,13	17,73	0,22	13,60	2,21	28,67
Storbritannien	1,12	25,75	0,17	45,00				
Norge	0,82	28,83	0,22	45,00	0,39	20,03	0,71	46,50
Danmark	5,55	34,17	1,02	45,00	0,59	32,86	4,33	51,00
Finland	1,62	27,98	0,69	45,00	1,63	27,00	7,02	44,57
Nederländerna	0,17	44,93	-	-				
Övriga länder	0,56	43,87	0,12	28,07				

Fördelning, riskklass enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF

Tabell TB17 Företagsexponeringar beräknade enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass

Företagsexponeringar beräknade enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass

mkr	2017					2016				
	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %
Riskklass 1	22 110	0,03	30,60	2 278	10,30	26 996	0,03	34,39	3 099	11,48
Riskklass 2	35 276	0,03	41,39	5 073	14,38	43 039	0,05	40,56	8 523	19,80
Riskklass 3	48 939	0,11	36,35	12 502	25,55	51 133	0,17	36,48	16 285	31,84
Riskklass 4	14 257	0,40	38,77	7 193	50,45	12 523	0,39	36,54	5 998	47,90
Riskklass 5	7 330	1,21	41,90	6 344	86,56	4 033	0,98	39,17	3 057	75,81
Riskklass 6	1 842	3,76	39,89	2 236	121,40	1 243	3,15	42,84	1 523	122,54
Riskklass 7	546	13,44	39,82	887	162,49	916	7,47	44,01	1 487	162,28
Riskklass 8	169	32,32	44,36	425	252,26	56	16,58	42,63	93	166,71
Riskklass 9	97	45,00	43,16	198	204,56	32	32,98	40,61	48	152,38
Fallissemang	644	100,00	43,52	0	0,00	897	100,00	43,08	0	0,00
Summa	131 210			37 136		140 868			40 113	

Tabell TB18 Institutsexponeringar beräknade enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass

Institutsexponeringar beräknade enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass

mkr	2017						2016					
	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %	Extern rating	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %	Extern rating
Riskklass 1	28 202	0,05	19,99	3 504	12,42	Aaa, Aa	45 447	0,05	20,08	5 378	11,83	Aaa, Aa
Riskklass 2	35 923	0,12	18,23	6 684	18,61	Aa, A	46 709	0,12	16,02	7 492	16,04	Aa, A
Riskklass 3	3 633	0,21	41,22	1 803	49,62	A	6 342	0,21	27,90	2 126	33,53	A
Riskklass 4	4 246	0,51	17,81	1 635	38,51	Baa	6 487	0,51	14,97	2 100	32,38	Baa
Riskklass 5	90	1,24	31,41	84	92,95	Baa, Ba	92	1,24	38,31	96	104,30	Baa, Ba
Riskklass 6	116	2,55	45,00	185	159,69	Ba	75	2,55	45,00	119	159,41	Ba
Riskklass 7	5	13,25	45,00	12	254,66	B	25	13,25	45,00	63	256,37	B
Riskklass 8	2	35,00	45,00	6	288,04	Caa	-	35,00	-	-	-	Caa
Riskklass 9	6	35,00	45,00	16	270,03	Caa, C	8	35,00	45,00	23	281,28	Caa, C
Fallissemang	-	-	-	-	-	-	0	100,00	-	-	-	-
Summa	72 223			13 929			105 185			17 397		

Fördelning, riskklass enligt internmetoden med egna skattningar av LGD och KF

Tabell TB19 Företagsexponeringar beräknade enligt internmetoden med egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass

mkr	2017					2016				
	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %
Riskklass 1	61 629	0,03	16,38	3 518	5,71	66 761	0,03	20,30	4 522	6,78
Riskklass 2	262 788	0,04	19,57	18 411	7,01	244 479	0,03	20,36	17 835	7,30
Riskklass 3	355 306	0,13	25,35	61 994	17,45	332 819	0,07	25,63	43 186	12,98
Riskklass 4	154 435	0,47	27,98	55 153	35,71	142 120	0,25	28,15	39 761	27,98
Riskklass 5	56 658	1,55	30,36	34 892	61,58	57 419	0,81	30,03	28 987	50,48
Riskklass 6	9 419	5,74	32,74	9 074	96,33	8 776	2,82	32,45	6 697	76,31
Riskklass 7	4 976	18,82	32,31	6 890	138,45	5 960	8,97	34,45	6 608	110,89
Riskklass 8	3 745	32,66	37,29	7 617	203,40	3 284	15,70	37,16	5 874	178,87
Riskklass 9	2 209	45,00	38,12	4 287	194,01	728	32,69	39,00	1 388	190,74
Fallissemang	5 734	100,00	40,54	8 110	25,07	5 683	100,00	41,76	7 234	127,33
Summa	916 899			209 946		868 029			162 092	

Tabell TB20 Hushållsexponeringar, varav fastighetskrediter med egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass

mkr	2017					2016				
	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %
Riskklass 1	269 952	0,04	13,45	5 046	1,87	247 075	0,04	13,18	4 577	1,85
Riskklass 2	334 521	0,07	16,39	11 690	3,49	318 191	0,07	15,96	10 852	3,41
Riskklass 3	205 507	0,14	17,48	12 362	6,02	197 734	0,14	17,03	11 395	5,76
Riskklass 4	80 139	0,37	18,36	9 716	12,12	78 248	0,37	18,61	9 700	12,40
Riskklass 5	23 871	0,71	20,14	4 816	20,18	22 371	0,68	19,93	4 340	19,40
Riskklass 6	4 619	1,43	18,39	864	18,71	4 528	1,41	17,81	802	17,72
Riskklass 7	6 325	3,58	20,66	3 212	50,78	6 227	3,14	20,55	2 922	46,92
Riskklass 8	1 525	3,91	20,17	657	43,07	1 399	3,36	20,24	570	40,72
Riskklass 9	5 048	8,31	19,06	2 751	54,50	5 200	7,79	19,24	2 901	55,79
Fallissemang	913	100,00	21,10	1 685	184,41	930	100,00	21,95	1 825	196,04
Summa	932 420			52 799		881 903			49 884	

Tabell TB21 Hushållsexponeringar, varav övriga med egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass

mkr	2017					2016				
	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %	Exponerings- belopp	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt PD, %	Exponerings- beloppsviktat genomsnittligt LGD, %	Riskvägt expo- nerings- belopp	Genom- snittlig riskvikt, %
Riskklass 1	24 843	0,11	36,96	2 312	9,30	24 613	0,10	34,66	2 062	8,37
Riskklass 2	26 655	0,21	27,82	2 641	9,91	28 803	0,18	35,05	2 990	10,38
Riskklass 3	10 551	0,46	31,59	2 023	19,18	10 947	0,41	29,87	1 834	16,75
Riskklass 4	10 955	0,93	33,57	3 174	28,98	11 243	0,75	33,40	3 067	27,28
Riskklass 5	14 899	1,52	29,31	4 394	29,49	17 951	1,17	41,02	6 338	35,31
Riskklass 6	1 610	7,27	33,81	874	54,31	1 582	6,06	33,66	797	50,36
Riskklass 7	2 139	10,05	33,69	1 227	57,38	2 327	7,91	45,24	1 641	70,51
Riskklass 8	677	9,02	29,39	290	42,76	713	8,28	34,99	364	51,09
Riskklass 9	500	19,89	35,12	356	71,31	621	18,03	35,94	435	70,06
Fallissemang	1 419	100,00	51,77	2 484	174,99	1 567	100,00	52,18	2 986	190,59
Summa	94 248			19 775		100 367			22 514	

Exponering, exponeringsbelopp och kapitalkrav

Tabell TB22 EU CR4 – Schablonmetoden – kreditriskexponering och effekter av kreditriskreducering

Tabellen visar exponeringar före och efter kreditkonverteringsfaktor och kreditriskreducering, samt riskexponeringsbelopp och riskvikter i enlighet med schablonmetoden. Beloppen och riskvikterna specificeras per exponeringsklass. Exponeringar har minskat jämfört med föregående år. Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar.

EU CR4 – Schablonmetoden – kreditriskexponering och effekter av kreditriskreducering 2017

Exponeringsklasser mkr	a	b	c	d	e	f
	Exponeringar före kreditkonverteringsfaktor och kreditriskreducering	Exponeringar efter kreditkonverteringsfaktor och kreditriskreducering	Riskvägda exponeringsbelopp och densitet av riskvägt exponeringsbelopp	Belopp i balansräkningen	Belopp utanför balansräkningen	Riskvägda exponeringsbelopp
1 Nationella regeringar eller centralbanker	140	6	215	21	0	0,00
2 Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter						
3 Offentliga organ						
4 Multilaterala utvecklingsbanker	444	0	444	1	0	0,00
5 Internationella organisationer						
6 Institut	707	1 938	1 084	498	391	24,73
7 Företag	8 085	12 114	7 047	2 204	9 158	98,98
8 Hushåll	18 836	12 772	13 523	3 186	12 496	74,78
9 Säkrade genom panträtt i fast egendom	99 890	7 985	99 890	6 426	38 158	35,89
10 Fallerande exponeringar	647	7	647	7	748	114,43
11 Exponeringar förknippade med särskilt hög risk						
12 Säkerställda obligationer						
13 Institut och företag med kortfristig kreditvärdering						
14 Företag för kollektiva investeringar	86	0	86	0	86	100,00
15 Aktier	6 813	0	6 813	0	16 143	236,93
16 Övriga poster	8 229	0	6 779	0	6 301	92,95
17 Summa	143 878	34 821	136 530	12 344	83 481	56,07

EU CR4 – Schablonmetoden – kreditriskexponering och effekter av kreditriskreducering 2016

Exponeringsklasser mkr	a	b	c	d	e	f
	Exponeringar före kreditkonverteringsfaktor och kreditriskreducering	Exponeringar efter kreditkonverteringsfaktor och kreditriskreducering	Riskvägda exponeringsbelopp och densitet av riskvägt exponeringsbelopp	Belopp i balansräkningen	Belopp utanför balansräkningen	Riskvägda exponeringsbelopp
1 Nationella regeringar eller centralbanker	228 703	13 118	249 391	3 225	10	0,00
2 Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	11 605	11 891	47 602	6 332	22	0,04
3 Offentliga organ						
4 Multilaterala utvecklingsbanker	483	0	483	0	0	0,00
5 Internationella organisationer						
6 Institut	469	1 432	879	298	282	23,97
7 Företag	11 212	8 033	9 058	1 020	9 983	99,05
8 Hushåll	17 974	12 061	13 585	3 282	12 612	74,78
9 Säkrade genom panträtt i fast egendom	86 396	7 369	86 399	5 688	33 316	36,18
10 Fallerande exponeringar	196	10	196	3	258	129,60
11 Exponeringar förknippade med särskilt hög risk						
12 Säkerställda obligationer						
13 Institut och företag med kortfristig kreditvärdering						
14 Företag för kollektiva investeringar						
15 Aktier	6 796	0	6 796	0	16 126	237,27
16 Övriga poster	9 746	604	8 019	302	7 753	93,17
17 Summa	373 579	54 518	422 408	20 150	80 361	18,16

Tabell TB23 EU CR10 – IRB (specialutlåning och aktier)

Tabellen visar bokförda värden, exponeringsbelopp, riskvägda tillgångar och kapitalkrav för specialutlåning och aktieexponeringar per utgången av 2017. Riskvägda tillgångar är beräknade enligt den förenklade riskviktmetoden. Riskexponeringsbelopp är i nivå med föregående år.

EU CR10 – IRB (specialutlåning och aktier) 2017

Specialutlåning

mkr

Lagstadgade kategorier	Återstående löptid	Belopp i balansräkningen	Belopp utanför balansräkningen	Riskvikt, %	Exponeringsbelopp	Riskvägda exponeringsbelopp	Förväntade förluster
Kategori 1	Mindre än 2,5 år			50			
	Lika med eller mer än 2,5 år			70			
Kategori 2	Mindre än 2,5 år			70			
	Lika med eller mer än 2,5 år			90			
Kategori 3	Mindre än 2,5 år			115			
	Lika med eller mer än 2,5 år			115			
Kategori 4	Mindre än 2,5 år			250			
	Lika med eller mer än 2,5 år			250			
Kategori 5	Mindre än 2,5 år			-			
	Lika med eller mer än 2,5 år			-			
Summa	Mindre än 2,5 år						
	Lika med eller mer än 2,5 år						

Aktier inom ramen för den enkla riskviktade metoden

mkr

Kategorier	Belopp i balansräkningen	Belopp utanför balansräkningen	Riskvikt, %	Exponeringsbelopp	Riskvägda exponeringsbelopp	Kapitalkrav
Exponeringar i icke noterade aktier			190			
Börsnoterade aktieexponeringar	661		290	661	1 916	153
Andra aktieexponeringar	852		370	852	3 152	252
Summa	1 512		335,1	1 512	5 068	405

EU CR10 – IRB (specialutlåning och aktier) 2016

Specialutlåning

mkr

Lagstadgade kategorier	Återstående löptid	Belopp i balansräkningen	Belopp utanför balansräkningen	Riskvikt, %	Exponeringsbelopp	Riskvägda exponeringsbelopp	Förväntade förluster
Kategori 1	Mindre än 2,5 år			50			
	Lika med eller mer än 2,5 år			70			
Kategori 2	Mindre än 2,5 år			70			
	Lika med eller mer än 2,5 år			90			
Kategori 3	Mindre än 2,5 år			115			
	Lika med eller mer än 2,5 år			115			
Kategori 4	Mindre än 2,5 år			250			
	Lika med eller mer än 2,5 år			250			
Kategori 5	Mindre än 2,5 år			-			
	Lika med eller mer än 2,5 år			-			
Summa	Mindre än 2,5 år						
	Lika med eller mer än 2,5 år						

Aktier inom ramen för den enkla riskviktade metoden

mkr

Kategorier	Belopp i balansräkningen	Belopp utanför balansräkningen	Riskvikt, %	Exponeringsbelopp	Riskvägda exponeringsbelopp	Kapitalkrav
Exponeringar i icke noterade aktier			190			
Börsnoterade aktieexponeringar			290			
Andra aktieexponeringar	1 340	0	370	1 340	4 959	397
Summa	1 340		370	1 340	4 959	397

MOTPARTSRISKER

Tabell TB24 EU CCR1 – Analys av motpartskreditriskexponering per metod

Tabellen visar exponering och riskexponeringsbelopp för motpartsrisk fördelat på beräkningsmetoder per utgången av 2017. Riskexponeringsbelopp har minskat jämfört med föregående år.

EU CCR1 – Analys av motpartskreditriskexponering per metod 2017	a	b	c	d	e	f	g
mkr	Teoretiskt	Ersättningskostnad/aktuellt marknadsvärde	Potentiell framtida kreditexponering	Effektiv EPE ¹	Multiplikator	Exponeringar efter kreditriskreducering	Riskvägda exponeringsbelopp
1 Marknadsvärdering	2 108 079	40 404	22 916			81 721	12 518
2 Ursprunglig exponering							
3 Schablonmetoden							
4 Metoden med interna modeller (för derivat och transaktioner för värdepappersfinansiering)							
5 Varav transaktioner för värdepappersfinansiering							
6 Varav derivat och transaktioner med lång avvecklingscykel							
7 Varav från avtalsenlig produktövergripande nettning							
8 Förenklade metoden för finansiella säkerheter (för transaktioner för värdepappersfinansiering)							
9 Fullständiga metoden för finansiella säkerheter (för transaktioner för värdepappersfinansiering)							
10 VaR för transaktioner för värdepappersfinansiering							
11 Summa	2 108 079	40 404	22 916			81 721	12 518

EU CCR1 – Analys av motpartskreditriskexponering per metod 2016	a	b	c	d	e	f	g
mkr	Teoretiskt	Ersättningskostnad/aktuellt marknadsvärde	Potentiell framtida kreditexponering	Effektiv EPE ¹	Multiplikator	Exponeringar efter kreditriskreducering	Riskvägda exponeringsbelopp
1 Marknadsvärdering	1 968 460	63 308	26 409			114 217	15 627
2 Ursprunglig exponering							
3 Schablonmetoden							
4 Metoden med interna modeller (för derivat och transaktioner för värdepappersfinansiering)							
5 Varav transaktioner för värdepappersfinansiering							
6 Varav derivat och transaktioner med lång avvecklingscykel							
7 Varav från avtalsenlig produktövergripande nettning							
8 Förenklade metoden för finansiella säkerheter (för transaktioner för värdepappersfinansiering)							
9 Fullständiga metoden för finansiella säkerheter (för transaktioner för värdepappersfinansiering)							
10 VaR för transaktioner för värdepappersfinansiering							
11 Summa	1 968 460	63 308	26 409			114 217	15 627

¹ Effektiv förväntad positiv exponering (effektiv EPE): det vägda medelvärdet av den effektiva förväntade exponeringen under det första året för en nettningsmängd eller, om alla avtal inom nettningsmängden löper ut inom mindre än ett år, under löptiden för avtalet med den längsta löptiden bland avtalen i nettningsmängden, där vikterna motsvarar den andel av hela tidsperioden som en enskild förväntad exponering svarar för.

Tabell TB25 EU CCR2 – Kapitalkostnad för kreditvärdighetsjustering

Tabellen visar exponering och riskvägda tillgångar för kreditvärdighetsjustering (CVA) fördelat på beräkningsmetoder per utgången av 2017. Riskvägda tillgångar har minskat jämfört med föregående år.

EU CCR2 – Kapitalkostnad för kreditvärdighetsjustering 2017		a	b
		Exponeringsvärde	Riskvägda exponeringsbelopp
mkr			
1	Alla portföljer för vilka den avancerade metoden tillämpas		
2	i) VaR-komponent (inbegripet multiplikatorn 3x)		
3	ii) Stressjusterad VaR-komponent (inbegripet multiplikatorn 3x)		
4	Alla portföljer för vilka schablonmetoden tillämpas	17 962	4 891
EU4	Baserat på den ursprungliga åtagandemetoden	0	0
5	Summa av vad som omfattas av kapitalkostnad för kreditvärdighetsjustering	17 962	4 891

EU CCR2 – Kapitalkostnad för kreditvärdighetsjustering 2016		a	b
		Exponeringsvärde	Riskvägda exponeringsbelopp
mkr			
1	Alla portföljer för vilka den avancerade metoden tillämpas		
2	i) VaR-komponent (inbegripet multiplikatorn 3x)		
3	ii) Stressjusterad VaR-komponent (inbegripet multiplikatorn 3x)		
4	Alla portföljer för vilka schablonmetoden tillämpas	22 972	7 428
EU4	Baserat på den ursprungliga åtagandemetoden	0	0
5	Summa av vad som omfattas av kapitalkostnad för kreditvärdighetsjustering	22 972	7 428

Tabell TB26 EU CCR3 – Schablonmetoden – motpartsreditriskexponeringar per lagstiftningsportfölj och risk

Tabellen visar exponeringsvärde för motpartsrisk enligt schablonmetoden per utgången av 2017, fördelat på exponeringsklasser och riskvikter. Exponeringsvärdet har minskat jämfört med föregående år. Exponeringar mot stater, centralbanker, statliga myndigheter och kommuner behandlades tidigare enligt schablonmetoden men beräknas sedan andra kvartalet 2017 enligt den grundläggande internmetoden. Detta sedan Finansinspektionen i maj lämnade medgivande till Handelsbanken om att få tillämpa internmetoden för statsexponeringar.

EU CCR3 – Schablonmetoden – motpartsreditriskexponeringar per lagstiftningsportfölj och risk 2017

mkr	Exponeringsklasser	Riskvikt											Summa	Varav icke kreditvärderade		
		0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%			Övrigt	
1	Nationella regeringar eller centralbanker															
2	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter															
3	Offentliga organ															
4	Multilaterala utvecklingsbanker	123													123	
5	Internationella organisationer	35													35	
6	Institut		5 708												5 708	
7	Företag										156				156	61
8	Hushåll									114					114	114
9	Institut och företag med kortfristig kreditvärdering															
10	Övriga poster															
11	Summa	157	5 708							114	156			6 135	175	

EU CCR3 – Schablonmetoden – motpartsreditriskexponeringar per lagstiftningsportfölj och risk 2016

mkr	Exponeringsklasser	Riskvikt											Summa	Varav icke kreditvärderade		
		0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%			Övrigt	
1	Nationella regeringar eller centralbanker	3 044						42			46				3 132	
2	Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	974													974	
3	Offentliga organ															
4	Multilaterala utvecklingsbanker	153													153	
5	Internationella organisationer	49													49	
6	Institut		3 037												3 037	
7	Företag		539												562	562
8	Hushåll									176					176	176
9	Institut och företag med kortfristig kreditvärdering															
10	Övriga poster											249			249	249
11	Summa	4 220	3 577					42		176	318			8 332	987	

Tabell TB27 EU CCR4 – Internmetoden – motpartskreditriskexponeringar per portfölj och PD-skala

Tabellen visar exponering och riskvägda tillgångar samt genomsnittligt PD, LGD och riskvikt för motpartsrisk beräknat enligt internmetoden per utgången av 2017, specificerat per exponeringsklass och PD-intervall. Exponeringar har minskat jämfört med föregående år.

EU CCR4 – Internmetoden – motpartskreditriskexponeringar per portfölj och PD-skala 2017

mkr	PD-skala	a	b	c	d	e	f	g
		Exponeringar efter kreditriskreducering, mkr	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid, år	Riskvägda exponeringsbelopp, mkr	Densitet av riskvägt exponeringsbelopp
Statsexponeringar	0,00 till <0,15	8 126	0,00%	46	18,26%	1,62	88	1,09%
Statsexponeringar	0,15 till <0,25							
Statsexponeringar	0,25 till <0,50							
Statsexponeringar	0,50 till <0,75							
Statsexponeringar	0,75 till <2,50	97	1,00%	1	45,00%	0,11	95	97,86%
Statsexponeringar	2,50 till <10,00							
Statsexponeringar	10,00 till <100,00							
Statsexponeringar	100,00 (fallissemang)							
Statsexponeringar	Delsumma	8 223	0,01%	47	18,57%	1,60	183	2,22%
Institutsexponeringar	0,00 till <0,15	50 968	0,09%	68	15,57%	2,18	6 898	13,53%
Institutsexponeringar	0,15 till <0,25	805	0,21%	13	27,95%	0,91	315	39,06%
Institutsexponeringar	0,25 till <0,50							
Institutsexponeringar	0,50 till <0,75	4 091	0,51%	8	16,78%	2,14	1 484	36,28%
Institutsexponeringar	0,75 till <2,50	27	1,24%	2	0,00%	0,07	0	0,00%
Institutsexponeringar	2,50 till <10,00	0		3			0	
Institutsexponeringar	10,00 till <100,00							
Institutsexponeringar	100,00 (fallissemang)							
Institutsexponeringar	Delsumma	55 891	0,13%	94	15,83%	2,16	8 697	15,56%
Företagsexponeringar	0,00 till <0,15	15 229	0,08%	897	25,22%	2,36	2 008	13,18%
Företagsexponeringar	0,15 till <0,25	433	0,18%	157	44,62%	17,04	179	41,32%
Företagsexponeringar	0,25 till <0,50	587	0,32%	84	44,94%	5,11	334	56,91%
Företagsexponeringar	0,50 till <0,75	448	0,51%	160	42,92%	3,81	289	64,45%
Företagsexponeringar	0,75 till <2,50	333	1,45%	120	43,64%	3,71	308	92,66%
Företagsexponeringar	2,50 till <10,00	75	3,80%	22	45,00%	0,62	103	138,10%
Företagsexponeringar	10,00 till <100,00	69	31,94%	15	44,54%	0,29	179	261,19%
Företagsexponeringar	100,00 (fallissemang)	7	100,00%	4	45,00%	0,65	0	0,00%
Företagsexponeringar	Delsumma	17 180	0,31%	1 459	27,37%	2,87	3 400	19,79%
Summa (alla portföljer)		81 294	0,15%	1 600	18,54%	2,25	12 280	15,11%

EU CCR4 – Internmetoden – motpartskreditriskexponeringar per portfölj och PD-skala 2016

mkr	PD-skala	a	b	c	d	e	f	g
		Exponeringar efter kreditriskreducering, mkr	Genomsnittlig PD	Antal gäldenärer	Genomsnittlig LGD	Genomsnittlig löptid, år	Riskvägda exponeringsbelopp, mkr	Densitet av riskvägt exponeringsbelopp
Institutsexponeringar	0,00 till <0,15	75 535	0,09%	67	14,32%	2,41	8 744	11,58%
Institutsexponeringar	0,15 till <0,25	3 221	0,21%	19	11,86%	0,43	510	15,84%
Institutsexponeringar	0,25 till <0,50							
Institutsexponeringar	0,50 till <0,75	6 335	0,51%	5	14,25%	2,23	1 952	30,82%
Institutsexponeringar	0,75 till <2,50	28	1,24%	5	23,15%	0,41	16	55,49%
Institutsexponeringar	2,50 till <10,00							
Institutsexponeringar	10,00 till <100,00							
Institutsexponeringar	100,00 (fallissemang)							
Institutsexponeringar	Delsumma	85 119	0,13%	96	14,23%	2,32	11 222	13,18%
Företagsexponeringar	0,00 till <0,15	11 528	0,04%	751	41,45%	4,12	1 859	16,12%
Företagsexponeringar	0,15 till <0,25	9 945	0,20%	413	11,39%	1,22	1 083	10,89%
Företagsexponeringar	0,25 till <0,50	405	0,47%	162	45,00%	6,78	265	65,44%
Företagsexponeringar	0,50 till <0,75	91	0,64%	26	45,00%	3,72	53	58,52%
Företagsexponeringar	0,75 till <2,50	315	1,02%	112	45,00%	2,52	296	93,96%
Företagsexponeringar	2,50 till <10,00	292	3,03%	30	45,00%	5,96	347	118,80%
Företagsexponeringar	10,00 till <100,00	25	23,10%	8	45,00%	1,43	38	153,11%
Företagsexponeringar	100,00 (fallissemang)	69	100,00%	4	45,00%	11,02	0	0,00%
Företagsexponeringar	Delsumma	22 670	0,50%	1506	28,45%	2,91	3 941	17,38%
Summa (alla portföljer)		107 789	0,20%	1602	17,22%	2,44	15 163	14,07%

Tabell TB28 EU CCR5-A – Inverkan av nettning och säkerhet som innehas på exponeringsvärden

Tabellen visar effekten av nettning och säkerheter avseende motpartsrisk i derivat och värdepapperslån per utgången av 2017. Nettokreditexponeringar har minskat jämfört med föregående år.

EU CCR5-A – Inverkan av nettning och säkerhet som innehas på exponeringsvärden 2017	a	b	c	d	e
mkr	Verkligt bruttovärde	Nettningsvinster	Aktuell kvittad kreditexponering	Säkerheter som innehas	Nettokreditexponering
1 Derivat	76 892	-37 660	39 232	-30 023	9 209
2 Transaktioner för värdepappersfinansiering	18 401	0	18 401	-16 133	2 268
3 Produktövergripande nettning	-	-	-	-	-
4 Summa	95 293	-37 660	57 633	-46 156	11 477

EU CCR5-A – Inverkan av nettning och säkerhet som innehas på exponeringsvärden 2016	a	b	c	d	e
mkr	Verkligt bruttovärde	Nettningsvinster	Aktuell kvittad kreditexponering	Säkerheter som innehas	Nettokreditexponering
1 Derivat	109 687	-47 697	61 990	-42 238	19 752
2 Transaktioner för värdepappersfinansiering	22 880	0	22 880	-19 907	2 973
3 Produktövergripande nettning	-	-	-	-	-
4 Summa	132 567	-47 697	84 870	-62 145	22 725

Tabell TB29 EU CCR5-B – Sammansättning av säkerheter för exponeringar gentemot motpartskreditrisk

Tabellen visar verkligt värde för mottagna och ställda säkerheter per utgången av 2017 för motpartsrisk i derivat och värdepapperslånetransaktioner, inklusive sådana som clearats via en central clearingmotpart (CCP).

EU CCR5-B – Sammansättning av säkerheter för exponeringar gentemot motpartskreditrisk 2017

	a		b		c		d		e		f	
	Säkerheter som används inom ramen för derivattransaktioner				Säkerheter som används inom ramen för transaktioner för värdepappersfinansiering							
	Verkligt värde av mottagna säkerheter		Verkligt värde av ställda säkerheter		Verkligt värde av mottagna säkerheter		Verkligt värde av ställda säkerheter					
mkr	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat
Summa		38 397		2 967		8 118		4 594		5 803		

EU CCR5-B – Sammansättning av säkerheter för exponeringar gentemot motpartskreditrisk 2016

	a		b		c		d		e		f	
	Säkerheter som används inom ramen för derivattransaktioner				Säkerheter som används inom ramen för transaktioner för värdepappersfinansiering							
	Verkligt värde av mottagna säkerheter		Verkligt värde av ställda säkerheter		Verkligt värde av mottagna säkerheter		Verkligt värde av ställda säkerheter					
mkr	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat	Segregerat	Icke-segregerat
Summa		59 083		1 869		12 510		5 023		7 152		

Tabell TB30 EU CCR6 – Kreditderivatexponeringar

Tabellen visar exponeringar för kreditderivat per utgången av 2017 fördelat på köpta och sålda kreditderivat samt specifikation av nominella belopp och verkligt värde. Totalt verkligt värde har minskat jämfört med föregående år.

EU CCR6 – Kreditderivatexponeringar 2017	a	b	c
	Kreditderivatsäkringar		Övriga kreditderivat
	Kreditriskskydd som köpts	Kreditriskskydd som sålts	
mkr			
Teoretiska belopp			
Kreditswappar som refererar till ett enda namn	71	2 556	
Indexerade kreditswappar	229	4 019	
Totalavkastningsswappar			
Kreditoptioner			
Övriga kreditderivat	56	1 251	
Summa teoretiska belopp	356	7 827	
Verkliga värden			
<i>Positivt verkligt värde (tillgång)</i>	<i>6</i>	<i>280</i>	
<i>Negativt verkligt värde (skuld)</i>	<i>11</i>	<i>61</i>	

EU CCR6 – Kreditderivatexponeringar 2016	a	b	c
	Kreditderivatsäkringar		Övriga kreditderivat
	Kreditriskskydd som köpts	Kreditriskskydd som sålts	
mkr			
Teoretiska belopp			
Kreditswappar som refererar till ett enda namn	113	2 540	
Indexerade kreditswappar	542	5 031	
Totalavkastningsswappar			
Kreditoptioner			
Övriga kreditderivat	25	1 381	
Summa teoretiska belopp	680	8 951	
Verkliga värden			
<i>Positivt verkligt värde (tillgång)</i>	<i>4</i>	<i>382</i>	
<i>Negativt verkligt värde (skuld)</i>	<i>39</i>	<i>73</i>	

Tabell TB31 EU CCR8 – Exponeringar gentemot centrala motparter

Tabellen visar exponeringar mot kvalificerade centrala motparter. Totala exponeringar har ökat jämfört med föregående år.

EU CCR8 – Exponeringar gentemot centrala motparter 2017		a	b
mkr		Exponeringar efter kreditriskreducering	Riskvägda exponeringsbelopp
1	Exponeringar gentemot kvalificerade centrala motparter (totala)	5 967	122
2	Exponeringar för transaktioner avseende kvalificerade centrala motparter (exklusive initialsäkerhet och bidrag till obeståndsfonder), varav:	5 708	114
3	i) OTC-derivat	5 442	109
4	ii) Börshandlade derivat	266	5
5	iii) Transaktioner för värdepappersfinansiering	-	-
6	iv) Nettningmängder där produktövergripande nettning har godkänts	-	-
7	Segregerad initialsäkerhet	1	
8	Icke-segregerad initialsäkerhet	32	1
9	Förfinansierade bidrag till obeståndsfond	226	7
10	Alternativ beräkning av kapitalbaskrav för exponeringar		
11	Exponeringar gentemot icke-kvalificerade centrala motparter (totala)	-	-
12	Exponeringar för transaktioner avseende icke-kvalificerade centrala motparter (exklusive initialsäkerhet och bidrag till obeståndsfonder), varav:		
13	i) OTC-derivat		
14	ii) Börshandlade derivat		
15	iii) Transaktioner för värdepappersfinansiering		
16	iv) Nettningmängder där produktövergripande nettning har godkänts		
17	Segregerad initialsäkerhet		
18	Icke-segregerad initialsäkerhet		
19	Förfinansierade bidrag till obeståndsfond		
20	Ofinansierade bidrag till obeståndsfond		

EU CCR8 – Exponeringar gentemot centrala motparter 2016		a	b
mkr		Exponeringar efter kreditriskreducering	Riskvägda exponeringsbelopp
1	Exponeringar gentemot kvalificerade centrala motparter (totala)	3 796	78
2	Exponeringar för transaktioner avseende kvalificerade centrala motparter (exklusive initialsäkerhet och bidrag till obeståndsfonder), varav:	3 577	72
3	i) OTC-derivat		
4	ii) Börshandlade derivat		
5	iii) Transaktioner för värdepappersfinansiering		
6	iv) Nettningmängder där produktövergripande nettning har godkänts		
7	Segregerad initialsäkerhet	1	
8	Icke-segregerad initialsäkerhet	31	1
9	Förfinansierade bidrag till obeståndsfond	187	5
10	Alternativ beräkning av kapitalbaskrav för exponeringar		
11	Exponeringar gentemot icke-kvalificerade centrala motparter (totala)	-	-
12	Exponeringar för transaktioner avseende icke-kvalificerade centrala motparter (exklusive initialsäkerhet och bidrag till obeståndsfonder), varav:		
13	i) OTC-derivat		
14	ii) Börshandlade derivat		
15	iii) Transaktioner för värdepappersfinansiering		
16	iv) Nettningmängder där produktövergripande nettning har godkänts		
17	Segregerad initialsäkerhet		
18	Icke-segregerad initialsäkerhet		
19	Förfinansierade bidrag till obeståndsfond		
20	Ofinansierade bidrag till obeståndsfond		

FINANSIERING OCH LIKVIDITETSRIK

Tabell TB32 Förfalloanalys för finansiella tillgångar och skulder

För inlåningsvolym avser kolumn "Ospecificerad löptid" inlåning som är betalbar på anfordran. Tabellen innehåller ränteflöden vilket innebär att balansraderna inte är avstämningsbara mot koncernens balansräkning. Löptidstabeller utan ränteflöden inklusive löptidstabeller i valuta återfinns i Faktabok på handelsbanken.se/ir.

Förfalloanalys för finansiella tillgångar och skulder 2017 mkr	Upp till 30 dagar	31 dagar- 6 månader	6-12 månader	1-2 år	2-5 år	Över 5 år	Ospecificerad löptid	Summa
Kassa och tillgodohavanden i centralbanker	265 238	-	-	-	-	-	-	265 238
Belåningsbara statsskuldförbindelser ¹	129 296	-	-	-	-	-	-	129 296
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²	49 906	-	-	-	-	-	-	49 906
Utlåning till kreditinstitut	13 665	1 445	918	601	2 049	2 884	101	21 663
varav omvända repor	1 340	-	-	-	-	-	-	1 340
Utlåning till allmänheten	56 263	249 434	183 229	192 418	409 251	1 048 010	-	2 138 605
varav omvända repor	6 607	-	-	-	-	-	-	6 607
Övrigt	20 858	-	-	-	-	-	216 267	237 125
varav aktier och andelar	14 052	-	-	-	-	-	-	14 052
varav fordringar på fondlikvider	6 806	-	-	-	-	-	-	6 806
Summa tillgångar	535 226	250 879	184 147	193 019	411 300	1 050 894	216 368	2 841 833
Skulder till kreditinstitut	90 432	48 763	3 661	4 399	1 150	6 373	22 959	177 737
varav repor	126	-	-	-	-	-	-	126
varav inlåning från centralbanker	34 335	26 309	553	-	-	-	1 496	62 693
In- och upplåning från allmänheten	9 411	29 483	4 928	767	2 374	5 665	889 651	942 279
varav repor	0	-	-	-	-	-	-	0
Emitterade värdepapper ³	62 324	370 578	194 043	205 022	439 494	58 788	-	1 330 249
varav säkerställda obligationer	4 584	97 275	86 808	126 429	289 426	53 842	-	658 364
varav certifikat och andra värdepapper med ursprunglig löptid understigande ett år	55 690	241 017	66 379	-	-	-	-	363 086
varav seniora obligationer och andra värdepapper med ursprunglig löptid överstigande ett år	2 050	32 286	40 856	78 593	150 068	4 946	-	308 799
Efterställda skulder	392	781	25	21 316	13 984	-	-	36 498
Övrigt	8 674	-	-	-	-	-	332 038	340 712
varav korta positioner	2 085	-	-	-	-	-	-	2 085
varav fondlikvidskulder	6 589	-	-	-	-	-	-	6 589
Summa skulder	171 233	449 605	202 657	231 504	457 002	70 826	1 244 648	2 827 475
Poster utanför balansräkningen								
Finansiella garantier och ej utnyttjade lånelöften	443 383							
Derivat 2017 mkr								
Summa derivat inflöde	271 825	391 212	65 514	123 510	254 782	57 424	-	1 164 267
Summa derivat utflöde	270 128	380 734	63 543	111 732	243 383	56 443	-	1 125 963
Netto	1 697	10 478	1 971	11 778	11 399	981		38 304
Förfalloanalys för finansiella tillgångar och skulder 2016 mkr								
Kassa och tillgodohavanden i centralbanker	222 401	-	-	-	-	-	-	222 401
Belåningsbara statsskuldförbindelser ¹	97 464	-	-	-	-	-	-	97 464
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²	64 344	-	-	-	-	-	-	64 344
Utlåning till kreditinstitut	24 274	2 465	432	151	1 109	3 637	-	32 068
varav omvända repor	4 091	-	-	-	-	-	-	4 091
Utlåning till allmänheten	52 702	260 395	175 411	194 707	365 045	1 008 017	-	2 056 277
varav omvända repor	7 493	-	-	-	-	-	-	7 493
Övrigt	22 769	-	-	-	-	-	223 839	246 608
varav aktier och andelar	20 412	-	-	-	-	-	-	20 412
varav fordringar på fondlikvider	2 357	-	-	-	-	-	-	2 357
Summa tillgångar	483 954	262 860	175 843	194 858	366 154	1 011 654	223 839	2 719 162
Skulder till kreditinstitut	97 589	49 128	4 275	4 729	589	6 744	18 944	181 998
varav repor	-	-	-	-	-	-	-	0
varav inlåning från centralbanker	29 818	35 413	1 561	-	-	-	1 868	68 660
In- och upplåning från allmänheten	17 328	21 397	5 553	867	2 619	2 614	775 803	826 181
varav repor	2	-	-	-	-	-	-	2
Emitterade värdepapper ³	102 975	361 722	87 129	249 491	438 391	84 163	-	1 323 871
varav säkerställda obligationer	87	105 475	17 241	205 687	267 098	48 094	-	643 682
varav certifikat och andra värdepapper med ursprunglig löptid understigande ett år	101 745	222 244	25 435	-	-	-	-	349 424
varav seniora obligationer och andra värdepapper med ursprunglig löptid överstigande ett år	1 143	34 003	44 453	43 804	171 293	36 069	-	330 765
Efterställda skulder	389	840	3 059	1 228	32 808	-	-	38 324
Övrigt	4 105	-	-	-	-	-	320 193	324 298
varav korta positioner	1 572	-	-	-	-	-	-	1 572
varav fondlikvidskulder	2 533	-	-	-	-	-	-	2 533
Summa skulder	222 386	433 087	100 016	256 315	474 407	93 521	1 114 940	2 694 672
Poster utanför balansräkningen								
Finansiella garantier och ej utnyttjade lånelöften	425 267							
Derivat 2016 mkr								
Summa derivat inflöde	259 217	447 077	75 052	103 839	292 940	95 384	-	1 273 509
Summa derivat utflöde	257 865	437 574	71 189	90 801	264 335	92 441	-	1 214 205
Netto	1 352	9 503	3 863	13 038	28 605	2 943		59 304

¹ Av beloppet (exklusive räntor) har 89 070 mkr (68 022) en återstående löptid som understiger ett år.

² Av beloppet (exklusive räntor) har 15 402 mkr (10 136) en återstående löptid som understiger ett år.

³ Av beloppet (exklusive räntor) har 606 772 mkr (528 907) en återstående löptid som understiger ett år.

Tabell TB33 EU LIQ1 – Redovisning av likviditetstäckningskvot

Tabellen visar viktade och oviktade delkomponenter samt nivåer för likviditetstäckningskvoten (CRR) där de värden som redovisas utgörs av enkla medelvärden för observationer i slutet av månaden under de tolv månader som föregår slutet på varje kvartal.

EU LIQ1 – Redovisning av likviditetstäckningskvot		Totalt oviktat värde (medelvärde)				Totalt viktat värde (medelvärde)			
Konsoliderad situation		2017-12-31	2017-09-30	2017-06-30	2017-03-31	2017-12-31	2017-09-30	2017-06-30	2017-03-31
mkr	Kvartalet avslutas den								
	Antal datapunkter som använts vid beräkningen av medelvärden	12	12	10	7	12	12	10	7
	HÖGKVALITATIVA LIKVIDITETSTILLGÅNGAR								
1	Summa, högkvalitativa likviditetstillgångar					615 240	572 553	533 511	488 097
	KASSA – UTFLÖDEN								
2	Inlåning från allmänheten och inlåning från småföretagskunder, varav	566 268	541 687	529 403	516 597	50 956	49 606	48 606	47 960
3	<i>Stabila inlåningar</i>	260 657	256 404	253 006	250 174	13 033	12 820	12 650	12 509
4	<i>Mindre stabila inlåningar</i>	305 610	285 283	276 397	266 422	37 924	36 786	35 956	35 451
5	Osäkrad kapitalmarknadsfinansiering	635 647	626 541	614 374	585 365	382 539	381 064	378 509	354 254
6	<i>Operativa inlåningar (alla motparter) och inlåningar i nätverk av kooperativa banker</i>	203 968	199 774	194 981	193 192	49 695	48 580	47 356	46 876
7	<i>Icke-operativa inlåningar (alla motparter)</i>	346 844	339 678	330 534	307 477	248 009	245 396	242 295	222 682
8	<i>Skuld utan säkerhet</i>	84 835	87 089	88 858	84 696	84 835	87 089	88 858	84 696
9	Säkrad kapitalmarknadsfinansiering					9 044	9 735	10 423	11 223
10	Ytterligare krav	273 389	283 434	291 131	301 874	34 438	34 398	34 067	34 463
11	<i>Utflöden kopplade till derivatexponeringar och andra krav på säkerhet</i>	7 060	6 959	6 570	7 098	7 060	6 959	6 570	7 098
12	<i>Utflöden kopplade till finansieringsförlust för skuldprodukter</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
13	<i>Kredit- och likviditetsfaciliteter</i>	266 329	276 475	284 561	294 776	27 377	27 439	27 497	27 366
14	Andra avtalsmässiga finansieringsskyldigheter	1 559	1 426	1 680	484	1 559	1 426	1 680	484
15	Andra villkorade finansieringsskyldigheter	246 670	235 967	224 125	210 126	3 161	4 278	4 714	4 936
16	SUMMA KASSAUTFLÖDEN	-	-	-	-	481 697	480 508	478 001	453 320
	KASSA – INFLODEN								
17	Utlåning mot säkerhet (t ex omvända repor)	42 033	46 262	48 816	49 564	21 576	24 993	27 261	26 286
18	Inflöden från fullt presterande exponeringar	60 963	100 603	130 361	155 979	37 779	76 894	105 479	131 027
19	Andra kassainflöden	8 401	7 052	7 788	9 262	8 401	7 052	7 788	9 262
EU-19a	(Mellanskillnaden mellan summan av viktade inflöden och summan av viktade utflöden som uppkommer på grund av transaktioner i tredjeländer när det finns överföringsbegränsningar eller som är denominerade i icke-konvertibla valutor).	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-19b	(Överskott av inflöden från ett specialiserat kreditinstitut)	-	-	-	-	-	-	-	-
20	SUMMA KASSAINFLÖDEN	111 397	153 917	186 964	214 806	67 756	108 938	140 528	166 576
EU-20a	<i>Helt undantagna inflöden</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20b	<i>Inflöden som omfattas av det övre taket på 90%</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20c	<i>Inflöden som omfattas av ett övre tak på 75%</i>	99 201	140 335	173 233	199 825	67 756	108 938	140 528	166 576
21	LIKVIDITETSBUFFERT					615 240	572 553	533 511	488 097
22	SUMMA NETTOKASSAUTFLÖDEN					481 697	480 508	337 473	286 744
23	LIKVIDITETSTÄCKNINGSKVOT (%)					149%	160%	165%	176%

Tabell TB34 Intecknade och icke-intecknade tillgångar

Tabellen visar intecknade och icke-intecknade tillgångar. Information presenteras som kvartalsvisa medianvärden för de föregående tolv månaderna.

Intecknade och icke-intecknade tillgångar 2017		Redovisat värde av intecknade tillgångar	Verkligt värde av intecknade tillgångar	Redovisat värde av icke-intecknade tillgångar	Verkligt värde av icke-intecknade tillgångar
mkr		010	040	060	090
010	Det rapporterade institutets tillgångar	688 656		2 130 954	
030	Egetkapitalinstrument	6 968		17 087	
040	Räntebärande värdepapper	9 029	9 028	158 762	158 762
050	varav: säkerställda obligationer	878	878	39 469	39 469
060	varav: värdepapper som säkras av andra tillgångar (ABS)	0	0	0	0
070	varav: emitterade av nationell offentlig sektor	6 946	6 946	31 097	31 097
080	varav: emitterade av finansiella företag	902	902	51 589	51 589
090	varav: emitterade av icke-finansiella företag	0	0	1 281	1 281
120	Andra tillgångar	672 575		1 958 439	

Tabell TB35 Erhållna säkerheter

Tabellen visar erhållna säkerheter. Information presenteras som kvartalsvisa medianvärden för de föregående tolv månaderna.

Erhållna säkerheter 2017	Verkligt värde av intecknade erhållna säkerheter eller egna räntebärande värdepapper	Icke-intecknat	
		Verkligt värde av erhållna säkerheter eller emitterade egna räntebärande värdepapper som kan intecknas	
		010	040
mkr			
130 Det rapporterade institutets erhållna säkerheter	9 277		18 167
140 Beviljade kreditlimiter	0		0
150 Egetkapitalinstrument	4 431		2 815
160 Räntebärande värdepapper	3 917		14 803
170 varav: säkerställda obligationer	884		8 563
180 varav: värdepapper som säkras av andra tillgångar (ABS)	0		0
190 varav: emitterade av nationell offentlig sektor	3 407		4 266
200 varav: emitterade av finansiella företag	884		11 005
210 varav: emitterade av icke-finansiella företag	0		0
220 Lån och förskott som inte är beviljade kreditlimiter	0		0
230 Övriga erhållna säkerheter	0		0
240 Andra emitterade värdepapper än egna säkerställda obligationer eller värdepapper som säkras av andra tillgångar	0		0
241 Egna säkerställda obligationer och tillgångssäkrade värdepapper som har emitterats men ännu inte pantsatts			0
250 Totala tillgångar, erhållna säkerheter och emitterade egna räntebärande värdepapper	698 502		

Tabell TB36 Källor för inteckning

Tabellen visar källor för inteckning. Information presenteras som kvartalsvisa medianvärden för de föregående tolv månaderna.

Källor för inteckning 2017	Motsvarande skulder, ansvarsförbindelser eller utlånade värdepapper	Tillgångar, erhållna säkerheter och emitterade egna andra räntebärande värdepapper än säkerställda obligationer och intecknade värdepapper som säkras av andra tillgångar	
		010	030
mkr			
010 Redovisat värde av valda finansiella skulder	629 112		684 283

KAPITALBAS OCH KAPITALKRAV

Tabell TB37 De viktigaste delarna i kärnprimärkapitalinstrument

Uppställning i enlighet med kraven i Genomförandeförordningen (EU) nr 1423/2013.

De viktigaste delarna i kärnprimärkapitalinstrument

De viktigaste delarna i kärnprimärkapitalinstrument		
Emittent	Svenska Handelsbanken AB	Svenska Handelsbanken AB
Unik identifieringskod (t ex identifieringskod från Cusip, Isin eller Bloomberg för privata placeringar)	SE0000193120	SE0000152084
Reglerande lag(ar) för instrumentet	Svensk rätt	Svensk rätt
<i>Rättslig behandling</i>		
Övergångsbestämmelser enligt kapitalkravsförordningen	Kärnprimärkapital	Kärnprimärkapital
Bestämmelser enligt kapitalkravsförordningen efter övergångsperioden	Kärnprimärkapital	Kärnprimärkapital
Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå)/individuell och grupp (undergrupps)nivå	Individuell och grupp (undergrupps)nivå	Individuell och grupp (undergrupps)nivå
Instrumenttyp (typer ska specificeras av varje jurisdiktion)	Aktiekapital, serie A	Aktiekapital, serie B
Belopp som redovisas i lagstadgat kapital (valutan i miljoner, enligt senaste rapporteringsdatum)	8 029 mkr	148 mkr
Instrumentets nominella belopp	2 959 mkr	55 mkr
Emissionspris	8 029 mkr	148 mkr
Inlösenpris	N/A	N/A
Redovisningsklassificering	Eget kapital	Eget kapital
Ursprungligt emissionsdatum	1871	1990
Eviga eller tidsbestämda	Evigt	Evigt
Ursprunglig förfallodag	N/A	N/A
Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	N/A	N/A
Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	N/A	N/A
Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	N/A	N/A
<i>Kuponger/utdelningar</i>		
Fast eller rörlig utdelning/kupong	N/A	N/A
Kupongränta och eventuellt tillhörande index	N/A	N/A
Förekomst av utdelningsstopp	N/A	N/A
Helt skönmässigt, delvis skönmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	N/A	N/A
Helt skönmässigt, delvis skönmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	N/A	N/A
Förekomst av step-up eller annat incitament för återinlösen	Nej	Nej
Icke-kumulativa eller kumulativa	Icke-kumulativa	Icke-kumulativa
Konvertibla eller icke-konvertibla	Ej konvertibelt	Ej konvertibelt
Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	N/A	N/A
Om konvertibla, helt eller delvis	N/A	N/A
Om konvertibla, omräkningskurs	N/A	N/A
Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	N/A	N/A
Om konvertibla, ange typ av instrument som konvertering görs till	N/A	N/A
Om konvertibla, ange emittent för det instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A
Nedskrivningsdelar	Nej	Nej
Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	N/A	N/A
Om nedskrivning, fullständig eller delvis	N/A	N/A
Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	N/A	N/A
Om nedskrivningen är tillfällig, beskriv uppskrivningsmekanismen	N/A	N/A
Position i prioriteringshierarkin för likvidation (ange typ av instrument som är direkt högre i rangordningen)	Lägst, närmast högre är primärkapitaltillskott	Lägst, närmast högre är primärkapitaltillskott
Delar från övergångsperioden som inte uppfyller kraven	Nej	Nej
Om ja, ange vilka delar som inte uppfyller kraven	N/A	N/A
Delar från övergångsperioden som inte uppfyller kraven	Nej	Nej
Om ja, ange vilka delar som inte uppfyller kraven	N/A	N/A

Tabell TB38 De viktigaste delarna i primärkapitalinstrument

Upställning i enlighet med kraven i Genomförandeförordningen (EU) nr 1423/2013.

De viktigaste delarna i primärkapitalinstrument

Emittent	Svenska Handelsbanken AB	Svenska Handelsbanken AB	Svenska Handelsbanken AB
Unik identifieringskod (t ex identifieringskod från Cusip, Isin eller Bloomberg för privata placeringar)	SE0002450601	XS0406264092	XS1194054166
Reglerande lag(ar) för instrumentet	Svensk rätt	Huvudsakligen engelsk rätt, svensk insolvensrätt	Huvudsakligen engelsk rätt, svensk insolvensrätt
<i>Rättslig behandling</i>			
Övergångsbestämmelser enligt kapitalkravsförordningen	Primärkapitaltillskott	Primärkapitaltillskott	Primärkapitaltillskott
Bestämmelser enligt kapitalkravsförordningen efter övergångsperioden	Ej godtagbart	Supplementärkapital	Primärkapital
Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå)/individuell och grupp (undergruppsnivå)	Individuell och grupp (undergruppsnivå)	Individuell och grupp (undergruppsnivå)	Individuell och grupp (undergruppsnivå)
Instrumenttyp (typer ska specificeras av varje jurisdiktion)	Primärkapitaltillskott	Primärkapitaltillskott	Primärkapitaltillskott
Belopp som redovisas i lagstadgat kapital (valutan i miljoner, enligt senaste rapporteringsdatum)	2 mkr	2 350 mkr	9 794 mkr
Instrumentets nominella belopp	2 mkr	2 350 mkr	1 200 mUSD
Emissionspris	100%	100%	100%
Inlösenpris	100%	100%	100%
Redovisningsklassificering	Skuld – upplupet anskaffningsvärde	Skuld – upplupet anskaffningsvärde	Skuld – upplupet anskaffningsvärde
Ursprungligt emissionsdatum	2008-06-12	2008-12-19	2015-02-25
Eviga eller tidsbestämda	Evigt	Evigt	Evigt
Ursprunglig förfallodag	Ingen förfallodag	Ingen förfallodag	Ingen förfallodag
Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	Ja	Ja	Ja
Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	2013-05-21, Skattemässig inlösen, 100% av nominellt belopp	2019-03-19, Skatt/Regleringsmässig inlösen, 100% av nominellt belopp	2021-03-01, Skatt/Regleringsmässig inlösen, 100% av nominellt belopp
Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	Inlösenbart löpande med 40 dagars karenstid	Inlösenbart vid varje påföljande räntebetaldningsdag efter första inlösendatum	Inlösenbart vid varje påföljande räntebetaldningsdag efter första inlösendatum
<i>Kuponger/utdelningar</i>			
Fast eller rörlig utdelning/kupon	Rörlig	Fast	Fast
Kupongränta och eventuell tillhörande index	0,18%	11,00%	5,25%
Förekomst av utdelningsstopp	Ja	Ja	Ja
Helt skönmässigt, delvis skönmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	Delvis skönmässigt	Delvis skönmässigt	Helt skönmässigt
Helt skönmässigt, delvis skönmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	Delvis skönmässigt	Delvis skönmässigt	Helt skönmässigt
Förekomst av step-up eller annat incitament för återinlösen	Ja	Ja	Nej
Icke-kumulativa eller kumulativa	Icke-kumulativa	Icke-kumulativa	Icke-kumulativa
Konvertibla eller icke-konvertibla	Konvertibelt	Ej konvertibelt	Ej konvertibelt
Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	Helt skönmässigt	N/A	N/A
Om konvertibla, helt eller delvis	Helt eller delvis	N/A	N/A
Om konvertibla, omräkningskurs	62,52 kr per aktie	N/A	N/A
Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	Frivilligt	N/A	N/A
Om konvertibla, ange typ av instrument som konvertering görs till	Aktiekapital, serie A	N/A	N/A
Om konvertibla, ange emittent för det instrument som konverteringen görs till	Svenska Handelsbanken AB	N/A	N/A
Nedskrivningsdelar	Ja	Ja	Ja
Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	Förväntat brott mot kapitalkrav	Förväntat brott mot kapitalkrav	Kärnprimärkapitalrelation 8% konsoliderat, 5,125% moderbolag
Om nedskrivning, fullständig eller delvis	Fullständig eller delvis	Fullständig eller delvis	Fullständig eller delvis
Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	Tillfällig	Tillfällig	Tillfällig
Om nedskrivningen är tillfällig, beskriv uppskrivningsmekanismen	Fullt diskretionär	Fullt diskretionär	Fullt diskretionär
Position i prioriteringshierarkin för likvidation (ange typ av instrument som är direkt högre i rangordningen)	Efterställt alla instrument utom aktier, närmast högre är förlagslån	Efterställt alla instrument utom aktier, närmast högre är förlagslån	Efterställt alla instrument utom aktier, närmast högre är förlagslån
Delar från övergångsperioden som inte uppfyller kraven	Ja	Ja	N/A
Om ja, ange vilka delar som inte uppfyller kraven	Step-up samt utdelningsstopp	Step-up samt utdelningsstopp	N/A

Tabell TB39 De viktigaste delarna i supplementärkapitalinstrument
Uppställning i enlighet med kraven i Genomförandeförordningen (EU) nr 1423/2013.

De viktigaste delarna i supplementärkapitalinstrument			
Emittent	Svenska Handelsbanken AB	Svenska Handelsbanken AB	Svenska Handelsbanken AB
Unik identifieringskod (t ex identifieringskod från Cusip, Isin eller Bloomberg för privata placeringar)	XS1014674227	XS1717456914	XS1717456994
Reglerande lag(ar) för instrumentet	Huvudsakligen engelsk rätt, svensk insolvensrätt	Huvudsakligen engelsk rätt, svensk insolvensrätt	Huvudsakligen engelsk rätt, svensk insolvensrätt
<i>Rättslig behandling</i>			
Övergångsbestämmelser enligt kapitalkravsförordningen	Supplementärkapital	Supplementärkapital	Supplementärkapital
Bestämmelser enligt kapitalkravsförordningen efter övergångsperioden	Supplementärkapital	Supplementärkapital	Supplementärkapital
Godtagbara på individuell/grupp (undergruppsnivå)/individuell och grupp (undergruppsnivå)	Individuell och grupp (undergruppsnivå)	Individuell och grupp (undergruppsnivå)	Individuell och grupp (undergruppsnivå)
Instrumenttyp (typer ska specificeras av varje jurisdiktion)	Förlagslån	Förlagslån	Förlagslån
Belopp som redovisas i lagstadgat kapital (valutan i miljoner, enligt senaste rapporteringsdatum)	14 751 mkr	1 297 mkr	1 697 mkr
Instrumentets nominella belopp	1 500 mEUR	1 300 mkr	1 700 mkr
Emissionspris	100%	100%	100%
Inlösenpris	100%	100%	100%
Redovisningsklassificering	Skuld – upplupet anskaffningsvärde	Skuld – upplupet anskaffningsvärde	Skuld – upplupet anskaffningsvärde
Ursprungligt emissionsdatum	2014-01-15	2017-11-15	2017-11-15
Eviga eller tidsbestämda	Tidsbestämt	Tidsbestämt	Tidsbestämt
Ursprunglig förfallodag	2024-01-15	2027-11-15	2027-11-15
Emittentens inlösenrätt omfattas av krav på förhandstillstånd från tillsynsmyndigheten	Ja	Ja	Ja
Valfritt inlösendatum, villkorade inlösendatum och inlösenbelopp	2019-01-15, Skatt/Regleringsmässig inlösen, 100% av nominellt belopp	2022-11-15, Skatt/Regleringsmässig inlösen, 100% av nominellt belopp	2022-11-15, Skatt/Regleringsmässig inlösen, 100% av nominellt belopp
Efterföljande inlösendatum, i förekommande fall	Inlösenbart vid varje påföljande räntebetalningsdag efter första inlösendatum	Inlösenbart vid varje påföljande räntebetalningsdag efter första inlösendatum	Inlösenbart vid varje påföljande räntebetalningsdag efter första inlösendatum
<i>Kuponger/utdelningar</i>			
Fast eller rörlig utdelning/kupong	Fast	Fast	Rörlig
Kupongränta och eventuellt tillhörande index	2,66%	1,41%	0,44%
Förekomst av utdelningsstopp	Nej	Nej	Nej
Helt skönmässigt, delvis skönmässigt eller obligatoriskt (i fråga om tidpunkt)	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatoriskt
Helt skönmässigt, delvis skönmässigt eller obligatoriskt (i fråga om belopp)	Obligatoriskt	Obligatoriskt	Obligatoriskt
Förekomst av step-up eller annat incitament för återinlösen	Nej	Nej	Nej
Icke-kumulativa eller kumulativa	Icke-kumulativa	Icke-kumulativa	Icke-kumulativa
Konvertibla eller icke-konvertibla	Ej konvertibelt	Ej konvertibelt	Ej konvertibelt
Om konvertibla, konverteringstrigger(s)	N/A	N/A	N/A
Om konvertibla, helt eller delvis	N/A	N/A	N/A
Om konvertibla, omräkningskurs	N/A	N/A	N/A
Om konvertibla, obligatorisk eller frivillig konvertering	N/A	N/A	N/A
Om konvertibla, ange typ av instrument som konvertering görs till	N/A	N/A	N/A
Om konvertibla, ange emittent för det instrument som konverteringen görs till	N/A	N/A	N/A
Nedskrivningsdelar	Nej	Nej	Nej
Om nedskrivning, nedskrivningstrigger(s)	N/A	N/A	N/A
Om nedskrivning, fullständig eller delvis	N/A	N/A	N/A
Om nedskrivning, permanent eller tillfällig	N/A	N/A	N/A
Om nedskrivningen är tillfällig, beskriv uppskrivningsmekanismen	N/A	N/A	N/A
Position i prioriteringshierarkin för likvidation (ange typ av instrument som är direkt högre i rangordningen)	Efterställt all senior utlåning	Efterställt all senior utlåning	Efterställt all senior utlåning
Delar från övergångsperioden som inte uppfyller kraven	Nej	Nej	Nej
Om ja, ange vilka delar som inte uppfyller kraven	N/A	N/A	N/A

Tabell TB40 Företag som ingår i konsoliderad situation

Företag som ingår i konsoliderad situation	Ägarandel, %	Organisationsnummer	Säte
Handelsbanken AB (publ)¹		502007-7862	Stockholm
KONCERNFÖRETAG			
Handelsbanken Finans AB¹	100	556053-0841	Stockholm
Kredit-Inkasso AB	100	556069-3185	Stockholm
Handelsbanken Rahoitus Oy	100	0112308-8	Helsingfors
Handelsbanken Finans (Shanghai) Financial Leasing Co., Ltd	100	310101717882194	Shanghai
Stadshypotek AB¹	100	556459-6715	Stockholm
Svenska Intecknings Garanti AB Sigab (inaktiv)	100	556432-7285	Stockholm
Handelsbanken Fondbolagsförvaltning AB	100	556070-0683	Stockholm
Handelsbanken Fonder AB	100	556418-8851	Stockholm
Handelsinvest Investeringsförvaltning A/S	100	12930879	Köpenhamn
Xact Kapitalförvaltning AB	100	556997-8140	Stockholm
AB Handel och Industri	100	556013-5336	Stockholm
Heartwood Wealth Management Limited	100	4132340	London
Heartwood Nominees Limited (inaktiv)	100	2299877	London
Heartwood Second Nominees Limited (inaktiv)	100	3193458	London
Private Office Limited (inaktiv)	100	4332528	London
Optimix Vermogensbeheer N.V.	100	33194359	Amsterdam
Add Value Fund Management B.V.	80	19196768	Amsterdam
Optimix Beheer en Belegging B.V. (inaktiv)	100	33186584	Amsterdam
Övriga dotterbolag			
Ejendomsselskabet af 1. maj 2009 A/S ¹	100	59173812	Hillerød
Forva AS	100	945812141	Oslo
Handelsbanken Markets Securities, Inc ¹	100	11-3257438	New York
Lokalbolig A/S	60	78488018	Hillerød
Rådstuplass 4 AS	100	910508423	Bergen
SIL (Nominees) Limited (inaktiv)	100	1932320	London
Svenska Property Nominees Limited (inaktiv)	100	2308524	London
Lila stugan i Stockholm AB (inaktiv)	100	556993-9084	Stockholm
Ecster AB	100	556993-2311	Stockholm
Blå stugan i Stockholm (inaktiv)	100	556993-9357	Stockholm
Dotterbolag till Handelsbanken Liv Försäkrings AB			
Handelsbanken Fastigheter AB	100	556873-0021	Stockholm
INTRESSEFÖRETAG			
Bankomatcentralen AB	20	556197-2265	Stockholm
BGC Holding AB	25,38	556607-0933	Stockholm
Bankgirocentralen BGC AB ²	100	556047-3521	Stockholm
Torig AB	100	556564-5404	Stockholm
Finansiell ID-teknik BID AB	28,3	556630-4928	Stockholm
UC AB	24,48	556137-5113	Stockholm
UC Affärsfakta AB ²	100	556613-0042	Stockholm
UC Marknadsinformation AB ²	100	556948-5518	Stockholm
UC Bostadsvärdering AB ²	100	556576-7133	Stockholm
UC allabolag AB ²	100	556730-7367	Stockholm
Bankomat AB	20	556817-9716	Stockholm
Getswish AB	20	556913-7382	Stockholm

¹ Kreditinstitut.² Avser ägande i dotterbolag samt intressebolag.

Företag som inte ingår i konsoliderad situation	Ägarandel, %	Organisationsnummer	Säte
Handelsbanken Liv Försäkring AB (koncernen exkl Handelsbanken Fastigheter AB)	100	516401-8284	Stockholm
Svenska Re S.A.	100	RCS Lux B-32053	Luxemburg
Handelsbanken Skadeförsäkrings AB	100	516401-6767	Stockholm
Dyson Group plc	27	163096	Sheffield
EFN Ekonomikanalen AB	100	556930-1608	Stockholm
SHB Liv Försäkringsaktiebolag	100	2478149-7	Helsingfors
Svenska RKA International Insurance Services AB (inaktiv)	100	556324-2964	Stockholm

Definitioner och förklaringar

AFR

(Available Financial Resources) Tillgängliga finansiella resurser är bankens eget kapital med tillägg av andra finansiella värden i och utanför balansräkningen som är tillgängliga för att täcka förluster med ett års tidshorisont.

BRUTTOSOLIDITETSGRAD

Primärkapitalet i förhållande till totala tillgångar inklusive vissa poster utanför balansräkningen omräknade med konverteringsfaktorer definierade i schablonmetoden samt regleringsmässiga justeringar från kapitalbasen.

BUFFERTKRAV FÖR SYSTEMVIKTIGA INSTITUT

Buffertkrav för banker som anses särskilt systemviktiga. För globalt systemviktiga institut kan kravet uppgå till som högst 3,5 procent, för övriga systemviktiga institut kan det uppgå till som högst 2 procent.

CRD IV

EU:s Kreditinstitutsdirektiv: Direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag.

CRR

EU:s Kapitalkravsförordning för kreditinstitut och värdepappersföretag: Förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

CVA

(Credit Valuation Adjustment) Kreditvärdighetsjusteringsrisk mäter risken att marknadsvärdet på ett derivat minskar beroende på att kreditvärdigheten hos motparten försämras. Kreditvärdighetsjustering är en komponent i regelverket för värdering av derivat. Justeringen i värdet baseras på motpartens kreditvärdighet. En exponering mot en motpart med sämre kreditvärdighet ska ha ett lägre redovisat värde än motsvarande exponering mot en motpart med bättre kreditvärdighet. Kreditrisk i detta sammanhang innebär att om en given motparts kreditvärdighet försämras minskar omedelbart värdet i balansräkningen på alla derivattransaktioner med positivt marknadsvärde mot denna motpart, och därmed minskar bankens eget kapital. För att ta höjd för denna risk i kapitaltäckningen har kreditvärdighetsjusteringsrisk införts som en del av kapitaltäckningsreglerna.

EC

(Economic Capital) En modell för beräkning av ekonomiskt kapital som i ett mått fångar koncernens samlade risker och anger det kapital som med en mycket hög sannolikhet ska täcka oväntade förluster eller värdeminskningar.

EL

(Expected Loss) Förväntat förlustbelopp, det vill säga $PD \times LGD \times$ exponeringsbelopp.

EXPONERINGSBELOPP

Exponeringsbelopp (Exposure at Default) är det belopp som ska kapitaltäckas. Beloppet beräknas inklusive räntor och avgifter. Belopp för poster utanför balansräkningen omräknas med konverteringsfaktor (KF). För derivat beräknas exponeringsbelopp som positivt MTM (markto-market) plus värdeförändringsrisk, det vill säga nominellt belopp multiplicerat med uppräkningsfaktor.

EXPONERINGSVÄRDE

Exponeringsvärde är detsamma som exponeringsbelopp. Begreppet exponeringsvärde används inom schablonmetoden för kreditrisk.

FALLERADE KREDITER

Osäkra exponeringar som även klassificeras som fallerade i enlighet med artikel 178 i CRR.

FALLISSEMANG

En exponering mot en viss motpart anses fallerad om något av följande kriterier är uppfyllt:

- Institutet bedömer att det är sannolikt att motparten inte kommer att kunna fullgöra sina åtaganden gentemot institutet utan att institutet måste realisera en eventuell säkerhet eller vidta liknande åtgärder.
- Motparten är mer än 90 dagar sen med en betalning som avser annat än ett oväsentligt belopp.

INTERNMETOD

Internmetod för beräkning av kapitalkrav för kreditrisk motsvarar det som i tidigare regelverk (Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd 2007:1) benämndes metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metoden). Det finns två varianter av internmetod: den enklare varianten, internmetod utan egna skattningar av LGD och KF, i tidigare regelverk kallad grundmetoden, och den mer avancerade metoden, internmetod med egna skattningar av LGD och KF, i tidigare regelverk kallad avancerad metod.

IRK

Intern riskklassificering.

KAPITALBAS/TOTALT KAPITAL

Kapitalbasen består av summan av primärkapital och supplementärt kapital.

KAPITALKONSERVERINGSBUFFERT

Buffertkrav om 2,5 procent som har som syfte att säkerställa att samtliga banker håller ett buffertkapital utöver minimikapitalkraven.

KAPITALKRAV

Lagstadgat kapitalkrav innebär att institut som lyder under CRR ska ha en kärnprimärkapitalrelation på minst 4,5 procent, en primärkapitalrelation på minst 6 procent och en total kapitalrelation på minst 8 procent. Detta innebär att kapitalbasen för respektive relation måste uppgå till den angivna procentandelen av riskexponeringsbeloppet. För definitioner av respektive kapitalbasbelopp, se Kärnprimärkapital, Primärkapital och Totalt kapital. Tillsynsmyndigheten kan utöver de generella kraven lägga till institutspecifika krav i enlighet med regelverkets andra pelare.

KOMBINERAT BUFFERTKRAV

Summan av kapitalkonserveringsbuffert, kontracyklisk buffert samt det buffertkrav som är högst av buffertkrav för systemviktiga institut och systemriskbuffert.

KONTRACYKLISK BUFFERT

Buffertkrav som varierar över konjunkturen i syfte att motverka alltför hög kredittillväxt. Nivån beslutas av Finansinspektionen och kan uppgå till mellan 0 och 2,5 procent.

KONVERTERINGSFAKTOR

(KF) Den faktor som används vid beräkning av exponeringsbelopp för outnyttjade checkkrediter, kreditlöften, garantier och andra åtaganden utanför balansräkningen.

KREDITFÖRLUSTNIVÅ

Kreditförluster och värdeförändringar på övertagen egendom i förhållande till utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exklusive banker) samt övertagen egendom och kreditgarantier vid årets början.

KREDITRISKSKYDD

Riskreducerande faktorer och åtgärder, exempelvis pant i fastighet.

KVALIFICERAD SKULD

Ej säkerställd skuld som i övrigt uppfyller kriterierna i lagen om resolution (2015:1016).

KÄRNPRIMÄRKAPITAL

Kärnprimärkapital är en delkomponent av kapitalbasen och består i huvudsak av eget kapital. Avdrag görs för bland annat upparbetad utdelning, goodwill och andra immateriella tillgångar samt skillnaden mellan förväntad förlust och gjorda reserveringar för sannolika kreditförluster.

KÄRNPRIMÄRKAPITALRELATION

Kärnprimärkapital i relation till totalt riskvägt exponeringsbelopp.

LGD

(Loss Given Default) Den andel av en exponering som banken i genomsnitt förlorar vid ett fallissemang.

MREL

(Minimum requirement for own funds and eligible liabilities) Med minimikrav på nedskrivningsbara skulder avses ett krav, uttryckt i procent, som anger hur stora bankens medräkningsbara kvalificerade skulder och kapitalbas minst måste vara i förhållande till bankens totala skulder och kapitalbas. Kravet fastställs av Riksgäldskontoret enligt lagen om resolution (2015:1016).

PD

(Probability of Default) Sannolikheten för att en kredittagare fallerar inom ett år. PD 0,2 procent innebär till exempel att två kredittagare av 1 000 väntas falla inom ett år.

PRESTERANDE KREDITER

Krediter som inte är osäkra eller fallerade.

PRIMÄRKAPITAL

Kärnprimärkapital inklusive primärkapitaltillskott.

PRIMÄRKAPITALRELATION

Primärkapital i relation till totalt riskvägt exponeringsbelopp.

PRIMÄRKAPITALTILLSKOTT

Primärkapitaltillskott utgörs av eviga förlagslån som uppfyller de krav som anges i förordning (EU) nr 575/2013 och därmed får räknas med i primärkapitalet.

RISKEXPONERINGSBELOPP

Kapitalkrav enligt CRR multiplicerat med 12,5. Riskexponeringsbelopp används i samband med marknadsrisk och operativa risk.

RISKVIKT

Mått för att beskriva hur riskfylld en exponering beräknas vara enligt kapitaltäckningsregelverket.

RISKVÄGT EXPONERINGSBELOPP

Exponeringsbelopp multiplicerat med riskvikt. Riskvägda exponeringsbelopp används i samband med kreditrisker inklusive motpartsrisk.

SCHABLONMETOD

Metod för beräkning och rapportering av kreditrisker enligt CRR. Bygger på schabloniserade riskvikter utifrån extern rating. Schablonmetod förekommer även avseende marknadsrisk och operativ risk.

SPECIFIK KREDITRISKJUSTERING

Specifika kreditriskjusteringar består av kollektiva och individuella kreditriskjusteringar. De appliceras på exponeringar som täcks av antingen schablonmetoden eller internmetoden.

SUPPLEMENTÄRT KAPITAL

Supplementärt kapital är en delkomponent av kapitalbasen och består huvudsakligen av förlagslån som uppfyller de krav som anges i förordning (EU) nr 575/2013 för att räknas med i supplementärkapitalet.

SYSTEMRISKBUFFERT

Buffertkrav om 3 procent för de största bankerna i Sverige. Buffertkravet ska skydda banksystemet som helhet i tider av finansiell instabilitet.

TOTAL KAPITALRELATION

Totalt kapital i relation till totalt riskvägt exponeringsbelopp.

TOTALT RISKVÄGT EXPONERINGSBELOPP

Totalt riskvägt exponeringsbelopp är summan av riskexponeringsbelopp och riskvägda exponeringsbelopp.

VÄRDEPAPPERISERING

Ett program varigenom den kreditrisk som är förenad med en exponering eller en grupp av exponeringar delas upp i trancher och där betalningarna inom ramen för programmet är beroende av utvecklingen av exponeringen eller gruppen av exponeringar. Prioriteringen av trancherna avgör hur förluster fördelas under den tid programmet pågår.

Icke offentligt gjorda upplysningar i enlighet med EBA/GL/2014/14

Referens	Beskrivning	Skäl till icke offentliggörande ¹	Referens till information som ersätter icke offentliggjord uppgift
Tabell EU OVA, CRR 435 1 b	De godkända gränser för risk som institutet är exponerat för.	Limitnivåer för bankens risktolerans är strikt konfidentiella. Informationen avser affärsomständigheter som är av betydelse för konkurrensen.	Nyckeltal och riskmått som limitnivåer tillämpas på anges i rapporten.
Tabell EU CRC, CRR 453 d	Beskrivningen av de huvudsakliga typerna av garantigivare och motparter till kreditderivat och deras kreditvärdighet.	Bankens garantigivare och kreditderivatmotparter är strikt konfidentiella. Informationen avser affärsomständigheter som är av betydelse för konkurrensen.	Nyckeltal och riskmått som påverkas av bankens garantigivare och kreditderivatmotparter anges i rapporten.
Tabell EU MRA, CRR 455 c	En beskrivning av de förfaranden och system som införts för säkring av möjligheten att handla för de positioner som inbegrips i handelslagret för att uppfylla kraven i artikel 104. En beskrivning av den metod som används för att säkra att de riktlinjer och processer som införts för den övergripande hanteringen av handelslagret är lämpliga.	Bankens riktlinjer för risktagande i handelslager och placeringsreglemente för likviditetsportföljen är strikt konfidentiella. Informationen avser affärsomständigheter som är av betydelse för konkurrensen.	Fotnot i tabell 55.

¹ Icke offentliggjord information är tillgänglig för tillsynsmyndigheten.

Särskild information

Svenska Handelsbanken AB (publ) lämnar denna information i enlighet med del åtta i förordning (EU) nr 575/2013 (CRR) samt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Informationskraven i denna Pelare 3-rapport omfattar bland annat en beskrivning av bankens kapitalkrav för kredit- och marknadsrisk och operativ risk (Pelare 1), samt information kring bankens interna processer för att utvärdera bankens totala kapitalbehov (Pelare 2). Det senare inkluderar även risktyper utöver de som återfinns i Pelare 1.

Svenska Handelsbanken AB (publ) är moderbolag i Handelsbankenkoncernen. I kapitaltäcknings-sammanhang är det utöver det enskilda institutet också konsoliderad situation, inte koncernen, som träffas av kapitalkrav. I denna rapport lämnas därför information i första hand för konsoliderad situation. Därutöver omfattas Handelsbanken även av reglerna kring finansiella konglomerat. Konglomeratregelverket innebär för Handelsbanken en sammanläggning av kapitalkraven för konsoliderad situation och

kapitalkravet för försäkringsrörelsen. Konglomeratet omfattas inte av reglerna i Pelare 3.

I likhet med i koncernredovisningen konsolideras intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i den regleringsmässigt konsoliderade situationen. Vidare konsolideras dotterbolag enligt förvärvsmetoden. Upplysningar om vilka dotterbolagen är finns i koncernens årsredovisning. De företag som ingår i konsoliderad situation och därför omfattas av kapitaltäckningskrav enligt kapitaltäckningsregelverket framgår av sammanställningen på sidan 118. Samtliga dotterbolag som omfattas av regelverket ingår i konsoliderad situation. Handelsbanken har inga dotterbolag där den faktiska kapitalbasen underskrider föreskriven kapitalbas. Upplysningar om närstående återfinns i årsredovisningen, not K48.

I denna rapport finns information specificerad i Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för upplysningskrav i del åtta i förordning (EU) nr 575/2013 (EBA/GL/2016/11). Informationen är framtagen i enlighet med EBA:s riktlinjer om väsentlighet, företagshemligheter, konfidentiell

information och upplysningsfrekvens enligt artiklarna 432.1, 432.2 och 433 i förordning (EU) nr 575/2013 (EBA/GL/2014/14). EBA:s mallar har anpassats till en viss del för att spegla relevant information för Handelsbanken samt för att uppnå konsekvens i svenska begrepp mellan CRR och EBA/GL/2016/11. För periodisk information där Handelsbanken bedömt att det finns behov av att lämna information oftare än årligen hänvisas till bankens delårsrapporter.

Informationen presenteras per den 31 december 2017 och jämförelsesiffrorna per den 31 december 2016 om inte annat anges. Belopp inom parentes avser siffror för föregående år.

Information i enlighet med artiklarna 437, 438, 440, 442, 450, 451 och 453 i CRR för dotterbolaget Stadshypotek, ges på undergruppsnivå i enlighet med artikel 13 i CRR i dotterbolagets årsredovisning.

Underskrifter från CEO, CFO och CRO

Handelsbankens styrelse har antagit Informationspolicy för Handelsbankenkoncernen som tillsammans med CEO:s riktlinjer för kommunikation i Handelsbankenkoncernen är Handelsbankens styrande dokument för uppfyllandet av upplysningskraven i förordning (EU) nr 575/2013.

Det grundläggande för Handelsbankens interna kontroll av upplysningar i enlighet med del åtta i förordning (EU) nr 575/2013 är den kontrollmiljö som beskrivs i årsredovisningens bolagsstyrningsrapport och i denna rapport: organisationsstruktur, ansvarsfördelning samt riktlinjer och styrande dokument. Ytterligare en del av den interna kontrollprocessen är identifiering och hantering av de risker som kan påverka upprättandet av upplysningar i enlighet med del åtta i förordning (EU) nr 575/2013 samt de kontrollaktiviteter som finns inbyggda i processen för att upprätta upplysningar. Banken har informations- och kommunikationsvägar som syftar till att främja fullständighet, riktighet, meningsfullhet och konsekvens över tid i upplysningar i enlighet med del åtta i förordning (EU) nr 575/2013.

Ansvar för intern kontroll av upplysningar i enlighet med del åtta i förordning (EU) 575/2013 har delegerats från CEO till chefer som är direkt underställda CEO och som ansvarar för den interna kontrollen inom sina respektive enheter.

Härmed försäkras att upplysningar i enlighet med del åtta i förordning (EU) nr 575/2013 har upprättats i enlighet med Handelsbankens ramverk för intern kontroll. Den information som lämnas i enlighet med del åtta i förordning (EU) nr 575/2013 är tillfredsställande, även i fråga om kontroll och frekvens, med avseende på upplysningskraven i förordningen och ger marknadsaktörerna en heltäckande bild av Handelsbankens riskprofil.

STOCKHOLM FEBRUARI 2018

Anders Bouvin
President and Group Chief Executive

Rolf Marquardt
CFO

Maria Hedin
CRO

Förteckning över tabeller och figurer

Nr	Benämning	Sida	Nr	Benämning	Sida
Inledning			42	EU CRB-B – Totalt och genomsnittligt nettobelopp för exponeringar	41
1	Kapitalkrav för svenska banker och faktiskt kapital för Handelsbanken	8	43	Exponering beräknad enligt schablonmetoden fördelat per kreditkvalitetssteg utifrån extern rating	43
Riskhantering			44	EU CR6 – Internmetoden – kreditriskexponeringar per exponeringsklass och PD-intervall	44
2	Kreditförluster i procent av utlåning 1998–2017	10	45	EU CR8 – Flödesanalyser av riskvägt exponeringsbelopp avseende kreditriskexponeringar som behandlas enligt internmetoden	50
3	Nettoreultat av finansiella transaktioner som andel av vinst 2007–2017	10	46	Andel motparter som migrerar mellan interna riskklasser, företagsexponeringar, 2013–2017	51
4	Risker i Handelsbanken	10	47	Andel motparter som migrerar mellan interna riskklasser, hushållsexponeringar – små företag, 2013–2017	51
5	Handelsbankens riskhantering och riskkontroll	11	48	Andel motparter vars interna rating migrerar, hushållsexponeringar – privatpersoner, 2013–2017	51
6	Handelsbankens kontroll- och riskorganisation	12	49	Positioner i värdepapperiseringar i övrig verksamhet fördelat på riskvikt	51
Kreditrisk			50	Motpartsrisk uppdelat på exponeringsklasser, exponeringsbelopp och riskvägda exponeringsbelopp, internmetoden	53
7	Kreditprocessen och beslutandenivåer i Handelsbanken	15	51	Motpartsrisk uppdelat på exponeringsklasser, exponeringsvärden och riskvägda exponeringsbelopp, schablonmetoden	53
8	Kreditriskexponeringar ur ett koncernperspektiv	16	52	Motpartsrisiker i derivatkontrakt exklusive schablonlägg för potentiell framtida exponering	53
9	Geografisk fördelning	17	53	Motpartsrisiker i derivatkontrakt inklusive potentiell framtida exponering	53
10	Utlåning till allmänheten, fördelat på bransch och motpartsslag	17	Marknadsrisk		
11	Utlåning till allmänheten efter beaktande av reserveringar – geografisk fördelning per bransch	18	54	Beslutandenivåer för marknads- och likviditetsrisker	54
12	Kreditriskexponering inom balansräkningen, fördelat per säkerhet	19	55	VaR för handelslagret – Handelsbanken Capital Markets och Group Treasury	55
13	Utlåning till allmänheten, fördelat per säkerhet	19	56	Värsta utfall i stresstest av handelslagret – Handelsbanken Capital Markets och Group Treasury	55
14	Säkerhetsvärde för lån säkerställda med fastighet, Storbritannien	19	57	Generell ränterisk i övrig verksamhet	56
15	Kumulativ fördelning av fastighetsutlåning över belåningsgrader, Handelsbankens hemmamarknader, 2017	20	58	Räntebindningstider för tillgångar och skulder	56
16	Andel av fastighetsutlåning per belåningsgrad, Handelsbankens hemmamarknader	20	59	Aktiekursrisk	57
17	Andel av fastighetsutlåning per belåningsgrad, Storbritannien	20	60	Aktieexponeringar utanför handelslagret	57
18	Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning	21	61	Valutakänslighet	57
19	Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, typ av säkerhet och land	21	62	EU MR1 – Marknadsrisk som behandlas enligt schablonmetoden	58
20	Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, riskklass och land	22	Finansiering och likviditetsrisk		
21	Specifikation Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning, riskklass, typ av säkerhet och blanko	22	63	Balansräkningens sammansättning ur ett löptidsperspektiv	59
22	Förfallostruktur avseende förfallna fordringar som inte är osäkra	24	64	Handelsbankens 5-åriga CDS-spread jämfört med ITRAXX Financials	60
23	EU CR1-A – Kreditkvalitet för exponeringar per exponeringsklass och instrument	24	65	Utplåningsprogram/ramar inom koncernen	60
24	EU CR2-A – Förändringar av mängden av allmänna och specifika kreditriskjusteringar	26	66	Långfristig marknadsfinansiering – förfallostruktur	61
25	Kreditförluster	26	67	Kortfristig marknadsfinansiering per valuta 2017	61
26	Osäkra fordringar m m	27	68	Långfristig marknadsfinansiering per valuta 2017	61
27	Gruppvisa reserver per bransch och motpartsslag	27	69	Långfristig marknadsfinansiering per instrument 2017	61
28	Beräkning av kapitalkrav för kreditrisk fördelat på metod och affärsområde 2017	28	70	Stresstest av likviditeten inklusive likviditetsskapande åtgärder – ackumulerad likviditetsposition	61
29	Andel av exponeringsbelopp per produkttyp per PD-intervall exklusive fallerade krediter – Företagsexponeringar, 2017	29	71	Liquidity coverage ratio (LCR)	62
30	Andel av exponeringsbelopp per produkttyp per PD-intervall exklusive fallerade krediter – Institutsexponeringar, 2017	29	72	Liquidity coverage ratio (LCR) – delkomponenter	62
31	Andel av exponeringsbelopp per produkttyp per PD-intervall exklusive fallerade krediter – Hushållsexponeringar, 2017	29	73	Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt värdepappersinnehav i likviditetsreserven, marknadsvärde	63
32	Andel av exponeringsbelopp per produkttyp per PD-intervall exklusive fallerade krediter – Statsexponeringar, 2017	29	74	Intecknade tillgångar och andra ställda säkerheter	64
33	Samband mellan extern och intern rating	31	75	Tillgångar som ej är intecknade/pantsatta	64
34	Prognoser och utfall, internmetoden	32	76	Mottagna panter tillgängliga för återpantsättning	65
35	Dekomponering av EL för exponeringar godkända för internmetoden, exklusive fallerade motparter	32	77	Cover pool-data	65
36	EU CR9 – Internmetoden – utfallstester av PD per exponeringsklass	33	Operativ risk		
37	Godtagbara säkerheter som reducerar kapitalkrav, internmetoden	37	78	Fördelning av antal förluster över 25 tkr, 2013–2017	66
38	Godtagbara säkerheter som reducerar kapitalkrav, schablonmetoden	38	79	Fördelning av förlustbelopp över 25 tkr, 2013–2017	66
39	EU CR5 – Schablonmetoden	39	80	Hantering och kontroll av operativ risk i Handelsbanken	66
40	Kreditriskexponeringar godkända för internmetoden	40	Compliancerisk		
41	Kreditriskexponeringar enligt schablonmetoden	40	81	Compliance arbetsprocess	69

Nr	Benämning	Sida	Nr	Benämning	Sida
Risk i ersättningsystemet			Tabeller		
82	Förlig ersättning	70	TB1	EU CR1-B – Kreditkvalitet för exponeringar per bransch eller motpartstyp	89
Ekonomiskt kapital			TB2	EU CR1-C – Exponeringars kreditkvalitet per geografiskt område	90
83	Sammanställning av AFR och EC inklusive diversifiering 2017	72	TB3	EU CR1-D – Indelning av förfallna exponeringar efter antal kreditdagar	90
Kapitalbas och kapitalrisk			TB4	EU CR1-E – Nödlidande exponeringar och sådana med anstånd	91
84	Balansräkning	75	TB5	EU CR2-B – Förändringar i innehavet av fallerade och osäkra lån och räntebärande värdepapper	91
85	Kapitalbas under övergångsperioden	76	TB6	Förändring av reserv för sannolika kreditförluster	92
86	EU INS1 – Icke avdragna andelar i försäkringsföretag	79	TB7	EU CR3 – Tekniker för kreditriskreducering – översikt	92
87	Belopp institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert	79	TB8	EU CRB-C – Geografisk fördelning av exponeringar	93
88	Den geografiska fördelningen av de kreditexponeringar som är relevanta för beräkningen av den kontracykliska kapitalbufferten	79	TB9	EU CRB-D – Koncentration av exponeringar per typ av bransch eller motpart	94
89	Förändring kapitalbas	80	TB10	EU CRB-E – Exponeringars löptid	96
90	EU OV1 – Översikt av riskvägda exponeringsbelopp	81	TB11	EU CR7 – Internmetoden – Effekt på riskvägda exponeringsbelopp av kreditderivat som används som tekniker för kreditriskreducering	97
91	Kapitaltäckningsanalys	81	TB12	Företagsexponeringar godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land	98
92	Kapitaltäckning finansiella konglomeratet	81	TB13	Institutsexponeringar godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land	99
93	LRCOM: Bruttosoliditetsgrad – gemensam upplysning	82	TB14	Hushållsexponeringar, privatpersoner, godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land	100
94	LRSum: Sammanfattande avstämning av redovisningstillgångar och exponeringar i bruttosoliditetsgrad	83	TB15	Hushållsexponeringar, små företag, godkända för internmetoden, fördelat per riskklass och land	101
95	LRSpL: Uppdelning av exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat, transaktioner för värdepappersfinansiering och undantagna exponeringar)	83	TB16	Genomsnittligt PD och LGD per land, exponeringsbeloppsviktat	101
Tillämpningsområde			TB17	Företagsexponeringar beräknade enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass	102
96	EU LI1 – Skillnader mellan omfattningen på den sammanställda redovisningen och den lagstadgade sammanställningen samt kartläggningen av redovisningskategorier med lagstadgade riskkategorier	84	TB18	Institutsexponeringar beräknade enligt internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass	102
97	EU LI2 – Huvudsakliga källor till skillnader mellan lagstadgade exponeringsbelopp och bokförda värden i redovisningar	86	TB19	Företagsexponeringar beräknade enligt internmetoden med egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass	103
98	EU LI3 – Grunddrag för skillnader i omfattningen av sammanställning (enhet per enhet)	87	TB20	Hushållsexponeringar, varav fastighetskrediter med egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass	103
			TB21	Hushållsexponeringar, varav övriga med egna skattningar av LGD och KF, fördelat per riskklass	103
			TB22	EU CR4 – Schablonmetoden – kreditriskexponering och effekter av kreditriskreducering	104
			TB23	EU CR10 – IRB (specialutlåning och aktier)	105
			TB24	EU CCR1 – Analys av motparts-kreditriskexponering per metod	106
			TB25	EU CCR2 – Kapitalkostnad för kreditvärdighetsjustering	107
			TB26	EU CCR3 – Schablonmetoden – motparts-kreditriskexponeringar per lagstiftningsportfölj och risk	107
			TB27	EU CCR4 – Internmetoden – motparts-kreditriskexponeringar per portfölj och PD-skala	108
			TB28	EU CCR5-A – Inverkan av nettning och säkerhet som innehas på exponeringsvärden	109
			TB29	EU CCR5-B – Sammansättning av säkerheter för exponeringar gentemot motparts-kreditrisk	109
			TB30	EU CCR6 – Kreditderivatexponeringar	110
			TB31	EU CCR8 – Exponeringar gentemot centrala motparter	111
			TB32	Förfalloanalys för finansiella tillgångar och skulder	112
			TB33	EU LIQ1 – Redovisning av likviditetstäckningskvot	113
			TB34	Intecknade och icke-intecknade tillgångar	113
			TB35	Erhållna säkerheter	114
			TB36	Källor för in-teckning	114
			TB37	De viktigaste delarna i kärnprimärkapitalinstrument	115
			TB38	De viktigaste delarna i primärkapitalinstrument	116
			TB39	De viktigaste delarna i supplementärkapitalinstrument	117
			TB40	Företag som ingår i konsoliderad situation	118

FINANSIELL INFORMATION

Följande rapporter kan laddas ner alternativt beställas från handelsbanken.se/ir:

- årsredovisningar
- delårsrapporter
- riskrapporter
- bolagsstyrningsrapporter
- faktaböcker
- hållbarhetsredovisningar.

FINANSIELL KALENDER 2018

7 februari	Bokslut 2017
21 mars	Årsstämma
25 april	Delårsrapport januari–mars 2018
18 juli	Delårsrapport januari–juni 2018
24 oktober	Delårsrapport januari–september 2018

